Kunnanhallituksen talousarvioesitys 2027
Taloussuunnitelma 2028-2029



Nurmijärvi

SISÄLLYSLUETTELO Sivu

VUODEN 2027 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJE

YLEISPERUSTELUT 1

KÄYTTÖTALOUSOSA
Konsernipalvelut 24
Hallintopalvelut
Henkilöstöpalvelut
Talous- ja strategiapalvelut
Viestintä- ja markkinointipalvelut
Elinvoimapalvelut
Yhteiset toiminnot
Tarkastuslautakunta
Projektit

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala 35
Hallinto- ja talouspalvelut
Koulutuspalvelut
Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillisavustukset
Varhaiskasvatuspalvelut
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut
Nuorisopalvelut
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut

Ympäristötoimiala 54
Tekninen keskus
Tilakeskus
Hallinto- ja talouspalvelut
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
Maankäyttö ja kaavoitus
Omaisuuden tuotot ja hallinta

TULOSLASKELMAOSA 67

INVESTOINTIOSA 73

RAHOITUSOSA 87

LIIKELAITOKSET
Nurmijärven Vesi -liikelaitos 92
Aleksia -liikelaitos 96

TYTÄRYHTEISÖT
Kiinteistö Oy Aleksis Kiventie 14 102
Kiinteistö Oy Nurmijärven Virastotalo 103
Kiinteistö Oy Nurmijärven Liikennepalvelukeskus 104
Nurmijärven Sähkö-konserni 105
Nurmijärven Kodit Oy 107
Rajamäen Uimahalli Oy 109

LIITTEET
Henkilöstösuunnitelma 113
Kaavoitusohjelmat 119
Kunnallistekniikan rakentamisen periaatteet 143
Yhteenveto avustuksista 149
Sisäiset toimintatuotot ja –kulut 151

Vuoden 2027 talousarvion täytäntöönpano-ohje vahvistettu kunnanhallituksessa 19.10.2026 (KH 138/2026)

VUODEN 2027 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJE

		sivu
1.	Talousarvion sitovuus ja käyttösuunnitelmien laadinta	1
2.	Toiminnan ja talouden seuranta kuntakonsernissa	4
3.	Taloutta koskevat säännöt ja sisäisen valvonnan ohjeet	4
4.	Vahingonkorvausten perimisvelvollisuus ja maksuoikeus	6
5.	Kunnalle tulevien suoritusten muuttaminen ja niistä lykkäyksien ja vapautuksen myöntäminen	6
6.	Saatavien perintä ja poistaminen tileistä	6
7.	Arvonlisäveron vaikutuksia	6
8.	Avustukset	7
9.	Ostolaskut	8
10.	Harmaan talouden torjunta	8
11.	Uudisrakentaminen, kaavoitus- ja maankäytön toteuttamisohjelmat	8
12.	Konsernihallinto	8
13.	Hankinnat ja varastot	9

Nurmijärvi

1. TALOUSARVION SITOVUUS JA KÄYTTÖSUUNNITELMIEN LAADINTA

Yleistä

Valtuusto käsittelee 11.11.2026 talousarvion ja –suunnitelman vuosille 2027–2029. Talousarvioon ja -suunnitelmaan sisältyvät mm. toimialojen ja liikelaitosten kuntastrategiasta johdetut vuositavoitteet, keskeiset muutokset toiminnassa vuonna 2027 sekä osoitettu sitovat käyttötalouden ja investointien määrärahat, joilla toiminta rahoitetaan. Talousarvioon on koottu myös keskeisimmät tulosalueiden perustiedot kuten henkilöstöresurssia kuvaava HTV-tieto ja suoritetietoja.

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava valtuuston hyväksymää talousarviota. Talousarvio sitoo toimielimiä ja henkilöstöä ja on samalla valtuuston toiminnan ja talouden ohjausväline. Siihen tehtävistä muutoksista päättää sitovuusmääräykset huomioon ottaen valtuusto.

Talousarviomuutokset

Talousarvion määrärahojen ylityspaine tai tuloarvioiden alitusuhka tulee ensisijaisesti pyrkiä kattamaan tilikauden aikana toimialan sisällä toteutettavin määrärahasiirroin. Myös talousarviossa asettuja vuositavoitteita tulee talousarviovuoden aikana muuttaa tai poistaa, mikäli tavoitteen toteuttaminen muuttuu jostakin syystä mahdottomaksi.

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarvion muutosehdotukset perusteluineen esitellään pääsääntöisesti valtuustolle raportoitavien osavuosikatsausten yhteydessä.

Kiireelliset ja taloudellisilta ja toiminnallisilta vaikutuksiltaan merkittävät muutokset tulee tuoda kuitenkin viipymättä valtuuston käsiteltäväksi.

Määräraha- ja tuloarviomuutosten yhteydessä on selvitettävä niiden vaikutukset tarvittaessa asetettuihin tavoitteisiin ja tehtävä myös perustellut esitykset tavoitteiden muutoksiksi.

Määräraha, tuloarvio, sisäiset menot ja poistot

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimialalle myöntämä euromäärältään rajattu valtuutus varojen käyttämiseen.

Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimialalle asettama tulotavoite.

Talousarvion määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyvät myös **sisäiset erät.**

Suunnitelman mukaiset poistot ovat pitkävaikutteisten hankintamenojen kirjanpidollisia jaksotuksia. Poistoilla kunta jakaa pitkävaikutteisesta hankinnasta aiheutuvan kulun usealle tilikaudelle hankitun hyödykkeen vaikutusajan mukaisesti.

Investointiosassa käsitellään aktivoitavat hankintamenot. Talousarviossa käsitellään investointiosassa talonrakennushankkeet, jotka ovat vähintään 30 000 euroa ja muut hankkeet, jotka ovat arvoltaan vähintään 10 000 euroa sekä ensikertainen kalustaminen. Myös maa-alue- ja osakehankinnat kuuluvat investointiosaan. Jos hankkeen toteutuminen viivästyy talousarviossa arvioidusta aikataulusta, voidaan investointi jaksottaa valtuuston päätöksellä uudelleen seuraaville vuosille poistamalla investointimääräraha kuluvan vuoden talousarviosta ja hakemalla vastaava käyttämättä jäänyt investointimääräraha joko tulevan talousarviovuoden talousarviovalmistelun yhteydessä tai uuden talousarviovuoden aikana talousarviomuutoksena, mikäli tarve muutokselle on syntynyt tulevan vuoden talousarvion vahvistamisen jälkeen.

Investointitoiminnan rahoitusosuuksina esitetään mm. arvioidut valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet ja maanmyynnin hankintahintavähennys. Omaisuuden myyntivoitot ja -tappiot tuloutetaan tuloslaskelmaan. Kaavoitussopimuksiin liittyvät maa-aluehankinnat kirjataan talousarvion investointiosaan ja ne edellyttävät siksi myös määrärahaa.

Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Sitovuus koskee talousarviovuoden 2027 tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita. Suunnitelmavuosien 2028–2029 sitovuus on ohjeellinen.

Talousarviossa käyttötalous on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti toimialoittain niin, että sitovuus on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli netto (toimintakate). Toimialatasoisesta sitovuudesta poikkeaa Omaisuuden tuotot ja hallinta -tulosalue sekä Kunnan muut

työllisyyspalvelut -tulosalue, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia toimintakatetasolla. Lisäksi toimialatason sitovuudesta poikkeaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulosyksikön määrärahat, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia toimintakatetasolla. Määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyy sisäiset erät.

Talousarviovuoden kuntastrategiaa toteuttavat vuositavoitteet ovat sitovia valtuustoon nähden.

Investointiosassa määrärahojen ja rahoitusosuuksien erotus (nettomääräraha) on sitova valtuustoon nähden hankkeittain tai hankeryhmäkohtaisesti. Tarkempia sitovuustasoja on avattu alla olevassa taulukossa. Pienet talohankkeet -ryhmä tulkitaan tässä yhdeksi hankkeeksi. Pienten talohankkeiden yksittäiset investointikohteet voivat olla maksimissaan 500.000 €. Tekninen lautakunta voi tehdä talonrakennushankkeiden kesken vähäisiä määrärahasiirtoja, sillä edellytyksellä, että valtuustoon päättämät hankkeet toteutetaan talousarvion mukaisessa laajuudessa.

Investointiosa	**Sitovuus**
Kiinteä omaisuus	Hankeryhmä netto
Osakkeet ja osuudet	Hankkeittain netto
Talonrakennus	Hankkeittain netto
Pienet talohankkeet	*Hankeryhmä netto*
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kunnallistekniikan rakentaminen	*Hankeryhmä netto*
Klaukkalan tieverkko	*Hankeryhmä netto*
Kunnan ja valtion yhteishankkeet	*Hankeryhmä netto*
Irtaimisto	
Konsernipalvelut	*Hankeryhmä netto*
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	*Hankeryhmä netto*
Ympäristötoimiala	*Hankeryhmä netto*
Muut pitkävaikutteiset menot	Hankkeittain netto
Aleksia-liikelaitos	Nettoinvestoinnit
Vesi-liikelaitos	Nettoinvestoinnit

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuottojen ja –kulujen netto.

Rahoituslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, joka muodostuu antolainasaamisten lisäysten ja vähennysten erotuksesta sekä lainakannan muutokset, joka muodostuu lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksesta.

Liikelaitosten tuloslaskelmissa sitova taso on tilikauden 2027 yli-/ alijäämä ja rahoituslaskelmissa nettoinvestoinnit ja lainakannan muutos.

Aleksia -liikelaitoksen taseella saa olla enintään 200 000 euron kumulatiivinen yli- tai alijäämä tilivuoden tilinpäätöksessä.

Käyttösuunnitelma ja liikelaitosten talousarviot

Määrärahat ja tuloarviot on talousarviossa esitetty toimialoittain ja tulosalueittain. Toimialat voivat halutessaan laatia näihin perustuen käyttösuunnitelmansa, joiden tulee, käyttö- ja investointitalouden sitovuustasot huomioiden, vastata eurolleen valtuuston hyväksymää toimintakatetta. Mikäli toimialoilla on tarve tarkentaa valtuuston päättämää talousarviota mm. tarkentaa tulosyksikkötasoisia määrärahoja, voi toimiala tehdä tarkemman käyttösuunnitelman, jossa päätetään tarkemman tason määrärahojen jaosta.

Liikelaitosten johtokunta hyväksyy lopullisen talousarvionsa 31.12.2026 mennessä ottaen huomioon Kuntaliiton suosituksen kunnan talousarvion ja -suunnitelman laadinnasta.

Toimialojen on pitäydyttävä vain välttämättömissä hankinnoissa ja rekrytoinneissa. Käyttökulujen hillitseminen on merkittävin talouden hallintakeino. Mikäli tuloarvio ylittyy tai määräraha-arvio alittuu talousarviosta, parantunut toimintakate tulee viedä muutoksena valtuustoon. Tällöin esimerkiksi tuloarvion oleellisesti ylittyessä talousarviosta, ylitystä vastaavaa osuutta toimintakuluissa ei saa kasvattaa toimintakatteen säilyttämiseksi talousarvion tasossa.

Nurmijärvi

Käyttösuunnitelmien laatijat

Tarvittaessa erillisen käyttösuunnitelman hyväksyvät ja sen toteutumisesta raportoivat toimialat ovat tulosalueittain/ toiminnoittain seuraavat:

Toimiala/tulosalue	**Käyttösuunnitelman hyväksyjä**
Konsernipalvelut	
Hallintopalvelut	hallintojohtaja
Henkilöstöpalvelut	hallintojohtaja
Talous- ja strategiapalvelut	hallintojohtaja
Viestintä- ja markkinointipalvelut	hallintojohtaja
Elinvoimapalvelut	hallintojohtaja
Yhteiset toiminnot	hallintojohtaja
Tarkastuslautakunta	hallintojohtaja
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	
Hallinto- ja talouspalvelut	sivistysjohtaja
Kunnan muut työllisyyspalvelut	sivistysjohtaja
Koulutuspalvelut	sivistysjohtaja
Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillisavustukset	sivistysjohtaja
Varhaiskasvatuspalvelut	sivistysjohtaja
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	sivistysjohtaja
Nuorisopalvelut	sivistysjohtaja
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut	sivistysjohtaja
Ympäristötoimiala	
Tekninen keskus	tekninen johtaja
Tilakeskus	tekninen johtaja
Hallinto- ja talouspalvelut	tekninen johtaja
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus	tekninen johtaja
Maankäyttö ja kaavoitus	tekninen johtaja
Omaisuuden tuotot ja hallinta	tekninen johtaja
Liikelaitokset	
Nurmijärven Vesi	liikelaitoksen johtaja
Aleksia	liikelaitoksen johtaja

Kalustohankintoja koskevista investointien kokonaismäärärahoista on toimialojen myös tehtävä erillinen käyttösuunnitelma. Suunnitelma on mm. hankintojen ja tilintarkastuksen käytettävissä.

2. TOIMINNAN JA TALOUDEN SEURANTA KUNTAKONSERNISSA

Valtuustolle raportoidaan valtuustoon nähden strategian sitovien vuositavoitteiden sekä käyttötalousosan, investointiosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan toteutumisesta. Myös eri yhteistyötahojen kanssa tehtävien projektien ja hankkeiden etenemisestä raportoidaan muun raportoinnin yhteydessä.

Toimialojen on pidettävä yhteyttä kuntayhtymien ja muiden yhteistyötahojen kunnan edustajiin ja huolehdittava, että kyseisten yhteistyötahojen toiminnasta raportoidaan.

Kaikki raportit laaditaan tiiviissä muodossa toimiala- ja hanketasoisina.

Toiminnan ja talouden raportointi

Kunnan, kunnan liikelaitosten ja tytäryhtiöiden toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan valtuustolle osavuosikatsauksissa neljännesvuosittain. Viimeinen raportointi tapahtuu tilinpäätöksessä.

Kunnan ja sen liikelaitosten toimintaa ja taloutta seurataan säännöllisesti pääosin kuukausittain kunnan johtoryhmässä, toimialojen ja liikelaitosten johtoryhmissä. Lautakunnille ja johtokunnalle raportointi tapahtuu pääsääntöisesti osavuosikatsausten yhteydessä. Seurantaan kuuluu sisäinen valvonta ja riskien hallinta.

Henkilöstöpalvelut raportoivat henkilöstömäärän (vakituiset, määräaikaiset, sijaiset, htv-tunnusluvut), palkkakustannusten kehityksestä osavuosikatsausten yhteydessä.

Kunnan tytäryhteisöjen tulee seurata hallintoelimissään omaa toimintaansa ja raportoida kuntakonsernin kannalta merkittävistä taloudellisista ja/tai toiminnallisista asioista kuntaemolle myös osavuosikatsausaikojen välillä.

Osavuosikatsaukset

Osavuosikatsaukset annetaan valtuustolle

seuraavasti:

Osavuosikatsaus 1.1.-31.3.2027 (OVK I),

toukokuussa

Osavuosikatsaus 1.1.-30.6.2027 (OVK II),

lokakuussa

Osavuosikatsaus 1.1.-30.9.2027 (OVK III),

marraskuussa

Osavuosikatsauksissa kunnan toimialat ja liikelaitokset raportoivat käyttötalouden ja investointien toteutumisesta. Merkittävimpien hankkeiden toteutumat raportoidaan myös hankkeen kokonaiskustannusten osalta: tavoite ja toteutuma/ennuste. Osavuosikatsauksissa annetaan myös tilinpäätösennuste. Toisen osavuosikatsauksen (1.1.-30.06.2027) ja tilinpäätöksen yhteydessä raportoidaan kuntastrategiasta johdettujen sitovien vuositavoitteiden toteutuminen. Toisen osavuosikatsauksen yhteydessä raportoidaan rahoituksen ja lainasalkun tilannekatsaus. Tilinpäätöksessä raportoidaan lisäksi kuntastrategian seurannan mittarit.

Kunnan tytäryhteisöt raportoivat toiminnan ja talouden toteutumisesta osavuosikatsauksissa sekä toimittavat hallintoelimensä käsittelypöytäkirjat sähköisenä kunnan talouspalveluille.

Talous- ja strategiapalvelut ohjeistavat kunnan toimialoja, liikelaitoksia ja tytäryhteisöjä osavuosikatsausten tarkemmasta sisällöstä ja aikataulutuksesta talousarviovuoden aikana.

---

3. TALOUTTA KOSKEVAT SÄÄNNÖT JA SISÄISEN VALVONNAN OHJEET

Kunnan toiminnan järjestämisessä noudatetaan valtuuston hyväksymää hallintosääntöä ja kunnanhallituksen antamia sisäisen valvonnan ohjeita.

Sisäisen valvonnan ohjeissa on selvitetty menojen ja tulojen valvontaa, menojen suorittamista ja tulojen kantamista. Määrärahojen käyttöön liittyy merkittävä vastuu, joka edellyttää ohjeistuksen tuntemista.

Toimialojen tositteiden hyväksymis- ja asiatarkastusoikeudet ja muistioiden hyväksymisoikeudet myöntää toimiala-/liikelaitosjohtaja. Oikeuksista tulee tehdä viranhaltijapäätökset vuoden alussa. Em. oikeuksia ei saa delegoida. Hyväksyjäksi määrättyjen henkilöiden sijaisilla on sijaisuutta hoitaessaan vastaavat tositteiden hyväksymisoikeudet.

Nurmijärvi

Talousjärjestelmässä laskuilla tulee olla kiertokoodi, jotta lasku ohjautuu tarkastettavaksi ja tiliöitäväksi oikeille henkilöille. Oikein ilmoitetut kiertokoodit mahdollistavat nopean kierron laskujen reitittyessä automaattisesti.

Talousjärjestelmän taustoihin on määritelty päätösten mukainen hyväksyntäsäännöstö, jolloin laskut ohjautuvat tiliöinnin perusteella oikeille hyväksyjille automaattisesti. Järjestelmään on perustettu myös työnku -koodeja muun muassa toimialajohtajille ja tulosaluepäälliköille, joilla voi tarvittaessa ohittaa hyväksyntäsäännöstön. Työnku -koodillakin hyväksyntäoikeus onnistuu vain, jos hyväksyjällä on hyväksyntäoikeus lähetetyille riveille. Muistioiden osalta järjestelmässä on hyväksymissäännöstö, mutta muistiot eivät ohjaudu automaattisesti hyväksyttäväksi. Ajantasainen asiatarkastaja, tiliöijä, hyväksyjä listaus löytyy Myllystä talouden sivuilta.

Tositteesta täytyy käydä selväkielisesti ilmi tositteen tarkoitus ja siihen merkitään asiasta mahdollisesti tehdyn päätöksen tiedot. Rahoitusosuuksien maksamisen on aina perustuttava kunnan toimielimen tai viranhaltijan tekemään päätökseen.

Hyväksyjän on ennen hyväksymistään varmistettava, että tositteessa on vastaanotto/asiatarkastusmerkintä ja että hankintaan on käytettävissä määrärahaa. Hyväksyjä vastaa siitä, että tosite on muodollisesti ja asiallisesti oikein, tavara, työsuoritus tai muu palvelu on merkitty vastaanotetuksi ja että siinä on oikea tiliöinti.

Ostolaskut asiatarkastetaan ja hyväksytään sähköisellä järjestelmällä. Käyttösuunnitelman hyväksyjän päätöksiin perustuvat asiatarkastus- ja hyväksymisoikeudet sekä tilausoikeudet ja niiden muutokset annetaan kirjallisesti erikseen annettavien ohjeiden mukaisesti. Kassamaksut ja katesiirrot hyväksytään sähköisesti Numera Palvelut Oy:n OmaSarastia -asiointiportaalissa hyväksyjäksi valtuutetun viranhaltijan/työntekijän toimesta.

Ennakonpidätyksenalaiset palkat ja palkkiot maksetaan Numera Palvelut Oy:n palkanlaskentapalvelujen toimesta sinne toimitetun aineiston perusteella. Numera Palvelut Oy:n palkanlaskentapalvelujen toimesta maksetaan myös muita tulorekisteriin ilmoitettavia suorituksia.

Matkalaskujen käsittelyssä käytetään sähköistä Populus- matkanhallintajärjestelmää.

Myyntilaskutukset tehdään kunnan tulosalueilla ja liikelaitoksissa. Laskutukset tulee hoitaa ilman viivästymistä, koska laskutukset tehdään muutenkin pääosin jälkikäteen palvelun tuottamisen jo tapahduttua. Laskutuksissa käytetään keskitettyä Numera Palvelut Oy:n hoitamaa myyntireskontraa. Eräpäivän asettamisesta säädetään sisäisen valvonnan ohjeessa (kohta 3.8.3.).

Saamisten maksukehotukset sekä perintätoimenpiteet hoitaa Intrum Justitia. Perintätoimenpiteiden seuranta tehdään Numera Palvelut Oy:llä.

Kunnan talouspalveluista saa tarpeen mukaan ohjeita ja opastusta laskutuskäytännöistä.

Maksut ja taksat

Kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisenä perusteena käytetään valtuuston päätöksen mukaisesti omakustannusperustetta tai maksukykyperustetta. Maksujen ja taksojen taso on pidettävä ajanmukaisella tasolla.

Tilikartat, kustannuspaikkahierarkia ja laskentatunnisteet

Listaus ajantasaisista tilikartoista, kustannuspaikkahierarkiasta ja laskentatunnisteista löytyy intrasta talouden sivuilta ja Sarastian Extranet-työpöydältä.

Käteiskassat

Käteismyynti tapahtuu alitilityskassojen kautta. Talousjohtaja perustaa/lakkauttaa alitilityskassan ja päättää alitilityskassan pohjakassan määrän, kassan enimmäismäärän ja kassan varojen käyttöoikeuden. Kassan hoidosta vastaavan henkilön (alitilittäjän) ratkaisee kassaa hallinnoivan tulosalueen/tiimin päällikkö. Käteiskassaan vastaanotettavasta suorituksesta annetaan maksajalle kassakuitti tai manuaalinen juoksevasti numeroitu päiväyksellä varustettu kuitti.

Kassojen varat tilitetään kunnan pankkitilille vähintään neljännesvuosittain kassan enimmäismäärä huomioon ottaen. Tällä hetkellä kassavarat tilitetään kunnan tilille Uudenmaan Osuuspankkiin. Kassan tarkastamisesta vastaa asianomaisen tulosalueen päällikkö. Alitilittäjän asemassa olevan henkilön vaihtuessa on toimitettava kassantarkastus. Kassan tarkastus tulee tehdä määräajoin. Mahdolliset poikkeamien aiheuttamat toimenpiteet on todettava päätöksenteossa/muistiossa. Tarkastuksesta tehdään tarkastusmuistio ja viranhaltijapäätös, jotta tilintarkastus voi seurata päätöksiä kunnan asianhallintajärjestelmässä. (kunnan johtoryhmä 25.1.2011).

4. VAHINGONKORVAUSTEN PERIMISVELVOLLISUUS JA MAKSUOIKEUS

Kunnalle aiheutettujen vahinkojen seuraamukset ja korvaukset tulee laskuttaa syntyneitä kuluja vastaavina vahingon aiheuttaneelta toimialojen toimesta.

Kunnan suorittamien vahingonkorvausten maksuoikeuden käyttämisen päätösvalta on määritelty hallintosäännössä. Päätösvallan siirtämisestä edelleen päätetään erillisellä delegointipäätöksellä. Vahingonkorvauksen myöntäminen edellyttää hallinnollisen päätöksen tekemistä.

Vahingonkorvausten eurorajat ovat:

Lautakunta yli 100 000 euron osalta. Toimiala-/liikelaitosjohtaja 100 000 euroon asti.

5. KUNNALLE TULEVIEN SUORITUSTEN MUUTTAMINEN JA NIISTÄ LYKKÄYKSEN TAI VAPAUTUKSEN MYÖNTÄMINEN

Kunnalle tulevien suoritusten muuttamista ja niistä vapauttamista perustellusta syystä on oikeus tehdä hallintosäännössä määritellyillä viranhaltijoilla myönnettyjen määrärahojen rajoissa. Hallintosäännön mukainen päätösvalta voidaan delegoida eteenpäin erillisellä delegointipäätöksellä. Suoritusten muuttaminen ja vapauttaminen edellyttää hallinnollisen päätöksen tekemistä.

Suoritusten muuttamisen ja vapauttamisen eurorajat ovat:

Toimialan/liikelaitoksen johtaja enintään 50 000 euroa ja kunnanhallitus yli 50 000 euroa.

6. SAATAVIEN PERINTÄ JA POISTAMINEN TILEISTÄ

Epävarmat yli vuoden vanhat saamiset poistetaan epäkurantteina kirjanpidosta. Poistoista päättää talousjohtaja hallintojohtajan päätösvallan delegointipäätöksen perusteella. Perintätoimia täytyy jatkaa luottotappiokirjauksista huolimatta, mikäli perintään on perusteet olemassa.

Velkajärjestelyihin, pakkohuutokauppoihin ja konkurssivalvontoihin liittyvät selvitykset tehdään keskitetysti kunnan hallintopalveluissa/ perintäpalveluiden tuottajalla toimialojen kanssa yhteistyössä.

7. ARVONLISÄVERON VAIKUTUKSIA

Arvonlisäveron yleinen verokanta on 25,5 % (voimassa 1.9.2024 alkaen). Alennettuja verokantoja sovelletaan seuraavasti: 13,5 % verokanta koskee mm. elintarvikkeita, ravintola- ja ateriapalveluja, lääkkeitä, liikunta- ja kulttuuripalveluja, henkilökuljetuksia, majoituspalveluja sekä yleisradiotoimintaa. 10 % verokanta koskee sanoma- ja aikakauslehtiä (painettuja ja sähköisiä julkaisuja).

Kunnan toiminnot jakautuvat verolliseen ja verottomaan. Arvonlisävero saadaan vähentää verollisessa toiminnassa. Verottomassa toiminnassa suoritettu veromäärä saadaan valtiolta palautuksena.

Tulosalueen määrärahoissa on mukana vain veron perusteena oleva hankintahinta (ei alv:a). Arvonlisäveroon liittyviä kirjaus- ym. ohjeita antaa kunnan talouspalvelut.

Laskennallinen 5 %:n alv

Kunta voi saada laskennallista arvonlisäveron palautusta 5 % terveydenhuollon, sairaanhoidon, sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen arvonlisäverottomista hankinnoista sekä kyseisen toiminnan harjoittajille myönnetyistä avustuksista. KHO:n 15.9.2008 antaman ratkaisun mukaan palautukseen oikeuttavana tukena voidaan pitää myös sellaista avustusta, joka maksetaan toiminnan harjoittajalle kolmannen osapuolen välityksellä.

Laskennallisen palautuksen tarkoituksena on vähentää yksityisten palveluntuottajien toimintaan sisältyvän niin sanotun piilevän arvonlisäveron vaikutusta ja siten turvata palvelujen neutraali kohtelu suhteessa kunnan omaan palvelutuotantoon. Kunnan kannalta on tärkeää, että palautusmahdollisuus hyödynnetään täysimääräisesti kaikilla toimialoilla, joilla siihen on oikeus.

Edustusmenojen ja yksityiskulujen alv-käytäntö ja laskujen käsittely

Edustusmenojen arvonlisävero ei ole palautus- tai vähennyskelpoista. Edustuksen voidaan katsoa olevan esim. asiakkaisiin, yhteistyökumppaneina vaikuttaviin henkilöihin kohdistuvaa vieraanvaraisuutta tai muuta huomaavaisuutta. Edustus kohdistuu yleensä ennalta

yksilöityyn, suppeahkoon henkilöpiiriin ja kunnan ulkopuolisiin tahoihin. Edustusmenoja eivät siten ole esimerkiksi kunnan sisäisissä neuvotteluissa, koulutustilaisuuksissa tai muissa kokouksissa tarjottavista aterioista ja juomista aiheutuneet menot silloin, kun ne liittyvät työtehtäviin.

Edustustarkoitukseen käytettäviä vähennyskelvottomia hyödykkeitä ovat esim. ateriat ja juomat. Vähennyskelvottomuus koskee sekä kunnan omissa tiloissa, että muualla tapahtuvaa edustamista.

Tarjoilu- ym. laskut tulee varmentaa siten, että tositteesta voi verottaja ja muu viranomainen selkeästi todeta, onko kyseessä edustuskulu vai työtoimintaan liittyvä kulu.

Laskussa tai laskun liitteenä olevassa tositteessa on oltava merkittynä aina seuraavat tiedot:

- tilaisuuden nimi ja tarkoitus
- tilaisuudessa läsnä olleet henkilöt, joko yksittäin lueteltuna tai jos on kysymys suuremmasta ryhmästä, mainita ryhmästä.

Laskun hyväksyjä ratkaisee, onko kysymyksessä edustus vai työtoimintaan liittyvä tilaisuus. Tällöin merkitään laskuun kommentti ”edustus”, jos on kysymyksessä edustustilaisuus tai ”työkokous”, jos on kysymyksessä työhön liittyvä tilaisuus.

Hotelliaamiaisen arvonlisävero on vähennys- ja palautusrajoitteista (KHO 30.6.2005 T 1672). Työnantajalla ei ole oikeutta vähentää eikä saada palautuksena aamiaisen hintaan sisältyvää arvonlisäveroa, koska työntekijän ateriointikustannukset ovat yksityiskuluja. Työntekijän yksityiskuluista ei ole oikeutta vähentää arvonlisäveroa tai saada palautusta arvonlisäverosta.

Arvonlisäverolliset matkalaskut ym. kunnan puolesta maksettavat laskut

Pääsääntöisesti kaikista kunnan hankinnoista on saatava Nurmijärven kunnalle osoitettu arvonlisäverolain laskumerkintävaatimukset täyttävä lasku.

Euroopan unionin laskutusdirektiivin mukainen kevennettyjen laskumerkintävaatimusten alaraja on 400 euroa. Kevennetyt laskumerkintävaatimukset riittävät tarjoilupalvelu- ja henkilökuljetuslaskuissa sekä esim. pysäköintimittareiden tulostamissa tositteissa. Itse maksettua suoritusta kunnalta veloitettaessa on mukaan liitettävä alkuperäinen kevennetyt laskumerkinnät täyttävä kuitti maksusta sekä selvitys sen perusteesta.

Etuisuuksien vastaanottamisesta

Henkilöstölle ja luottamushenkilöille tarjottavien etuisuuksien hyväksymisessä on noudatettava etuisuusien vastaanottamisesta annettuja ohjeita (KH 28.11.2005 § 348; SKL yleiskirje 27.10.2005).

Rakennuspalvelujen käännetty arvonlisäverovelvollisuus

Arvonlisäverotuksessa verovelvollinen on yleensä myyjä. Rakennusalan käännetty verovelvollisuus tarkoittaa sitä, että tiettyjen rakentamispalvelujen arvonlisäverosta vastaa rakentamispalvelun ostaja eikä myyjä. Silloin ostajan pitää laskea ja maksaa arvonlisävero. Rakentamispalvelujen arvonlisävero on 25,5 % eli niistä pitää maksaa alv yleisen verokannan mukaan.

Käännettyä verovelvollisuutta sovelletaan aina kun seuraavat ehdot täyttyvät:

1. Myyjä on yritys, joka myy rakentamispalveluja tai antaa työvoimaa vuokralle rakentamispalveluja varten.
2. Ostaja on yritys, joka myy tai vuokraa rakentamispalveluja muuten kuin satunnaisesti – esimerkiksi toistuvasti tai pitkäaikaiseen rakennusprojektiin.
3. Palvelu myydään Suomessa.

Käännettyä verovelvollisuutta ei sovelleta, jos rakentamispalvelun ostaja on yksityishenkilö tai jos ei myydä palveluja vaan tavaroita, esimerkiksi rakennustarvikkeita. On aina myyjän vastuulla selvittää, täyttääkö ostaja käännetyn verovelvollisuuden ehdot vai onko myyjä vastuussa arvonlisäverosta.

8. AVUSTUKSET

Avustuksista kuuluttaminen ja niiden jakaminen on sovittava toimialojen kesken tapahtuvaksi niin, että avustusta yhteisön tietylle hankkeelle myönnetään pääasiassa vain yhden toimialan kautta.

Tämä periaate samoin kuin myöhästyneiden hakemusten käsittelytapa on mainittava kuulutettaessa avustuksia haettavaksi.

Kaikki yhteisöille suunnattu rahallinen apu on käsiteltävä kirjanpidossa avustuksena. Avustusmäärien kokonaisuuden hallitsemiseksi toimialan on avustuspäätöksessä mainittava avustuksen enimmäismäärä tai todettava, mitä lisäavustuksia on edelleen mahdollista saada myönnettävän avustuksen lisäksi.

9. OSTOLASKUT

Toimialojen on huolehdittava, että laskut käsitellään ja hyväksytään viipymättä viivästyskorkojen välttämiseksi. Tarjouspyyntöjen yhteydessä tai tilausta tehtäessä on sovittava ostolaskujen maksuehto. Yleisesti suositellaan ehdoksi vähintään 30 pv netto.

Alle 30 euron laskuja ei jaeta/kirjata usealle toiminnolle.

Mikäli viivästysseuraamuksia syntyisi jostain perustellusta syystä ostotapahtumassa, on useamman laskentayksikön yhteinen alle 100 euron viivästysseuraamus kirjattava kokonaan kustannuspaikalle, jonka osuus on suurin. Näin vältetään lisätyökustannuksia.

Yleinen viivästyskorko vuodelle 2027 ilmoitetaan erikseen intran taloussivuilla.

Ostot luotolla

Kunnan toimialat ovat tehneet sopimuksia joidenkin tukkuliikkeiden ja kauppaliikkeiden kanssa luotolla ostoista ”tiliasiakkaina”. Maksutilien ja maksukorttien hallintaa koordinoidaan talouspalveluissa. Korttien ja ostooikeuksien ajantasaisuuden varmistaminen on toimialojen tehtävä sekä esihenkilön tehtävänä on huolehtia oikeuksien poistosta välittömästi palvelussuhteen päättyessä. Talouspalveluissa on käynnissä tarkempien ohjeistusten laadinta liittyen maksutilien ja maksukorttien käyttöön. Ohjeistukset pyritään saamaan valmiiksi vuoden 2027 aikana.

Ensisijaisesti tulee käyttää kunnan kilpailuttamia toimittajia ja kunnan mm. Aleksian palveluja, jolloin luotolla ostot rajataan minimiin.

Luottokorttien käyttö

Kunnalla on luottokorttisopimus SEB:n kanssa, ja luottokortteina on Eurocard. Kunnanjohtaja päättää käytettävistä luottokorteista, niiden käyttäjistä ja niihin liittyvistä ehdoista (hallintosääntö §33).

10. HARMAAN TALOUDEN TORJUNTA

Harmaan talouden torjunnasta kunnanhallitus on antanut ohjeet, jotka on julkaistu Myllyssä kohdassa: Tekemisen tukena/Talous/Sisäinen valvonta ja tilintarkastus.

11. UUDISRAKENTAMINEN, YLEIS- JA ASEMAKAAVOITUSOHJELMA JA MAANKÄYTÖN TAVOITEOHJELMA

Tekninen lautakunta päättää vuoden lopussa talonrakennuksen työohjelmasta. Ohjelma annetaan tiedoksi kunnanhallitukselle, valtuustolle sekä toimialoille ja sen toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsauksissa ja toimintakertomuksessa.

Tekninen lautakunta päättää kunnallistekniikan rakentamisohjelman tarkistamisesta vastaamaan valtuuston hyväksymää määrärahatasoa ja talousarvion tavoitteita ja perusteluja. Ohjelma annetaan tiedoksi kunnanhallitukselle sekä valtuustolle ja sen toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsauksissa ja toimintakertomuksessa.

Maankäyttölautakunta raportoi ohjeellisena hyväksytyn asemakaavoitusohjelman toteutumisesta ja maankäyttölautakunta ohjeellisena hyväksytyn yleiskaavaohjelman osavuosikatsauksessa (OVK II) ja toimintakertomuksessa sekä maankäytön tavoiteohjelman toteutumisesta toimintakertomuksessa.

12. KONSERNIHALLINTO

Kunnan konserniohjeissa on käsitelty kuntaemon ja kunnan tytäryhteisöiden välistä toimintaa sekä kunnan omistajaohjausta.

Osakeyhtiölain mukaan yhtiön hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa vuosittain kunnanhallituksen antaman aikataulun mukaisesti kunnanhallitukselle:

- taloussuunnitelma, johon sisältyy tulos- ja rahoituslaskelma sekä investointisuunnitelma. Taloussuunnitelman tulee olla vähintään kolmevuotinen ja siitä tulee käydä ilmi tytäryhteisöille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tytäryhteisön talousarvio toimitetaan kunnanhallitukselle tiedoksi.
- osavuosikatsaukset ja toimintakertomus. Osavuosikatsausten yhteydessä liitteenä tulee toimittaa seuraavat raportit:

- talousarvion toteutuminen tuloslaskelman muodossa
- osavuosikatsausten yhteydessä arvio talousarvion toteutumisesta koko vuodelta
- selvitys rahoitusasemasta/ rahoituslaskelma
- osavuosikatsauksissa selvitys vuositavoitteiden toteutumisesta
- lähiajan merkittävimmät toiminnalliset ja taloudelliset tapahtumat tärkeimmät tunnusluvut
- lainat per asukas.

Tilinpäätös ja toimintakertomus laaditaan kirjanpitolain ja osakeyhtiölain 8 luvun säännösten mukaisesti.

Kuntakonserniin kuuluvissa yhteisöissä noudatetaan kuntalain ja kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteita sekä määräyksiä.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä. Tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka on saatettava valtuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi, joten tytäryhteisöillä on oltava myös kalenterivuotta vastaava tilikausi.

Talouspalvelut antavat tarvittaessa yksityiskohtaisia ohjeita osakkuus- ja tytäryhteisöille tietojen antamiseksi konsernitilinpäätöstä varten. Konserniyhteisöjen tulee toimittaa tilinpäätöstiedot kuntaan **viimeistään 28.2.2027 tilikaudelta 2027** ja lopulliset tilinpäätökset vastuuvapauspäätöksineen niiden valmistuttua. Tarkempi aikataulu annetaan vuoden lopussa konsernikirjeessä.

Valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan valmistelusta tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön kunnalle uuden valtuustokauden alussa. Kunnan vastuullinen tarkastusyhteisö valitaan myös tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi. Näin varmistetaan konserniyhteyden säilyminen kunnallisessa tilintarkastuksessa. Tytäryhteisön toimielimen pitää tehdä tilintarkastajan valinnasta oma päätöksensä konserniohjeiden mukaisesti.

Suunnitelman mukaisten poistojen laskenta kuntakonsernissa suoritetaan kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman perusteella.

Konsernitilinpäätös 2027

Tilikartat konsernitilinpäätöksen tulos- ja rahoituslaskelmaa sekä tasetta varten pitää suunnitella kunnan tytäryhteisöissä jo talousarviovuoden 2027 alussa niin, että kunnan ja kyseisten yhteisöjen tilinpidosta saadaan vaivatta laadittua kuntalain edellyttämä konsernitulos- ja rahoituslaskelma sekä konsernitase eliminointeineen tilivuodelta 2027. Vuoden 2027 tilikartat löytyvät intrasta, talouden sivuilta sekä Sarastian Extranetistä.

13. HANKINNAT JA VARASTOT

Kunnan hankkimiseen sisältyy hankintalain mukainen kilpailuttaminen, toimittajan valintaa koskeva päätöksenteko, hankintaoikaisuvaatimusten ja markkinaoikeusvalitusten hoitaminen, sopimusten teko ja hallinta (reklamaatiot, toimitushäiriöt, hinnantarkistukset, vähäiset sopimusmuutokset, optiokausien käyttäminen, tilaajavastuulain mukaiset selvitykset, sopimuksen purku tai irtisanominen). Tavaroiden ja palvelujen tilaaminen ei ole hankintaa vaan hankintapäätöksen täytäntöönpanoa. Tilaamisen sopimustoimittajilta hoitaa toimialoilla ne henkilöt, joilla on tilausoikeus.

Hallintosäännön mukaan toimialat kilpailuttavat omat hankintansa ja hankintapalvelut kilpailuttavat keskitetyt hankinnat, eli useamman kuin yhden toimialan hankinnat.

Tietoa ja ohjeistusta hankinnoista ja voimassa olevista hankintasopimuksista löytyy intrasta hankinnat -sivuilta ja kunnan kotisivuilta.

Hankinnoissa noudatetaan hankintalainsäädäntöä, kunnan hankintaohjeita, kunnan muita sääntöjä ja kunnanhallituksen mahdollisesti antamia ohjeita. Hankintojen toteutuksessa korostetaan suunnitelmallisuuden tärkeyttä.

Vesilaitoksen hankinnoissa noudatetaan erityisalojen hankintalainsäädäntöä, kunnan hankintaohjeita, kunnan muita sääntöjä sekä liikelaitosten johtokunnan ja kunnanhallituksen mahdollisesti antamia ohjeita. Pääsääntöisesti kaikki urakat, palvelut ja tavarahankinnat kilpailutetaan. Vesilaitos voi hankkia suorahankintana erityisalojen hankintalain mukaisin perustein erilaisia

hankintoja, joiden hankkiminen tietyltä toimittajalta on perusteltua toiminnan/suunnittelun jatkuvuuden ja varmuuden tai toimittajan erityisosaamisen perusteella vesihuollon huoltovarmuuskriittisyyden takia.

Kunnan omia palveluja korvaavien uusien palveluiden kilpailuttamisesta/ostosta on tehtävä periaatepäätös (kunnanhallitus, lautakunta, viranhaltija) ennen kilpailuttamiseen ryhtymistä. Järjestettäessä uusia tai lisäpalveluja on kilpailutuskohde tuotteistettava ja/tai tehtävä kustannuslaskelmat ja selvitykset eri toiminta-/hankintavaihtoehtomalleista. Talouspalvelut avustavat pyydettäessä laskelmien laadinnassa.

Hankintalainsäädännön mukainen hankintojen kilpailuttamisvelvollisuus koskee myös kaikkia kunnan tytäryhteisöjä. Konsernin sisäisiä hankintoja suunniteltaessa hankintasäännösten asettamat reunaehdot ja rajoitukset on tytäryhteisöissä otettava huomioon. Konserniohjeiden luvussa 8 on ohjeistettu asiasta.

Päätöksentekorajat ja hankintavaltuudet

Hankintojen päätöksentekorajat ja hankintavaltuudet on määritelty hallintosäännössä ja delegointipäätöksissä.

Tavaroiden ja palvelujen tilaamisen sopimustoimittajilta ja yksittäiset reklamaatiot hoitaa se toimiala, joka tavaroita tai palveluja tarvitsee, käyttää ja niitä tilaa.

Hankinnan ennakoidulla arvolla tarkoitetaan hankinnan suurinta mahdollista arvonlisäverotonta kokonaisarvoa koko sopimuskauden ajalta optiokaudet mukaan laskettuna. Toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen kohdalla käytetään laskennallisena sopimuskautena 48 kuukautta. Pienhankinnalla tarkoitetaan hankinta-arvoltaan alle 60 000 euron (0 % alv) hankintaa.

Tytäryhteisöt voivat ja niiden tulisi hyödyntää kunnan voimassa olevia puite- ja muita hankintasopimuksia ja sisäisiä palveluja. Hankintapalvelut antaa neuvontaa tarpeen mukaan myös tytäryhteisöille.

Kunnalla on yksi taseperusteinen varasto; keskusvarasto. Tarpeetonta varastointia on vältettävä sekä näissä, että ns. talousarvioperusteisissa käsivarastoissa. Kunnanhallitus päättää varastojen perustamisesta ja toimialajohtaja varaston ylärajan arvon ja varastolisän määrän (sisäisen valvonnan ohje 3.8.7). Varastojen pääoma-arvoja, tuotevalikoimaa ja tuotteiden kiertonopeutta seurataan varastoja ylläpitävien toimialojen toimesta ja niistä raportoidaan tarpeellisin osin muun raportoinnin yhteydessä.

Päätöksentekorajat

1. Hankintavaltuudet on määritelty hallintosäännössä

Toimialajohtaja ja liikelaitosjohtaja päättävät tehtäväaluettaan koskevista hankinnoista kunnan hankintaohjeiden mukaisesti, ellei toimivaltaa ole hallintosäännössä tai muutoin määrätty toiselle viranomaiselle. Toimialajohtajat ja liikelaitosjohtajat ovat delegoineet päätösvaltaansa eteenpäin ja delegointipäätökset löytyvät kunnan intrasta hallinnon alta kohdasta ”Strategia ja säännöt”.

2. Hankinta-asiakirjojen allekirjoittaminen

Hankintasopimuksen allekirjoittaa hankintapäätöksen tehnyt viranomainen. Mikäli hankintapäätöksen tehnyt viranomainen on toimielin, allekirjoittaa toimielimen esittelijä hankintasopimuksen. Hankintasopimuksen toimeenpanoa edellyttävät asiakirjat allekirjoittaa hankintapäätöksen tehnyt viranhaltija ja toimielimen hankintapäätöksissä toimielimen ko. hankinnasta vastaava esittelijä.

NURMIJÄRVEN KUNNANHALLITUS

Outi Mäkelä
kunnanjohtaja

Erno Kontio
talousjohtaja

Jakelu Mylly
Kunnan johtoryhmä
Kunnan talousvastaavat
Päällikköjakelu
Kunnan tytäryhteisöt

Yleisperustelut

TALOUSARVION JA –SUUNNITELMAN PERUSTELUT

Kunnan talousarvio ja –suunnitelma on valtuuston keskeinen toiminnanohjausväline. Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Lisäksi kuntalain 110 §:ssä säädetään, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Kunnan talousarvion valmistelu perustuu kuntalakiin, kunnan hallintosääntöön sekä Kuntaliiton, Valtionvarainministeriön, Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston sekä muiden asiantuntija- ja viranomaistahojen antamiin yleisohjeisiin, lausuntoihin ja suosituksiin.

Käyttötalouden ja investointien suunnitellussa huomioidaan edellisten tilikausien kehitys, meneillään olevan talousarviokauden tilinpäätösennuste sekä arvioidaan mahdollisia palvelutarpeiden muutoksia ja niiden vaikutuksia suunnitelmakauden menokehykseen. Tulorahoituksen osalta verotulojen ja valtionosuuksien arvioinnissa hyödynnetään Kuntaliiton, Verohallinnon ja Valtionvarainministeriön tuottamia verotulo- ja valtionosuusennusteita.

Vuoden 2027 talousarvion ja suunnitelmavuosien 2028–2029 valmistelu pohjautuu kunnanhallituksen (KHALL 85/2026) antamaan talousarviokehykseen. Talousarviokehys 2027 laadittiin siten, että siinä huomioitiin kunta-alan palkkaratkaisun vaikutukset, hankintasopimusten indeksikorotukset ja muut tiedossa olevat muutokset vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Kunnan ulkoisten toimintamenojen kasvu rajattiin 2,0 prosenttiin, vaikka pelkästään henkilöstömenojen muutos verrattuna vuoden 2026 talousarvioon oli 4,8 prosenttia. Kokonaisuudessaan kehyksen toimintakate heikkeni vuoteen 2026 verrattuna 5,6 prosenttia. Talousarviokehyksessä tilikauden tulosennuste oli 5,6 milj. euroa negatiivinen ja kokonaistalouden rahoitusvaje (= toiminnan ja investointien rahavirta) asettui -19,8 milj. euroon.

Nurmijärven kunnanvaltuusto on 21.6.2023 § 40 ja 15.11.2023 § 73 hyväksynyt päivitetyn Nurmijärven kestävän kasvun NUUKA-ohjelman vuosille 2024–2026. Vuodelle 2027 ei ulottunut toimenpiteitä, jotka olisi erikseen huomioitu talousarviokehyksessä. Valtuusto päätti vuoden 2026 talousarviokokouksessa käynnistää uuden kestävän kasvun ohjelman valmistelun, jolla tavoitellaan pysyviä talouden tasapainottamistoimia. Viranhaltijaorganisaatio valmistelee näitä toimia, joista kestävän kasvun ohjelman poliittinen ohjausryhmä tekee valtuustolle oman esityksensä. Näitä toimia ei ole huomioitu vuoden 2027 talousarviokehyksen valmistelussa.

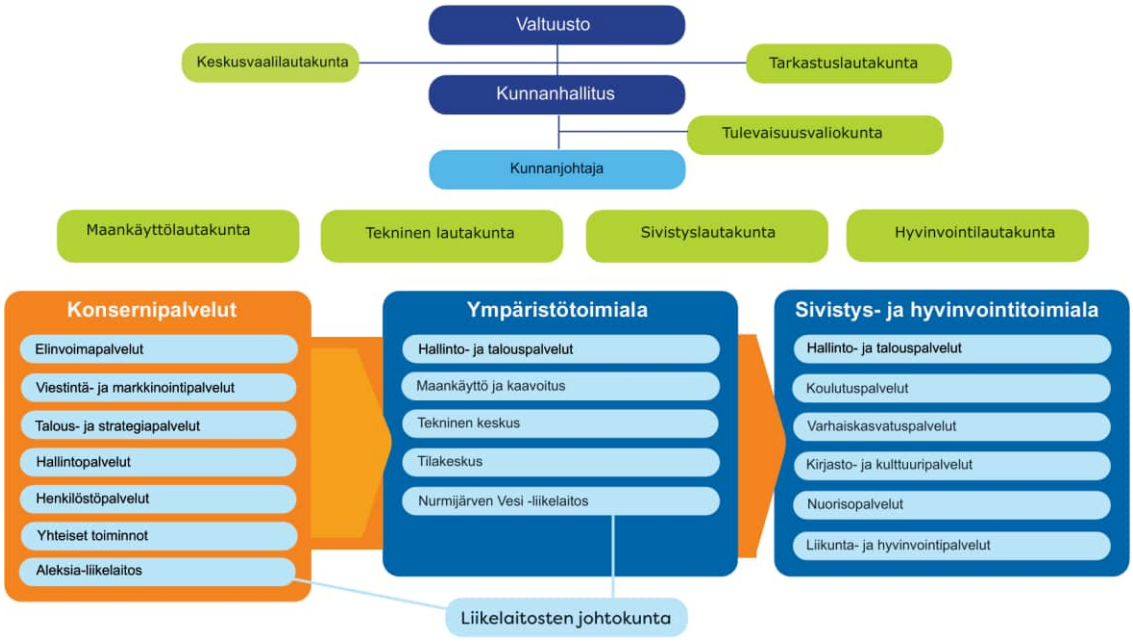
Talousarviokehyksen perusteella kunnan lautakunnat sekä liikelaitosten johtokunta ovat 15.9.2026 mennessä laatineet ehdotuksensa talousarviosta ja –suunnitelmasta 2027–2029, jonka pohjalta kunnanjohtajan talousarvioesitys on julkistettu 15.10.2026. Kunnanjohtajan talousarvioesitys käsitellään kunnanhallituksessa 19.-20.10.2026. Kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen valtuusto toteaa veroprosentit vuodelle 2027 ja päättää talousarviosta ja 11.11.2026.

Kunnanjohtajan talousarvioesityksessä käyttötalouden taso vuodelle 2027 ylittää kunnanhallituksen antaman kehyksen 4,4 milj. eurolla. Ylitykseen vaikuttaa erityisesti valtionosuuksien heikentynyt ennuste, mutta hieman myös tilavuokratuottojen pieneneminen sekä palvelujen ostojen kasvu. Talousarvioesitykset on laadittu tiukan talousraamin pohjalta, joten kunnan käyttötalousmenoihin kohdistuu kustannuspaineita muun muassa kunta-alan palkkojen nousun sekä kasvuun nähden liian matalien valtionosuuksien takia.

Kunnan verotuloennuste heikkeni kehykseen nähden 0,2 milj. euroa ja valtionosuudet kokonaiset 3,5 milj. euroa. Toimintakate heikkeni 0,7 milj. euroa. Poistoennuste tarkentui 0,3 milj. euroa kehystä heikommalle tasolle, kun taas rahoitustuottojen ja -kulujen netto koheni 0,3 milj. eurolla. Lainakannan ennustetta on täsmennetty kehykseen nähden.

Tilikausi on jäämässä huomattavan alijäämäiseksi, -9,5 milj. euroa.

KUNNAN ORGANISAATIORAKENNE 2027



Tilivelvolliset

Organisaatio	*Viranhaltija*	*Tilivelvollisuuden peruste*
Konsernipalvelujen toimiala	hallintojohtaja	toimialan johtaja
Hallintopalvelut	hallintopäällikkö	tulosaluepäällikkö
Henkilöstöpalvelut	henkilöstöjohtaja	tulosaluepäällikkö
Talous- ja strategiapalvelut	talousjohtaja	tulosaluepäällikkö
Elinvoimapalvelut	elinvoimajohtaja	tulosaluepäällikkö
Viestintä- ja markkinointipalvelut	viestintäpäällikkö	tulosaluepäällikkö
Yhteiset toiminnot	hallintojohtaja	toimialan johtaja
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	sivistysjohtaja	toimialan johtaja, sivistyslautakunnan esittelijä hyvinvointilautakunnan esittelijä
Hallinto- ja talouspalvelut	hallintopäällikkö	tulosaluepäällikkö
Kunnan muut työllisyyspalvelut	sivistysjohtaja	toimialan johtaja
Koulutuspalvelut	opetuspäällikkö	tulosaluepäällikkö
Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillishankkeet	sivistysjohtaja	toimialan johtaja
Varhaiskasvatuspalvelut	varhaiskasvatuspäällikkö	tulosaluepäällikkö
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	kirjastonjohtaja	tulosaluepäällikkö
Nuorisopalvelut	nuorisopäällikkö	tulosaluepäällikkö
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut	hyvinvointipäällikkö	tulosaluepäällikkö
Ympäristötoimiala	tekninen johtaja	toimialan johtaja, teknisen lautakunnan ja maankäyttölautakunnan esittelijä
Maankäyttö ja yleiskaavoitus	yleiskaavapäällikkö	tulosaluepäällikkö
Tekninen keskus	kunnallistekniikan päällikkö	tulosaluepäällikkö
Tilakeskus	tilakeskuksen päällikkö	tulosaluepäällikkö
Hallinto- ja talouspalvelut	hallintopäällikkö	tulosaluepäällikkö
	johtava rakennustarkastaja	tulosyksikköpäällikkö, esittelijä rakennusvalvonnan viranomaisasioissa maankäyttölautakunnassa
Nurmijärven vesi	vesilaitoksen johtaja	liikelaitoksen johtaja, liikelaitosten johtokunnan esittelijä
Aleksia	palvelujohtaja	liikelaitoksen johtaja, liikelaitosten johtokunnan esittelijä

TALOUSARVION JA –SUUNNITELMAN RAKENNE

Kuntalain 110§:n mukaan kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosat. Samaa rakennetta on noudatettava taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa.

Talousarvion **yleisperustelut** ovat luonteeltaan informatiivisia. Yleisperusteluissa esitetään muun muassa katsaus kansantalouden ja kuntatalouden kehityksestä sekä kuvataan Nurmijärven kunnan talouden nykytilaa ja näkymiä tulevaisuuteen. Erityisesti meno- ja tulorakenteen muutokset sekä näiden vaikutukset kunnan talouden tasapainoon ovat keskiössä kunnan talouden tilan arvioimisessa.

Strategiaosassa esitetään kuntastrategia ajalle 2025–2030. Strategia kuvaa keskeiset päämäärät ja toimenpiteet näiden saavuttamiseksi. Osiossa esitetään myös strategiset mittarit.

Käyttötalousosa kuvaa kunnan järjestämän toiminnan rahoittamista vahvistetun organisaatiorakenteen mukaisesti. Käyttötalousosassa kunnan toiminta on jaettu toimialoihin, jotka edelleen jakautuvat tulosalueisiin. Toimialakohtainen talousarvio ja -suunnitelma on esitetty tuloslaskelmamuodossa. Tulosalueiden talousarvio- ja suunnitelma on esitetty toimintakatetasoisena suppeana tuloslaskelmana.

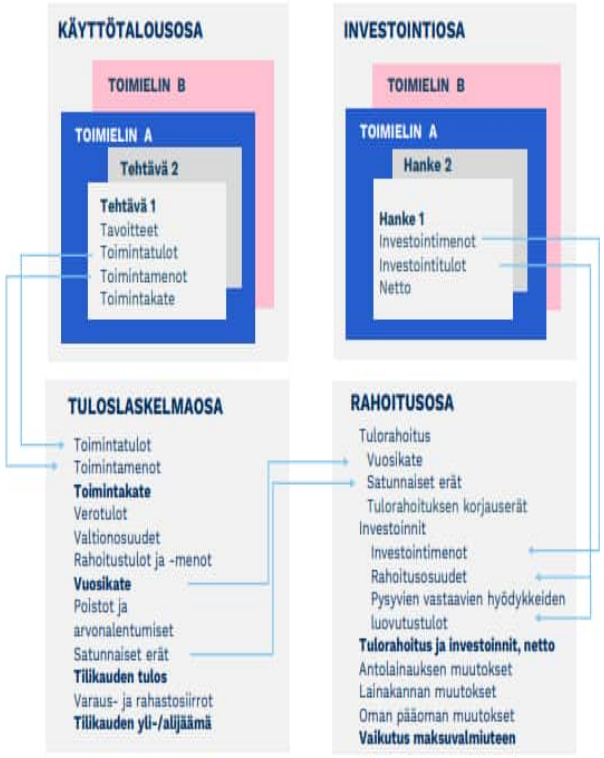
Investointiosassa esitetään investointisuunnitelma talousarviovuodelle sekä neljälle seuraavalle vuodelle. Investointiosassa esitetään hankkeittain tai, sitovuustason mukaan, hankintaryhmittäin kustannusarviot sekä määrärahojen ja tuloarvioiden jakautuminen eri vuosille. Investoinneille on asetettu uutena elementtinä 4 vuoden (2027–2030) nettoinvestointiraami, jota pidetään investointien valmistelun ohjenuorana tulevina vuosina.

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelman toimintakate –summataso kuvaa palvelutuotannon nettomenoja. Toimintakate osoittaa millainen summa palvelutuotannon nettomenoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla. Vuosikate kuvaa palvelutuotannon rahoittamisen jälkeen jäljelle jäävää rahoituspohjaa, jolla katetaan investointimenoja ja lainalyhennyksiä. Tilikauden tulos kertoo tilikaudelle jaksotettujen tuottojen ja kulujen erotuksen. Näiden erien jälkeen tuloslaskelmassa esitetään poistoeron muutos, joka tavanomaisesti tarkoittaa investointivarauksen purkua. Näiden jälkeen tuloslaskelmassa päädytään tilikauden yli- tai alijäämään.

Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää edellisiltä tilikausilta kertyneisiin yli- tai alijäämiin. Tilikaudelta vastaavasti mahdollisesti muodostunut alijäämä vähentää edellisiltä tilikausilta muodostunutta ylijäämää tai kasvattaa edellisten tilikausien perusteella muodostunutta kumulatiivista alijäämää.

Rahoitusosan tehtävänä on kuvata talousarviovuoden ja –suunnitelmavuosien todellisia rahanliikkeitä (vrt. tuloslaskelma, joka todellisten rahavirtojen lisäksi sisältää kirjanpidollisia eriä, esim. poistot). Rahoitusosaan kootaan arviot kunnan rahan lähteistä ja rahan käytöstä. Rahoitusosassa välisummana esitetään toiminnan ja investointien rahavirta. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa rahoitusvajeen määrän, joka on katettava vieraan pääoman rahoituksella tai kassavaroilla. Tasapainoisessa kuntataloudessa toiminnan ja investointien rahavirran tulee keskimäärin olla positiivinen. Rahoitusosa päätyy kuvaamaan varainhoitovuosien rahavirtojen vaikutusta maksuvalmiuteen.

Talousarviokirjan muut osat koostuvat liikelaitosten ja kunnan tytäryhteisöjen talousarviokuvauksista sekä talousarviota täydentävistä liiteasiakirjoista.



NURMIJÄRVEN KESTÄVÄ KASVU –OHJELMA

Kunnan talouden pitkän aikavälin tasapainon varmistamiseksi valmistellaan uutta kestävän kasvun ohjelmaa vuosille 2027–2029. Ohjelman tavoitteena on tunnistaa ja toteuttaa pysyviä toimenpiteitä, joilla vahvistetaan kunnan taloudellista kestävyyttä, hillitään velkaantumista sekä turvataan laadukkaiden palvelujen järjestäminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Valmistelussa tarkastellaan sekä käyttötalouden että investointien kehitystä, ja ohjelman toimenpiteiden vaikutukset huomioidaan tulevien vuosien talousarvioissa ja taloussuunnittelussa. Nykyinen talousarvioesitys ei sisällä valmistelussa olevan kestävän kasvun ohjelman toimenpiteitä.

Ohjelman valmistelun pohjalta tehtävät linjaukset huomioidaan tulevien vuosien talousarvioissa ja taloussuunnitelmissa.

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Suomen talouden kasvu on ollut odotettua nopeampaa, ja myös aiempien vuosien kasvulukuja on tarkistettu ylöspäin. Bruttokansantuotteen (BKT) ennustetaan kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2026, 1,8 prosenttia vuonna 2027 ja 1,5 prosenttia vuonna 2028. Talouskasvua tukevat kotitalouksien ostovoiman vahvistuminen, luottamuksen paraneminen sekä investointien lisääntyminen. Investointeja vauhdittavat erityisesti puolustushankinnat, datakeskukset ja energiasiirtymä, vaikka asuntorakentaminen pysyy vielä heikkona. Työllisyys heikkenee vielä vuonna 2026, mutta kääntyy kasvuun vuodesta 2027 alkaen talouskasvun vahvistuessa. Työttömyysaste säilyy kuitenkin korkeana ja ylittää tänä vuonna 10 prosenttia.

Maailmantalouden kasvu jatkuu, mutta toimintaympäristöön liittyy edelleen merkittävää epävarmuutta. Geopoliittiset jännitteet, kauppapoliittiset ristiriidat ja alueelliset konfliktit heikentävät kasvunäkymiä. Euroalueen talouskasvua tukevat vähitellen vahvistuva kulutus ja investoinnit, kun taas useiden suurten talouksien kasvunäkymät ovat edelleen epävarmat. Kansainvälisen talouden kehityksellä ja vientimarkkinoiden kysynnällä on edelleen keskeinen vaikutus Suomen talouskehitykseen.

Julkisen talouden tilanne säilyy haastavana talouskasvun vahvistumisesta huolimatta. Julkisyhteisöjen alijäämän ennustetaan olevan 4,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026 ja pysyvän noin 4,5 prosentin tasolla vuosina 2027–2030. Taloussuhdanteen paraneminen vahvistaa verotuloja, mutta menojen kasvu, korkea työttömyys sekä väestön ikääntymisestä aiheutuvat menopaineet rasittavat julkista taloutta. Julkisen velan arvioidaan nousevan vuonna 2026 noin 90 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja kasvavan lähes 98 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

Pitkällä aikavälillä julkisen talouden kestävyyden vahvistaminen edellyttää talouskasvun tukemisen ohella rakenteellisia uudistuksia. Julkisen talouden tasapainottaminen vaatii menojen kasvun hillitsemistä, tuottavuuden parantamista sekä toimia, jotka vahvistavat työllisyyttä, investointeja ja talouden kasvuedellytyksiä. Julkisen talouden velkaantumisen hidastaminen on keskeinen edellytys talouden kestävälle kehitykselle tulevina vuosina.

Lähde: VM, Taloudellinen katsaus syksy 2026, Valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:35.

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Volyymin muutos, %					
Bruttokansantuote markkinahintaan	0,9	0,8	1,6	1,8	1,5
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	-0,8	2,6	4,0	1,7	2,5
Kokonaistarjonta	**0,4**	**1,3**	**2,3**	**1,8**	**1,8**
Tavaroiden ja palvelujen vienti	1,3	5,0	2,1	1,6	2,0
Kulutus	0,7	-0,7	0,6	1,1	1,2
yksityinen	0,2	-1,1	1,1	1,6	1,6
julkinen	1,8	0,1	-0,4	0,1	0,5
Investoinnit	-5,2	1,4	7,8	4,4	3,6
yksityiset	-8,7	1,0	4,7	5,4	4,3
julkiset	11,2	3,0	19,7	0,9	1,0
Kokonaiskysyntä	**0,6**	**1,3**	**2,3**	**1,8**	**1,8**
kotimainen kysyntä	0,3	-0,2	2,3	1,8	1,8

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Suhteessa BKT:hen, %					
Julkisyhteisöjen menot	57,8	57,5	57,7	57,1	56,7
Veroaste	42,2	42,4	42,4	41,8	41,7
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-4,3	-3,8	-4,2	-4,5	-4,4
Valtionhallinnon nettoluotonanto	-3,7	-4,1	-4,9	-4,4	-4,9
Julkisyhteisöjen velka	82,5	88,5	90,1	91,2	93,1
Valtionvelka	61,3	66,6	68,7	70,1	72,4

KUNTATALOUS SUUNNITELMAKAUDELLA 2027-2029

Kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina talouskasvun vahvistumisesta huolimatta. Kuntatalouden rahoitusasema säilyy alijäämäisenä koko ennustejakson ajan, eikä vuosikate riitä kattamaan nettoinvestointeja. Toimintakatetta heikentävät erityisesti palkkamenojen kasvu, korkea työttömyys sekä työvoimapalvelu-uudistuksen seurauksena lisääntynyt vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta. Kuntien toimintamenot kasvavat edelleen tuloja nopeammin, mikä pitää kuntatalouden tilanteen kireänä.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan olevan heikoimmillaan vuonna 2027, jolloin alijäämä on noin 1,4 miljardia euroa. Tämän jälkeen tilanne paranee asteittain, mutta rahavirta pysyy negatiivisena koko ennustejakson ajan. Kuntien lainakannan arvioidaan kasvavan noin 22,4 miljardista eurosta vuonna 2026 noin 26,3 miljardiin euroon vuoteen 2030 mennessä. Vaikka osa määräaikaisista valtionosuusvähennyksistä poistuu ennustekauden loppupuolella, kuntatalouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino jatkuu.

Kuntien väliset erot taloudellisessa asemassa kasvavat väestökehityksen eriytyessä. Muuttotappiokuntien veropohja heikkenee ja työikäisen väestön määrä vähenee, kun taas kasvukeskuksissa investointitarpeet pysyvät suurina. Erityisesti alle 5 000 asukkaan kunnissa talouteen kohdistuu merkittäviä paineita väestön vähenemisen, ikääntymisen ja heikon veropohjan vuoksi.

Pääministeri Orpon hallituksen päätösten yhteisvaikutuksen arvioidaan heikentävän kuntataloutta noin 150 miljoonalla eurolla vuonna 2027 verrattuna vuoteen 2026. Kuntien valtionavut ovat vuonna 2027 yhteensä noin 5,8 miljardia euroa, mikä on noin kolme prosenttia vähemmän kuin vuonna 2026. Valtionosuuksia vähentävät erityisesti indeksijarru, sote-uudistukseen liittyvät

määräaikaiset vähennykset sekä kustannustenjaon tarkistus. Uusista tai laajenevista tehtävistä aiheutuvat kustannukset korvataan kuitenkin täysimääräisesti valtionosuuksilla, ja veroperustemuutosten vaikutukset kompensoidaan kunnille.

Kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan vuonna 2027 noin 4 prosenttia edellisvuodesta. Kunnallisveron tuotoksi arvioidaan noin 11,0 miljardia euroa, yhteisöveron tuotoksi noin 1,9 miljardia euroa ja kiinteistöveron tuotoksi noin 2,4 miljardia euroa. Verotulojen kasvusta huolimatta kuntatalouden tasapainottaminen edellyttää edelleen talouden sopeuttamista, investointien priorisointia ja toimintatapojen uudistamista.

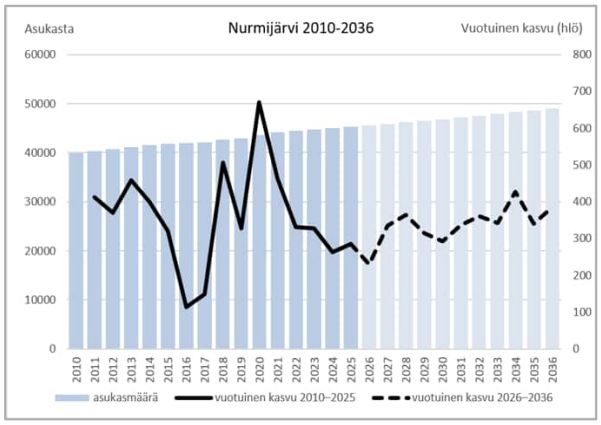
Taulukko 7. Kuntatalouden kehitysarvio 2025–2030, mrd. euroa.

Tuloksen muodostuminen	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Toimintakate	**-15,3**	**-15,9**	**-16,6**	**-17,1**	**-18,0**	**-18,5**
2. Verotulot	14,0	14,7	15,3	15,9	16,4	17,0
3. Valtionosuudet, käyttötalous	4,1	4,3	4,2	4,5	5,3	5,5
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
5. Vuosikate	**3,2**	**3,4**	**3,2**	**3,6**	**4,0**	**4,4**
6. Poistot	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3	-3,4	-3,5
7. Satunnaiset erät, netto	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8. Tilikauden tulos	**0,7**	**0,3**	**0,1**	**0,3**	**0,6**	**0,9**
Rahoitus						
9. Vuosikate	**3,2**	**3,4**	**3,2**	**3,6**	**4,0**	**4,4**
10. Satunnaiset erät	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,9	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
12. Tulorahoitus, netto	**2,8**	**2,9**	**2,7**	**3,1**	**3,5**	**3,9**
13. Käyttöomaisuus-investoinnit	-4,9	-5,0	-5,1	-5,4	-5,6	-5,8
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
15. Investoinnit, netto	-3,6	-4,0	-4,1	-4,4	-4,6	-4,8
16. Rahoitusjäämä (tulorah.-invest.)	**-0,8**	**-1,1**	**-1,4**	**-1,2**	**-1,1**	**-0,9**
17. Lainakanta	21,4	22,4	23,7	24,7	25,6	26,3
18. Kassavarat	7,0	7,3	7,6	7,8	8,0	8,1
19. Nettovelka (lainat-kassavarat)	14,4	15,1	16,1	16,9	17,6	18,1

Lähde: VM, Kuntatalousohjelma vuodelle 2027, syksy 2026:38

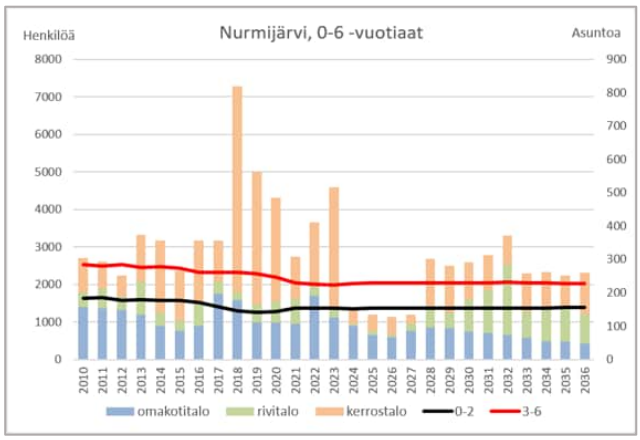
NURMIJÄRVEN KUNNAN VÄESTÖ, IKÄRAKENNE, ELINKEINORAKENNE JA TYÖLLISYYS

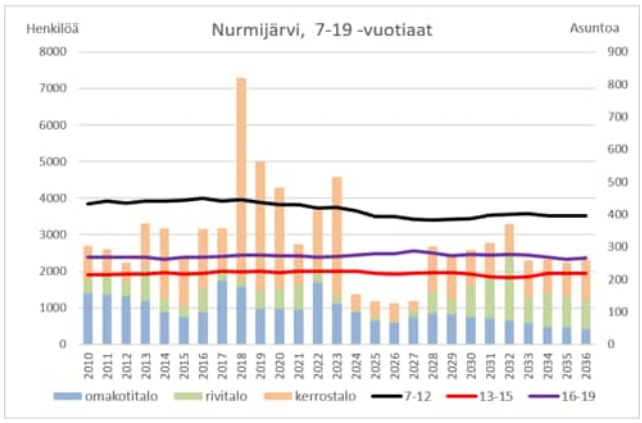
Nurmijärven väestönkehityksen kokonaiskuva on kaksijakoinen: kunta kasvaa edelleen, mutta kasvun rakenne muuttuu. Aiempi vahva lapsiperheisiin ja pientaloasumiseen perustunut kasvu on vaihtumassa maltillisemmaksi kasvuksi, jota ylläpitävät ennen kaikkea muuttoliike ja väestön ikääntyminen. Samalla luonnollisen väestönlisäyksen merkitys vähenee, kun syntyvyys laskee ja kuolleiden määrä kasvaa.



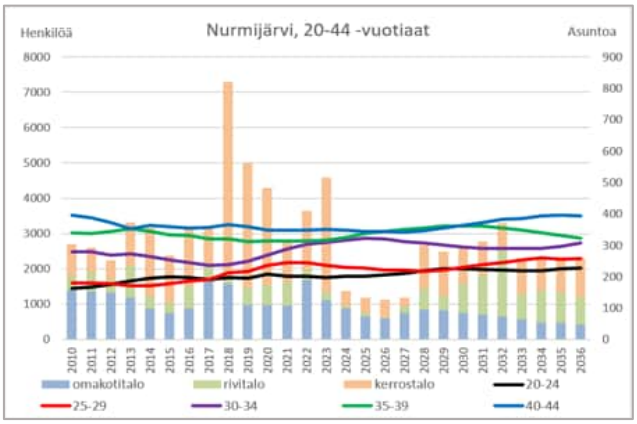
Väestönkasvun ja asuntotuotannon välinen suhde on ollut erityisesti 2020-luvulla vaikeasti ennakoitavissa. Vuosikymmenen ensimmäisinä vuosina asuntotuotanto jatkui pääosin aiempien vuosien tasolla, mutta kahden viime vuoden aikana asuntoja on valmistunut ennätyksellisen vähän. Vuonna 2024 valmistui 157 asuntoa, mikä tuotti 0,6 prosentin väestönkasvun. Vuonna 2025 asuntoja valmistui hieman enemmän, yhteensä 177, ja väestönkasvua kertyi 0,7 prosenttia.

Kuntien välinen nettomuutto on ollut 2020-luvulla merkittävin väestöä kasvattava tekijä, vaikka vuosittaista vaihtelua esiintyy. Nurmijärvelle on syntynyt 2020-luvulla keskimäärin yli 400 lasta vuodessa; vuonna 2025 lapsia syntyi yhteensä 416. Luonnollinen väestönlisäys on kuitenkin ollut laskusuunnassa kuolleiden määrän kasvaessa. Nettomaahanmuutto on puolestaan lisääntynyt 2020-luvulla, vaikka vuonna 2025 se jäikin selvästi edeltäviä vuosia alhaisemmaksi.

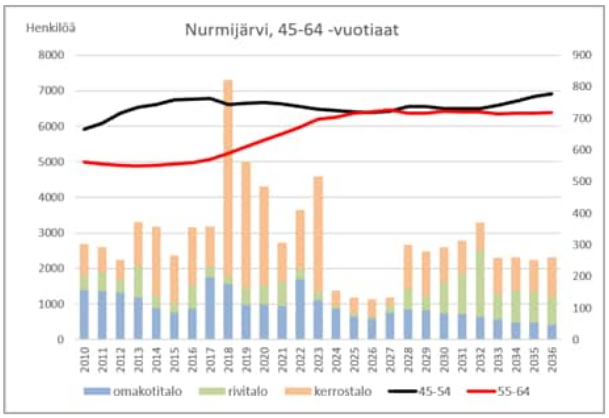




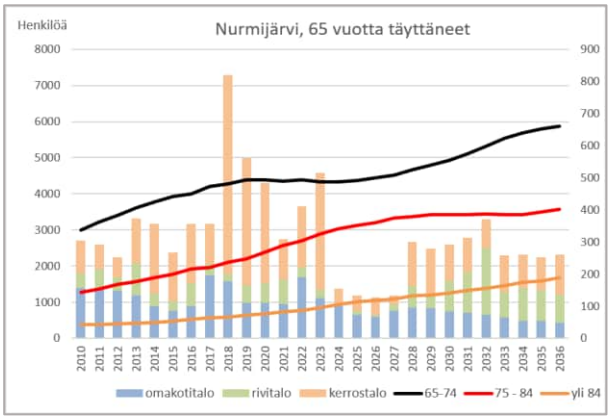
Nurmijärven väestönkasvun ennakoidaan jatkuvan tasaisena maailmantilanteen epävarmuustekijöistä huolimatta. Lähtötietojen perusteella Nurmijärven asukasluku kasvaisi 2020-luvun loppuvuosina eli vuosina 2026–2029 keskimäärin 0,7 prosentin vuosivauhtia. Tämä tarkoittaisi noin 310 uutta asukasta vuodessa. Vuoteen 2036 mennessä asukasluvun ennustetaan kasvavan keskimäärin samalla 0,7 prosentin vuosivauhdilla, mikä tarkoittaa noin 340 uutta asukasta vuosittain. Vuodelle 2026 ennustetaan 0,5 prosentin väestönkasvua eli noin 230 uutta asukasta.



2020-luvun väestönkasvua tukevat erityisesti uudet pientalovaltaiset alueet Klaukkalassa (Vanha-Klaukka), Kirkonkylällä (Heinoja) ja Rajamäellä (Kylänpää). Niiden odotetaan vastaavan korona-ajan myötä vahvistuneisiin asumisen ihanteisiin, kuten väljyyden, vehreyden ja pientaloasumisen arvostukseen. Myös etä- ja hybridityön vakiintumisen arvioidaan tukevan pientalokysyntää. Ennusteisiin liittyy kuitenkin merkittäviä epävarmuustekijöitä, kuten geopoliittinen tilanne sekä talousympäristön muutokset, esimerkiksi inflaation, korkotason ja lainaehtojen kehitys.



2030-luvulla väestönkasvun ennakoidaan jatkuvan keskimäärin 2020-luvun tasolla, jolloin vuotuinen kasvu olisi noin 350 asukasta. Väestön ikääntyminen hidastaa kuitenkin luonnollista väestönkasvua, sillä syntyvyydessä ei ole näköpiirissä sellaista kasvua, joka korvaisi ikääntymisestä seuraavaa poistumaa. Tämän vuoksi nettomuuton merkitys väestönkasvun ylläpitäjänä korostuu. 2030-luvun arviot perustuvat tässä vaiheessa maltillisiin asuntotuotanto-oletuksiin, sillä uusien alueiden käyttöönottoon liittyy vielä useita epävarmuustekijöitä. Klaukkalan, Kirkonkylän ja Rajamäen uudet asuinalueet oletetaan rakentuvan pientalovaltaisina, mikä mahdollistaa väestönkasvua ja suurempia asuntokuntien keskikokoja kuin tiiviimpi keskustarakentaminen.



Vaikka Nurmijärvi profiloituu vahvasti lapsiperheiden kotipaikkana, kasvavat kunnassa eniten yli 64-vuotiaiden ikäluokat. Vastaava ikärakenteen muutos on käynnissä monissa kehyskunnissa. Kehyskunnat kasvavat edelleen, mutta kasvun luonne on muuttunut: nopean kasvun vaiheesta ollaan siirtymässä maltillisemman kasvun ja ikärakenteen muutoksen vaiheeseen.

1990-luvulta 2010-luvun alkuun väestönkasvu perustui vahvaan lapsiperheiden muuttovirtaan pääkaupunkiseudulta kehyskuntiin. Nurmijärvi ja muut kehyskunnat hyötyivät kysynnästä, joka kohdistui väljään asumiseen, omakotitaloihin ja pääkaupunkiseutua edullisempiin asumiskustannuksiin.

Nurmijärven 2000-luvun alun voimakas muuttovoitto näkyy nykyisessä ikärakenteessa. Vuonna 2025 kunnan suurin yksittäinen ikäluokka oli 50–59-vuotiaat, eli pitkälti ne asukkaat, jotka muuttivat Nurmijärvelle 2000-luvun alussa noin kolmekymppisinä.

Lähitulevaisuudessa ikääntyneiden ja vanhusväestön osuus korostuu Nurmijärvellä entisestään. Vuoteen 2036 mennessä ennakoidusta väestönkasvusta noin 70 prosenttia kohdistuu yli 64-vuotiaiden ikäryhmiin. Tulevien vuosikymmenten aikana vanhusväestön kasvuvauhti kuitenkin hidastuu ja alkaa vähitellen tasaantua. Nurmijärvellä tämä kehitys alkaa näkyä 2040-luvulla erityisesti Kirkonkylällä, joka on kunnan ikääntynein taajama.

Tiivistäen voidaan todeta, että Nurmijärvi on samanaikaisesti sekä kasvava että ikääntyvä kunta. Syntyvyyden laskiessa väestönkasvua ylläpitävät yhä vahvemmin kotimainen ja kansainvälinen muuttoliike. Tämä muuttaa kasvun vaikutuksia kunnan palvelutarpeisiin, asumiseen ja pitkän aikavälin suunnitteluun.

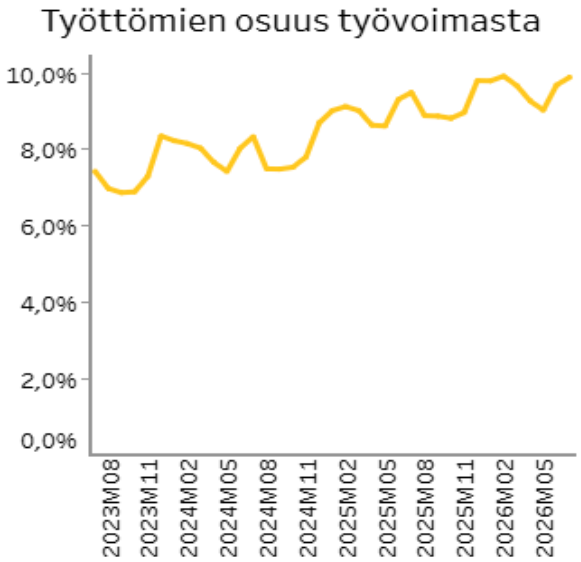
ELINKEINORAKENNE JA TYÖLLISYYS

Viimeisen käytettävissä olevan tilaston mukaan vuonna 2024 suurimmat työllistävät alat Nurmijärvellä olivat edelleen sosiaali- ja terveyspalvelut, rakentaminen, tukku- ja vähittäiskauppa sekä teollisuus. Näistä sosiaali- ja terveyspalvelujen työpaikkojen määrä oli nousussa toista vuotta peräkkäin yhden vuoden mittaiseksi jääneen laskun jälkeen. Alan työpaikkojen määrä kasvoi vuodessa noin 5 %. Muilla työllistävimmillä toimialoilla työpaikkojen määrä laski lievästi. Vähemmän työllistävistä toimialoista selkeintä kasvua oli kuljetuksessa ja varastoinnissa, jossa työpaikkojen määrä kasvoi vuodessa noin 8 %.

Nurmijärveläisten työssä käyvien yrittäjien määrä vuonna 2023 (Tilastokeskuksen viimeinen käytettävissä oleva tilasto) oli 2 168. Heidän osuutensa kunnan työllisistä oli 10,1 %, mikä on täsmälleen sama kuin koko valtakunnan vastaava taso. Uusia yrityksiä kuntaan perustettiin 2025 kaikkiaan 336 (lähde: Keuke/PRH). Määrä on uusi ennätys aiemman ennätyksen ollessa 335 vuodelta 2023. Ennätysperustannan ohella toimintansa lopetti 111 yritystä, mikä on määränä maltillinen. Vuotta aiemmin 2024 vastaavat luvut olivat 309 perustettua ja 170 lopettanutta yritystä.

Vuonna 2024 Nurmijärvellä kävi töissä kaikkiaan 12 312 henkilöä. Määrä on ollut viimeiset vuodet hitaassa mutta vakaassa kasvussa. Pohja tehtiin koronavuotena 2020, jolloin määrässä palattiin vuoden 2015 tasolle. Nyt koronapohjasta on noustu noin 4,3 %.

Kunnan työllisen työvoiman määrä pysyi 2024 edellisen vuoden tasolla, ja sitä oli 21 413 henkilöä. Työllisistä peräti noin 67 % kävi 2023 töissä Nurmijärven ulkopuolella, enimmäkseen Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Kokonaistyövoiman määrä kunnassa vuonna 2025 oli kaikkiaan 23 257 henkilöä. Luku on ollut viime vuodet kasvussa. Kunnan työpaikkaomavaraisuudeksi vuoden 2023 luvuilla tuli kehyskunnalle tyypillinen 57,2 %. Työttömyysprosentti oli Nurmijärvellä vuoden 2026 heinäkuussa 9,9 %, mikä tarkoittaa 2 309 työtöntä työnhakijaa.



KUNNAN TALOUS SUUNNITELMAKAUDELLA 2027-2029

Kunnan talouden kehittyminen (sis. liikelaitokset), milj. euroa	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2024	Tilinpäätös 2025
Toimintakate	-207	-221	-225	-218	-241	-97	-109	-121
Verotulot	183	190	201	210	223	115	110	110
Valtionosuudet	30	32	52	42	46	32	31	33
Rahoituserät, netto	1	1	1	2	1	0	0	0
Vuosikate	7	2	28	36	29	49	32	21
Poistot ja tilinpäätöserät	-19	-18	-27	-33	-21	-26	-27	-26
Tilikauden yli-/alijäämä	-12	-16	2	3	3	15	5	-4
Investointien omahankintameno	29	35	35	28	38	35	37	-44
Nettoinvestoinnit	26	31	33	18	31	11	32	-39
Investointien tulorahoitus, %	23,3 %	6,5 %	81,2 %	130,4 %	77,1 %	140,1 %	86,6 %	-49,2 %
Edell. vuosien kertynyt ylijäämä	66	54	38	40	44	62	68	64

Kunnan taloudelliset lähtökohdat suunnitelmakaudelle 2027–2029

Kunnan taloudelliset lähtökohdat suunnitelmakaudelle 2027–2029 eivät ole isossa kuvassa muuttuneet merkittävästi. Sote-uudistuksen myötä kunnan käyttötalouden nettomenot ja tulorahoitus ovat puolittuneet, mutta suhteellinen velkaantuneisuus kasvanut huomattavasti vanhojen vastuiden säilyttyä. Kunnan taseessa on tällä hetkellä puskurina kumulatiivista ylijäämää 64,1 milj. euroa, joka tuo hieman iskunkestävyyttä taloudellisesti heikkojen vuosien varalle. Kunnan tulevien vuosien velkaantuminen on edelleen isoin yksittäinen kunnan taloutta haastava tekijä. Oman haasteensa on tuonut Suomen nihkeä talouskasvu, joka vaikuttaa verotulojen kertymään negatiivisesti ja kasvattaa työllisyydenhoidon kustannuksia.

Kunnan käyttötalousmenot ovat kohonneet aiempina vuosina noudattaen yleistä kuntatalouden kehityssuuntaa, mutta nopeasti nousseen inflaation, heikossa kunnossa olevien tilojen ja yleissitovien palkankorotusten myötä kustannustaso on kasvanut huomattavankin nopeasti. TE-palvelujen siirto kunnille on myös osaltaan lisännyt kustannuksia ja näin ollen kuntien roolia suhdannevaihteluiden vaikutusten kantamisesta.

Tulorahoitus, eli verotulot ja valtionosuudet, on edellisinä vuosina pysynyt stabiilina. Nykyennusteiden valossa näyttäytyy tulorahoituksen kehitys kuitenkin suotuisana. Valtionosuuksien kehittymisen ympärillä on toki tällä hetkellä edelleen isoja epävarmuustekijöitä, jotka kumpuavat erityisesti julkisen talouden tasapainotusvaateista ja jotka näkyvät jo talousarviossa 2027. Tulorahoitus ei ole viime vuosina riittänyt rahoittamaan investointeja, ja investointien tulorahoitus-% on tavanomaisesti jäänyt selvästi tavoitteellisen 70–120 %:n alle.

Nurmijärven osalta palvelutuotannon menopaineet kuitenkin säilyvät nuoresta väestön ikärakenteen takia. Vaikka valtakunnallisena ilmiönä tunnistettu alhainen syntyvyys pitkällä aikavälillä tulee laskemaan palvelutarpeita erityisesti varhaiskasvatuksessa ja lopulta myös perusopetuksessa, Nurmijärven kunnan tasaisen väestönkasvun takia palvelutarpeet säilyvät Nurmijärvellä lasten ja nuorten osalta pitkään lähes samalla tasolla. Lasten määrän ennustetaan laskevan haja-asutusalueella, mutta vastaavasti päätaajama-alueilla lasten määrä tulee jopa kasvamaan. Kunnan keskeisenä haasteena onkin löytää sopeutuskeinoja väestön palvelutarpeiden tasapainottamiseen, kun varsinaisesti minkään ikäryhmän palvelutarpeet kuntatasolla eivät oleellisesti laske siten, että tuotantoa voitaisiin merkittävästi supistaa. Vaihtoehtona lähinnä onkin tehostaa tuotantoa huolehtien tilakapasiteetin järkevästä käytöstä kunnan eri alueilla siten, että palveluiden tarjonta saataisiin kohtaamaan paremmin palveluiden kysyntää ja toimintaa pystyttäisiin järjestämään toiminnan näkökulmasta riittävän kokoisissa yksiköissä.

Vaikka kunnan taloustilanne on isossa kuvassa haastava ja vaatii valtavasti työtä kehityssuunnan kääntämiseksi, ei luvassa ole pelkkiä palveluita kurjistavia leikkauksia ja synkkyyttä. Kunta investoi peruspalveluihinsa tulevan viiden vuoden jakson aikana 300 milj. eurolla ja huolehtii samalla elinvoiman kehittämisestä viemällä keskeisiä infra-, kaava- ja kehityshankkeita eteenpäin. Kunnalla on loistavan sijaintinsa vuoksi monia luontaisia vahvuustekijöitä.

Kunnan talous taloussuunnitelmakaudella 2027–2029

Tunnuslukuja (sis. liikelaitokset), milj. eur	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026 OVK I	TPE 2026 OVK II	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintamenojen kasvu, %	7,6 %	-43,2 %	3,7 %	4,2 %	10,0 %	10,3 %	2,1 %	2,0 %	2,0 %
Toimintakatteen muutos, %	10,4 %	-59,5 %	12,3 %	10,8 %	18,2 %	18,6 %	4,3 %	-14,3 %	21,0 %
Vuosikate poistoista, %	140 %	190 %	119 %	83 %	81 %	80 %	66 %	142 %	78 %
Nettoinvestoinnit	30,7	11,4	31,7	39,4	34,0	32,1	40,7	23,6	44,4
Investointien omahankintameno	37,8	35,0	37,2	43,5	38,5	35,8	43,3	51,1	48,3
Investointien tulorahoitus, %	77,1 %	140,1 %	86,6 %	49,2 %	57,8 %	60,9 %	44,0 %	88,6 %	54,2 %
Taseeseen kertynyt ylijäämä	47,3	62,5	68,4	64,1	63,6	63,1	53,6	67,3	60,5
Lainakanta vuoden lopussa	227,9	194,2	198,7	197,3	209,5	203,5	227,0	230,0	251,0

Tuloslaskelma (sis. liikelaitokset), milj. eur	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026 OVK I	TPE 2026 OVK II	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	68,3	78,5	72,3	68,9	70,2	70,4	69,3	93,8	73,7
Valmistus omaan käyttöön	1,9	0,5	1,3	0,5	1,7	1,7	1,5	0,5	0,5
Toimintakulut	-310,7	-176,4	-182,9	-190,6	-201,2	-201,8	-206,1	-210,2	-214,4
Toimintakate	-240,5	-97,4	-109,4	-121,2	-129,2	-129,7	-135,3	-116,0	-140,3
Verotulot	222,6	115,2	110,5	109,9	119,6	119,6	125,2	129,3	134,6
Valtionosuudet	45,7	31,5	30,6	33,1	33,0	33,1	31,1	34,1	34,9
Rahoituserät, netto	1,4	-0,3	0,4	-0,4	-1,1	-1,1	-1,9	-2,2	-3,1
Vuosikate	29,2	49,1	32,2	21,4	22,3	21,8	19,1	45,2	26,2
Poistot ja arvonalentumiset	-20,8	-25,8	-26,9	-25,7	-27,4	-27,4	-28,8	-31,8	-33,5
Tilikauden tulos	8,4	23,1	5,2	-4,3	-5,1	-5,5	-9,7	13,4	-7,4
Poistoeron muutos	0,0	0,0	0,0	-4,9	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6
Varausten muutos	-5,0	-8,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden yli-/alijäämä	3,4	15,1	5,3	-4,3	-4,8	-5,3	-9,5	13,7	-6,8

Kunnan tilikauden 2027 tuloksen on ennustettu olevan 9,7 milj. euroa negatiivinen ja alijäämän asettuvan 9,5 milj. euroon. Käyttötalouden ennustettavuutta on helpottanut sotepalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle, mutta samalla toimintaympäristön muutokset kuntien tehtäväkentän, kustannusten ja tulojen rakennemuutosten osalta on tuonut haasteita ennustettavuuteen. Vuoden 2025 alusta lähtien TE-palvelut siirtyivät kuntien tehtäväksi ja niiden rahoitus kohdennetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta.

Vuoden 2027 palvelutuotannon nettomenot ovat 135,3 milj. euroa, joka on noin 14,0 milj. euroa enemmän vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna ja 5,5 milj. euroa enemmän vuoden 2026 uusimpaan ennusteeseen. Nettomenojen kasvuun vaikuttaa erityisesti henkilöstökulujen nousu kunta-alan palkkaratkaisun vuoksi, TE-palveluiden siirtyminen kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta sekä tilavuokratuottojen vähentyminen. Keväällä 2025 saavutettu kolmevuotinen palkkasopimus kasvattaa kuntatalouden kustannuksia selvästi edelleen vuonna 2027. Vuonna 2026 työvoimakustannukset nousevat sopimuskorotusten vuoksi noin 2,87 prosenttia ja vuonna 2027 2,8 prosenttia. Kunta-alan palkankorotukset koostuvat perusratkaisun lisäksi palkkausjärjestelmien kehittämisohjelmasta, mikä nostaa alan palkankorotukset yleistä linjaa suuremmaksi.

Henkilöstökulujen ja TE-palveluiden kustannusten lisäksi palvelutuotannon menoja kunnan toimialoilla nostavat kuluvaan talousarvioon nähden muun muassa väistötilojen sekä varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen kasvu ja kustannusten kasvu. Toimintatuottoja pienentää muun muassa erillisavustusten, maankäyttökorvausten tuloutusten sekä maa-alueiden myyntituottojen lasku. Toimintatuottoja kasvattavat mm. vesimaksutuottojen ja liittymismaksujen kasvu.

Kuntaliiton viimeisimmän ennusteen pohjalta kunnan vuoden 2027 verotuloja arvioidaan kertyvän 0,2 milj. euroa vähemmän kuin talousarviokehyksen laadinnan yhteydessä arvioitiin. Verotuloennusteen pohjalle päivitettiin myös tuore väestöennuste, jossa väestönkasvu on edellistä ennustetta maltillisempaa. Tämä osaltaan myös heikentää arvioitua verotulokertymää. Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2027 yhteensä 125,2 milj. euroa, joka on noin 5,6 milj. euroa enemmän kuluvan vuoden tilinpäätösennusteeseen nähden. Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2028 129,3 milj. euroa ja vuonna 2029 134,6 milj. euroa.

Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän vuonna 2027 31,1 milj. euroa, joka on 2,0 milj. euroa vähemmän vuoden

2026 uusimpaan tilinpäätösennusteeseen nähden. Suunnitelmavuosien valtionosuuksien tasot ovat vielä tässä kohtaa arvioita.

Verotulojen, valtionosuuksien ja rahoitustulojen ja –menojen jälkeen vuoden 2027 vuosikatteeksi muodostuu 19,1 milj. euroa. Vuosikate asettuu vuonna 2028 45,2 ja vuonna 2029 26,2 milj. euroon. Suunnitelmavuosille 2028–2029 kunnan ennustetaan saavan 21,5 milj. euron edestä maanmyyntituloja, joita selittää muun muassa Sudentullin yritysalueen arvioitu valmistuminen.

Merkittävien investointien myötä poistotason arvioidaan nousevan 29,0 milj. eurosta 33,5 milj. euroon aikavälillä 2027–2029. Pitkällä aikavälillä kunnan tulee huolehtia vuosikatteen riittävästä vahvuudesta poistojen kasvaessa, että talous säilyisi tasapainossa myös tuloslaskelmatasolla (ns. kirjanpidollinen tasapaino).

Taloussuunnitelmassa kunnan bruttoinvestointitaso vuonna 2027 on 43,3 milj. euroa, vuonna 2028 51,1 milj. euroa ja vuonna 2029 48,3 milj. euroa. Rahoitusosuuksia investointeihin ei ole arvioitu taloussuunnitelmakausille.

Arvioitu nettolainakannan muutos vuonna 2027 on +23,5 milj. euroa, jolloin kunnan lainakanta asettuisi yhteensä noin 227,0 milj. euroon. Suurista investoinneista ja kunnan heikentyneestä taloustilanteesta johtuen velkaantuminen lähivuosina tulee kiihtymään merkittävästi ilman toimenpiteitä. Vuoden 2027 investointitaso on tulevia vuosia matalammalla tasolla, mutta toiminnan ja investointien rahavirta on kuitenkin 23,6 milj. euroa negatiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran negatiivisuus indikoi painetta lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen edelleen. Suunnitelmavuosina 2028 ja 2029 investointitaso kasvaa vuodesta 2027, johtaen edelleen huomattavaan velkaantumiseen. Vuoden 2029 lopussa kunnan lainakannan ennakoidaan asettuvan 251,0 milj. euroon.

Toimintakate toimialoittain milj. euroa	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026 OVK I	TPE 2026 OVK II	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Sosiaali- ja terveyspalvelut	-0,4		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Konsernipalvelut	-13,7	-12,8	-10,3	-10,7	-10,8	-10,8	-11,1	-11,3
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	-103,5	-109,5	-119,5	-126,4	-126,6	-131,7	-134,4	-137,1
Ympäristötoimiala	14,5	6,1	1,1	-0,2	-0,3	-0,5	21,3	-0,7
Aleksia	0,3	0,1	-0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Nurmijärven vesi	5,5	6,7	7,6	8,0	8,0	7,8	8,1	8,7
Yhteensä	-97,4	-109,4	-121,2	-129,2	-129,7	-135,3	-116,0	-140,3

TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	NETTOINVESTOINNIT	NETTOMENOT
-9,5	-42,7	-135,3
milj. €	milj. €	milj. €

VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHOITUS

Talousarviossa ja -suunnitelmassa esitetään tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Tuloslaskelmassa (ks. tuloslaskelmaosa) esitetään tulorahoituksen riittävyys käyttötalouden menoihin ja poistoihin. Kunnan tulorahoitus koostuu toimintatuotoista ja verorahoituksesta eli verotuloista ja valtionosuuksista sekä rahoitustuotoista.

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Tasapainoinen kuntatalous edellyttää, että rahan lähteiden on pitkällä aikavälillä katettava rahan käyttö. Jos tulorahoitus ei riitä kunnan kokonaismenojen kattamiseen, kunnan on rahoitusosassa osoitettava tarvittava muu rahoitus. Kunta voi kattaa rahoitustarvettaan lainanotolla tai omaisuuden myynnillä.

Verotulot suunnitelmakaudella 2027–2029

Kunnan verotulot koostuvat kunnallisverotuotoista, yhteisöverotuottojen kuntaosuuksista sekä kiinteistöverotuotoista. Kuntalain 111 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista.

Taloussuunnitelma 2027–2029 on laadittu siten, että kunnallisveroprosentti on 7,90. Kiinteistöveroprosentit on ovat vuoden 2026 tasolla siten, että yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,18; maapohjan kiinteistöveroprosentti on 1,30; vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,48; muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,18 ja rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 6,0. Yleishyödyllisiltä yhteisöiltä ei peritä veroa. Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti on 3,10.

Kunnan verotuloennusteet perustuvat Kuntaliiton tuottamiin veroennusteisiin ja kunnan omaan väestöennusteeseen.

Verotulojen kehitys ja ennuste (milj. euroa)	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026 OVK I	TPE 2026 OVK II	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Kunnallisveron kehitys	186,3	196,5	92,2	89,0	89,4	99,1	99,4	104,4	108,0	112,8
Kiinteistöveron kehitys	12,0	12,7	13,6	14,3	14,3	14,8	14,2	14,5	14,7	14,9
Yhteisöveron kehitys	12,1	13,4	9,4	7,2	6,1	5,7	6,0	6,3	6,6	6,9
Yhteensä	210,4	222,6	115,2	110,5	109,9	119,6	119,6	125,2	129,3	134,6
muutos - %	*4,9 %*	*5,8 %*	*-48,2 %*	*-4,1 %*	*-0,6 %*	*8,3 %*	*8,3 %*	*4,7 %*	*3,3 %*	*4,1 %*

Kiinteistöverotuottojen on arvioitu asettuvan vuonna 2027 14,5 milj. euroon. Kiinteistöverotuottojen positiivisen kehityksen arvioidaan jatkuvan suunnitelmakauden loppuun saakka, joskin aiempaan verrattuna hiljentynyt rakentaminen ja rakentamiskustannusten maltillistumisen hillitsevät kiinteistöveron positiivista kehittymistä.

Yhteisöverotuottojen on arvioitu asettuvan vuonna 2027 noin 6,3 milj. euroon, joka on 0,3 milj. euroa enemmän vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen nähden. Yhteisöveron jako-osuutta korotettiin väliaikaisesti 10 prosenttiyksiköllä osana valtion koronatukijärjestelyjä vuosina 2020 ja 2021. Vuonna 2022 jako-osuus palautui normaalille tasolle. Suhdanteen heikentymisen myötä yritysten maksetut ennakkoverot ovat laskeneet, ja tämä laskee myös tulevien vuosien arvioita. Hallitus päätti vuoden 2025 puoliväliriihessä alentaa yhteisöverokantaa (20 % → 18 %), joka osaltaan hillitsee yhteisöveron kehittymistä.

Kunnallisverotuksen pohjana olevien ansiotulojen arvioidaan kasvavan vuonna 2027 noin 3,7 prosenttia edellisvuoteen nähden. Kunnallisverotuottoja arvioidaan vuonna 2027 kertyvän 104,4 milj. euroa. Kunnallisverotulojen ennakoidaan kasvavan vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen nähden 5,0 milj. euroa.

Suunnitelmavuosina 2028 ja 2029 verotulojen ennakoidaan kehittyvän edelleen hieman. Ansiotulojen kehityksen ennakoidaan olevan suunnitelmavuosina 3,9 ja 3,7 %:n tasolla.

VEROPROSENTIT	Vaihteluvälit 2026	Nurmijärvi 2025	Nurmijärvi 2026	Nurmijärvi TA 2027
Kunnan tuloveroprosentti (Manner-Suomi)	4,7-10,9	7,50	7,90	7,90
Rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti	0,93-2,00	1,18	1,18	1,18
Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti	1,30-2,00	1,30	1,30	1,30
Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti	0,41-1,00	0,48	0,48	0,48
Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	0,93-2,00	1,18	1,18	1,18
Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	2,00-6,00	4,30	6,00	6,00
Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti	0-2,00	0,00	0,00	0,00
Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti	max 3,10	3,10	3,10	3,10

Valtionosuudet suunnitelmakaudella 2027–2029

Valtionosuudet kehitys ja ennuste (milj. euroa)	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP2024	TP 2025	TPE 2026 OVK I	TPE 2026 OVK II	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Valtionosuudet kehitys ja ennuste	41,5	45,7	31,5	30,6	33,1	33,03	33,1	31,1	34,1	34,9

Kunnan valtionosuudet koostuvat valtiovarainministeriön hallinnoimasta peruspalvelujen valtionosuudesta (1393/2022, 618/2021) sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta (1705/2009). Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu kunnan järjestämien peruspalveluiden rahoittamiseen. Lisäksi järjestelmään sisältyy kuntien välisiä verotuloeroja tasaava mekanismi (ns. verotulojen tasausjärjestelmä), ja koska Nurmijärven kunnan asukaskohtaiset verotulot ovat keskimääräistä korkeammat valtakunnallisessa tarkastelussa, on valtionosuuksien osuus Nurmijärven kunnan tulorahoituspohjasta suhteellisesti matalampi moniin muihin kuntiin nähden. Valtionosuusennusteet pohjautuvat Kuntaliiton valtionosuuslaskelmiin.

Kunnan valtionosuuksien arvioidaan vuonna 2027 asettuvan 31,1 milj. euroon, joka on noin 2,0 milj. euroa vähemmän vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen nähden. Peruspalvelujen valtionosuuteen tehdään vuonna 2027 indeksitarkistus, joka periaatteessa kasvattaa valtionosuuksia. Hallituksen sopeutustoimet kuitenkin rajoittavat indeksikorotuksen vaikutusta ja pienentävät valtionosuuksien kasvua. Lisäksi vuonna 2026 käyttöön otettu valtionosuuksien vähennys muuttuu pysyväksi. Valtionosuuksien tasoon vaikuttavat myös kuntien tehtävämuutokset ja kustannustenjaon tarkistus.

Suunnitelmavuosien valtionosuuksien kehitykseen liittyy edelleen epävarmuutta. Valtionosuustasoon vaikuttavat valtiontalouden sopeutustoimet, indeksiratkaisut sekä valtionosuusjärjestelmään mahdollisesti tehtävät muutokset.

Lainarahoitus suunnitelmakaudella 2027–2029

Toiminnan ja investointien rahavirta on talousarviossa 2027 23,7 milj. euroa negatiivinen. Suunnitelmavuonna 2028 ko. rahavirta paranee Sudentullin arvioidun tontinmyyntitulon takia ja vuonna 2029 heikkenee jälleen johtuen kasvavista investointimenoista. Suunnitelmavuonna 2028 toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan asettuvan –3,2 milj. euroon ja -21,2 milj. euroon vuonna 2029.

Vuoden 2027 osalta nettolainanotto asettuu +23,5 milj. euroon, joka tarkoittaa, että tarvitaan lisää lainarahoitusta kattamaan kasvaneita investointimenoja. Vanhoja pitkäaikaisia lainoja joudutaan rahoittamaan uudelleen 30,0 milj. euron edestä. Lainakannan ennustetaan kasvavan 227,0 milj. euroon. Suunnitelmavuosien nettolainanoton arvioidaan olevan yhteensä 24,0 milj. euroa, koska tulorahoitus ei riitä isojen hankkeiden rahoittamiseen. Vanhoja pitkäaikaisia lainoja joudutaan uudelleen-

rahoittamaan suunnitelmakaudella 2027–2029 yhteensä 86,0 milj. euroa. Lainakannan ennustetaan olevan 251,0 milj. euroa vuoden 2029 lopussa.

Rahoituksen järjestämisessä kunta käyttää kuntatodistusohjelmaan perustuvaa lyhytaikaista lainaa sekä pitkäaikaisia lainoja. Kunnan rahoitustoiminta perustuu talousarvion lisäksi kunnassa vahvistettuihin rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteisiin.

Korkotuotot ja -kulut

Yleinen korkotaso oli matalalla vuosien 2016–2021 aikana, kun markkinakorot painuivat negatiivisiksi. Tuona aikana nostetut lainat ovat olleet kunnalle erittäin edullisia ja kunnan lainasalkun keskikorko onkin pysynyt maltillisena tämän takia. Venäjän hyökkäyssodasta seurannut markkinoiden epävakaus ja inflaation kohoaminen johti kiristyneen rahapolitiikan myötä myös kasvaneeseen korkotasoon, joka on tullut Nurmijärvelläkin näkyväksi verrattain hyvästä lainasalkun suojausasteesta huolimatta. Korkotaso on kuitenkin maltillistunut viimeisen vuoden aikana, mutta talousarvion laadintahetkellä korkomarkkinoilla on nähty suurta heilahtelua geopoliittisista jännitteistä johtuen. Kunnan lainasalkun 12kk keskikorko on kirjoitushetkellä 1,89 %, kun se on vuosi sitten ollut 1,48 % ja vuonna 2022 0,44 %. Keskikoron ennakoidaan asettuvan 2,4 % tuntumaan vuoden 2027 loppuun mennessä.

Kunnan korkokulut ovat kasvaneet nopeasti viime vuosina lainakannan kasvun ja korkoympäristön muutosten seurauksena. Korkokulut olivat vielä vuonna 2021 noin 0,1 milj. euroa, mutta vuonna 2025 niiden arvioidaan olevan jo lähes 4 milj. euroa. Talousarviossa korkokulujen ennakoidaan kasvavan edelleen lainakannan lisääntyessä ja olevan 5,7 milj. euroa vuonna 2027, 5,9 milj. euroa vuonna 2028 sekä 6,8 milj. euroa vuonna 2029. Korkotason maltillistumisesta huolimatta velkaantumisen jatkuminen kasvattaa kunnan rahoituskuluja suunnitelmakaudella. Korkokulujen taso vastaa noin 0,4 % veroprosentin tuottoa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotoista suurin erä on osinkotuotto Nurmijärven Sähkö Oy:ltä, joka on vuodesta 2019 lähtien ollut 2,0 milj. euroa vuodessa, pois lukien vuoden 2024 3,0 milj. euron osinko. Vuonna 2027 Nurmijärven Sähkön osinkotavoite on nostettu 3,0 milj. euron tasolle.

Nurmijärven Vesi –liikelaitos maksaa kuntaemolle peruspääomasijoituksesta kuuden prosentin tuottoa, noin 162 000 euroa vuodessa. Vastaava erä on Nurmijärven Vedellä rahoituskuluissa.

INVESTOINNIT

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle 2027 sekä suunnitelmavuosille 2028–2029. Vuodet 2030 ja 2031 on esitetty informaatiotietona. Vuoden 2027 bruttoinvestoinnit ovat yhteensä 43,3 milj. euroa. Rahoitusosuuksia investointeihin ei ole arvioitu taloussuunnitelmakausille. Maan myyntituloja on vuodelle 2027 kirjattu (tasearvolla laskettuna) 0,6 milj. euroa. Näin ollen nettoinvestoinnit (bruttoinvestoinnit vähennettynä rahoitusosuuksilla ja hyödykkeiden luovutuksesta saatavilla tuloilla tasearvosta) asettuvat vuoden 2027 osalta 42,7 milj. euroon.

Bruttoinvestoinnit suunnitelmakaudella 2027–2029 ovat yhteensä 142,7 milj. euroa ja nettoinvestoinnit 138,6 milj. euroa.

Talousarvion mukainen tulorahoitus riittää kattamaan investointien rahoitustarpeesta 44,1 prosenttia vuonna 2027; 88,6 prosenttia vuonna 2028 (Sudentulli) ja 54,3 prosenttia vuonna 2029. Loppuosa investoinneista tulee rahoittaa joko lainarahalla, omaisuuden myynnillä tai rahavaroista.

Maanhankinta

Maanhankinnan määräraha vuodelle 2027 on 2,5 milj. euroa.

Muut pitkävaikutteiset menot

Vuodelle 2027 on budjetoitu 20 000 euroa sähköiseen arkistointiin.

Talonrakennus

Vuonna 2027 talonrakennukseen on osoitettu määrärahaa 17,3 milj. euroa, joka vastaa noin 40 prosenttia kokonaisinvestoinneista. Talousarviovuodelle päiväkotien ja koulujen peruskorjauksiin on varattu 2,8 milj. euroa, Urheilupuiston kouluhankkeelle 12,0 milj. euroa ja Viirinlaakson päiväkoti-koululle 0,2 milj. euroa. Pieniin talohankkeisiin on varattu 2,3 milj. euroa, joista 0,8 milj.

kohdentuu koulujen ja päiväkotien pihojen ja leikkivälineiden kunnostukseen.

Vuoden 2027 talonrakennushankkeista merkittävin on Urheilupuiston koulun uudishanke.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Talousarviovuodelle 2027 on budjetoitu kunnallistekniikan rakentamiseen 10,5 milj. euroa, josta kunnan ja valtion yhteishankkeisiin 0,15 milj. euroa.

Irtaimisto, laitteet ja ajoneuvot

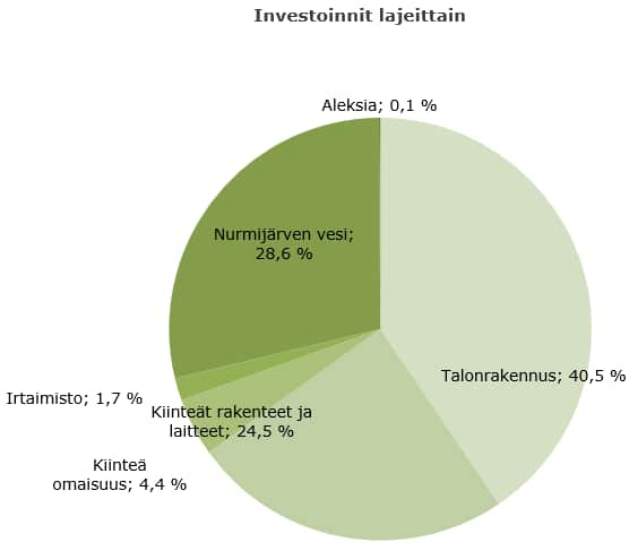
Irtaimistoon, laitteisiin ja ajoneuvoihin budjetoidaan yli 10 000 euron arvoiset hankkeet sekä ensikertainen kalustaminen. Talousarviovuodelle näihin on varattu 0,7 milj. euroa.

Nurmijärven Vesi liikelaitos

Investointiohjelmassa talousarviovuodelle on varattu 12,2 milj. euroa.

Aleksia liikelaitos

Keittiölaitteiden uusimiseen on varattu 50 tuhatta euroa.



Yhteenveto investoinneista 2027-2031

1000 €, alv 0%		Yhteensä 2027-2029	2027	2028	2029	2030	2031
1. Kiinteä omaisuus							
	Menot	7 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
	Tulot	-4 100	-600	-2 600	-900	-900	-900
2. Muut pitkävaikutteiset menot							
	Menot	245	20	25	200	0	0
3. Talonrakennus							
	Menot	61 250	17 300	18 800	25 150	48 910	64 250
4. Kiinteät rakenteet ja laitteet							
	Menot	31 700	10 485	13 775	7 440	8 650	15 990
5. Irtaimisto, laitteet, ajoneuvot ja muut							
	Menot	4 545	735	2 850	960	2 035	5 545
Investoinnit yhteensä ilman liikelaitoksia							
Investoinnit, brutto		105 240	31 040	37 950	36 250	62 095	88 285
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0	0
Maanmyynti		-4 100	-600	-2 600	-900	-900	-900
Investoinnit, netto		101 140	30 440	35 350	35 350	61 195	87 385
6.1 Nurmijärven vesi							
	Menot	37 325	12 230	13 095	12 000	4 230	8 780
6.2 Aleksia							
	Menot	150	50	50	50	50	50
Investoinnit yhteensä							
Bruttomenot		142 715	43 320	51 095	48 300	66 375	97 115
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0	0
Maanmyynti		-4 100	-600	-2 600	-900	-900	-900
Investoinnit, netto		138 615	42 720	48 495	47 400	65 475	96 215

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö, esihenkilöt ja johto ovat keskeisessä roolissa kunnan palvelutehtävien ja strategian toteuttajina. Henkilöstön työntekijäkokemusta mitataan ja siihen vaikuttamista analysoidaan vuosittain henkilöstökyselyn avulla. Rekrytoinneissa ja kilpailussa osaavasta työvoimasta onnistuminen edellyttää vahvaa ja houkuttelevaa sisäistä ja ulkoista, viestinnässä välittyvää työnantajakuvaa. Strategiaan perustuvat, henkilöstöjohtamisen yhteiset periaatteet tukevat koko organisaation hyvinvointia ja uudistumiskykyä. Osaamisen kehittämisen painopisteenä on valmentava johtaminen, vuorovaikutustaidot ja digitalisaatio.

Kunnan henkilöstöpolitiikassa tarvitaan samalla sekä pitkäjänteistä palkkapolitiikkaa että henkilöstökustannusten kasvun hallintaa. Vuosina 2025–2028 kunta-alan palkkaratkaisu sisältää yhteensä 7,37 % korotukset ja nostaa merkittävästi henkilöstökustannuksia. Vuonna 2027 toteutetaan yleiskorotukset (2,0 %) 1.4.2027 lukien sekä järjestelyerien (0,4 %) ja kehittämisohjelmaerien (0,4 %) korotukset 1.4.2027 lukien. Vielä valmistelussa oleva uusi kestävän kasvun ohjelma talouden tasapainottamiseksi sisältänee henkilöstöön vaikuttavia muutoksia, joita valmistellaan ja toteutetaan yhteistoiminnassa.

Henkilöstösuunnitelma

Kunnan henkilöstösuunnittelu perustuu henkilöstöresurssien suunnitelmalliseen ja taloudelliseen käyttämiseen. Henkilöstösuunnittelussa huomioidaan palvelutuotannon henkilöstötarpeet, talouden reunaehdot sekä luonnollisen poistuman, toimintojen uudelleenjärjestelyjen ja tehtävämuutosten mahdollisuudet.

Vanhuuseläkkeelle siirtyy vuosittain arviolta 35–40 työntekijää ja vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus on ollut noin 10 %. Vapautuvien virkojen ja tehtävien täyttämisessä noudatetaan henkilöstömäärän kasvun hallinnan periaatetta (rekrytointilupa).

Kunnan henkilöstömäärä oli vuoden 2025 lopussa yhteensä 1693 henkilötyövuotta ja määrä on pysynyt lähes samana vuonna 2026. Myös vuodelle 2027 esitetään aikaisempiin vuosiin nähden vähemmän henkilöstölisäyksiä ja henkilöstösuunnitelma sisältää vain palvelutarpeisiin nähden välttämättömät uudet virat ja työsopimussuhteiset tehtävät. Sivistys- ja hyvinvointitoimialalle esitetään perustettavaksi yhteensä 14,3 uutta vakanssia ja vastaavasti lakkautettavia vakansseja on 20. Ympäristötoimialalle esitetään 3,2 määräaikaista vakanssia ja Nurmijärven vesi –liikelaitokseen yhtä määräaikaista vakanssia.

Henkilöstömenot, 1 000 eur	TP2025	TA2026	TA2027
Konsernipalvelut	6 128	6 195	6 518
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	66 128	67 223	70 854
Ympäristötoimiala	8 262	8 452	8 606
Nurmijärven Vesi	1 712	1 713	1 684
Aleksia	4 983	5 135	5 216
Yhteensä	**87 212**	**88 718**	**92 877**

HTV1	TP2025	TA2026	TA2027
Konsernipalvelut	55,9	54,0	56,7
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	1 320,1	1 335,0	1 316,0
Ympäristötoimiala	156,3	159,0	157,5
Nurmijärven Vesi	25,8	23,5	24,5
Aleksia	135,2	144,0	135,0
Yhteensä	**1 693,3**	**1 715,5**	**1 689,7**

RISKIENHALLINTA JA KESKEISIMMÄT RISKIT

Riskienhallinta on osa kunnan johtamis-, suunnittelu- ja talousarvioprosessia. Tilinpäätöksen yhteydessä toimialat ja liikelaitokset arvioivat keskeiset kuntatasoiset ja toimialakohtaiset riskit, niiden vaikutukset sekä käytössä olevat hallintatoimenpiteet. Arvioinnin tulokset kootaan kuntatasoiseksi kokonaiskuvaksi, jota hyödynnetään seuraavan talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelussa. Tunnistettujen riskien vaikutukset arvioidaan suhteessa kunnan strategisiin tavoitteisiin, palvelutuotantoon, investointeihin ja talouteen. Riskien hallintaan liittyvät toimenpiteet voivat näkyä talousarviossa toiminnallisina tavoitteina, kehittämistoimenpiteinä, henkilöstöresursseina, investointeina tai muina määrärahoina.

Suunnitelmakauden keskeisimpiä riskejä ovat talouden tasapainoon, velkaantumiseen, investointiohjelman toteuttamiseen, valtionosuuksien ja verotulojen kehitykseen, henkilöstön saatavuuteen sekä tietojärjestelmien toimintavarmuuteen liittyvät epävarmuustekijät. Lisäksi toimintaympäristön muutokset, väestökehityksen ennakoitua suurempi poikkeaminen arvioista sekä toimitilojen kuntoon liittyvät riskit voivat vaikuttaa palvelutuotannon kustannuksiin ja investointitarpeisiin. Riskienhallinnan tavoitteena on tukea kunnan strategisten tavoitteiden saavuttamista, turvata palvelujen jatkuvuus sekä vahvistaa talouden kestävyyttä muuttuvassa toimintaympäristössä.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Konsernipalvelut

Tuloslaskelma	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	2 502 279	2 808 832	2 854 832	3 002 254	3 062 354	3 124 254
Myyntituotot	2 104 271	2 279 502	2 279 502	2 449 984	2 597 084	2 534 984
Maksutuotot			0			
Tuet ja avustukset	87 651	400 330	400 330	452 330	365 330	489 330
Muut toimintatuotot	310 359	129 000	175 000	99 940	99 940	99 940
Toimintakulut	-12 841 477	-13 462 024	-13 511 323	-13 851 943	-14 131 958	-14 412 556
Henkilöstökulut	-6 128 362	-6 194 611	-6 103 910	-6 518 259	-6 444 824	-6 732 272
Palvelujen ostot	-5 119 072	-5 891 912	-6 031 912	-5 902 711	-6 236 711	-6 221 711
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31 389	-77 750	-77 750	-62 750	-72 200	-73 350
Avustukset	-974 935	-753 000	-753 000	-846 000	-846 000	-846 000
Muut toimintakulut	-587 719	-544 751	-544 751	-522 223	-532 223	-539 223
Toimintakate	-10 339 198	-10 653 192	-10 656 491	-10 849 689	-11 069 604	-11 288 302
Poistot ja arvonalentumiset	-207 286	-463 007	-463 007	-405 500	-151 600	-21 700

Toiminnan kuvaus

Konsernipalveluiden toimialan perustehtävänä on ohjata ja tukea kunnan johtoa, muita toimialoja sekä konserniyhteisöjä tavoitteellisessa johtamisessa, kuntastrategian toteuttamisessa sekä toiminnan kehittämisessä.

Konsernipalvelujen hoitamia tehtäviä ovat elinkeinopalvelut, viestintä ja markkinointi, kunnan kokonaistalouden hoito, strategian ja tiedonhallinnan koordinointi, tietohallinto ja tietotekniikan järjestäminen, hankintapalvelut, kunnan yleishallinnon hoitaminen, juridinen konsultaatio, asianhallinta ja arkistointi sekä henkilöstöhallinnon tehtävät.

Konsernipalvelut vastaa Aleksia -liikelaitoksen (siivous- ja ruokapalvelut) ohjauksesta. Kunta hankkii taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut Sarastialta.

Toimintaympäristön muutokset

Voimassa olevan kuntastrategian toimeenpanoa ja seurantaa toteutetaan suunnitellun mukaisesti. Kunnan strategisen johtamisen kehittämistä jatketaan siten, että maankäytön, palveluverkon ja talouden suunnittelu ja yhteensovittaminen muotoutuu rullaavaksi toimintamalliksi ja suunnittelua tehdään vuosittain SUUNTA-asiakirjassa.

Tulevien vuosien keskeisin tavoite on kunnan talouden tasapainottaminen. Valtuusto on käynnistänyt kestävän kasvun ohjelman laatimisen vuonna 2026 ja ohjelmasta on tarkoitus päättää alkuvuodesta 2027. Talousarviovuonna keskitytään ohjelman täytäntöönpanoon.

Vuoden 2026 aikana on valmisteltu kuntatasoisesti hallinto- ja sihteeripalvelujen tarkastelua. Linjaukset etenemisestä on tarkoitus tehdä syksyn 2026 aikana, jolloin mahdollisten muutosten toteutusaika on vuoden 2027 aikana. Lisäksi valmistelussa on matkailu-, elinvoima-kulttuuri- ja tapahtumatuotannon tehtävien tarkastelu ja organisointi kuntatasoisesti.

Kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut on kilpailutettu vuoden 2026 aikana. Palveluntuottajana jatkaa Sarastia ja uuden sopimuksen käyttöönottoa valmistellaan. Myös kunnan henkilöstön työterveyshuollon palveluita tuottavan Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:n myynti ja palvelujen kilpailutus on valmisteilla. Alustavasti yhtiön myynti toteutuisi vuoden 2027 alussa.

Turvallisuuden ja riskienhallinnan kehittäminen on vuoden 2027 painopistealueena. Kiinteistökehityshankkeita edistetään aktiivisesti muun muassa Kirkonkylän keskuskorttelin kehittäminen ja kiinteistöyhtiöiden järjestelyt ovat vuoden 2027 painopisteenä. Lisäksi vuonna 2027 toteutetaan eduskuntavaalit.

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA26)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot		
	Sisäisten tuottojen kasvu (ICT, veden palvelujen keskittäminen)	165 000	
	Tuet ja avustukset		
	Eduskuntavaalikorvaukset	78 000	
	Koulutuskorvaukset poistuminen		-30 000
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Sopimusperusteiset palkankorotukset, sijaisuudet sekä sivukulujen kasvu	200 000	
	Veden asiakas- ja laskutuspalvelujen keskittäminen	95 000	
	Eduskuntavaaleihin liittyvät henkilöstökulut	110 000	
	Keva tasausmaksu		-60 000
	Palvelujen ostot		
	ICT -kustannusten nousu	85 000	
	Valtuuston toimintakulujen ja matkakorvausten tarkennukset	30 000	
	Yhteistoimintaosuuksien vähennys		-50 000
	Avustukset		
	Rajamäen uimahallin avustus	100 000	

Henkilöstösuunnitelma

Konsernipalveluissa tehdään aktiivisesti tehtävien uudelleenjärjestelyä sekä toteuttamalla tehtäväkuvamuutoksia että arvioimalla tehtävien uudelleenjärjestelymahdollisuudet vakanssien avautuessa tai luonnollisen poistuman yhteydessä. Konsernipalvelujen henkilöstösuunnitelmassa ei ole muutoksia vuodelle 2027.

Hallintopalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	87 974	61 664	61 664	68 677	68 677	68 677
Toimintakulut	-963 496	-1 081 579	-1 081 579	-1 084 965	-1 114 502	-1 121 325
Toimintakate	-875 522	-1 019 915	-1 019 915	-1 016 288	-1 045 825	-1 052 648
Toimintakate, €/asukas	-19,3	-22,4	-22,4	-22,2	-22,6	-22,6

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	10,0	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattunaTA2026)			
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Sopimusperusteiset palkankorotukset sekä sivukulut	35 000	
	Muut toimintakulut		
	Leasing -kulujen tarkennukset		-20 000

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
Hallintopalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	10	12	12
Kirjattavat asiat	1 619	1 600	1 600
Tehdyt henkilökortit	265	210	210

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Hallintopalvelut vastaavat valtuuston, kunnanhallituksen ja tarkastuslautakunnan valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, muista tukitehtävistä ja kokoussihteeriydestä. Lisäksi tulosalue vastaa kunnan tiedonhallinnasta, juridisesta tuesta, hallinnon yleisistä tukipalveluista sekä turvallisuustoiminnasta. Hallintopalvelujen vastuulla ovat vaaleihin liittyvät viranomaistehtävät.

Hallintopalvelut vastaavat tiedonhallinnan kehittämisestä kunnassa. Kunnan tietosuojavastaava toimii tulosalueella, ohjaten tietosuojaan liittyvissä kysymyksissä. Tiedonhallintalaki edellyttää tiedon säilyttämistä sähköisessä muodossa, ja jotta tämä toteutuisi, tiedon sähköistä pitkäaikaissäilytystä kehitetään.

Toiminnan painopistealueet

Vuoden 2026 aikana jatketaan päätöksenteon prosessien kehittämistä ja yhdenmukaistamista yhteistyössä toimialojen kanssa.

Loppuvuodesta 2026 aloitetaan kevään 2027 eduskuntavaalien valmistelut.

Kaikkia toimialoja palveleva sähköinen arkisto on otettu käyttöön vuoden 2023 aikana, ja sen käyttöä tullaan laajentamaan tietojärjestelmäintegraatioin ja paperiarkiston aineistoja digitoimalla.

Turvallisuustoimintaa kehitetään kunnan turvallisuussuunnitelman mukaisesti.

Henkilöstöpalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	260 236	644 321	644 321	613 605	670 705	638 605
Toimintakulut	-4 073 488	-4 904 118*	-4 803 417	-4 880 190	-4 970 129	-4 971 805
Toimintakate	-3 813 252	-4 259 797	-4 159 096	-4 266 585	-4 299 424	-4 333 200
Toimintakate, €/asukas	-84	-94	-91	-93	-93	-93

*Vuodesta 2026 alkaen työterveyshuollon tuotot ja kustannukset on budjetoitu HR-palveluihin

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	13,0	13,3	13,3	13,0	12,0	12,0

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA 2026)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Tuet ja avustukset		
	Koulutuskorvaus poistunut		-30 000
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Kevan tasausmaksu		-60 000

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
Henkilöstöpalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	13	13	13
Toimintakulut/HTV1*	302 647 €	154 552 €	151 100 €

*laskentatapa muuttunut

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Henkilöstöpalvelut toimivat johdon ja esihenkilöiden kumppanina henkilöstöjohtamiseen liittyvissä asioissa. Edistämme yhdessä kunnan perustehtävien, strategian ja tavoitteiden toteutumista. Tuotamme laadukkaita palveluita kunnan johdon ja esihenkilöiden lisäksi koko henkilöstölle. Palveluihin kuuluvat johdon ja esihenkilöiden asiantuntijaohjaus, -tuki ja -neuvonta laajasti rekrytoinnin, palvelussuhdeasioiden, osaamisen kehittämisen ja työhyvinvoinnin asioissa. Tulosalue muodostuu kolmesta tulosyksiköstä: HR-palvelut, Palvelussuhdepalvelut sekä Työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen palvelut.

Sujuvia ja kustannustehokkaita henkilöstöpalveluja kehitetään kuntastrategian toimintaperiaatteiden ja päämäärien sekä organisaation HR-palvelutarpeiden suuntaisesti. Edistämme kunnan vahvaa ja houkuttelevaa sisästä ja ulkoista työnantajakuvaa. Tuemme johtoa henkilöstövaikutusten arvioinnin ja toteutuksen sekä muutosjohtamisen osalta palveluverkon ja organisaation uudistamisessa ja talouden tasapainottamisessa.

Huolehdimme kuntastrategian toteutuksesta koordinoimalla erityisesti henkilöstön hyvinvoinnin ja henkilöstöjohtamisen toimenpiteitä. Edistämme esihenkilöiden johtamisosaamisen vahvistumista henkilöstöjohtamisen periaatteiden mukaisesti ja henkilöstön osaamisen johtamista Nurmijärvi akatemian kautta. Vastaamme työehtosopimuskauden palkka- ja palvelussuhdemuutosten valmistelusta ja toteutuksesta. Kehitämme työvuorosuunnittelun, rekrytointiprosessin ja -viestinnän sekä perehdyttämisen käytäntöjä. Huolehdimme palveluohjauksesta ja tavoitteellisesta yhteistyöstä palkkapalvelujen palveluntuottajan eli Sarastian ja muiden HR-prosesseihin liittyvien järjestelmien/palvelujen tuottajien kanssa.

Toiminnan painopistealueet

- Henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen
- Henkilöstöjohtamisen periaatteiden toteutuminen
- Osaamisen johtaminen
- Organisaation muutosjohtamisen tuki

Talous- ja strategiapalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	1 828 561	2 003 497	2 003 497	2 173 352	2 263 352	2 233 352
Toimintakulut	-3 279 535	-3 503 217	-3 593 217	-3 731 559	-3 904 265	-3 903 298
Toimintakate	-1 450 974	-1 499 720	-1 589 720	-1 558 207	-1 640 913	-1 669 946
Toimintakate, €/asukas	-32	-33	-35	-34	-36	-36

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	21,0	20,0	22,9	23,0	22,0	22,0

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA 2026)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot		
	Sisäisten tuottojen kasvu (ICT, veden palvelujen keskittäminen)	165 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Sopimusperusteiset palkankorotukset sekä sijaisuudet	90 000	
	Veden asiakas- ja laskutuspalvelujen keskittäminen	95 000	
	Palvelujen ostot		
	ICT-kustannusten nousu	85 000	

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
Talous- ja strategiapalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	21	23	23
Uudet liittymiset yhteishankintayksiköiden sopimuksiin	8	15	10
Tietotekniikan hoidossa olevien työasemien määrä	1945	1986	1950

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Talous- ja strategiapalvelujen tulosalue vastaa kuntakonsernin talouden ohjauksesta, kuntastrategian valmistelusta, tiedolla johtamisen kehittämisestä sekä kunnan sisäisten hankintapalveluiden ja tietotekniikkapalveluiden tuottamisesta. Tulosalue koostuu neljästä tulosyksiköstä: talouspalvelut, strategiapalvelut, hankintapalvelut ja tietotekniikkapalvelut.

Talouspalveluiden keskeisenä tehtävänä on vastata kuntakonsernin taloussuunnittelusta ja -raportoinnista, maksuvalmiuden ja rahoitustoimintojen ylläpidosta sekä yleisestä kuntakonsernin talouden ohjauksen kehittämisestä. Talouspalvelut tuottavat vuosittain osavuosikatsaukset, talousarvion ja konsernitilinpäätöksen samalla vastaten tiedolla johtamisen yleisestä kehittämisestä kunnassa.

Strategiapalvelut vastaavat strategiatyön valmistelusta ja strategisen ohjauksen kehittämisestä, väestö- ja palvelutarveanalyyseistä osana tiedolla johtamista sekä asumisen viranomaistehtävistä.

Hankintapalveluiden tulosyksikkö vastaa kunnan keskitettyjen palvelu ja tavarahankintojen kilpailuttamisesta, yhteishankintayksiköiden sopimuksiin liittymisestä, edellä mainittujen hankintasopimusten valmisteluun ja niiden jälkihoitoon liittyvästä koordinaatiosta, hankintoihin liittyvästä opastuksesta ja ohjeistuksesta, sekä kilpailutusjärjestelmän ylläpidosta. Hankintapalvelut vastaavat myös kunnan keskusvaraston toiminnoista ja sisäisistä kuljetuksista.

Tietotekniikkapalveluiden tulosyksikön tehtävänä on vastata kunnan tietojärjestelmien ja työasemapalveluiden toimivuudesta, saatavuudesta ja kehittämisestä sekä tietohallinnosta.

Toiminnan painopistealueet

Talouspalvelut -tulosyksikön toiminnan keskeisinä painopisteinä ovat strategisen talousjohtamisen vahvistaminen, johdon tukeminen, osaamisen ja toimintakulttuurin vahvistaminen, prosessien ja ohjeistusten uudistaminen sekä digitalisaation ja automaation lisääminen. Strategisen talousjohtamisen osalta painopistealueina ovat talouden pitkän aikavälin mallintaminen ja investointien ohjaus, kestävän kasvun ohjelman ja palveluverkkotyön valmistelun tuki ja seuranta. Yksikössä on tapahtunut muutoksia vuoden 2026 aikana kun Nurmijärven Vesi-liikelaitoksen laskutustoiminnot siirtyivät osaksi talouspalveluja. Tämän seurauksena veden laskutusprosessien kehittäminen sekä digitalisaation ja automaation lisääminen näkyvät vahvasti yksikön toiminnassa vuonna 2027. Talouspalvelut ja henkilöstöpalvelut kilpailuttivat vuoden 2026 aikana talous- ja henkilöstöhallinnon palveluntuottajan. Palveluntuottajana jatkaa edelleen Sarastia Oy, mutta sopimus- ja yhteistyömalliin tulee muutoksia uuden sopimuskauden alkaessa vuoden 2028 alusta. Muutosten valmistelu ja käyttöönotto muodostavat yhden vuoden 2027 keskeisistä painopisteistä.

Tietohallinnon keskeisenä tavoitteena on kehittää sekä omaa että kunnan toimintaa digistrategian mukaisesti ja huolehtia, että järjestelmähankkeet ovat sekä digi- että kuntastrategian mukaisia. Kunnan järjestelmähankkeiden positiivisten vaikutusten varmistamiseksi yksikkö seuraa kehitystä ja hankkeita kunnan eri toimialojen kanssa. Yksikkö huolehtii kunnan tietoteknisen ympäristön tietoturvallisuudesta ja käyttövarmuudesta. Tietoturvaan vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia teknologioita, jotta jatkuvasti kasvaviin uhkiin voidaan paremmin vastata. Palveluprosesseja tehostamalla ja automatisoimalla resursseja pyritään edelleen ohjaamaan rutiininomaisista ylläpito- ja tukitehtävistä kunnan digitalisaatiokehityksen vahvempaan tukemiseen. Panostuksia kohdennetaan entistä enemmän tekoälyn hyödyntämiseen sekä sen käytön ohjaamiseen ja tukemiseen koko kunnassa.

Hankintapalvelujen toiminnan painopistealueina on vuoden 2026 osalta ollut erityisesti yhteistyön tiivistäminen hankintapalvelujen ja toimialojen kesken. Hankintaverkoston tapaamisia on lisätty yhteistyön syventämiseksi. Lisäksi toimintatapoja selkeyttämällä ja yhdenmukaistamalla on pyritty parantamaan hankintojen suunnitelmallisuutta, osaamista, seurantaa ja kokonaisuuden hallintaa. Hankintakalenterin keskitetty päivitys ja julkaiseminen tukee omalta osaltaan edellä mainittuja tavoitteita. Hankintapalvelut valmistelevat sopimushallintamoduulin käyttöönottoa Cloudia kilpailutusjärjestelmän osaksi ja tämä kokonaisuus mahdollistaa sopimusten paremman näkyvyyden organisaatiotasolla.

Strategiapalvelut-tulosyksikön toiminnan keskeinen painopiste on kuntastrategian toimeenpano ja seuranta, joka tarkoittaa muun muassa strategian toimeenpanosuunnitelman ja raportointiprosessin koordinointia. Kunnan tietoon perustuvaa strategisen johtamisen kehittämistä jatketaan siten, että maankäytön, palveluverkon ja talouden suunnittelu ja yhteensovittaminen muotoutuu rullaavaksi toimintamalliksi. Yksikkö osallistuu vahvasti taajamittain tehtävään palveluverkkotarkasteluun tiedon tuotannon, mm. väestötietojen osalta.

Viestintä- ja markkinointipalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	50 481	37 673	37 673	34 212	34 212	34 212
Toimintakulut	-688 650	-655 946	-655 946	-683 995	-724 577	-727 823
Toimintakate	-638 169	-618 273	-618 273	-649 783	-690 365	-693 611
Toimintakate, €/asukas	-14	-14	-14	-14	-15	-15

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA2026)			
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Sopimusperusteiset palkankorotukset ja sivukulut, palkkoja ei kohdistu hankkeille	30 000	

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
Viestintä- ja markkinointipalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	6	6	6
Kokonaistavoittavuus sähköisissä medioissa	3,79 mrd	2,5 mrd.	2,8 mrd.
Saatu hankerahoitus	35000	0	0

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Viestintä- ja markkinointipalvelut edistää Ylpeästi Lande -kuntastrategian toteutumista. Jokaisessa päätavoitteessa huomioidaan viestinnällinen ulottuvuus. Nurmijärven kunnan strategiset tavoitteet Liikkuvin, Yhteisöllisin, Nurmijärkisin ja Yritysmyönteisin näkyvät läpileikkaavasti kunnan viestinnässä. Lisäksi toimiala edistää matkailun kehittymistä.

Tulosalue tukee viestinnällisesti kunnan toimialoja ja muita tulosalueita näiden omassa toiminnassa sekä vastaa matkailun kehittämisestä.

Kunnan kokonaistavoittavuuden suuruutta vuonna 2025 sähköisissä medioissa selittävät pitkälti vuonna 2025 tapahtuneet liikenneonnettomuudet, jotka ylittivät valtakunnallisen uutiskynnyksen.

Toiminnan painopistealueet

Kunnan viestinnällisiä tavoitteita ovat muun muassa viestinnän kehittäminen entistä systemaattisemmaksi, päätösviestinnän sekä asiakaspalveluprosessien ja -viestinnän kehittäminen, tonttimarkkinoinnin edistäminen sekä matkailun kehittäminen matkailuohjelman tavoitteiden mukaisesti yhteistyössä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.

Vuonna 2027 painopiste on muun muassa Pohjois-Nurmijärven matkailun kehittämisessä ja tykkitornien ympärille rakentuvan matkailukokonaisuuden edistämisessä osittain hankerahoituksella. Virtuaalimuseohanke valmistuu touko-kesäkuussa.

Tulosalue tukee viestinnällisesti kunnan toimialoja ja muita tulosalueita näiden omassa toiminnassa. Viestinnän kehittämisessä tähdätään ennakoivaan, aktiiviseen ja osallistavaan viestintään.

Vuonna 2027 kunnan viestintä- ja markkinointipalvelut kehittävät muun muassa asiakaspalveluviestintää ja sisäistä viestintää sekä järjestää sisäistä koulutusta sekä edistää kuntastrategian jalkautumista.

Elinvoimapalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-551 396	-576 626	-576 626	-596 267	-610 157	-611 434
Toimintakate	-551 396	-576 626	-576 626	-596 267	-610 157	-611 434
Toimintakate, €/asukas	-12,2	-12,7	-12,7	-13,0	-13,2	-13,2

Luvut muutettu vastaamaan uutta organisaatiota

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	2,0	2,0	1,8	2,0	2,0	2,0

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA 2026)			
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	ei olennaisia muutoksia vuodelle 2027		

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
Elinvoimapalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	2	2	2
Luovutetut yritystontit	4	2	2

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Elinvoimapalvelut -tulosalue vastaa mm. kunnan yrityspalveluiden järjestämisestä, sijoittumispalveluista sekä yhteistyöstä elinkeinoelämän kanssa. Tulosalue koostuu elinkeino- ja maatalouspalveluista. Näistä maatalouspalvelut tuottaa Mäntsälän kunta ostopalveluna. Aiemmin elinvoimapalveluiden osana olleet kunnan omat työllisyyspalvelut siirtyivät supistetulla sisällöllä valtakunnallisen TE-uudistuksen myötä vuoden 2025 alussa sivistystoimeen.

Elinkeinopalvelut -toiminto kehittää yritysten toimintaedellytyksiä kunnassa ja tukee uusien työpaikkojen syntymistä edesauttamalla uusien yritysten syntymistä, uusien yritysten sijoittumista kuntaan sekä tukemalla olemassa olevien yritysten kasvua.

Vuoteen 2027 lähdetään tilanteessa, jossa kunnan yritystonttivaranto on erittäin vähäinen. Sijoittumispalveluiden osalta tulevasta vuodesta tuleekin edelleen normaalivuosia hiljaisempi.

Jo aiemmin päätöksenteossa olleista isoista sijoittumishankkeista logistiikkakeskus etenee ja alkaa tuottaa alkaa edetessään tuottaa merkittävää aktiivisuutta sekä merkittäviä työpaikkavaikutuksia kuntaan. Datakeskuksen asemakaavasta sen sijaan valitettiin, mutta toiveissa on, että valitus saadaan käsiteltyä ja hanketta edistettyä vuoden 2027 aikana.

Yritysneuvonta jatkuu vakiintuneeseen ja tuloksekkaaseen tapaansa Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Keuke Oy:n toteuttamana. Neuvonnan asiakasmäärä on ollut viime vuosina melko vakiintunut, ja se on tuottanut alati kasvavan määrän perustettuja yrityksiä.

Toiminnan painopistealueet

Yritystoiminnan kehittämisen osalta vaikuttavuuden keihäänkärkenä on edelleen laadukkaiden neuvontapalveluiden tarjoaminen yrityksille. Keuken neuvonta kattaa yrityksen kehityskaaren yrityksen perustamisesta kansainvälistymiseen ja muihin erityiskysymyksiin saakka. Tavoitteena on, että asiakkaiden tyytyväisyys tarjottuun palveluun säilyy saavutetulla korkealla tasolla (96 % asiakkaista suosittelisi palvelua muillekin v. 2025).

Olennaista vuodelle 2027 on myös kunnan omien yritysverkostojen jatkon turvaaminen. Hyvään vauhtiin päässeet yritysten ilmastoverkosto sekä matkailuyritysten verkosto jatkavat toimivina ja osallistujille lisäarvoa tuottavina. Uusia muotoja toiminnalle kehitetään jatkuvasti. Ilmastoverkoston osalta 2026 käynnistettiin myös alueellinen toiminta yhteistyössä muiden kuntien kanssa.

Alueellisen toiminnan fokukseksi muotoutui ilmastokysymyksiä laajempi vastuullisuuden teema. Toiminnan jatkoa tarkastellaan tulevana vuotena.

Vuoropuhelua elinkeinoelämän kanssa jatketaan yritysvierailuilla ja verkostoissa. Olennaisia ovat kunnassa toimivien kolmen yrittäjäjärjestön kanssa toteutettavat säännölliset tapaamiset. Myös viestintä on olennainen osa tätä vuoropuhelua. Tätä toteutetaan mm. Elinvoimapalveluiden uutiskirjeellä ja kuntaan perustetuille uusille yrityksille suunnatulla viestinnällä.

Muun kehittämisen osalta tullaan tekemään yhteistyötä sekä KUUMA –alueella että pääkaupunkiseudun kanssa. Lisäksi tiivistetään yhteistyötä Business Finlandin kanssa. Yhteistyö on toistaiseksi toteutunut ennen kaikkea markkinoinnillisen Helsinki Ring of Industry sateenvarjon alla. Tämä HRI toiminta on kuitenkin ollut hankkeenomaista, ja sen nykyinen kausi on tulossa päätökseen 2027 lopussa. Ratkaistavaksi tulee siis se, miten toimintaa jatketaan, vai jatketaanko sitä ylipäätään ollenkaan.

Yritystonttitarjonnan ollessa hyvin rajallinen, jatketaan yhdessä kaavoituksen ja maankäytön kanssa uusien potentiaalisten yritysalueiden kartoitusta ja niiden toteuttamisen edistämistä. Tavoitteena on, että mahdolliset tulevat yritysalueet saavat hyvän liikkeellelähdön olemassa olevista asiakkuuksista. Pari potentiaalista alueaihiota onkin jo valmistelussa.

Yhteiset toiminnot

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	275 029	26 677	72 677	103 408	25 408	149 408
Toimintakulut	-3 284 913	-2 690 539	-2 750 539	-2 854 967	-2 808 328	-3 076 871
Toimintakate	-3 009 884	-2 663 862	-2 677 862	-2 751 559	-2 782 920	-2 927 463
Toimintakate, €/asukas	-66	-58	-59	-60	-60	-63

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	3,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA 2026)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Tuet ja avustukset		
	Eduskuntavaalikorvaukset	78 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Eduskuntavaaleihin liittyvät henkilöstökulu	110 000	
	Palvelujen ostot		
	Valtuuston toimintakulujen ja matkakorvausten tarkennukset	30 000	
	Yhteistoimintaosuuksien vähennys		-50 000
	Avustukset		
	Rajamäen uimahallin avustus	100 000	

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
Yhteiset toiminnot			
Henkilöstömäärä (HTV1)	3	1	1
Kunnanhallituksen kokoukset	22	23	23
Valtuuston kokoukset	10	10	10

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Yhteisten toimintojen tulosalue sisältää kunnanvaltuuston, -hallituksen ja tulevaisuusvaliokunnan toiminnan, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen, vaalit, eri yhteisöiden kunnan jäsenmaksut ja yhteistoimintaosuudet, verotuskustannukset, suhdetoiminnan, edustuksen sekä avustukset.

Kunnan tilintarkastussopimus on voimassa BDO Oy:n kanssa. Tarkastuslautakunnan toiminnassa ei arvioida olevan olennaisia muutoksia edellisvuoteen nähden.

Yhteistoimintaosuuksiin sisältyy Uudenmaan liiton jäsenmaksu, Kuntaliiton ja Kuntatyönantajien jäsenmaksu, Kuuma-liikelaitoksen maksuosuus, MAL-rahoitusosuudet sekä Gramexin, Teoston ja Kopioston korvaukset.

Avustusmäärärahoissa Rajamäen Uimahalli Oy:n toiminta-avustus on korotettu 700 000 euroon, mikä vaikuttaa vakiintuneelta tasolta ja Hyvä Olo –kortin tukeen on varattu 35 000 euroa. Onnenkimpale ry:n allastoimintojen avustukseen on varattu 140 000 euroa. Osallistuvaan budjetointiin ei ole varattu määrärahaa vuodelle 2027.

Toiminnan painopistealueet

Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit. Osallistuvan budjetoinnin toimintamallia on kehitetty ja kehitetään edelleen siten, että osallistuvan budjetoinnin toimintamallia käytetään investointihankkeissa sekä normaalitoimintojen vuosisuunnittelussa.

Projektit

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	0	35 000	35 000	9 000	0	0
Toimintakulut	0	-50 000	-50 000	-20 000	0	0
Toimintakate	0	-15 000	-15 000	-11 000	0	0
Toimintakate, €/asukas	0	0	0	0	0	0

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA2026)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Toimintatuotot		
	Tykkitorninmäen matkailun edistäminen -hanketulot		-25 000
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Matkailukoordinaattorin palkkakulut		-15 000
	Palvelujen ostot		
	Asiantuntijapalveluostot		-30 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Konsernipalveluiden toimialalla on kehityshankkeille oma hallinnollistekninen tulosalue. Tulosalueen tarkoituksena on avata ulkopuolista rahoitusta saaviin hankkeisiin sisältyvien resurssien läpinäkyvyyttä sekä helpottaa tulosalueiden määrärahojen seurantaa ja raportoinnin vertailukelpoisuutta.

Vuoden 2027 talousarvioon sisältyy Tykkitornien matkailuhanke -projektin viimeistely, jonka tavoitteena on tehdä Rajamäen tykkitorneista matkailukohde. Hankkeelle on myönnetty Leader-rahoitusta 35 000 euroa. Projektin omarahoitusosuus on 15 000 euroa. Vuodelle 2027 hankkeelle on varattu yhteensä 20 000 euroa, jotka koostuvat saadusta hankerahoituksesta sekä matkailun kehittämiseen varatuista käyttötalousmenoista.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Tuloslaskelma	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	6 864 821	5 595 110	5 574 110	4 953 440	5 052 500	5 153 540
Myyntituotot	2 462 929	1 876 770	2 026 770	1 806 100	1 706 100	1 744 504
Maksutuotot	1 972 554	1 992 190	1 992 190	1 967 190	1 967 190	1 967 190
Tuet ja avustukset	2 080 494	1 456 320	1 285 320	895 320	1 094 380	1 157 016
Muut toimintatuotot	348 844	269 830	269 830	284 830	284 830	284 830
Toimintakulut	-126 362 337	-130 363 050	-131 975 050	-136 688 570	-139 422 300	-142 210 700
Henkilöstökulut	-66 127 647	-67 223 010	-68 374 010	-70 853 600	-72 400 600	-72 833 300
Palvelujen ostot	-28 683 904	-29 868 360	-29 870 360	-30 110 430	-31 197 160	-31 679 760
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 735 129	-2 774 300	-2 774 300	-2 772 800	-2 772 800	-2 832 800
Avustukset	-7 791 537	-7 729 070	-8 167 070	-7 981 870	-8 081 870	-8 081 870
Muut toimintakulut	-21 024 119	-22 768 310	-22 789 310	-24 969 870	-24 969 870	-26 782 970
Toimintakate	-119 497 516	-124 767 940	-126 400 940	-131 735 130	-134 369 800	-137 057 160
Poistot ja arvonal.						
Toimintakate/asukas	-2 635	-2 738	-2 774	-2 871	-2 907	-2 948

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	1320	1335	1337	1316	1314	1312

Kunnanhallituksen kesäkuussa 2026 hyväksymä sivistys- ja hyvinvointitoimialan talousarviokehys (toimintakate) vuodelle 2027 on 131 822 130 euroa. Sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan esitys toimintakatteeksi on 131 822 130 euroa. Kunnanjohtajan esityksessä on tarkistettu maksuosuutta työllisyysalueelle 87 000 euroa lautakunnan esitystä pienemmäksi, ja toimintakate on muutoksen jälkeen 131 735 130 euroa.

Tuottojen pieneneminen vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen verrattuna on 11,1 % eli 621 000 euroa. Muutos johtuu erillisavustusten tukien ja kotikuntakorvausten pienentymisestä. Toimialan toimintakulut ovat 136 775 570 euroa. Kulut nousevat 4 713 520 eurolla vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen verrattuna eli 3,6 %. Muutos johtuu pääosin henkilöstö- ja vuokrakuluista. Henkilöstökulujen kasvu johtuu palkkojen indeksikorotusten lisäksi tasopalkkajärjestelmän arvioitua suuremmista kustannuksista. Lisäksi palvelusetelikulut, Aleksian siivous- ja ateriapalvelut sekä kunnan maksuosuus työttömyyskorvauksista nousevat. Vuokrien nousu johtuu vuokratilamallilla hankituista tiloista Riihipuistossa ja Kaikumetsässä sekä suuremmasta väistötilojen määrästä.

Toimialan strategia

Ylpeästi lande!

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan strategiana toimii Nurmijärven kuntastrategia. Toimiala vastaa sille osoitettujen Liikkuvin-, Yhteisöllisin-, Nurmijärkisin- ja Yritysmyönteisin-kärkien tavoitteiden ja avaintulosten saavuttamisesta tiiviissä, tulosalueiden välisessä yhteistyössä.

Toimialan keskeisiä strategisia painopisteitä ovat liikkeen lisääminen lasten ja nuorten arjen palveluissa, kasvun ja oppimisen eheän polun rakentaminen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle, koulupäivän jälkeisen toiminnan ja harrastusmahdollisuuksien vahvistaminen, lasten ja nuorten lukutaidon edistäminen sekä yhteisöllisyyttä tukevien kohtaamisen mahdollisuuksien lisääminen. Lisäksi toimiala vastaa toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävän palveluverkon kehittämisestä sekä osallistuu esteettömien, terveysturvallisten ja tarkoituksenmukaisten tilojen suunnitteluun.

Strategian toteutusta ohjaa toimialalla kuntastrategian toteutussuunnitelma. Toteutussuunnitelmaa päivitetään vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä, ja strategian toteutumista seurataan säännöllisesti osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
	Myyntituotot: kotikuntakorvaukset sijoitetuista lapsista		50 000
	Maksutuotot: varhaiskasvatuksen maksutulojen pieneneminen		15 000
	Tuet ja avustukset: erillisavustusten pieneneminen		560 000
Menot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
	Henkilöstökulut		
	- Palkankorotukset	3 354 000	
	- Uudet vakanssit ja vakanssimuutokset		82 000
	- TA25:ssä olleiden toteutumattomien leikkausten palautus	95 000	
	- Henkilöstökorvausten pieneneminen	290 000	
	- Erillisavustusten käytön pieneneminen		511 000
	Palvelujen ostot		
	- Varhaiskasvatuksen palveluseteli	336 000	
	- Kotikuntakorvaukset	176 700	
	- Sisäiset siivous- ja ruokapalvelukustannukset, Aleksia	290 000	
	- Kotikuntakorvausmenot		90 000
	- Työllisyysalue		307 000
	- Kotoutumisen koulutukset		70 000
	Avustukset		
	- Kotihoidon tuen, yksityisen hoidon tuen sekä niiden kuntalisien ja muiden lakisääteisten avustusten kulut		191 000
	- työttömyysturvan kuntaosuus	450 000	
	Muut kulut		
	- Sisäiset vuokrat	2 170 000	

Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala tuottaa kuntalaisten hyvinvointia edistäviä ja monipuolisia varhaiskasvatus-, koulutus-, nuoriso-, liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalveluja sekä kotoutumisen ja vapaaehtoisia työllistämiseen liittyviä palveluja. Toimialan palvelut tuotetaan siellä missä eri-ikäiset kuntalaiset ovat. Sivistys- ja hyvinvointitoimiala mahdollistaa kuntalaisille oppimisen, sivistymisen, harrastamisen ja elinikäisen kasvun. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tehtävänä on myös kuntatasoisen hyvinvointityön koordinointi.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kunnan, ja sen sisällä sivistys- ja hyvinvointitoimialan, toimintaympäristö on vahvasti sidoksissa valtakunnalliseen ja osin kansainväliseenkin toimintaympäristöön. Toimintaympäristön muutoksia voidaan tarkastella Sitran vuoden 2026 megatrendien mukaisesti neljän toisiinsa kytkeytyvän kehityssuunnan kautta.

Nurmijärven kunnan sivistys- ja hyvinvointitoimialan toimintaympäristöä muokkaavat samanaikaisesti väestörakenteen muutokset, teknologinen kehitys, yhteiskunnallisen osallisuuden ja turvallisuuden kysymykset sekä ekologiseen kestävyyteen liittyvät vaatimukset. Nämä kaikki vaikuttavat kuntalaisten hyvinvointiin, palvelutarpeisiin, henkilöstöön ja sen osaamiseen, palveluverkon kehittämiseen sekä talouteen.

Väestörakenne muuttuu ja hyvinvointi eriytyy

Muutokset väestörakenteessa muokkaavat sivistys- ja hyvinvointipalvelujen tarvetta. Nurmijärven asukasluvun arvioidaan kasvavan vuosina 2025–2035 keskimäärin 0,7 prosenttia vuodessa, mikä tarkoittaa noin 300 uutta asukasta vuosittain. Väestökehitys ei kuitenkaan jakaudu tasaisesti eri puolille kuntaa, vaan vaihtelee alueittain ja ikäryhmittäin. Suurin osa väestönkasvusta kohdistuu Klaukkalaan. Ikääntyneiden määrä kasvaa, kun taas lasten määrä säilyy kokonaisuutena tarkastellen suhteellisen vakaana. Kehitys kuitenkin vaihtelee merkittävästi eri ikäryhmien ja alueiden välillä. Kunnan väestökehitys myös monimuotoistuu.

Varhaiskasvatuksen toimintaympäristöä tarkasteltaessa oleellista on lapsimäärän kehityksen lisäksi osallistumisaste. Varhaiskasvatukseen osallistuminen on kasvanut viime vuosina erityisesti pienempien lasten kohdalla. Kehityksen ennakoidaan jatkuvan, mutta aiempaa maltillisempana. Kasvu tai muutokset osallistumisasteessa vaikuttavat palvelujen henkilöstö- ja tilatarpeisiin. Henkilöstötarpeisiin vaikuttaa myös vuonna 2030 voimaan tuleva varhaiskasvatuslain muutos, joka kasvattaa opettajien ja sosionomien osuutta henkilöstöstä sekä lisää näin painetta osaavan ja kelpoisen henkilöstön saatavuudelle.

Ikääntyneiden määrän kasvu lisää toimintakykyä, aktiivista arkea ja yhteisöllisyyttä tukevien palvelujen tarvetta. Lasten määrissä tapahtuvat muutokset puolestaan heijastuvat varhaiskasvatuksen, opetuksen ja vapaa-ajan palveluiden kysyntään sekä palveluverkon suunnitteluun. Samanaikaisesti koulutuksellisen tasa-arvon heikkeneminen ja oppimistulosten lasku korostavat laadukkaan kasvatuksen ja opetuksen merkitystä. Näihin vaikuttaa myös palveluverkko sekä tilat, joiden heikko kunto aiheuttaa Nurmijärvellä haasteita palvelujen järjestämiselle.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnissa näkyy valtakunnallisen kehityksen mukainen eriytyminen. Osa lapsista, nuorista ja perheistä voi hyvin, mutta hyvinvoinnin, oppimisen ja arjen tuen tarpeet kasautuvat aiempaa voimakkaammin osalle lapsista ja nuorista. Keväällä 2026 julkaistun Nuorisobarometrin mukaan kokemukset epävarmuudesta, turvattomuudesta ja tulevaisuuteen liittyvistä paineista ovat lisääntyneet nuorten kohdalla. Erityisesti koulutukseen, työelämään ja omaan tulevaisuuteen kohdistuvat odotukset kuormittavat nuoria aiempaa enemmän.

Työmarkkinoiden muutokset, pitkittynyt työttömyys ja toimeentuloon liittyvät haasteet vahvistavat osaltaan hyvinvoinnin eriytymistä. Samalla toimialalle aiheutuu kasvavia kustannuksia työttömyyden perusteella määräytyvistä maksuosuuksista.

Hyvinvoinnin eriytyminen edellyttää toimialalta tukitoimien tarkoituksenmukaista kohdentamista, ennaltaehkäisevää työtä sekä palvelujen yhteensovittamista. Työssä keskeistä on kulttuuri-, taide- ja liikuntapalvelujen hyvinvointivaikutusten hyödyntäminen nykyistä laajemmin sekä yhdessä koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden kanssa. Perusopetuslain uudistus, joka velvoittaa edistämään liikunnallista elämäntapaa esi- ja perusopetuksessa, vahvistaa entisestään liikkumisen asemaa osana koulupäivää ja korostaa sen merkitystä hyvinvoinnin, oppimisen ja koulussa viihtymisen tukena. Nurmijärven koulutuspalveluissa hyvinvointitaitoihin ja liikkumiseen on kiinnitetty huomiota jo muutaman vuoden ajan osana Hyvää liikkeelle -hanketta. Nuoria koskettaviin hyvinvoinnin haasteisiin vastaamisessa nuorisopalveluiden rooli on keskeinen. Nuorisopalvelut kohtaavat ja tukevat nuoria siellä, missä he liikkuvat sekä tarjoavat turvallisia ympäristöjä, joissa viettää aikaa muiden nuorten ja luotettavien aikuisten kanssa.

Väestön monimuotoistuminen puolestaan lisää painetta kotoutumispalveluille sekä tarvetta yhdenvertaisille, saavutettaville ja kieli- ja kulttuuritietoisille palveluille kaikilla toimialan tulosalueilla.

Osallisuuden ja turvallisuuden merkitys kasvaa

Sitran mukaan tulevaisuudessa korostuvat luottamus, osallisuus sekä yhteiskunnan kyky tehdä pitkäjänteisiä ja yhteisesti hyväksyttyjä ratkaisuja muuttuvassa toimintaympäristössä. Samanaikaisesti turvallisuusympäristön muutokset, yhteiskunnan kriisiherkkyyden kasvu, digitaaliseen toimintaympäristöön kohdistuvat uhat, informaatiovaikuttaminen sekä yhteiskunnallisen keskustelun kärjistyminen lisäävät epävarmuutta ja korostavat kriisinkestävyyden merkitystä.

Nurmijärvellä muutos näkyy vahvasti sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimintaympäristössä. Päiväkotien, koulujen, oppilaitosten, kirjastojen, nuorisotilojen ja liikuntapalvelujen on pystyttävä turvaamaan laadukkaat palvelut tavallisen arjen lisäksi erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa. Myös yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistamiseen sekä turvallisten yhteisöjen rakentamiseen on tärkeä kiinnittää huomiota. Niillä on suora yhteys kuntalaisten kykyyn toimia muutosten ja häiriötilanteiden keskellä sekä mukautua niihin ja palautua niistä.

Kriisikestävyyden lisäksi osallisuuden merkitys korostuu tässä ajassa, jossa toimintaympäristö kaikkinensa muuttuu nopeasti. Nopea muutos ja sen keskellä yhteisesti hyväksyttyjen ja pitkäjänteisten ratkaisujen rakentaminen edellyttää sivistys- ja hyvinvointitoimialalta vahvempia osallisuutta tukevia rakenteita sekä niiden puitteissa kuntalaisten – mukaan lukien lapset ja nuoret – kanssa käytävän vuoropuhelun lisäämistä. Myös kuntalaiset itse odottavat aiempaa vahvempia mahdollisuuksia tulla kuulluiksi ja vaikuttaa omaan arkeensa, palveluihinsa ja elinympäristöönsä.

Kestävyysmurros näkyy kasvatuksessa, oppimisessa ja hyvinvoinnin edistämisessä

Ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja luonnonvarojen kestävä käyttö vaikuttavat yhä voimakkaammin sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimintaympäristöön. Kestävyyskysymykset näkyvät aiempaa vahvemmin kasvatuksessa, opetuksessa, nuorisotyössä sekä hyvinvoinnin edistämisessä.

Nurmijärvellä luonnonläheisyys ja laajat lähiluontoalueet tarjoavat mahdollisuuksia hyödyntää luontoa oppimisen, liikkumisen ja hyvinvoinnin tukena. Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla on vahvistettu ympäristökasvatusosaamista sekä pilotoitu toimintamalleja, joilla lisätään luontokosketusta ja luonnonmukaisuutta osana varhaiskasvatusta, opetusta, nuorisotyötä ja hyvinvoinnin edistämistä. Lisäksi toimialan tavoitteena on rakentaa kaikki uudet tai kunnostettavat pihat luonnonmukaisiksi.

Kestävyysmurros lisää tarvetta huomioida ympäristövastuu, luonnon monimuotoisuus ja kestävän elämäntavan taidot osana varhaiskasvatusta, opetusta ja vapaa-ajan toimintaa. Tässä kestävyyskasvatuksen rooli osana sivistys- ja hyvinvointipalveluita on keskeinen, sillä se vahvistaa lasten ja nuorten valmiuksia toimia kestävällä tavalla.

Teknologinen murros muuttaa oppimista, työtä ja palveluja

Tekoälyn nopea kehittyminen, digitalisaatio ja työelämän murros muuttavat osaamistarpeita ja tapoja tuottaa palveluita. Samanaikaisesti julkisen talouden kiristyminen edellyttää palvelujen vaikuttavuuden, tuottavuuden ja uudistumiskyvyn jatkuvaa vahvistamista.

Nurmijärvellä teknologinen kehitys näkyy erityisesti kasvatuksen, opetuksen ja oppimisen toimintaympäristössä. Tekoäly ja digitalisaatio muuttavat tapoja hankkia tietoa, oppia, opettaa ja arvioida oppimista sekä edellyttävät uudenlaisia digitaitoja niin lapsilta, nuorilta kuin henkilöstöltäkin. Kehitys haastaa tarkastelemaan myös sivistyksen perustehtävää uudesta näkökulmasta: tiedon tuottamisen ja hakemisen sijaan korostuvat kriittinen ajattelu, medialukutaito, tiedon arviointi sekä kyky hyödyntää teknologiaa vastuullisesti.

Teknologinen murros näkyy myös palvelujen järjestämisessä ja johtamisessa. Digitalisaatio ja tekoäly tarjoavat mahdollisuuksia kehittää palvelujen saavutettavuutta, tiedolla johtamista, hallinnollisia prosesseja ja henkilöstön työn sujuvuutta. Nurmijärvellä muutokseen on vastattu panostamalla henkilöstön tekoälyosaamiseen muun muassa Uudistuksen suunnannäyttäjät -muutosvalmennuksen kautta, jonka tavoitteena on vahvistaa henkilöstön valmiuksia hyödyntää tekoälyä omassa työssään ja osallistua palvelujen uudistamiseen.

Vaikka kouluttautuminen ja monipuolinen osaamisen vahvistaminen ovat keskeisiä edellytyksiä muutokseen vastaamisessa, teknologinen murros edellyttää myös jatkuvaa rakenteellista uudistumista. Tämän pohjalla ovat kyky tarkastella kriittisesti nykyisiä käytäntöjä, kehittää uusia toimintamalleja sekä arvioida jatkuvasti teknologisten ratkaisujen vaikutuksia toimialan palveluihin.

Henkilöstösuunnitelma

Uusi henkilöstö:

Opetustoimen asiantuntija 1.8.2027

Erityisopetuksen opettaja, 4 vakanssia koulutuspalveluihin 1.8.2027 alkaen, oppimisen tuen uudistus, ei määrärahavaikutusta, neljän luokanopettajan viran nimikemuutoksella

Kieli- ja kulttuuriopettaja, 2 vakanssia koulutuspalveluihin 1.8.2027 alkaen, ei määrärahavaikutusta

Varhaiskasvatuksen sosionomi, 2 vakanssia 1.1.2027 ja 5 vakanssia 1.8.2027 alkaen varhaiskasvatuspalveluihin varhaiskasvatuslain mukaisten kelpoisuuksien saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Lakkautetaan vastaava määrä lastenhoitajan vakansseja.

Lakkautettavat vakanssit:

Perusopetuksen rehtori 1.8.2027, Syrjälän ja Harjulan koulujen hallinnollinen yhdistäminen

Luokanopettaja, 5 vakanssia 1.8.2027 alkaen

Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, 2 vakanssia 1.1.2027 ja 5 vakanssia 1.8.2027 alkaen varhaiskasvatuspalveluissa, varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisesti sosionomien määrää lisätään.

Toimitilahuoltaja, 7 vakanssia 1.1.2027 alkaen, vuokratilamallin käyttöönotto ja aikaisemmin täyttämättä jääneet vakanssit.

Määräaikainen tehtävä

Museo-opas, Tykkitorni 3,5 kk:ta kesällä 2027

Määräaikaisuuden päättyminen

Kotoutumispalvelujen ohjaaja 1.1.2027 alkaen

Palveluverkkosuunnitelman toteutuminen talousarviossa

Palveluverkkosuunnitelma

Kunnassa on valmisteilla palveluverkkosuunnitelma, jonka valmistelussa huomioidaan väestöennuste, kiinteistöjen kunto, talous, tilat oppimisympäristöinä ja palvelujen tuottamispaikkoina sekä valmistuneet hankesuunnitelmat. Tavoitteena on, että pitkän aikavälin palveluverkkosuunnitelma vuoteen 2040 saakka tulee hyväksyttäväksi valtuuston vuoden 2027 alkupuolella kaikkien taajamien osalta.

Palveluverkkosuunnitelmaa toteutetaan vuosittain hyväksyttävän investointiohjelman kautta. Palveluverkkosuunnitelmaa päivitetään Suunta-asiakirjassa.

Investointiohjelman hankesuunnittelukaudella 2027–2029 on päiväkotien peruskorjauksia. Peruskorjattavina ovat Sorvankaaren, Röykän, Tiiran ja Professorintien päiväkodit. Uudisrakennuksena alkaa hankesuunnittelukaudella 2027–2029 Viirinlaakson päiväkoti – koulu.

Koulujen osalta hankesuunnittelukaudella 2027–2029 valmistuu Urheilupuiston koulu. Nurmijärven yhteiskoulun ja lukion sekä Klaukkalan koulun osalta tehdään suunnittelu ja rakentaminen alkaa. Hankesuunnittelukaudella 2027–2029 tämän investointiohjelmaesityksen mukaan aloitetaan Länsikaaren koulun peruskorjaus ja tehdään Harjulan koulun laajennus.

Hankesuunnittelukaudella 2027–2029 valmistuu uudet tilat Rajamäellä kirjastolle ja nuorisotilalle.

Tuleva palveluverkkosuunnitelma ja Kestävän kasvun ohjelma voi vaikuttaa investointiohjelman sisältöön ja aikatauluihin.

Hallinto- ja talouspalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	803 320	241 350	391 350	240 680	120 680	120 680
Toimintakulut	-1 444 814	-1 631 110	-1 631 110	-1 540 890	-1 563 490	-1 571 590
Toimintakate	-641 494	-1 389 760	-1 239 760	-1 300 210	-1 442 810	-1 450 910
Toimintakate/asukas	-14	-31	-27	-28	-31	-31

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	14	15	14	14	14	14

Kunnan muut työllisyyspalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-6 997 343	-7 608 000	-8 046 000	-7 751 000	-8 251 000	-8 251 000
Toimintakate	-6 997 343	-7 608 000	-8 046 000	-7 751 000	-8 251 000	-8 251 000
Toimintakate/asukas	-154	-167	-177	-169	-179	-177

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	0	0	0	0	0	0

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
Menot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
	Palkankorotukset	42 000	
	Henkilöstökulut: sopeutukset ja määräaikainen kotoutumisohjaaja		88 000
	Kokouspalkkiot	30 000	
	Työllisyysalue		307 000
	ICT-palvelut ja kotoutumisen koulutuspalvelut		80 000
	Kunnan maksuosuus työttömyyskorvauksista	450 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueen hallinto- ja talouspalvelujen yksikkö tuottaa tukipalveluja toimialan muille tulosalueille. Yksikön asiantuntijat tarjoavat erilaisia tukipalveluja sivistys- ja hyvinvointitoimialalle.

Hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueeseen on kuulunut vuoden 2023 alusta alkaen kotoutumispalvelujen yksikkö. Vuoden 2025 alusta konsernipalveluiden elinvoimapalveluista siirrettiin 1.1.2025 alkaen aikuisiin liittyvät kuntaan jääneet työllisyysasiat hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueen alle, ja muodostettiin kotoutumis- ja työllisyyspalveluiden yksikkö. Kotoutumispalvelut tar-

joavat ohjaus- ja neuvontapalvelua kunnan kaikille maahanmuuttajille tuloperusteesta riippumatta Koto-infon neuvontapisteessä. Lisäksi kansainvälistä suojelua saaville ja heidän perheenjäsenilleen muodostuu asiakkuus kotoutumispalveluun kotoutumisajalle. Kotoutumispalveluissa palvellaan myös kunnassa asuvia ukrainalaisia.

Tulosalueen toiminnan painopistealueet

Hallinto- ja talouspalvelut

Hallinto- ja talouspalvelujen yksikön tehtäviä ovat erilaiset toimialan koordinointitehtävät: investoinnit, hankinnat, talousarviovalmistelu ja talousraportointi sekä tieto- ja viestintäteknologia. Tehtäväalueeseen kuuluvat myös koulukuljetukset, oppilashallintojärjestelmän ylläpito ja koordinointi sekä johdon tukitehtävät kaikille tulosalueille.

Hallinto- ja talouspalvelujen yksikkö vastaa myös toimialan kahden lautakunnan, sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan, hallinnollisista valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävistä.

Kotoutumis- ja työllisyyspalvelut

Nurmijärven vieraskielisen väestön määrä jatkaa hidasta, tasaista kasvuaan. Viimeisimmän Tilastokeskuksen tilaston mukaan Nurmijärvellä oli vuoden 2025 lopussa yhteensä 3933 vieraskielistä kuntalaista, joka on hieman alle 9 % väestöstä. Kasvua vuodesta 2024 vuoteen 2025 oli siten noin 285 henkilöä. Työperäinen maahan muutto on Nurmijärven kunnassa edelleen yleisin kuntaan muuton syy.

Vuonna 2027 on odotettavissa, että laskennallisten korvausten piirissä olevien kuntalaisten määrä kääntyy varsinkin vuoden loppua kohti jyrkkään laskuun. Tämä selittyy tilapäistä suojelua saaneiden kuntalaisten kuntakorvausajan päättymisistä. On myös mahdollista, että vaikka vuosi 2027 on kunnassa taas kiintiöpakolaisten vastaanottovuosi, kuntaan ei välttämättä osoiteta kiintiöpakolaisia. Tämä johtuu siitä, että kiintiöpakolaisten määrää on vähennetty valtakunnallisella tasolla alle puoleen aiemmista vastaanottovuosista, koko kiintiön ollessa nyt 500.

Kotoutumislakia muutetaan vuoden 2027 alusta. Sen oleellisimpina muutoksina ovat mm. lain painopisteen siirtyminen velvoittavampaan kotoutumiseen. Myös koulutusten kokonaisuutta uudistetaan ja rahoitusta kootaan yhteen kanavaan. Luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen järjestäminen siirtyy työllisyyspalveluiden vastuulle. Kotoutumisen palvelujen sääntelyä ylipäätään kevennetään ja sen rahoitusta leikataan.

Kotoutumis- ja työllisyyspalvelujen yksikköön on edelleen vuonna 2027 keskitetty yhteistyö ja yhdyspintatyö Keski-Uudenmaan TE-palvelujen kanssa. Kotoutumis- ja työllisyyspalvelussa ei ole työllisyyden edistämiseen suoraa asiakastyötä tekevää henkilökuntaa. Kunta hankki keväällä 2026 jatkopilottina työvalmennuspalvelua ostopalveluna ja sitä tarjotaan kunnassa työttömille työnhakijoille ilmaiseksi huhti-syyskuun 2026 aikana. Kunta neuvottelee näiden ns. vapaaehtoisten valmennuspalvelujen jatkamisen ja järjestämisen vaihtoehdoista vuodelle 2027 Keski-Uudenmaan TE-palveluiden kanssa.

Toiminnan painopistealueet

Yhteistyö TE-palvelujen kanssa erityisesti siirryttäessä aiheuttamisperusteiseen kuntalaskutukseen vuonna 2027 eri asiakassegmenttien palvelujen sujuvoittamiseksi.

- Työvalmennuspalvelujen järjestämisen jatkosuunnittelu yhteistyössä TE-palvelujen kanssa.
- Kotoutumislain muutosten myötä tarvittavat järjestelyt kotoutumista tukevissa palveluissa, erityisesti varautuminen laskennallisten korvausten muutosten myötä vahvempaan matalan kynnyksen neuvontaan samalla, kun laskennallisten kuntakorvausten piirissä olevien määrä vähenee.

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Hallinto- ja talouspalvelut			
Hallinto- ja talouspalvelut			
Henkilöstömäärä/HTV1	10	10	10
Kotoutumis- ja työllisyyspalvelut			
Henkilöstömäärä/HTV1	5	5	4
Ely-keskuksen korvauksen piirissä olevien henkilöiden määrä keskimäärin/kk	172	130	66
Asiakaskontaktien määrä	2 403	2 000	1 100

Kunnan muut työllisyyspalvelut

Kotoutumis- ja työllisyyspalvelujen toiminnasta on erotettu omaksi tulosalueekseen kustannukset, jotka muodostuvat Järvenpään kaupungille maksettavasta jyvitetystä kuntaosuudesta TE-palvelujen järjestämiseksi sekä Kelalle maksettavat työmarkkinaosuudet työttömistä työnhakijoista eli ns. sakkomaksut. Vaikka Suomen talous osoittaa elpymisen merkkejä, voidaan kuitenkin arvioida, että sen vaikutukset työllisyyden lisääntymiseen kunnassa näkyvät pidemmällä aikavälillä, kuin välittömästi vuonna 2027. Yhtenä haasteena Nurmijärvellä on avointen työpaikkojen määrä.

Yhtenä selittävänä tekijänä tässä kokonaisuudessa on ns. piilotyöpaikkojen lisääntyminen varsinkin tilanteessa, jossa työnhakijoilla on työnhakuvelvoite.

Tulosalueen kokonaisbudjetti vuodelle 2027 on yhteensä 7 751 000 €. Tästä määrästä Järvenpäälle maksettava osuus palveluiden järjestämisestä on 3 281 000 €. Vuonna 2027 siirrytään osittaiseen aiheuttamisperusteiseen maksatukseen toteutuneista TE-palveluista Järvenpään kaupungille. Tämän ennustetaan vähentävän kunnan maksuosuutta Järvenpään kaupungille 307 000 €:lla suhteessa vuoteen 2026. Kunnan rahoitusosuus työttömyysturvasta Kelalle arvioidaan olevan vuonna 2027 yhteensä 4 470 000 €.

Koulutuspalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	1 977 287	1 693 090	1 693 090	1 643 090	1 614 150	1 685 190
Toimintakulut	-65 709 620	-66 987 120	-67 637 120	-69 498 950	-70 453 550	-72 250 850
Toimintakate	-63 732 333	-65 294 030	-65 944 030	-67 855 860	-68 839 400	-70 565 660
Toimintakate/asukas	-1 405	-1 433	-1 447	-1 479	-1 489	-1 518

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	635	646	650	646	644	642

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
	Kotikuntakorvaukset sijoitetuista oppilaista		50 000
	Muut toimintatuotot (vakuutuskorvauksen poisto)		30 000
Menot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
	palkankorotukset ja säästövapaajaksotuksen purku	1 887 000	
	TA25:ssä olleiden toteutumattomien leikkausten palautus	95 000	
	Henkilöstökorvausten pieneneminen	150 000	
	Vakanssimuutokset		22 000
	Kotikuntakorvausmenot		90 000
	Sisäiset siivous- ja ruokapalvelukustannukset, Aleksia	226 000	
	Sisäiset vuokrat	186 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Koulutuspalvelut vastaavat perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Sen tehtäviin kuuluu myös vapaan sivistystyön edistäminen. Palvelut tuotetaan laadukkaasti ja kustannustietoisesti.

Koulutuspalveluiden lukuvuosien 2024–2027 strategiseksi suunnaksi eli keihäänkärjeksi on valittu hyvinvointi. Tavoitteena on näiden kolmen lukuvuoden aikana rakentaa ja kehittää lasten ja nuorten hyvinvointia edistävä toimintakulttuuri, jolla lisätään oppilaiden kouluviihtyvyyttä, parannetaan oppimistuloksia ja ehkäistään koulupoissaoloja sekä syrjäytymistä. Tulosalueella määritellyn strategisen suunnan avulla johdetaan tulosalueen yksiköt kohdentamaan omat yksikkökohtaiset tavoitteensa hyvinvointi-keihäänkärjen mukaiseksi. Kuntastrategian ja opetussuunnitelman muutosten myötä keskeisiksi tavoitteiksi nousevat myös lukutaidon sekä liikunnallisen elämäntavan edistäminen.

Oppimisen tuen uudistus astui voimaan 1.8.2025. Opetuksen järjestäjän tulee lukuvuosittain varata ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamiseen yhteensä vähintään 0,122 h/oppilas/vk. Tuen rakenteiden vahvistamiseksi perustetaan 4 uutta erityisopettajan virkaa ja samalla lakkautetaan luokanopettajan virkoja oppilasmäärän vähenemisen myötä.

Lisäksi esitetään koulutuspalveluiden asiantuntijan sekä kahden kieli- ja kulttuuriopettajan viran perustamista 1.8.2027 alkaen. Samalla lakkautetaan perusopetuksen rehtorin virka 1.8.2027 alkaen Harjulan ja Syrjälän koulujen yhdistyessä. Neljän erityisopettajan sekä kahden kieli- ja kulttuuriopettajan virkojen edellyttämät tunnit katetaan perusopetuksen tuntikehyksestä, joten muutos ei lisää opetustuntien määrä kunnassa.

Koulutuspalveluiden palveluverkko uudistuu tulevina vuosina, kun investointiohjelmaan sisältyvät koulurakennushankkeet lähtevät toteutumaan. Vuonna 2027 käynnistyy Urheilupuiston koulun uuden koulurakennuksen rakentaminen.

Toiminnan painopistealueet

- Oppilaiden, opiskelijoiden ja henkilökunnan hyvinvoinnin tukeminen
- Oppimisen tuen uudistuksen kehittäminen ja jalkauttaminen
- Oppilaaksi ottamisen periaatteiden kehittäminen
- Esiopetuksen ja perusopetuksen tiivistetyn yhteistyön edelleen kehittäminen
- Hyvää liikkeellä kokonaisuuden kehittäminen
- Lukiokoulutuksen kehittäminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Koulutuspalvelut			
Perusopetuksen oppilasmäärä	5 414	5 385	5 303
Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä	310	320	320
Henkilöstömäärä/HTV1	635	650	646
Koulukuljetusten menot*	2 958 714	3 128 540	3 128 540
Koulukuljetusetuusoppilaiden lkm. 20.9.	1 335	1 240	1 210

** Luvut sisältävät myös varhaiskasvatukseen kirjatut esiopetuksen kuljetuskulut*

Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillisavustukset

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	1 179 530	982 000	830 000	422 000	670 000	700 000
Toimintakulut	-1 464 251	-1 362 000	-1 150 000	-821 000	-992 000	-1 042 000
Toimintakate	-284 722	-380 000	-320 000	-399 000	-322 000	-342 000
Toimintakate/asukas	-6	-8	-7	-9	-7	-7

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	29	30	29	22	22	22

Vuonna 2027 koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluissa jatkuvat seuraavat, vuonna 2026 tai sitä aikaisemmin alkaneet valtion erityisavustukset:

Tasan varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus	Opetus- ja kulttuuriministeriö	1 728 000 € (2024–2027)
Nurmijärvi harrastaa vol. 7	Lupa- ja valvontavirasto	115 000 € (2026–2027)
Hyvää liikkeellä 3.	Lupa- ja valvontavirasto	77 000 € (2026–2027)
Yhtenäinen polku suomen kielen oppimiseen	Opetushallitus	71 014 € 2026–2027)
Paremman työpäivän ilmiö	Kuntien työeläkevakuuttaja	65 000 € (2026–2027)

Lisäksi Nurmijärvi on mukana seuraavissa hankkeissa koordinoivana tahona yhdessä kolmen muun kunnan (Vihti, Hyvinkää ja Tuusula) kanssa:

Kielisaareke	Svenska kulturfonden	30 000 € (2026–2028)

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	2 066 851	1 807 600	1 807 600	1 792 600	1 792 600	1 792 600
Toimintakulut	-42 738 642	-44 489 570	-45 204 570	-48 379 620	-49 327 750	-50 262 350
Toimintakate	-40 671 791	-42 681 970	-43 396 970	-46 587 020	-47 535 150	-48 469 750
Toimintakate/asukas	-897	-937	-952	-1 015	-1 028	-1 042

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	553	560	558	550	550	550

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
	Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut		15 000
Menot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
	Henkilöstökulut		
	Palkankorotukset ja säästövapaajaksotuksen purku	1 295 000	
	Henkilöstökorvausten pieneneminen	140 000	
	Tasopalkkajärjestelmän mukaiset palkankorotukset ja tasolisät sekä kelpoisuuskoulutuksien vaikutus palkkakustannuksiin	455 000	
	Varhaiskasvatuslain mukaiset vakanssimuutokset	81 000	
	Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien vakanssien lakkauttaminen (NUUKA)		69 000
	Toimitilahuoltajien väheneminen vuokramallin käyttöönoton myötä		69 000
	Varhaiskasvatuksen asiantuntija	34 000	
	Muut kulut		
	Varhaiskasvatuksen palvelusetelikulujen kasvu indeksikorotuksen sekä lisääntyvän palvelutuotannon takia	336 000	
	Kotikuntakorvaukset sijoitetuista lapsista	20 000	
	Sisäiset siivous- ja ruokapalvelukustannukset, Aleksia	72 000	
	Asiantuntijapalvelut, painatukset, ilmoitukset ja yhteistoimintaosuudet		11 000
	Kotihoidon tuen, yksityisen hoidon tuen sekä niiden kuntalisien ja muiden lakisääteisten avustusten kulut		191 000
	Unipussien vuokra	27 000	
	Sisäiset vuokrat	1 753 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Varhaiskasvatuspalveluiden tehtävänä on järjestää lapsille laadukkaita, turvallisia ja yhdenvertaisia varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluja sekä tukea lasten kasvua, oppimista ja hyvinvointia yhteistyössä huoltajien kanssa. Palveluja tuotetaan kunnallisena toimintana sekä yksityisenä varhaiskasvatuksena palvelusetelin sekä yksityisen hoidon tuen ja sen kuntalisän avulla. Lisäksi tulosalue vastaa lasten kotihoidon ja siihen liittyvän kuntalisän järjestämisestä.

Vuonna 2027 varhaiskasvatuspalveluiden toimintaympäristöön vaikuttavat erityisesti lasten palvelutarpeiden muutokset, yksityisen palvelutuotannon vakiintunut asema osana kunnan palvelukokonaisuutta sekä henkilöstön saatavuuteen ja osaamiseen liittyvät vaatimukset. Palvelujen suunnittelussa korostuvat palvelutarpeen ennakointi, palveluverkon suunnitelmallinen kehittäminen, taloudellisesti kestävä palvelutuotanto sekä

riittävien ja tarkoituksenmukaisten varhaiskasvatuspaikkojen turvaaminen eri puolilla kuntaa.

Toiminnan kehittämisessä painottuvat varhaiskasvatuksen laadun, laadunhallinnan, arvioinnin ja tiedolla johtamisen vahvistaminen. Samanaikaisesti jatketaan henkilöstön työhyvinvointia, työssä jaksamista ja osaamisen kehittämistä tukevia toimenpiteitä. Tavoitteena on vahvistaa varhaiskasvatuspalveluiden veto- ja pitovoimaa sekä turvata osaavan henkilöstön saatavuus muuttuvassa toimintaympäristössä.

Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajien ja / tai varhaiskasvatuksen sosionomien määrää tulee lisätä niin, että vuonna 2030 päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. Henkilöstösuunnitelmassa esitetään vuodelle 2027 yhteensä seitsemän (7) nykyisen varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakanssin lakkauttamista ja avaamista varhaiskasvatuksen sosionomin vakansseina.

Kunnan strategian toimeenpano kytketään vuonna 2027 entistä vahvemmin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arkeen. Strategian tavoitteita viedään osaksi lasten päivittäisiä kokemuksia, toimintaympäristöjä ja henkilöstön johtamaa pedagogista toimintaa. Toimipaikoissa henkilöstö perehtyy esihenkilöiden johdolla varhaiskasvatuspalveluita koskeviin tavoitteisiin ja sopii, miten ne näkyvät säännöllisesti toiminnan suunnittelussa, oppimisympäristöissä ja lasten arjessa.

Strategian toimeenpanoa konkretisoivat erityisesti Liikkuvin varhaiskasvatus ja Lukeva varhaiskasvatus -kokonaisuudet. Arjen tavoitteena on, että jokaisella lapsella on päivittäin mahdollisuuksia sykettä nostattavaan liikkumiseen, liikkumisen iloon ja toiminnalliseen oppimiseen sekä säännöllisiin lukuhetkiin, monilukutaidon kehittymiseen ja lukemiseen innostaviin oppimisympäristöihin. Toimipaikoissa vahvistetaan olemassa olevia hyviä käytäntöjä, hyödynnetään käytössä olevia välineitä ja kehitetään oppimisympäristöjä liikkumista ja lukemista tukeviksi.

Yhteiset toimintatavat ja seurannan välineet tukevat strategian jalkauttamista. Liikkumisen ja lukemisen mittarit otetaan käyttöön kaikissa varhaiskasvatuspalveluiden toimipaikoissa seurannan, arvioinnin ja yhteisen oppimisen tueksi. Huoltajien osallisuutta vahvistetaan erityisesti lasten lukuinnon lisäämisessä esimerkiksi kirjastoyhteistyötä, yhteistyökuvauksia ja eteiskirjastomallia kehittämällä.

Vuonna 2027 jatketaan oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanoa esiopetuksessa ja vakiinnutetaan uusia toimintamalleja arjen rakenteisiin. Samalla vahvistetaan esi- ja perusopetuksen välistä yhteistyötä lasten eheän oppimisenpolun tukemiseksi. Tavoitteena on varmistaa oikea-aikainen tuki lasten yksilöllisiin tarpeisiin sekä edistää sujuvia siirtymiä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja edelleen perusopetukseen.

Varhaiskasvatuspalveluissa seurataan systemaattisesti toiminnan laatua, vaikuttavuutta ja kustannuskehitystä. Arviointi- ja seurantatietoa hyödynnetään toiminnan jatkuvassa kehittämisessä, johtamisessa ja resurssien kohdentamisessa. Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille laadukkaita palveluja vastuullisesti, taloudellisesti kestävästi ja lapsen etua edistävällä tavalla.

Toiminnan painopistealueet

- Varhaiskasvatuksen laadun, laadunhallinnan, arvioinnin ja tiedolla johtamisen kehittäminen
- Henkilöstön työolosuhteiden, osaamisen ja työhyvinvoinnin vahvistaminen veto- ja pitovoiman tukemiseksi
- Kunnan strategian toimeenpanon vahvistaminen osana toimipaikkojen suunnittelua, oppimisympäristöjä ja lasten päivittäistä arkea
- Palveluverkon ja palvelutarpeen ennakointi taloudellisesti kestävän ja saavutettavan palvelutuotannon turvaamiseksi
- Oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanon jatkaminen esiopetuksessa sekä esi- ja perusopetuksen yhteistyön vahvistaminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP2025	TPE2026	TA2027
Varhaiskasvatuspalvelut			
Henkilöstömäärä/HTV1 kunnallinen varhaiskasvatus	552	558	550
Esiopetusikäisten lasten lukumäärä	526	504	544
Kunnalliseen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	1 716	1 665	1 680
Palvelusetelillä järjestettyyn varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	716	740	745
Yksityisen hoidon tuella varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	35	38	35
Kunnallisten päiväkotiyksiköiden lukumäärä	25	25	25
Yksityisten päiväkotien lukumäärä	11	11	11

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	198 523	168 070	168 070	173 070	173 070	173 070
Toimintakulut	-3 934 946	-3 931 610	-3 931 610	-4 100 100	-4 191 600	-4 173 600
Toimintakate	-3 736 424	-3 763 540	-3 763 540	-3 927 030	-4 018 530	-4 000 530
Toimintakate/asukas	-82	-83	-83	-86	-87	-86

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	44	44	44	44	44	44

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
	Tykkitornin pääsymaksut	5 000	
Menot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
	Palkankorotukset	87 000	
	Tykkitornin henkilöstö- ja muut kulut	12 000	
	ICT-palvelut	25 000	
	Sisäiset siivouskustannukset, Aleksia	5 000	
	Muut sisäiset palvelut (sis. ICT)	3 000	
	Sisäiset vuokrat	59 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Nurmijärven kunnan “Kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelma” hyväksyttiin kesäkuussa 2023, ja se linjaa kirjasto- ja kulttuuripalvelujen toimintaa. Myös matkailu- ja tapahtumaohjelmissa on tulosaluetta koskevia tavoitteita, joiden toteutumista edistetään seuraavien vuosien aikana. Ohjelma päivitetään.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tulosalue koostuu kolmesta yksiköstä: kirjastosta, kulttuuripalveluista ja museosta.

Kirjaston tehtävänä on kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen. Kirjasto tukee elinikäistä oppimista ja kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia tietojen ja taitojen kehittämiseen tarjoamalla asiakkaille monipuoliset ja uudistuvat kokoelmat. Kirjaston tehtävänä on myös tukea demokratiaa ja sananvapautta. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta sekä tukee osallisuutta järjestämällä maksutonta toimintaa ja tapahtumia.

Kirjasto aktivoi ja osallistaa yhdistyksiä ja kuntalaisia järjestämään tapahtumia ja toimintaa kirjaston tiloissa ja tukee näin osaltaan yhteisöllisyyttä. Kirjasto tarjoaa tilat ja osallistuu tiedottamiseen omissa kanavissaan.

Kirjastojen pedagogista toimintaa kehitetään jatkuvasti. Lukutaitotyöhön panostetaan kaikissa ikäryhmissä. Kansallisesti on tunnistettu kolme ryhmää, joiden lukutaitoon tulee erityisesti panostaa: lapset ja

nuoret, kahden kulttuurin väestö sekä vähän koulutetut miehet. Taito lukea erilaisia tekstejä ja ymmärtää lukemaansa sekä erottaa oikea tieto väärästä on sujuvan arjen edellytys. Lukutaidottomuus eri muodoissaan yleistyy koko ajan. Kirjasto toimii myös digituen antajana ja medialukutaidon edistäjänä. Perinteisen digituen rinnalle nousee myös arjen tekoälytaidoissa opastaminen.

Kirjasto on aloittanut maahanmuuttajille suunnattujen palvelujen kehittämisen yhdessä kokoutumispalvelujen kanssa. Kirjaston voi tukea maahanmuuttajia arjessa mm. tarjoamalla maksuttoman asiointimahdollisuuden tietokoneilla, antamalla digitukea ja tukemalla suomen kielen opinnoissa.

Kirjastolla on toimivat tilat kirkonkylällä ja Klaukkalassa. Rajamäen kirjasto saa toivottavasti uudet tilat viimeistään vuonna 2029. Kirjastoauto Oiva hankittiin kymmenen vuotta sitten. Kirjastoauton merkitys Nurmijärvellä on suuri nimenomaan lasten ja nuorten lukuinnon ja -taidon kasvattajana.

Uusi kirjastojärjestelmä hankintaan vuonna 2028.

Nykyinen kirjastojärjestelmä on puutteellinen ja vaikeuttaa jokapäiväistä työtä. Lähivuosina siirrytään kuvailussa uuteen formaattiin, jota nykyinen järjestelmä ei tue.

Kulttuuripalvelujen tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa sekä edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä. Kulttuuripalvelut järjestävät tapahtumia ja näyttelyitä, vastaa kunnan taidekokoelmasta ja koordinoi kulttuuriavustusten jakamista. Lisäksi kulttuuripalvelut tekevät yhteistyötä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa, sekä välittää tietoa kulttuuritapahtumista- ja harrastuksista Nurmijärvellä.

Taidehankintoja tehdään uusien tilojen, kuten päiväkotien ja koulujen, rakentamisen yhteydessä. Lisäksi taidetta voidaan hankkia perusparannusten yhteydessä, sekä pidempiaikaisia väistötiloja käyttöön otettaessa. Taide viimeistelee tilat lisäämällä niiden viihtyvyyttä ja parantamalla siten rakennetun ympäristön laatua. Taidehankinnat palvelevat päiväkodeissa ja kouluissa myös sivistys- ja kasvatustehtävää tarjoamalla lapsille ja nuorille tasa-arvoisesti mahdollisuuden päästä ammattitaiteen äärelle. Kulttuuripalvelut osallistuvat Urheilupuiston koulun ja muiden mahdollisten kohteiden taidehankintojen tekemiseen, ja toteuttaa tai edistää yhteisöllisiä taideprojekteja kunnassa. Taidekokoelman teoksia huolletaan ja uudelleen sijoitetaan vuosittain mahdollisuuksien mukaan.

Kulttuuripalvelut tekevät pitkäjänteisesti työtä Taaborinvuoren ja Monikkosalin tunnettuuden lisäämiseksi suuntaamalla markkinointia uusilla tavoilla. Kehittämistyötä Taaborinvuoren sisältöjen ja tapahtumakartan päivittämiseksi tehdään yhteistyössä museon ja tapahtumajärjestäjien kanssa. Väestön ikääntyessä Taaborinvuoren saavutettavuuteen liittyvät haasteet ovat nousseet esille. Myös alueen kunnossapito vaatii huomiota, sillä kesäteatterin katos ja katsomorakenteet ovat tulossa käyttöikänsä päähän. Monikkosalissa jatketaan ns. kaupallisten tuotantojen kohdalla siirtymistä omista tuotannoista yhteistuotantoihin ja panostetaan tilan markkinointiin yrityksille. Epäkaupallisten, pienempien yleisöjen tapahtumien järjestämisen organisoimisessa etsitään yhteistyökumppaneita erityisesti paikallisten toimijoiden joukosta.

Museon perustehtävänä on kerätä, tallentaa, tutkia ja esitellä Nurmijärven menneisyyteen liittyvää materiaalia. Museo toimii kunnassa asiantuntijana kulttuuriperintöalaan liittyvissä kysymyksissä ja tehtävissä. Museo tekee yleisötyötä ja toteuttaa kulttuurikasvatusta, jonka tavoitteena on vahvistaa lähiympäristön ja paikallishistorian tuntemusta.

Aineistojen digitointi ja esille saattaminen on museoissa entistä tärkeämpi väylä jakaa tietoa kulttuuriperinnöstä. Se edistää saavutettavuutta, vuorovaikutusta ja tasa-arvoa. Nurmijärven museossa kokoelmien suunnitelmallinen digitointi on tärkeä osa kokoelmatyötä.

Asiakkaiden tarpeet ovat entistä yksilöllisempiä ja palveluilta odotetaan suurempaa valinnanvapautta. Museossa pyritään tuottamaan kohdennettuja sisältöjä eri käyttäjäryhmille, myös museotilojen ulkopuolelle. Tässä käytetään hyväksi digitoituja kokoelmia, verkkoon tuotettuja aineistoja ja vierailuja kouluissa, päiväkodeissa ja ikäihmisten kohtaamispaikoissa.

Museon toiminnassa huomioidaan museon pitkän tähtäimen toimintasuunnitelman ja kulttuuriohjelman linjaukset ja tavoitteet. Tulevien vuosien painopisteitä ovat kokoelmatyöhön liittyvän vapaaehtoistyön sekä tapahtumatoiminnan kehittäminen. Tykkitornin näyttelyn valmistumisen jälkeen (kesä 2027) jatketaan digitaalisen aineiston tuottamista alueen sotahistoriaan liittyviin kohteisiin ja kehitetään toimintaa yhdessä kunnan matkailun kanssa.

Toiminnan painopistealueet

- Kirjaston roolin vahvistaminen keskustelevan demokratian kohtaamispaikkana ja medialukutaidon vahvistajana.
- Lukutaitotyön kehittäminen kunnan strategian ja Kansallisen lukutaitostrategian mukaisesti
- Kulttuurihyvinvointi osana kunnan hyvinvointityötä
- Osaamisen suunnitelmallisempi kehittäminen
- Yhteistyön kehittäminen kotoutumis- ja työllisyyspalvelujen kanssa
- Taidehankinnat uusiin ja perusparannettaviin tiloihin sekä väistötiloihin
- Taaborinvuoren alueen ja sisältöjen kehittäminen
- Yhteisölliset taideprojektit
- Museon valokuvakokoelmatietojen täydentämiseen liittyvän vapaaehtoistoiminnan kehittäminen
- Museon tapahtumatoiminnan kehittäminen.
- Tykkitorneihin liittyvän toiminnan kehittäminen ja alueen sotahistoriaan liittyvän digitaalisen aineiston lisääminen.

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut			
Kirjastojen kävijämäärä	333 109	325 000	325 000
Kävijät kulttuuripalveluiden tapahtumissa ja näyttelyissä	20 222	17 000	17 000
Kävijät museon näyttelyissä ja tapahtumissa	15 918	13 500	16 000
Pedagogiseen toimintaan osallistuneet	9 645	9 200	8 900
Kirjastojen lainaus	767 756	770 000	750 000
Kulttuuriavustuskohteet	29	29	29
Museon digitoidun aineiston määrä	34 522	32 300	35 000
Digitaalisten palveluiden vierailut	830 108	830 000	830 000

Nuorisopalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	520 761	538 500	538 500	542 500	542 500	542 500
Toimintakulut	-3 119 370	-3 071 870	-3 092 870	-3 271 470	-3 307 370	-3 320 270
Toimintakate	-2 598 609	-2 533 370	-2 554 370	-2 728 970	-2 764 870	-2 777 770
Toimintakate/asukas	-57	-56	-56	-59	-60	-60

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	37	32	34	32	32	32

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
	Tuet ja avustukset: kerho- ja päiväleiritoiminnan avustus	4 000	
Menot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
	Palkankorotukset	67 000	
	Sisäiset siivouskustannukset, Aleksia	3 000	
	Sisäiset ICT-kulut	5 000	
	Röykän nuorisotilan kalusteet	6 000	
	Kiven kerhon ateria- ym. kulut ja vuokra-avustus		4 000
	Sisäiset vuokrat ja vuokran korjaus	123 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Nuorisotyössä keskeistä on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Nuorisotyö tukee nuorten kasvua, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvien tietojen ja taitojen oppimista. Lisäksi nuorisotyössä tuetaan nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistetään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja nuorten oikeuksien toteutumista sekä parannetaan nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisopalveluiden toimintamuodot ja -periaatteet tukevat nuorisolain hengen toteuttamista. Nuorisotyössä painottuvat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö.

Nuorisopalveluissa on kolme tulosyksikköä: Monikko, alueellinen nuorisotyö ja kohdennettu nuorisotyö. Alueelliseen nuorisotyöhön sisältyvät nuorisotilat, erityisnuorisotyö, leiri- ja lomatoiminta, nuorisovaltuuston toiminta, ennaltaehkäisevä päihdetyö, nuorten osallisuus sekä koulunuorisotyö. Kohdennettuun nuorisotyöhön kuuluvat etsivä nuorisotyö, Ohjaamo ja nuorten paja. Lisäksi nuorisopalvelut vastaavat kunnan aamu- ja iltapäivätoiminnasta.

Alueellisessa nuorisotyössä vahvistetaan alle 18-vuotiaiden nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä tuetaan mielekkään ja turvallisen vapaa-ajan mahdollisuuksia. Toimintaa kehitetään nuorten tarpeiden, palautteen ja alueellisesti havaittujen ilmiöiden pohjalta. Painopisteenä ovat nuorille suunnattujen toimintamuotojen kehittäminen ja koulussa tehtävän työn selkeyttäminen.

Vanhemmuuden tukemista vahvistetaan kehittämällä nuorisopalveluiden ja huoltajien välistä yhteistyötä sekä lisäämällä huoltajille suunnattua tietoa nuorten kasvuun, hyvinvointiin ja arkeen liittyvistä ajankohtaisista ilmiöistä. Huoltajayhteistyötä toteutetaan muun muassa nuorisotilakortin kautta tapahtuvan yhteydenpidon avulla. Toimintakaudella pilotoidaan myös nuorten vanhemmille suunnattua pienryhmätoimintaa, jonka tavoitteena on vahvistaa huoltajien mahdollisuuksia saada vertaistukea, ajankohtaista tietoa sekä tukea oman nuoren kasvun ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Kohdennetun nuorisotyön kokonaisuutta kehitetään tietoperustaisesti nuorten ja nuorten aikuisten tarpeisiin vastaavaksi. Kehittämisessä hyödynnetään palve-

luista saatavaa tietoa, asiakaskokemuksia ja yhteistyöverkostoista nousevia havaintoja.

Moniammatillista yhteistyötä vahvistetaan poliisin, Keusoten eri toimijoiden, kunnan muiden palveluiden sekä järjestöjen kanssa. Yhteistyön tavoitteena on tunnistaa nuorten hyvinvointiin, turvallisuuteen ja arjen sujuvuuteen liittyviä ilmiöitä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Keskeistä on säännöllinen tiedonvaihto ja yhteistyön rakenteiden vahvistaminen.

Nuoret tuodaan esille viestinnässä myönteisellä tavalla, ja nuoruus elämänvaiheena nähdään arvokkaana. Nuorisopalvelut nostavat tulevalla talousarviokaudella esille nuoruuteen liittyviä teemoja ja järjestävät tilaisuuksia, joissa on mahdollisuus puhua nuoruuteen liittyvistä ilmiöistä. Nurmijärven nuorisopalvelut on aktiivisesti mukana niin alueellisissa kuin valtakunnallisissa verkostoissa.

Toiminnan painopisteet

- Alle 18-vuotiaiden toimintamuotojen kehittäminen
- Nuorten ja nuorten aikuisten vanhemmuuden tukeminen
- Nuorten ja nuorisotyön esille tuominen myönteisessä valossa
- Koulussa tehtävän nuorisotyön kirkastaminen
- Kohdennetun nuorisotyön kokonaisuuden kehittäminen vastaamaan nuorten aikuisten tarpeisiin
- Moniammatillisen työn vahvistaminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Nuorisopalvelut			
Iltapäivätoiminta: lasten lkm yhteensä / kunnan omassa toiminnassa (laskentapäivänä)	271/93	270/120	270/120
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	240	240	240
Monikkosali: tilaisuudet/käyntikerrat	269/31818	260/26 000	260/28 000

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	118 551	164 500	145 500	139 500	139 500	139 500
Toimintakulut	-953 350	-1 281 770	-1 281 770	-1 325 540	-1 335 540	-1 339 040
Toimintakate	-834 800	-1 117 270	-1 136 270	-1 186 040	-1 196 040	-1 199 540
Toimintakate/asukas	-18	-25	-25	-26	-26	-26

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	8	8	8	8	8	8

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
	Hankerahoituksen pieneneminen		25 000
Menot	**Muutos**	**Lisäys (+)**	**Vähennys (-)**
	Palkankorotukset	17 000	
	Liikuntaseurojen yhteistyö		2 000
	Sisäiset siivouskustannukset, Aleksia		15 000
	Sisäiset vuokrat	48 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut koostuvat kahdesta tulosyksiköstä; liikuntapalveluista ja hyvinvoinnin edistämisestä.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut vastaavat kuntalaisille tarjottavien monipuolisten, laadukkaiden, kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla tapahtuvien, ennaltaehkäisevien ohjatun liikunta- ja kurssitoiminnan toteuttamisesta. Lisäksi liikuntapalvelut vastaavat liikunta-avustuksien valmistelusta hyvinvointilautakunnalle, liikuntasalien vuorojen organisoinnista sekä yleisestä kuntalaisten liikuntamahdollisuuksien kehittämisestä erillishankkeiden keinoin. Liikunta- ja hyvinvointipalvelut hallinnoivat myös Rajamäen kylätaloa ja Rajamäen koulun liikuntasalia ja niiden tilavarauksia.

Liikuntapalveluiden keskeisin tehtävä on edistää kuntalaisten mahdollisuuksia aktiiviseen arkeen ja liikunnalliseen elämäntapaan. Liikuntapalveluiden toimintaympäristönä toimivat monipuoliset kunnan sisä- ja ulkoliikuntapaikat, yhdistys- ja seurayhteistyö, yksityinen sektori

sekä kunnan monipuolinen luonto, jotka mahdollistavat kuntalaisille on monipuolisen liikunnan ja urheilun harrastamiseen.

Liikuntapalveluiden toiminnan painopistealueet

Liikuntapalveluiden pääpaino on ennaltaehkäisevässä ja toimintakykyä lisäävässä ohjatussa liikunnassa, joka tapahtuu kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla. Liikunnan suunnittelussa ja toteutuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin, yksityisten toimijoiden, Nurmijärvi opiston ja hyvinvointialueen kanssa. Toiminta on suunnattu ja kohdennettu terveytensä kannalta liian vähän liikkuville tai liikuntaa aloittaville kuntalaisille. Moniammatillisessa yhteistyössä pyritään kehittämään yhteisiä, kohdennettuja palveluketjuja niille, jotka eivät liikunta terveytensä kannalta riittävästi.

Toiminnan painopisteinä ovat:

- Hyte-yhteistyön ja verkoston kehittäminen kunnassa toimivien urheiluseurojen, yhdistyksien, yksityisten toimijoiden ja opistojen kanssa
- Lapsiperheiden arjen ja yhdessä tekemisen tukeminen perheliikunnan keinoin osana kohtaamispaikkatyötä
- Ikäihmisten toimintakykyä ja yhteisöllisyyttä edistävien liikuntapalveluiden kehittäminen
- Nuorten aikuisten arjen tukeminen liikunnan keinoin yhteistyössä mm. puolustusvoimien kutsuntojen ja Ohjaamo-palvelun kanssa
- Liikuntapaikkojen ja koulujen liikuntatilojen suunnitteluun osallistuminen asiantuntijaroolissa

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistäminen –yksikkö vastaa kunnan hyvinvointityön koordinoinnista elinkaariajattelulla, kunnan hyvinvointikertomuksen sekä lasten ja nuorten hyvinvointi –suunnitelman valmistelusta ja arvioinnista, hyvinvointia edistävien avustuksien valmistelusta päätöksentekoon sekä hyvinvoinnin edistämisen alueellisen verkostotyön koordinoinnista. Lisäksi yksikkö vastaa kunnan kohtaamispaikkatyöstä osana alueellista perhekeskusverkostoa. Liikunta- ja hyvinvointipäällikkö toimii

kunnan edustajana hyvinvoinnin edistämisen alueellisessa ohjausryhmässä sekä yksikkö vastaa kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä sekä seurakunnan ja kunnan välisestä vapaaehtoistyöstä. Kunta maksaa 50 % kunnan ja seurakunnan vapaaehtoistyön koordinaattorin palkasta sekä koulutuskustannuksista. Lisäksi yksikkö vastaa mm. kunnan romanityöryhmästä.

Toiminnan painopistealueet

Hyvinvoinnin edistäminen

- Kunnan monialaisen hyvinvointityön kehittäminen, etenkin ikääntyneet ja lapsiperheet huomioiden.
- Toimivan, ennaltaehkäisevän ja yhdyspinnassa tapahtuvan yhteistyön vahvistaminen hyvinvointialueen kanssa.
- Lasten ja nuorten - sekä kunnan hyvinvointikertomuksen laatiminen ja sen tavoitteiden, toimenpiteiden toteutumisen seuranta strategialähtöisesti, yhteistyössä kunnan johdon ja eri toimialojen kanssa.
- Vapaaehtoistyön koordinointi
- Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston toimintaedellytyksistä huolehtiminen
- Kunnan kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen osana alueellista perhekeskusverkostoa
- Kunnan hyte-yhdistysten toimintaympäristön mahdollistaminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut			
Harrastamisen mallin yhteistyökumppaneiden määrä	12	14	14
Harrastamisen mallin kurssitarjonta/kausi	70	100	100
Myönnetyt vuoroja liikuntasaleissa tunnit/vuosi	21 879	21 900	21 900
Avustettavien liikuntayhdistysten lukumäärä	29	31	31
Avustettavien hyte-yhdistysten lukumäärä	25	27	27
Liikuntasalien käyttöaste (%)	80	81	82

Ympäristötoimiala

Tuloslaskelma	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	36 992 333	38 901 525	38 901 525	38 489 839	62 073 638	40 971 110
Myyntituotot	1 899 214	1 850 700	1 850 700	1 775 200	1 804 773	1 834 934
Maksutuotot	850 107	1 570 000	1 570 000	720 000	734 484	749 257
Tuet ja avustukset	115 153	100 000	100 000	70 000	71 400	72 828
Muut toimintatuotot	34 127 859	35 380 825	35 380 825	35 924 639	59 462 981	38 314 091
Valmistus omaan käyttöön	540 563	1 725 000	1 725 000	1 500 000	500 000	500 000
Toimintakulut	-36 432 451	-40 631 504	-40 631 504	-40 504 362	-41 313 749	-42 139 324
Henkilöstökulut	-8 261 883	-8 451 700	-8 451 700	-8 606 000	-8 792 379	-8 859 211
Palvelujen ostot	-13 494 566	-14 601 223	-14 601 223	-14 384 676	-14 816 897	-15 232 475
Aineet, tarv. ja tavarat	-5 893 277	-6 439 350	-6 439 350	-6 403 516	-6 596 769	-6 708 207
Avustukset	-423 129	-440 000	-440 000	-420 000	-400 000	-380 000
Muut toimintakulut	-8 359 597	-10 699 232	-10 699 232	-10 690 170	-10 707 704	-10 959 431
Toimintakate	1 100 445	-4 980	-4 980	-514 523	21 259 889	-668 214
Poistot ja arvonal.	-20 911 179	-21 623 042	-21 623 042	-22 448 800	-24 435 900	-26 028 000

HTV1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	156	159	159	157,5	156,5	156,5

Toimialan strategia

Ympäristötoimiala toimii valtuuston hyväksymän Nurmijärven kuntastrategian mukaisesti ja toteuttaa omalla toiminnallaan strategian keskeisiä teemoja ja toimintatapoja. Uuden kuntastrategian myötä valtuusto linjaa tälle valtuustokaudelle suunnan.

Kuntastrategian seurantaa ja toteutusta tehdään valtuuston määrittelemien periaatteiden mukaisesti. Strategian toteutumista seurataan talouden raportointien yhteydessä.

Toimialan henkilökunnalle pidetyissä kehityskeskusteluissa jalkautetaan strategiasta johdettuja konkreettisia tavoitteita ja mittareita. Kehityskeskusteluissa määriteltyjen tavoitteiden toteutumista seurataan esihenkilön ja työntekijän välisissä keskusteluissa talousarviovuoden aikana sekä seuraavan vuoden kehityskeskustelun yhteydessä.

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA26)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot		
	Sisäisten tuottojen kasvu	2 236 000	
	Muiden rakennusten vuokrat		-642 000
	Maksutuotot		
	Maankäyttökorvausten tuloutusten päättyminen		-850 000
	Muut toimintatuotot		
	Tonttivuokratuottojen kasvu	200 000	
	Maa-alueiden myyntituottojen lasku		-1 000 000
	Valmistus omaan käyttöön (nettovaikutus)		-225 000
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Veden asiakas- ja laskutuspalvelujen keskittäminen		-92 000
	Sopimusperusteiset palkankorotukset ja sivukulujen kasvu	377 000	
	Määräaikainen kaavoittaja	35 000	
	Palvelujen ostot		
	Joukkoliikenteen palveluiden indeksinousu 5 %	120 000	
	Purkukustannusten pienentyminen		-250 000
	Kunnan kameravalvontajärjestelmän yhtenäistäminen	150 000	
	Valmistus omaan käyttöön (nettovaikutus)		-225 000

Toiminnan kuvaus

Ympäristötoimialan tehtävänä on luoda kuntalaisille hyvää elinympäristöä ja yrityksille hyvää toimintaympäristöä.

Toimiala vastaa siitä, että kunnan omistama rakennettu ympäristö on toimivaa, viihtyisää, monipuolista, turvallista ja siistiä. Kehitämme kunnan elinvoimaa maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Yhdyskuntasuunnittelussa pyrimme tasapainoon kuntakehityksen, kuntalaisten toiveiden, yritysten toimintaedellytysten, kulttuurihistoriallisten arvojen ja luonnon arvojen kanssa.

Toimitilojen omistajana vastaamme siitä, että kunnan kiinteistöomaisuus on tarkoituksenmukaista, sen arvo säilyy, tilankäyttö on optimaalista ja tilat ovat turvallisia, terveellisiä ja toimivia.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kunnan talouden tasapainottaminen ja tulevan kestävän kasvun ohjelman toteuttaminen edellyttää toimialalla kustannustehokkuuden parantamista edelleen. Toimialan toiminnan kustannuksiin ja tuottoihin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet. Tämä näkyy etenkin omaisuuden luovutuksista saatavissa tuotoissa ja vuosittaisissa tontinmyyntivolyymeissä. Suunnitelmakaudella kiinnitetään erityistä huomiota tontintuotantoprosessin toimivuuteen, resursointiin, sekä yritysmyönteisyyteen. Strategian mukaisesti tiivistäminen ja yritysalueiden toteutus ovat keskiössä, lisäksi uudet asuntoalueet talouslaskelmien niin salliessa ovat mahdollisia jatkossakin. Palvelutuotannon kannalta tarpeettoman tilaomaisuuden realisointi on yksi keino kasvattaa tuottoja sekä vähentää pitkällä tähtäyksellä käyttökuluja. Keskeisenä tavoitteena on sote-kiinteistöjen omistajuuden hallittu luopuminen suunnittelukaudella. Myyntien edistämiseksi on ensiarvoisen tärkeää saada hyvinvointialueelta pidemmän ajan vakuutus pidemmän vuokra-ajan osalta, sillä tällä on merkittävä vaikutus kiinteistöjen hinnanmäärittelyssä. Tällä hetkellä on isoja epävarmuustekijöitä Keusoten sitoutumisesta kunnan kiinteistöihin. Klaukkalan terveyskeskukseen sitoutuminen on epävarmaa, lisäksi virastotalon toiminnot ovat siirtymässä vuokrasopimuksen irtisanoutumisen myötä.

Kunnan kasvua tukevien elinvoimainvestointien sekä kiinteistö- ja infraomaisuuden korjausvelkaa vähentävien peruskorjaus- tai uudisinvestointien oikea-aikainen toteuttaminen nykyisessä taloustilanteessa on haasteellista. Talorakentamisen osalta lähivuosia tulee työllistämään erityisesti koulu- ja päiväkotihankkeet, joita rakentuu Klaukkalaan, Kirkonkylälle ja Rajamäelle.

Klaukkalan minipalveluverkon jatkosuunnittelu etenee valitun hankesuunnitelman ja toteutusmuodon mukaisesti. Urheilupuiston koulun rakentaminen lähtee toden teolla liikkeelle alkuvuonna 2027. Kirkonkylän NYK:n ja lukion suunnittelu etenee Krannilaan, johon laaditaan aluksi asemakaavamuutos koulun tarpeet huomioiden. Hanke toteutetaan elinkaarimallilla. Viirinlaakson päiväkoti-koulun osalta rakentaminen on esitetty vuosille 2028–2030. Hanke toteutetaan elinkaarimallilla.

Sudentullin asemakaavan hyväksymispäätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen. Valituksen johdosta datakeskuksen tonttikauppaan liittyy epävarmuuksia. Talousarviossa on arvioitu tonttikaupan toteutuvan vuonna 2028.

Kunnantalon ja virastotalon rajaaman korttelin osalta on vuonna 2025 aloitettu tarveselvityksen laadinta. Alkuvuonna 2027 määritellään hankkeen tarkempi jatkoeteneminen. Asemakaavamuutosta on tarkoitus edistää vuodenvaihteesta 2026/2027 lukien.

Kuntatalouden kiristyminen aiheuttaa tiukkenevia kustannushaasteita myös kiinteistöpidolle sekä ja katu- ja yleisten alueiden kunnossapidolle. Määrärahojen niukentuessa ja alueiden laajentuessa tulee erikseen arvioida palvelutason muutostarpeet ja tuottamistavat.

Ympäristötoimiala kehittää toimintaansa ja tavoitteena on olla toiminnallisesti ja taloudellisesti kilpailukykyinen. Toimialan vastuulla olevien tehtävien volyymit kasvavat, mutta silti tavoitteena on vähentää uuden henkilökunnan rekrytointitarvetta. Henkilöstövaihdosten yhteydessä arvioidaan aina kyseisen tehtävän tarve tulevaisuudessa.

Toimiala on kehittänyt organisaatiotaan siten, että sen tulosalueiden yhteistoiminta kunnan kokonaisedun mukaisesti on saumatonta ja tehokasta. Toimialan vastuulla olevien tehtävien valmistelu, päätöksenteko ja toimeenpano tehdään kunnan kokonaisedun mukaisesti saumattomasti ja tehokkaasti.

Kunnallistekniikan investointimäärärahoja priorisoidaan elinvoimaa tukeviin, nykyiset palvelut ylläpitäviin ja kustannustehokkaisiin hankkeisiin, joilla turvataan kunnan kehittyminen.

Kunta päätti vuonna 2026 liittyä osaksi Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymää. Liikenne kilpailutetaan vuonna 2027, jotta liikenne on mahdollista aloittaa 1.1.2029.

Uuden rakennusjärjestyksen ensimmäinen voimaantulovuosi on 2027. Erityisesti haja-asutusalueen rakentamisen osalta on seurattavana vaikutukset.

Maankäytön kokonaisuuden kehittämisen osalta on aloitettu maankäytön kehityskuvan laadinta. Suunnitelman on tarkoitus olla osa koko kunnan strategisen yleiskaavan laadintaa, jolla ratkaistaan maankäytön kokonaisuuden kehittäminen.

Henkilöstösuunnitelma

Toimialalla on tarve muokata henkilöstörakennetta, jotta perustoimintaa saadaan toteutettua paremmin. Lisäksi resursseja tulee kohdistaa pitkällä tähtäimellä myös paremmin säästöä tuottaviin prosesseihin, kuten esimerkiksi yhteisiin palveluihin.

Ympäristötoimialan tavoitteena on vähentää uuden henkilökunnan rekrytointitarvetta. Vuodelle 2027 on tulossa eläköitymisiä, näiden osalta tullaan arvioimaan uuden henkilön palkkaamisen tarve. Teknisen sektorin asiantuntija- ja ammattityöntekijöiden saatavuus on parantunut yleisen laskusuhdanteen takia. Ennen uuden rekrytoinnin aloittamista selvitetään aina mahdolliset tehtävien uudelleenjärjestelyt. Uuden kestävän kasvun ohjelman myötä saattaa tulla säästöpaineita, jotka vaikuttavat myös henkilöstömäärään ja järjestettävien palvelujen laatuun. Esimerkiksi kiinteistökannan uudistamisella, elinkaarimallilla toteutettavilla hankkeilla ja ydintoiminnan ulkopuolisista kiinteistöistä (mm. sote-kiinteistöistä) luopumisella on vaikutusta oman henkilökunnan tarpeeseen tulevaisuudessa.

Hyvinvointialueen osalta on vuoropuhelu jatkunut palveluverkon kiinteistöjen ja toimintojen osalta. Kunnan tavoitteena ei ole jatkossa omistaa ko. kiinteistöjä, vaan keskittyä kunnan omiin ydintoimintoihin. Tavoitteena on vuoden 2027 aikana toteuttaa kiinteistöjen myynti tai jatkokehittäminen. Kiinteistöjen omistajuudella ei ole vaikutusta palvelujen järjestämiseen. Pitkäjänteisellä sitoutumisella kiinteistöihin on vaikutusta vuokratasoon ja kunnossa pitämiseen.

Tekninen keskus

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	1 890 626	1 789 650	1 789 650	1 759 650	1 794 844	1 830 739
Valmistus omaan käyttöön	540 563	1 725 000	1 725 000	1 500 000	500 000	500 000
Toimintakulut	-13 220 402	-14 357 731	-14 357 731	-14 534 451	-14 825 141	-15 121 644
Toimintakate	-10 789 213	-10 843 081	-10 843 081	-11 274 801	-12 530 297	-12 790 905
Toimintakate, €/asukas	-238	-238	-238	-246	-271	-275

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	62,5	67	67	67	67	67

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA26)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot		
	Valmistus omaan käyttöön (nettovaikutus)		-225 000
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Henkilöstön KVTES palkankorotukset	106 000	
	Palvelujen ostot		
	Joukkoliikenteen palveluiden indeksinousu 5 %	120 000	
	Valmistus omaan käyttöön		-225 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tekninen keskus vastaa kunnallistekniikan suunnittelusta ja toteutuksesta kunnallistekniikan rakentamisohjelman mukaisesti. Lisäksi keskus ylläpitää ja hallinnoi kunnan taajamien katu-, viher- ja liikuntapaikka-alueita ja muita kunnan yleisiä alueita sekä hoitaa keskukselle kuuluvat viranomais- ja tukipalvelut. Keskus vastaa kunnan vastuulla olevasta joukkoliikenteen järjestämistehtävistä, kunnan yksityistieosakkuuksien koordinointitehtävistä, ilmastotyön ja ympäristöohjelman koordinointitehtävistä, öljyvahinkojen jälkihoidon tehtävistä, haja-asutusalueen vesihuollon tukitehtävistä, jätehuollon omistajaohjauksen tukitehtävistä sekä maankaatopaikkatoiminnan tukitehtävistä. Tekninen keskus edistää kunnan keskeisten yleisten alueiden siisteyttä (Siistiksi-projekti).

Toiminnan painopistealueet

Teknisessä keskuksessa vuonna 2027 eräänä tärkeimpänä painopistealueena on osallistuminen Nurmijärven joukkoliikenteen järjestämisen jatkovalmisteluihin. Nykyinen joukkoliikenteen sopimuskausi (KOS) päättyy vuoden 2028 loppuun. Kunnanvaltuuston 27.5.2026 tekemän periaatepäätöksen mukaisesti kunta päätti hakea Helsingin seudun liikenne kuntayhtymän (HSL) jäsenyyttä viimeistään 1.1.2029 alkaen sekä valitsi suoria linjoja painottavan vaihtoehdon/runkolinjavaihtoehdon jatkovalmistelujen pohjaksi. Vuosien 2026/27 aikana HSL:n vetoisesti valmistuvat mm. linjastosuunnitelmat ja joukkoliikenteen kilpailutus. Joukkoliikenteen uuden sopimuskauden on tarkoitus käynnistyä vuoden 2029 alusta.

Lisäksi suunnittelukauden kehittämisen painopistealueita ovat mm. toteuttaa liikenneturvallisuussuunnitelman kohteita vaiheittain ja yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa sekä valmistella kunnan viher-, ulkoilu- ja liikunta-alueiden ohjelma (VULA-ohjelma) seuraaville vuosille.

Muita merkittäviä painopistealueita toiminnassa suunnittelukauden aikana ovat mm. sijoitus- ja kaivulupakäytäntöjen jatkokehittäminen sekä kuntatason hulevesiasioiden toimintamallin uudelleenjärjestäminen yhdessä kunnan vesilaitoksen ja muiden vastuuyksiköiden kanssa.

Suunnittelukaudella henkilöstön rekrytoinneissa ja pitovoiman vahvistamisessa onnistumiset ovat jatkossakin tärkeässä roolissa keskuksen palvelujen turvaamisessa

ja kehittämisessä. Lisäksi keskuksen toiminnallisiin ja taloudellisiin riskeihin sisältyvät myös vuosittaisten keliolosuhteiden suuret kausivaihtelut, jolloin esimerkiksi lumisen ja pitkäkestoisen talven myötä katukunnossapitoon budjetoitujen määrärahojen riittävyys voi muodostua haasteeksi.

Tekninen keskus/yksiköt

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Koordinointi						
Toimintatuotot	10 370	10 370	10 370	10 370	10 578	10 789
Toimintakulut	-350 163	-424 508	-424 508	-422 938	-630 890	-645 362
Toimintakate	-339 793	-414 138	-414 138	-412 568	-620 312	-634 573
Kunnallistekniikan rakentaminen						
Toimintatuotot	23 300	23 300	23 300	23 300	23 766	24 241
Valmistus omaan käyttöön	540 563	1 725 000	1 725 000	1 500 000	500 000	500 000
Toimintakulut	-1 050 332	-2 303 092	-2 303 092	-2 045 015	-1 057 159	-1 061 807
Toimintakate	-486 469	-554 792	-554 792	-521 715	-533 393	-537 566
Katujen ja teiden kunnossapito sekä konevarikko						
Toimintatuotot	566 596	345 000	345 000	345 000	351 900	358 938
Toimintakulut	-4 102 804	-3 628 525	-3 628 525	-3 819 137	-4 544 147	-4 600 932
Toimintakate	-3 536 207	-3 283 525	-3 283 525	-3 474 137	-4 192 247	-4 241 994
Jätehuolto						
Toimintatuotot	124 112	277 000	277 000	277 000	282 540	288 191
Toimintakulut	-197 593	-380 813	-380 813	-343 571	-480 343	-487 250
Toimintakate	-73 481	-103 813	-103 813	-66 571	-197 803	-199 059
Liikunta- ja viheralueet						
Toimintatuotot	958 714	897 400	897 400	897 400	915 348	933 654
Toimintakulut	-3 613 045	-3 455 337	-3 455 337	-3 574 040	-3 698 047	-3 830 096
Toimintakate	-2 654 331	-2 557 937	-2 557 937	-2 676 640	-2 782 699	-2 896 442
Kunnallistekniikan suunnittelu						
Toimintatuotot	207 534	236 580	236 580	206 580	210 712	214 926
Toimintakulut	-3 906 466	-4 165 455	-4 165 455	-4 329 750	-4 414 555	-4 496 197
Toimintakate	-3 698 933	-3 928 875	-3 928 875	-4 123 170	-4 203 843	-4 281 271
Tekninen keskus yhteensä						
Toimintatuotot	1 890 626	1 789 650	1 789 650	1 759 650	1 794 844	1 830 739
Valmistus omaan käyttöön	540 563	1 725 000	1 725 000	1 500 000	500 000	500 000
Toimintakulut	-13 220 402	-14 357 731	-14 357 731	-14 534 451	-14 825 141	-15 121 644
Toimintakate	-10 789 213	-10 843 081	-10 843 081	-11 274 801	-12 530 297	-12 790 905

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Tekninen keskus			
Kadut + kevyen liikenteen väylät, km	388	390	391
Katuvalaistus, kpl	11 536	11 678	11 703
Hoidetut puistot (AI-AIII), ha	65	67	68
Metsät ja taajamametsät, ha (arviointimalli tarkentunut TA2027 tilanteessa)	918	918	1220
Pellot, ha	147	147	139
Urheilu- ja pallokentät, kpl	30	30	30
Kuntoradat ja ulkoilureitit, km	130	130	130
Ladut, km	105	105	105
Joukkoliikenne, myydyt liput kpl	17 250	17 800	18 000

Tilakeskus

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	28 481 458	30 020 275	30 020 275	31 365 029	31 992 330	32 632 177
Toimintakulut	-17 772 167	-20 633 619	-20 633 619	-20 311 094	-20 717 316	-21 131 663
Toimintakate	10 709 291	9 386 656	9 386 656	11 053 935	11 275 014	11 500 514
Toimintakate, €/asukas	236	206	206	241	244	247

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	41,63	41	41	40	39	39

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA26)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot		
	Muiden rakennusten vuokrat		-642 000
	Sisäisten tuottojen muutos	2 236 000	
	Muut toimintatuotot		
	Aitohelmen vuokratulot		-118 300
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Henkilöstön KVTES palkankorotukset	105 000	
	Palvelujen ostot		
	Purkukustannusten pienentyminen		-250 000
	Kameravalvonnan muutoksien kulut	150 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tilakeskus vastaa kunnan kiinteistöjen omistajatehtävistä, toimitilahallinnosta ja kiinteistöjohtamisesta. Tehtäviin kuuluvat kilpailuttamisen kehittäminen, investointien valmistelu, toimitilojen rakennuttaminen, vuokraus, ylläpito ja kehittäminen sekä tiloista luopumisen hallittu toteuttaminen. Tilakeskus järjestää toimitilat kunnan toiminnoille. Palveluverkkosuunnitelma ja väestöennuste ohjaavat toimitilojen sijoittumista. Tilakeskuksen pääasiakkaita ovat sivistys- ja hyvinvointitoimiala sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialue (Keusote).

Tilakeskuksen hallinnassa oleva tilakanta on yhteensä noin 183 000 htm2.

Kuntatalouden kiristyminen aiheuttaa tiukkenevia kustannusraameja myös kiinteistönpidolle. Uusia talonrakennusinvestointeja on harkittava entistä tarkemmin. Säästöjen saaminen kiinteistönpidossa edellyttää toimintojen yhdistämistä, synergiahyötyjen etsimistä ja tilankäytön tehostamista.

Sisäilmaongelmat ovat haaste ja riski kiinteistötaloudelle. Sisäilmaongelmien ehkäisyssä avainasiassa ovat oikeat rakennustavat, ylläpidon resurssit sekä käyttäjien oikea toiminta.

Väistötilat ovat usein vaikeasti ennakoitavissa oleva menoerä. Väistötilatarvetta pitää tulevaisuudessa pystyä hallitsemaan paremmin. Keskeinen tekijä sisäilmaongelmien hallinnassa on oikean kokoinen, tehokas palveluverkko, jota pystytään pitämään kunnossa käytettävissä olevilla taloudellisilla resursseilla.

Keusoten palveluverkkoon liittyvillä päätöksillä voi olla merkittävä vaikutus Tilakeskuksen toimintaan ja tuottoihin. Virastotalon vuokrasopimus on irtisanottu 31.1.2027 alkaen. Lisäksi Klaukkalan terveyskeskuksen vuokrasopimuksesta on käynnissä keskustelut.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopistealueina ovat energiatehokkuus, sisäilmaterveellisyys ja kiinteistöjen turvallisuus. Toimitilojen sisäilman laatua heikentäviä tekijöitä poistetaan suunnitelmallisesti ja tutkimustuloksia hyödyntäen.

Päiväkotien ja koulujen piha-alueita kunnostetaan suunnitelmallisesti tilakeskuksen sekä sivistys- ja hyvinvointitoimialan priorisoinnin perusteella määrärahojen puitteissa.

Käyttäjäyhteistyötä tehostetaan ja kustannusvertailutietoa hyödynnetään. Yhteistyössä kaavoituksen kanssa on tehty kehitettävien kiinteistöjen luettelo, jossa kohteita on niputettu eri jatkojalostustapojen mukaan. Luetteloa päivitetään tilanteen muuttuessa. Tilakeskuksen hallinnassa olevaa toimitilakantaa pyritään vähentämään tarpeettomien tilojen myymisellä ja heikkokuntoisten kohteiden purkamisella sekä hankintojen kilpailuttamisen kehittämisellä kunnan omaan tai toisen taseeseen. Palveluverkon keskeinen periaate tulisi olla, että rakennuksia on vain kunnan ydintoimintoja varten.

Tilojen rakentamisessa tulee painottaa tilojen toiminnallisuutta. Eri toimintoja tulee yhdistää esim. kampusajattelulla, jossa voidaan ottaa mukaan esim. nuoriso-, kirjasto-, koulu- ja liikuntatilat.

Tilakeskus on lisännyt ajanmukaista kameravalvontaa, jolla pyritään vähentämään vahingontekoa tai saamaan tekijät kiinni. Myös omaomisteiset valvontakamerat on liitetty etävalvontaan.

Palveluverkon rakennuksien tulee kestää vahingontekoja mahdollisimman hyvin. Kunnan laajuinen kameravalvonnan uudistus käynnistyy vuonna 2027 ja siihen on varattu 150 000 euroa.

Talousarvio 2027 purkukustannuksia vähennetään 250 000 euroa, koska merkittävät purkutyöt on saatu suoritettua.

Tilakeskus yksiköt

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Rakennuttaminen						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-998 892	-1 171 155	-1 171 155	-976 656	-1 112 667	-1 302 574
Toimintakate	-998 892	-1 171 155	-1 171 155	-976 656	-1 112 667	-1 302 574
Kiinteistöpalvelut						
Toimintatuotot	28 455 437	29 995 775	29 995 775	31 340 529	31 967 830	32 607 677
Toimintakulut	-14 604 098	-17 313 126	-17 313 126	-17 324 209	-17 546 958	-17 765 120
Toimintakate	13 851 339	12 682 648	12 682 648	14 016 320	14 420 872	14 842 557
Korjausrakentaminen						
Toimintatuotot	26 021	24 500	24 500	24 500	24 500	24 500
Toimintakulut	-2 169 176	-2 149 337	-2 149 337	-2 010 229	-2 057 691	-2 063 969
Toimintakate	-2 143 155	-2 124 837	-2 124 837	-1 985 729	-2 033 191	-2 039 469
Tulosalue yhteensä						
Toimintatuotot	28 481 458	30 020 275	30 020 275	31 365 029	31 992 330	32 632 177
Toimintakulut	-17 772 167	-20 633 619	-20 633 619	-20 311 094	-20 717 316	-21 131 663
Toimintakate	10 709 291	9 386 656	9 386 656	11 053 935	11 275 014	11 500 514

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2025*	TPE2026	TA2027
Tilakeskus			
Kiinteistökanta yhteensä (htm2)	186 875	183 574	183 574
Terveyskeskukset	12 914	12 364	12 364
Koulut	86 799	86 907	86 907
Päiväkodit	26 739	31 382	31 382
Muut tilat	60 423	52 921	52 921
Yllä mainitusta kiinteistökannasta			
Kunta vuokraa tiloja ulkopuolisilta tahoilta	27 201	31 009	31 009
Annettu vuokralle ulkopuolisille tahoille	25 292	24 178	24 178
* Kirjaustavan muutos			

Hallinto- ja talouspalvelut

Hallinto- ja talouspalvelut	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	956 836	800 600	800 600	724 160	738 644	753 417
Toimintakulut	-2 051 037	-2 205 009	-2 205 009	-2 163 138	-2 206 399	-2 250 525
Toimintakate	-1 094 201	-1 404 409	-1 404 409	-1 438 978	-1 467 755	-1 497 108
Toimintakate, €/asukas	-24	-31	-31	-31	-32	-32

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	17,8	17	16,5	15,5	15,5	15,5

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin / menoihin (verrattuna TA26)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Maksutuotot		
	Sisäiset tuotot Nurmijärven vesiliikelaitokselta		-76 500
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Kahden asiakaspalvelusihteerin keskittäminen talouspalveluihin		-92 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Hallinto- ja talouspalveluiden tehtävänä on järjestää toimialan yhteisesti hoidettavat hallinnon, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja asiakaspalvelun tehtävät sekä maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvat rakennusvalvonnan tehtävät.

Hallinto- ja talous tulosalueen tehtäviä ovat: rakennusvalvontaviranomaistehtävien lisäksi maankäyttölautakunnan ja teknisen lautakunnan sekä liikelaitosten johtokunnan hallinnolliset valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävät; sopimushallinta, asiakirjahallinta ja arkistotehtävät; henkilöstöasioiden koordinointi; talousarvion laadinta, määrärahojen seuranta ja raportointi; ostolaskujen käsittely; myyntilaskutus sekä ympäristötoimialan asiakaspalvelu.

Tulosalueelle sisältyy myös Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen maksuosuudet.

Tulosalue pyrkii varmistamaan hallinnon toimivuuden ohjaamalla, kehittämällä ja koordinoimalla toimialan tulosalueiden hallintoa. Tulosalue on keskeinen tukifunktio koko ympäristötoimen toimialalle.

Toimialan vastuulla on viranhaltijapäätösten ja toimielimeen menevien asioiden valmistelu, päätöksenteko ja toimeenpano. Nämä kaikki hallinnon osa-alueet tehdään kunnan kokonaisedun mukaisesti, saumattomasti ja tehokkaasti, hyvää hallintoa noudattaen. Yhteistyö toimialojen rajat ylittäen yhdessä konsernin ja sivistystoimen hallinnon kanssa tukee yhtenäisiä käytänteitä kunnassa. Yhteistyötä tullaan entisestään tiivistämään yhteisen hallinto- ja sihteeripalvelujen tarkastelun myötä.

Toiminnan painopistealueet

Tulevanakin vuonna hallinto- ja talouspalvelut varmistavat ja tukevat toiminnallaan laillisten ja tarkoituksenmukaisten päätösten valmistelua sekä viranhaltijapäätösten että toimielinten päätöksenteon apuna. Erilaisiin työtehtäviin liittyen hiomme prosesseja, tarkennamme työjakoa, satsaamme sisäiseen viestintään ja teemme edelleen tehtäväjärjestelyjä henkilöstön työhyvinvoinnin parantamiseksi. Myös organisaatiota tarkastellaan tarvittaessa mahdollisimman sujuvien ja kustannustehokkaiden mallien löytämiseksi.

Kuntatasoisesti lisätään yhteistyötä yli toimialojen ja tulosalueiden myös hallinnon tehtäväkentässä. Tällöin yhtenäistetään hallintomenettelyä kuntatasoisesti. Talouden hallintaan liittyen tiiviimpi yhteistyö talouspalvelujen kanssa parantaa talouden seurantaa ja ennakoitavuutta tiukentuvassa taloustilanteessa.

Nurmijärvellä rakentaminen näyttää jatkuvan edelleen kohtuullisen vilkkaana vallitsevasta matalasuhdanteesta huolimatta. Kunnalla on enemmän rakentamiskohteita ja lupia myönnetään vilkkaammin kuin verrokkikunnissa.

Rakennusvalvontaan palkattu määräaikainen lupainsinöörin tehtävä helpottaa pitkittynyttä työtaakkaa ja varmistaa sijaistuksien sekä lupien käsittelyn tällä tulosalueella jatkossakin joustavasti ja kohtuuajassa. Kyseessä on kuntatasoisesti keskeinen tehtäväkenttä ja elinvoiman kulmakivi. Toiveena on saada rakennusvalvonnan pitkään jatkuneet sijaisjärjestelyt ratkaistua vakinaisilla rekrytointipäätöksillä.

Henkilöstön onnistunut perehdyttäminen, pitkään palvelleiden mentorointi ja nykyisen henkilöstön pitovoimasta ja kouluttamisesta huolehtiminen ovat tärkeitä tulosalueen toimintojen ylläpidossa ja kehittämisessä. On tärkeää, että oikeissa työtehtävissä on riittävällä osaamisella varustetut henkilöt hyvällä ja positiivisella asiakaspalveluasenteella.

Sähköisten palvelujen lisäämiseen ja asiakaspalvelun kehittämiseen koko toimialalla pyritään panostamaan edelleen. Tekoälyn käyttämistä ostolaskutuksessa tullaan hyödyntämään myös hallinto- ja talouspalveluissa.

Hallinto- ja talouspalvelut yksiköt

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Ymp. Hallinto ja talous						
Toimintatuotot	225 322	178 400	178 400	101 960	101 960	101 960
Toimintakulut	-938 659	-814 619	-814 619	-787 817	-814 018	-848 680
Toimintakate	-713 337	-636 219	-636 219	-685 857	-712 058	-746 720
K-U Ympäristökeskus						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-776 823	-984 236	-984 236	-954 378	-964 378	-964 378
Toimintakate	-776 823	-984 236	-984 236	-954 378	-964 378	-964 378
Rakennusvalvonta						
Toimintatuotot	731 514	622 200	622 200	622 200	636 684	651 457
Toimintakulut	-335 554	-406 154	-406 154	-420 943	-428 003	-437 467
Toimintakate	395 960	216 046	216 046	201 257	208 681	213 990
Tulosalue yhteensä						
Toimintatuotot	956 836	800 600	800 600	724 160	738 644	753 417
Toimintakulut	-2 051 037	-2 205 009	-2 205 009	-2 163 138	-2 206 399	-2 250 525
Toimintakate	-1 094 201	-1 404 409	-1 404 409	-1 438 978	-1 467 755	-1 497 108

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Ympäristötoimialan hallinto- ja talouspalvelut			
Rakennusluvat, kpl	225	190	180
Tarkastukset, kpl	1 326	1 500	1 500

Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-776 823	-984 236	-984 236	-954 378	-954 378	-954 378
Toimintakate	-776 823	-984 236	-984 236	-954 378	-954 378	-954 378
Toimintakate, €/asukas	-17	-22	-22	-21	-21	-21

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin / menoihin (verrattuna TA26)			
Menot	Muutos		
	Palvelujen ostot		
	Yhteistoimintakorvausten lasku		-30 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii yhteistoimintasopimuksessa sille osoitetuista sopijakuntien ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä. Ympäristökeskus tuottaa palvelunsa ja viranomaistehtävät toimintaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaikki Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelut ovat lakisääteisiä. Osaan palveluista ympäristökeskus tai sen sopijakunnat eivät voi juurikaan vaikuttaa, kun taas osa palveluista on vapaammin sopijakuntien valittavissa. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelut jakautuvat ympäristökeskuksen hallinnon, ympäristövalvonnan, ympäristönsuojelun, terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon palveluyksiköille.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on valmistellut uuden strategisen tavoiteohjelman kaudelle 2024–2027. Ohjelma tukeutuu sopijakuntien kaupunki- ja kuntastrategioihin.

Nurmijärvi kokee tärkeänä vesiensuojelun ja on tärkeää, että siihen satsataan nyt ja tulevaisuudessa. Vastaavasti lupakäsittelyihin liittyen on tärkeää, että käsittelyajat saadaan pysymään kohtuullisina jatkossakin. Tämä turvaa omalta osaltaan kunnan elinvoiman ja varmistaa suurten strategisten hankkeiden eteenpäin viemisen. Nurmijärven kunta pitää Valkjärven suojelua sekä laajemmin vesiensuojeluun liittyviä kysymyksiä tärkeinä.

Kunta toivoo kuntayhteistyön jatkuvan tiiviinä, näemme tärkeäksi myös säännöllisen kustannusten seurannan talousarviovuoden aikana.

Vuodelle 2027 ympäristökeskuksen maksuosuuteen on varattu määrärahaa 954 378 euroa, joka on noin 30 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2026.

Talousarvioon sisältyy Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle maksettavan osuuden lisäksi Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n jäsenmaksu.

Sopijakuntien lopulliset maksuosuudet määräytyvät tilinpäätösvaiheessa kuntakohtaisesti kohdennettujen palveluiden sekä maksuosuuksia kompensoivien maksutulojen perusteella. Sopijakunnille palautetaan niiden liikaa maksamat yhteistoimintakorvaukset tai peritään liian vähän maksettuja korvauksia seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä.

Maankäyttö ja kaavoitus

Tuloslaskelma	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	302 393	341 000	341 000	341 000	347 820	354 777
Toimintakulut	-3 332 467	-3 319 146	-3 319 146	-3 378 679	-3 445 553	-3 513 765
Toimintakate	-3 030 073	-2 978 146	-2 978 146	-3 037 679	-3 097 733	-3 158 988
Toimintakate, €/asukas	-67	-65	-65	-66	-67	-68

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	34,3	34	34	35	35	35

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin / menoihin (verrattuna TA26)			
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Henkilöstön KVTES palkankorotukset	47 200	
	Määräaikainen kaavoittaja	35 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tulosalueen perustehtävänä on kunnan elinvoiman kehittäminen maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Lisäksi tulosalueen tehtävänä on omalla toiminnallaan luoda toimivaa, turvallista ja viihtyisää asuinympäristöä. Tulosalue koostuu neljästä yksiköstä: maankäyttö, yleiskaavoitus, asemakaavoitus ja kiinteistö- ja mittausyksikkö. Kunnan paikkatieto ja maastomittaus on järjestetty kiinteistö- ja mittausyksikössä.

Tehtävää toteutetaan ohjaamalla kunnan yhdyskuntarakenteen kehitystä ja huolehtimalla kunnan edunvalvonnasta seudun kuntien, maakunnan ja valtion välisessä yhteistyössä maankäytön suunnittelun ja maapolitiikan osalta. Toimivan, turvallisen ja viihtyisän asuin- ja elinympäristön muodostamiselle luodaan edellytyksiä yleis- ja asemakaavoituksella, joiden palvelut ovat asema- ja yleiskaava, sijoittamislupa, poikkeamislupa ja maisematyöluvat. Maapolitiikan osalta tehtävää toteutetaan aktiivisen maanhankinnan ja tontinluovutuksen kautta. Kiinteistö- ja mittausyksikkö toimii osana tonttituotantoprosessia ja tuottaa kiinteistönmuodostus-, kuntarekisteri- ja paikkatietopalveluja.

Toiminnan painopistealueet

Maanhankinnan painopiste on Kirkonkylän ja Klaukkalan yleiskaavoissa rakentamiseen osoitetuilla alueilla. Erityisesti pyritään hankkimaan uusia työpaikka-alueita asemakaavoittavaksi. Omakotitontteja riittää luovutettavaksi vielä vuonna 2027 Vanha-Klaukan ja Rajamäen Kylänpään alueilla. Kirkonkylän Heinoja I alueella on runsaasti vapaita tontteja ja niiden luovutusta pyritään tehostamaan. Lisäksi luovutetaan yhtiömuotoisia tontteja pääosin Kirkonkylän ja Klaukkalan alueilta.

Yleis- ja asemakaavoitus etenevät kaavoitusohjelmien mukaisesti, käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Onnistunut perehdyttäminen ja nykyisen henkilöstön pitovoimasta ja kouluttamisesta huolehtiminen ovat tärkeässä roolissa tulosalueen toimintojen ylläpidossa ja kehittämisessä.

Tulosalue toimii yhteistyössä kunnan eri toimijoiden ja tulosalueiden kanssa. Keskeisinä yhteistyökumppaneina ovat myös viranomaistahot kuten Maanmittauslaitos, Lupa- ja valvontavirasto ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskus sekä rakennuttajat ja rakennusyhtiöt. Lisäksi tulosalue toimii tiiviissä yhteistyössä Uudenmaanliiton, KUUMA-kuntien ja pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Tulosalueen toiminnan volyymiin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet ja talouden epävarmuus. Tämä näkyy etenkin tontin luovutuksissa ja sen myötä osittain muussa tulosalueen toiminnassa.

Lakisääteiset tehtävät lisääntyvät mm. rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käyttöönoton ja lakimuutosten takia.

Rakennetun ympäristön lainsäädännön uudistumisen myötä tulosalueen toimintaan tulee muutoksia myös lähivuosina. Rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025, sen voimaantulo on edellyttänyt hallintosäännön muutoksia ja toi muutoksia työnjakoihin ympäristötoimialalla. Uuden alueidenkäyttölain on arvioitu tulevan voimaan 1.1.2027. Lunastuslain uudistus on tullut voimaan 1.8.2025 alkaen. Yhdyskuntakehittämislain lakiehdotus

on etenemässä eduskuntaan syyskuussa 2026. Lakimuutokset edellyttävät jatkossakin toimintatapojen tarkistamista, mahdollisia muutoksia hallintosääntöön sekä henkilöstön koulutuksiin panostamista, jotta tulosalueen toiminta olisi sujuvaa jatkossakin. Lakimuutoksilla saattaa olla myös taloudellisia vaikutuksia, mutta näiden arvioiminen on tässä vaiheessa haastavaa.

Kaavoitukseen esitetään määräaikaista lisäresurssia taajamien täydennysrakentamishankkeiden edistämiseksi. Lisäresurssin vuosittaiset henkilöstökustannukset ovat arviolta 70 000 euroa, joista 35 000 euroa katetaan toimialan sisäisillä määrärahojen kohdennuksilla ja toiminnan tehostamisella.

Maankäyttö ja kaavoitus/yksiköt

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Koordinointi						
Toimintatuotot	0					
Toimintakulut	-96 809	-43 418	-43 418	-38 639	-38 839	-44 039
Toimintakate	-96 809	-43 418	-43 418	-38 639	-38 839	-44 039
Asemakaavoitus						
Toimintatuotot	18 496	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Toimintakulut	-685 100	-726 743	-726 743	-783 564	-808 990	-825 637
Toimintakate	-666 604	-691 743	-691 743	-748 564	-773 990	-790 637
Kiinteistö- ja mittaustoimi						
Toimintatuotot	270 129	270 000	270 000	270 000	276 820	283 777
Toimintakulut	-1 627 465	-1 619 844	-1 619 844	-1 618 279	-1 620 884	-1 634 949
Toimintakate	-1 357 336	-1 349 844	-1 349 844	-1 348 279	-1 344 064	-1 351 172
Maankäyttö						
Toimintatuotot	1 000					
Toimintakulut	-431 508	-409 171	-409 171	-386 051	-404 816	-411 266
Toimintakate	-430 508	-409 171	-409 171	-386 051	-404 816	-411 266
Yleiskaavoitus						
Toimintatuotot	12 768	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
Toimintakulut	-491 584	-519 969	-519 969	-552 146	-572 024	-597 874
Toimintakate	-478 816	-483 969	-483 969	-516 146	-536 024	-561 874
Tulosalue yhteensä						
Toimintatuotot	302 393	341 000	341 000	341 000	347 820	354 777
Toimintakulut	-3 332 467	-3 319 146	-3 319 146	-3 378 679	-3 445 553	-3 513 765
Toimintakate	-3 030 073	-2 978 146	-2 978 146	-3 037 679	-3 097 733	-3 158 988

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Maankäyttö ja kaavoitus			
Yleiskaavoitus, lupapäätökset kpl	15	20	20
Hyväksytyt yleiskaavat kpl	0	1	1
Asemakaavoitus, lupapäätökset kpl	20	30	30
Hyväksytyt asemakaavat k-m2	40 367	410 000	45 000
Kantakartan mukainen ylläpidettävä alue, km2	45	45	45
Rekisteröidyt kiinteistöt	102	150	150

Omaisuuden tuotot ja hallinta

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	5 361 021	5 950 000	5 950 000	4 300 000	27 200 000	5 400 000
Toimintakulut	-56 379	-116 000	-116 000	-117 000	-119 340	-121 727
Toimintakate	5 304 641	5 834 000	5 834 000	4 183 000	27 080 660	5 278 273
Toimintakate, €/asukas	117	128	128	91	586	114

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA26)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Maksutuotot		
	Maankäyttökorvausten tuloutusten päättyminen		-850 000
	Muut toimintatuotot		
	Tonttivuokratuottojen kasvu (vuokratonttien määrän kasvu sekä indeksikorotukset)	200 000	
	Omaisuuden myyntivoitot		-1 000 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tulosalueen perustehtäviin kuuluu kunnan maapolitiikan hoitaminen, vastuu kunnan maanhankinnasta ja tonttien luovuttamisesta sekä yksityisen omistaman maan asemakaavoitukseen liittyvien maankäyttösopimuksien valmistelusta. Maanhankintaa ja tonttien luovutusta tehdään maankäytön tavoiteohjelman mukaisesti sekä toteuttaen talousarviossa asetettuja tavoitteita.

Maanhankinnan painopiste on Kirkonkylän ja Klaukkalan yleiskaavoissa rakentamiseen osoitetuilla alueilla.

Tontin luovutusmäärät ovat vahvasti sidoksissa talouden suhdanteisiin ja tonttien kysyntään. Tontteja pyritään luovuttamaan monipuolisesti eri taajamista kunnan tonttivarannon ja talouden raamien puitteissa.

Omakotitontteja riittää luovutettavaksi vielä vuonna 2027 Vanha-Klaukan ja Rajamäen Kylänpään alueilla, kirkonkylältä luovutetaan Heinoja I alueen tontteja. Yhtiömuotoisia rivi- ja kerrostalotontteja luovutetaan pääosin Kirkonkylän ja Klaukkalan alueilta.

Toiminnan painopistealueet

Maanhankinnan painopistealueina ovat Kirkonkylän ja Klaukkalan maa-alueet. Tavoitteena on saada ostettua raakamaata tulevaisuuden asemakaavoitusta varten painottuen uusiin yritysalueisiin. Rajamäellä on kaavoitettua tonttivarantoa Metistön ja Uudenniityn alueella useammaksi vuodeksi, tontinmyynti näiltä alueilta edellyttää kuitenkin kunnallistekniikan rakentamista.

Kunta päättää omistamiensa luovutettavien tonttien sijainnit, määrät ja ajankohdat. Näin ollen se voi samalla ennakoida palvelutarpeen lisääntymisen. Kunnan omistuksessa olevien alueiden kunnallistekniikan investoinnit voidaan parhaiten toteuttaa oikea-aikaisesti suhteessa tontinmyyntiin. Alueet, joille on jo rakennettu kunnallistekniikkaa, pyritään myymään mahdollisimman nopeasti, jotta saadaan pääomaa seuraavien alueiden toteutukseen ja maanhankintaan sekä verotuloja.

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Omaisuuden tuotot ja hallinta			
Luovutetut omakotitalotontit, kpl	56	35-40	35-40
Luovutetut yhtiömuotoiset tontit, kpl	4	3-5	3-5
Luovutetut yritystontit, kpl	6	2-3	2-3

Tuloslaskelmaosa

Nurmijärven kunta
(kuntaemo)

Tuloslaskelma, €	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	KH TA-esitys 2026	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	6 466 415	6 006 972	6 196 972	6 031 284	6 107 957	6 114 422
Maksutuotot	2 822 660	3 562 190	3 412 190	2 687 190	2 701 674	2 716 447
Tuet ja avustukset	2 283 299	1 956 650	1 943 400	1 417 650	1 531 110	1 719 174
Muut toimintatuotot	34 787 062	35 779 655	35 928 135	36 309 409	59 847 751	38 698 861
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	46 359 436	47 305 467	47 480 697	46 445 533	70 188 492	49 248 904
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	540 563	1 725 000	1 725 000	1 500 000	500 000	500 000
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-80 517 892	-81 869 321	-83 229 620	-85 977 859	-87 637 803	-88 424 783
Palvelujen ostot	-47 297 543	-50 361 495	-50 738 495	-50 397 817	-52 250 768	-53 133 946
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 659 795	-9 275 000	-9 285 000	-9 239 066	-9 441 769	-9 614 357
Avustukset	-9 189 601	-8 922 070	-9 678 570	-9 247 870	-9 327 870	-9 307 870
Muut toimintakulut	-29 948 282	-34 028 693	-34 001 573	-36 182 263	-36 209 797	-38 281 624
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-175 613 113	-184 456 579	-186 933 258	-191 044 875	-194 868 007	-198 762 580
TOIMINTAKATE	-128 713 114	-135 426 112	-137 727 561	-143 099 342	-124 179 515	-149 013 676
Verotulot	109 866 936	121 350 000	119 600 000	125 200 000	129 300 000	134 600 000
Valtionosuudet	33 124 144	33 284 211	33 058 435	31 061 061	34 119 311	34 910 311
Rahoitustuotot ja -kulut	-50 601	-399 000	-729 000	-1 543 880	-1 808 880	-2 673 880
Korkotuotot	221 076	225 000	478 000	478 000	478 000	478 000
Muut rahoitustuotot	2 568 895	2 500 000	2 507 000	3 402 120	3 397 120	3 392 120
Korkokulut	-2 826 671	-3 124 000	-3 714 000	-5 424 000	-5 684 000	-6 544 000
Muut rahoituskulut	-13 900	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	14 227 365	18 809 099	14 201 874	11 617 839	37 430 916	17 822 755
Poistot ja arvonalentumiset	-21 589 425	-22 838 000	-22 838 000	-23 912 500	-26 100 900	-27 246 600
Satunnaiset tuotot ja kulut						
TILIKAUDEN TULOS	-7 362 060	-4 028 901	-8 636 126	-12 294 661	11 330 016	-9 423 845
Poistoeron muutos	-4 945 042	262 500	262 500	262 500	262 500	562 500
Varausten muutos	5 000 000	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	-7 307 102	-3 766 401	-8 373 626	-12 032 161	11 592 516	-8 861 345

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	KH TA-esitys 2026	TS 2028	TS 2029
Ylijäämä taseessa	36 886 785	33 120 384	28 513 159	16 480 998	28 073 514	19 212 169
Vuosikate poistoista %	66 %	82 %	62 %	49 %	143 %	65 %
Vuosikate €/asukas	313,7	412,8	311,7	253,2	809,8	383,3
Asukasmäärä	45 353	45 562	45 562	45 881	46 221	46 496

Nurmijärven kunta
(sis. liikelaitokset)

Tuloslaskelma, €	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	KH TA-esitys 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	28 798 759	28 794 091	28 984 091	28 840 554	29 591 899	30 440 456
Maksutuotot	2 822 660	3 562 190	3 412 190	2 687 190	2 701 674	2 716 447
Tuet ja avustukset	2 344 209	2 021 650	1 998 400	1 477 650	1 591 110	1 779 174
Muut toimintatuotot	34 890 238	35 817 655	35 993 135	36 329 967	59 868 309	38 719 419
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	68 855 866	70 195 586	70 387 816	69 335 361	93 752 992	73 655 496
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	540 563	1 725 000	1 725 000	1 500 000	500 000	500 000
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-87 212 161	-88 717 539	-90 077 838	-92 877 459	-94 615 133	-95 454 082
Palvelujen ostot	-50 592 732	-53 529 404	-53 906 404	-53 551 141	-55 500 784	-56 447 654
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 366 782	-12 823 507	-12 848 507	-12 804 823	-13 110 806	-13 446 674
Avustukset	-9 189 993	-8 922 070	-9 678 570	-9 247 870	-9 327 870	-9 307 870
Muut toimintakulut	-31 197 220	-35 332 432	-35 305 312	-37 621 165	-37 672 149	-39 772 210
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-190 558 888	-199 324 952	-201 816 631	-206 102 458	-210 226 742	-214 428 490
TOIMINTAKATE	-121 162 459	-127 404 366	-129 703 815	-135 267 097	-115 973 750	-140 272 994
Verotulot	109 866 936	121 350 000	119 600 000	125 200 000	129 300 000	134 600 000
Valtionosuudet	33 124 144	33 284 211	33 058 435	31 061 061	34 119 311	34 910 311
Rahoitustuotot ja -kulut	-427 312	-787 000	-1 117 000	-1 931 880	-2 196 880	-3 061 880
Korkotuotot	231 663	225 000	478 000	478 000	478 000	478 000
Muut rahoitustuotot	2 579 599	2 500 000	2 507 000	3 402 120	3 397 120	3 392 120
Korkokulut	-3 061 375	-3 350 000	-3 940 000	-5 650 000	-5 910 000	-6 770 000
Muut rahoituskulut	-177 201	-162 000	-162 000	-162 000	-162 000	-162 000
VUOSIKATE	21 401 309	26 442 845	21 837 620	19 062 084	45 248 681	26 175 437
Poistot ja arvonalentumiset	-25 740 915	-27 400 000	-27 385 000	-28 805 900	-31 832 000	-33 532 500
Satunnaiset tuotot ja kulut						
TILIKAUDEN TULOS	-4 339 606	-957 155	-5 547 380	-9 743 816	13 416 681	-7 357 063
Poistoeron muutos	-4 945 042	262 500	262 500	262 500	262 500	562 500
Varausten muutos	5 000 000	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	-4 284 648	-694 655	-5 284 880	-9 481 316	13 679 181	-6 794 563

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	KH TA-esitys 2027	TS 2028	TS 2029
Ylijäämä taseessa	64 118 501	63 423 846	58 833 621	49 352 305	62 996 486	56 201 923
Vuosikate poistoista %	83 %	97 %	80 %	66 %	142 %	78 %
Vuosikate €/asukas	471,9	580,4	479,3	415,5	979,0	563,0
Asukasmäärä	45 353	45 562	45 562	45 881	46 221	46 496

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KUNNAN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN

	Talousarvio 2027		Eliminoinnit		Talousarvio 2027
	Kunnan tulos-laskelmaosa	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset	Kunnan tuloslaskelma-osa ml. liikelaitokset
Toimintatuotot					
Myyntituotot, ulkoiset	5 090 897	12 914 505			18 005 402
Myyntituotot, sisäiset	940 387	9 894 765	-940 387	-9 894 765	
Maksutuotot	2 687 190				2 687 190
Tuet ja avustukset	1 417 650	60 000			1 477 650
Muut toimintatuotot, ulkoiset	35 028 284	20 558			35 048 842
Muut toimintatuotot, sisäiset	1 281 125		-1 281 125		
Toimintatuotot yhteensä	46 445 533	22 889 828	-2 221 512	-9 894 765	57 219 084
Valmistus omaan käyttöön	1 500 000				1 500 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-85 977 859	-6 899 600			-92 877 459
Palvelujen ostot, ulkoiset	-40 673 066	-2 151 443			-42 824 509
Palvelujen ostot, sisäiset	-9 724 751	-1 001 881	9 724 751	1 001 881	
Aineet, tarv. ja tavarat, ulkoiset	-9 074 816	-3 565 757			-12 640 573
Aineet, tarv. ja tavarat, sisäiset	-164 250		164 250		
Avustukset ulkoiset	-9 247 870				-9 247 870
Muut toimintakulut, ulkoiset	-36 182 263	-213 507			-36 395 770
Muut toimintakulut, sisäiset		-1 225 395		1 225 395	
Toimintakulut yhteensä	-191 044 875	-15 057 583	9 889 001	2 227 276	-193 986 181
Toimintakate	-143 099 342	7 832 245	7 667 489	-7 667 489	-135 267 097
Verotulot	125 200 000				125 200 000
Valtionosuudet	31 061 061				31 061 061
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 543 880	-388 000	-312 000	312 000	-1 931 880
Korkotuotot, ulkoiset	328 000				328 000
Korkotulot, sisäiset	150 000		-150 000		
Korvaus peruspääomasta	162 000		-162 000		
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	3 240 120				3 240 120
Korkokulut, ulkoiset	-5 424 000	-76 000			-5 500 000
Korkokulut, sisäiset		-150 000		150 000	
Korvaus peruspääomasta		-162 000		162 000	
Vuosikate	11 617 839	7 444 245	7 355 489	-7 355 489	19 062 084
Poistot ja arvonalentumiset	-23 912 500	-4 893 400			-28 805 900
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 912 500	-4 893 400			-28 805 900
Tilikauden tulos	-12 294 661	2 550 845	7 355 489	-7 355 489	-9 743 816
Varausten ja rahastojen muutokset	262 500				262 500
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	-12 032 161	2 550 845	7 355 489	-7 355 489	-9 481 316

Liikelaitosten vaikutus kunnan toimintakatteeseen:

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Ulkoinen myynti	12 914 505	5 090 897	18 005 402
Muut ulkoiset toimintatuotot	80 558	39 133 124	39 213 682
Valmistus omaan käyttöön		1 500 000	1 500 000
Henkilöstökulut	-6 899 600	-85 977 859	-92 877 459
Ulkoiset palvelujen ostot	-2 151 443	-40 673 066	-42 824 509
Ulkoiset materiaaliostot	-3 565 757	-9 074 816	-12 640 573
Muut ulkoiset kulut	-213 507	-45 430 133	-45 643 640
Vaikutus kunnan toimintakatteeseen	164 756	-135 431 853	-135 267 097

Liikelaitosten vaikutus kunnan vuosikatteeseen:

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan toimintakatteeseen	164 756	-135 431 853	-135 267 097
Ulkoiset rahoituserät	-76 000	-1 855 880	-1 931 880
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen	88 756	-137 287 733	-137 198 977

Liikelaitosten vaikutus kunnan poistojen määrään ja tilikauden tulokseen:

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen	88 756	-137 287 733	-137 198 977
Vaikutus kunnan poistoihin	-4 893 400	-23 912 500	-28 805 900
Varausten ja rahastojen muutokset		262 500	262 500
Vaikutus kunnan tilikauden yli-/alijäämään	-4 804 644	-160 937 733	-165 742 377

Investointiosa

Investointiohjelma 2027–2031

INVESTOINNIT 2027-2031
1000 €, alv 0 %

* Tarkennetaan palveluverkkopäätösten mukaan	Hanke yht.	Hanke suun. kaudella 2027-2029	2027	2028	2029	2030	2031
1. Kiinteä omaisuus							
Maa-alueiden hankinta	12 500	7 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Maa-alueiden myynti (hankintahintavähennys)	-5 900	-4 100	-600	-2 600	-900	-900	-900
Maanhankinta yhteensä	6 000	3 900	1 900	-100	1 600	1 600	1 600
2.Muut pitkävaikutteiset menot							
Järjestelmäinvestoinnit	100	100			100		
Talousdokumenttien digitalisointi	25	25		25			
Sähköinen arkistointi	120	20	20				
IT-kapasiteetti ja konesali-investoinnit	100	100			100		
Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä	345	245	20	25	200	0	0
3. Talonrakennus							
3.1 Päiväkodit*							
Viirinlaakson päiväkoti-koulu	23 000	13 000	*200*	*1 800*	*11 000*	*10 000*	
Professorintien päiväkodin peruskorjaus ja laajennus	2 700	2 700		100	2 600		
Harjulan päiväkoti peruskorjaus	3 500	500			500	3 000	
Rajamäen uusi päiväkoti	15 000	0				100	5 400
Sorvankaaren päiväkodin peruskorjaus	2 050	1 500	1 500				
Röykän päiväkodin peruskorjaus	1 200	1 200	400	800			
Maaniitun uusi päiväkoti	13 000	0				100	4 900
Tähkärinteen päiväkodin peruskorjaus	2 050	0				100	1 950
Mäntysalon uusi päiväkoti	15 000	0				100	5 400
Mutkapolun päiväkodin peruskorjaus	2 200	0					100
Tiiran päiväkodin peruskorjaus	1 200	1 200	400	800			
3.2 Koulut*							
Nurmijärven yhteiskoulu (NYK) ja lukio	43 010	2 000		200	1 800	15 010	26 000
Urheilupuiston koulu	25 500	23 500	12000	11500			
Klaukkalan koulu	28 000	2 000			2 000	16 000	10 000
Isoniitun koulun perusparannus	11 500	1 000	500	500			200
Mäntysalon koulun peruskorjaus, laajennus	12 500	0					200
Länsikaaren koulun peruskorjaus	4 250	2 250		200	2 050	2 000	
Harjulan koulu laajennus	2 000	2 000		500	1 500		
Rajamäen koulun peruskorjaus	7 000	0				100	6 900
3.4 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä nuorisopalvelut							
Rajamäen kampus, II vaihe	1 500	1 500		100	1 400		
3.4 Toimialojen yhteiset							
Kunnan varikko	2 000	0				100	900
3.5 Pienet talohankkeet							
Pienet talohankkeet	7 500	4 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Koulujen ja päiväkotien pihojen ja leikkiv. kunnostus	4 000	2 400	800	800	800	800	800
Talonrakennus yhteensä							
Brutto	229 660	61 250	17 300	18 800	25 150	48 910	64 250
Netto	229 660	61 250	17 300	18 800	25 150	48 910	64 250

INVESTOINNIT 2027-2031
1000 €, alv 0 %

* Tarkennetaan palveluverkkopäätösten mukaan	Hanke yht.	Hanke suun. kaudella 2027-2029	2027	2028	2029	2030	2031
4. Kiinteät rakenteet ja laitteet							
Kunnallistekniikan rakentaminen	54 790	31 500	10 335	13 725	7 440	8 600	14 690
avustukset ja rahoitusosuudet	0	0					
Klaukkalan tieverkko	200	0	0	0	0	0	200
Kunnan ja valtion yhteishankkeet	1 350	200	150	50	0	50	1 100
avustukset ja rahoitusosuudet		0					
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	57 995	31 700	10 485	13 775	7 440	8 650	15 990
5. Irtaimisto, laitteet, ajoneuvot ja muut							
5.1 Sivistys- ja hyvinvointitoimiala							
Päiväkodit	*2 225*	*685*	130	430	125	1 415	125
Koulut	*7 350*	*2 150*	0	2 000	150	200	5 000
Kirjasto -ja nuorisopalvelut	*450*	*450*	185	0	265	0	0
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala yhteensä	4 870	3 285	315	2 430	540	1 615	5 125
5.2 Ympäristötoimiala							
Kiinteistö- ja mittaustoimi	200	120	40	40	40	40	40
Tekninen keskus	1 900	1 140	380	380	380	380	380
Ympäristötoimiala yhteensä	2 090	1 260	420	420	420	420	420
Kaikki toimialat yhteensä	7 500	4 545	735	2 850	960	2 035	5 545
Investoinnit yhteensä ilman liikelaitoksia							
Investoinnit ilman liikelaitoksia, brutto			31 040	37 950	36 250	62 095	88 285
Rahoitusosuudet			0	0	0	0	0
Maanmyynti			-600	-2 600	-900	-900	-900
Investoinnit, netto	303 460	101 140	30 440	35 350	35 350	61 195	87 385
Kohta "6. Liikelaitokset" informatiivisina, päätöksenteko erikseen.							
6. Liikelaitokset							
6.1 Nurmijärven vesi							
Kulut	50 335	37 325	12 230	13 095	12 000	4 230	8 780
6.2 Aleksia							
Kulut	250	150	50	50	50	50	50
Liikelaitokset yhteensä		37 475	12 280	13 145	12 050	4 280	8 830
Investoinnit yhteensä							
Netto		138 615	42 720	48 495	47 400	65 475	96 215
Investoinnit yhteensä, brutto		142 715	43 320	51 095	48 300	66 375	97 115
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0	0
Maanmyynti (hankintahintavähennys)		-4 100	-600	-2 600	-900	-900	-900
Investoinnit, netto		138 615	42 720	48 495	47 400	65 475	96 215

Investointiohjelman hankekortit vuosille 2027–2031

(kokonaisbudjetti ja rakennusaika)

Päiväkodit

Viirinlaakson päiväkoti (Klaukkalan uusi päiväkoti)

23 000 000 €, aloitus 2027

käyttötalousvaikutus: +/- €/v
(tarkentuu)

3870hum2

Rakentaminen 2028–2030.

Professorintien päiväkodin peruskorjaus ja -laajennus



2 700 000 €, aloitus 2028

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v (tarkentuu)

1362 hum2

Peruskorjataan talotekniikka, samalla käydään läpi perustukset, salaojat sekä yläpohja sekä seinä rakenteet

Rakentaminen 2028- 2029

Harjulan päiväkodin peruskorjaus ja laajennus



3 500 000 €, aloitus 2029

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v
(tarkentuu)

545 hum2

Peruskorjataan talotekniikka, samalla käydään läpi perustukset, salaojat sekä yläpohja sekä seinä rakenteet

Rakentaminen 2029-2030

Rajamäen uusi päiväkoti

15 000.000 €, aloitus 2030





käyttötalousvaikutus: €/v
(tarkentuu)

Hankkeen laajuus noin **3200 kem²**. Rakennus korvaa väistötiloissa olevan Tornitien päiväkodin. Rakennuspaikka varmistetaan. Hellaspolun alue on myös mahdollinen, edellyttää asemakaavamuutosta.

Rakentaminen 2031–2032.

Sorvankaaren päiväkodin peruskorjaus

2 050 000 €, aloitus 2026



käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v (tarkentuu)

1037 hum2

Peruskorjataan talotekniikka, samalla käydään läpi perustukset, salaojat sekä yläpohja sekä seinärakenteet.

Rakentaminen 2026-2027.

Röykän päiväkodin peruskorjaus

1 200 000 €, aloitus 2027



käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v (tarkentuu)

602 hum2

Peruskorjataan talotekniikka, samalla käydään läpi perustukset, salaojat sekä yläpohja sekä seinärakenteet.

Rakentaminen: 2027 - 2008

Maaniitun uusi päiväkoti

13 000 000 €, aloitus 2030

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v
(tarkentuu)

2500 hum2

Rakentaminen 2031 -2032

Tähkärinteen päiväkodin peruskorjaus



2 050 000 €, aloitus 2030

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v
(tarkentuu)

1039 hum2

Peruskorjataan talotekniikka, samalla käydään läpi perustukset, salaojat sekä yläpohja sekä seinä rakenteet

Rakentaminen 2030-2031

Mäntysalon uusi päiväkoti

15 000 000 €, aloitus 2030

käyttötalousvaikutus: +/- €/v
(tarkentuu)

3200kem2

Rakentaminen 2031–2032

Mutkapolun päiväkodin peruskorjaus



2 200 000 €, aloitus 2031

käyttötalousvaikutus: +/- €/v
(tarkentuu)

~ 800 kem2

Rakentaminen 2031–2033.

Tiiran päiväkodin peruskorjaus

1 200 000 €, aloitus 2027

käyttötalousvaikutus: +/- €/v
(tarkentuu)

~ 600 kem2

Rakentaminen 2027–2028.

Koulut

Klaukkalan koulu

28.000.000 €, aloitus: 2029

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Väistötilojen kustannus: ~1,5M€

6073hum2

Rakentaminen 2029–2031

Urheilupuiston koulu

25.500.000 €, aloitus: 2026

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Väistötilojen kustannus: ~ 5M€

8000brm2

Rakentaminen 2026–2028.

Nurmijärven yhteiskoulu (NYK) ja lukio





43.010.000 €, aloitus: 2028

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Laajuus noin 13 000 brm2. Rakennetaan uudisrakennuksena Krannilan alueelle.

Rakentaminen vuosille 2029–2031

Isoniitun koulun perusparannus



11.500.000 €, aloitus: 2026

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v
(tarkentuu)

Hankkeen laajuus on noin 6 907 hum2.

Korjataan talotekniikka, piha-alueiden hulevesiasiat, rappaukset, metalli-ikkunat, kattopinnoitteet, sisäpuolen maalaus sekä luokkatilojen mahdolliset seinien muutokset.

Rakentaminen: 2026-2028, 2031-2033

Rajamäen kampus, II-vaihe

1.500.000 €, aloitus: 2028

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v
(tarkentuu)

Nuorisotilat ja kirjasto rakennetaan toisessa vaiheessa vuosina 2028–2029.

Nuoritilan ja kirjaston toteutus kampuksen yhteyteen varmistuu myöhemmin. Kartoitetaan myös muita sijoitusvaihtoehtoja.

Rakentaminen 2028-2029.

Mäntysalon koulun peruskorjaus,laajennus



12.500.000 €, aloitus: 2031

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v
(tarkentuu)

Hankkeen laajuus on noin 6 347hum2.

Talotekniikka käyttöikänsä päässä, sisätilamuutokset, keittiö, sisäpuolen maalaus, sadevesijärjestelmät sekä AV-tekniikan päivitys

Rakentaminen 2031 - 2033

Länsikaaren koulun peruskorjaus



4 250 000 €, aloitus: 2028

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v
(tarkentuu)

Hankkeen laajuus on noin 1973hum2.

Talotekniikan uusiminen, hulevedet/pihaalueet, sadevesijärjestelmät, salaojat, sisätilamuutokset

Rakentaminen 2028–2030

Harjulan koulun laajennus



2 000 000 €, aloitus 2028

käyttötalousvaikutus: +/- €/v
(tarkentuu)

500kem2

Rakentaminen 2028–2029.

Rajamäen koulun peruskorjaus



7 000 000 €, aloitus 2030

käyttötalousvaikutus: +/- €/v
(tarkentuu)

7000kem2

Rakentaminen 2030–2031.

Toimialojen yhteiset hankkeet

Pienet talohankkeet

Muut pienet talohankkeet

1.500.000€ per vuosi



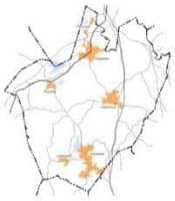


Pienet investointiluonteiset hankkeet tarkemman erillisohjelman mukaan. Määrärahalla on tarkoitus toteuttaa edellisten vuosien tarpeiden lisäksi mm. varavoimaa, puhtaiden ajoneuvojen latausinfraa ja energiaremontteja. Tekninen lautakunta hyväksyy vuosittain käyttösuunnitelmien hyväksymisvaiheessa toteuttamisen erillissuunnitelman.

Koulujen ja päiväkotien leikkipihat, peruskorjaus

800.000 € per vuosi





Koulujen ja päiväkotien pihojen peruskorjaukset erillisohjelman mukaan hallintokuntien osoittamassa järjestyksessä. Vuosittain tehdään perusteellinen korjaus joko yhteen päiväkodin leikkipihaan tai yhteen koulun välituntipihaan. Vuodesta 2027 lähtien tehdään kaksi leikkipihaa tai välituntipihaa. Yksittäisten leikkivälineiden uusimiseen muissa kohteissa on erillinen määräraha.

Investointiesityksiin liittyvä irtaimisto ja kalusto

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Investointiesityksiin liittyvä irtaimisto ja kalusto 2027-2031

1 000 € alv 0 %

Kalustoesitykset

Kohde	Pääsisältö	2027	2028	2029	2030	2031	Yht. €-arvio
Päiväkodit							
Viirinlaakson päiväkoti-koulu	Uudisrakennuksen kalusto				1 000		1 000
Professorintien päiväkodin peruskorjaus				125			125
Harjulan päiväkoti	Uudisrakennuksen kalusto				415		415
Sorvankaaren päiväkodin peruskorjaus		130	20				150
Röykän päiväkodin peruskorjaus			225				225
Tähkärinteen päiväkodin peruskorjaus						125	125
Tiiran päiväkodin peruskorjaus			185				185
Päiväkodit yht:		130	430	125	1 415	125	2 225
Koulut							
NYK ja lukio, Kirkonkylä	Uudisrakennuksen kalusto					2 500	2 500
Urheilupuiston koulu	Uudisrakennuksen kalusto		2 000				2 000
Klaukkalan koulu	Uudisrakennuksen kalusto					2 000	2 000
Länsikaaren koulu, peruskorjaus					200		200
Harjulan koulun laajennus				150			150
Rajamäen koulun peruskorjaus/laajennus						500	500
							0
							0
Koulut yht:		0	2 000	150	200	5 000	7 350
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut, liikunta- ja hyvinvointipalvelut							
Rajamäen kirjasto ja nuorisotila	Uudisrakennuksen kalusto			250			250
Ahjolan nuorisotilan kalusto, korvaa vanhoja		15					15
Monikon nuorisotilan kalusto, korvaa vanhoja				15			15
Monikon vanhan tekniikan uusiminen		130					130
Tykkitornin museotilan kalusto		40					40
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut, liikunta- ja hyvinvointipalvelut yht:		185	0	265	0	0	450
							0
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala yhteensä		315	2 430	540	1 615	5 125	10 025

Ympäristötoimiala

Ympäristötoimiala

Investointiesityksiin liittyvä irtaimisto ja kalusto 2027-2031

1 000 € alv 0 %

Kalustoesitykset

Kohde	Pääsisältö	2027	2028	2029	2030	2031	Yht. €-arvio
Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta							
Mittauslaitteisto		40	40	40	40	40	200
Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta yhteensä		40	40	40	40	40	200
Tekninen lautakunta konevarikko (ohjeellinen)							
Kuorma-auton lisälaitteita, korvaa osin vanhoja		150					
Trukki, korvaa vanhan		80					
Konekalusto ja lisälaitteet, korvaa osin vanhoja (liikunta- ja vihealueet)		150	150	190	50	70	
Konekaluston lisälaitteet, korvaa osin vanhoja (katukunnossapito)			100	190	50	60	
Kunnossapitokone (Wille), korvaa vanhan					130		
Hiekkahalli, Rajamäki					150		
JBC ja LM-track pyöräkuormaajat, korvaa vanhoja			130			200	
Puomileikkuri (katukunnossapito)						30	
Henkilönostin, korvaa vanhan (katukunnossapito)						20	
Tekninen lautakunta yhteensä		380	380	380	380	380	1 900
Ympäristötoimiala yhteensä		420	420	420	420	420	2 100

Aleksia ruoka- ja siivouspalvelut

Investointiesityksiin liittyvä irtaimisto ja kalusto 2027-2031

1 000 € alv 0 %

Kalustoesitykset

Kohde	Pääsisältö	2027	2028	2029	2030	2031	Yht. €-arvio
Kalusto							
Ruokapalvelujen koneet ja laitteet		50	50	50	50	50	250

Rahoitusosa

Nurmijärven kunta

(kuntaemo)

Rahoituslaskelma, €	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	KH TA-esitys 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta	10 531 260	15 809 099	11 201 874	9 617 839	12 530 916	14 822 755
Vuosikate	14 227 365	18 809 099	14 201 874	11 617 839	37 430 916	17 822 755
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	- 3 696 105	- 3 000 000	- 3 000 000	-2 000 000	- 24 900 000	- 3 000 000
Investointien rahavirta	-31 296 696	-20 750 000	-20 520 000	-28 440 000	-10 450 000	-32 350 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 37 650 856	- 25 460 000	- 24 480 000	-31 040 000	-37 950 000	-36 250 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 212 559	210 000	210 000	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 141 601	4 500 000	3 750 000	2 600 000	27 500 000	3 900 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-20 765 436	-4 940 901	-9 318 126	-18 822 161	2 080 916	-17 527 245
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	11 912 245		- 150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Antolainasaamisten lisäykset	- 104 985		- 150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Antolainasaamisten vähennykset	12 017 230					
Lainakannan muutokset	- 1 418 784	18 295 000	6 295 000	26 500 000	3 000 000	21 000 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	50 000 000	50 000 000	45 000 000	50 000 000	25 000 000	30 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	- 42 446 134	- 36 705 000	- 32 705 000	-27 000 000	- 24 000 000	- 9 000 000
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	- 8 972 650	5 000 000	- 6 000 000	3 500 000	2 000 000	
Oman pääoman muutokset	-43 739	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-464 279	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	9 985 443	18 295 000	6 145 000	26 350 000	2 850 000	20 850 000
Rahavarojen muutos	-10 779 993	13 354 099	-3 173 126	7 527 839	4 930 916	3 322 755
Lainakanta	194 254 153	212 549 153	200 549 153	227 049 153	230 049 153	251 049 153
Asukasluku	45 353	45 562	45 562	45 881	46 221	46 496
Lainat/asukas	4 283	4 665	4 402	4 949	4 977	5 399

Nurmijärven kunta
(sis. liikelaitokset)

Rahoituslaskelma, €	TP 2025	TA 2026	TPE 2026 OVK I	TPE 2026 OVK II	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta	17 705 204	23 442 845	19 297 515	18 837 620	17 062 084	20 348 681	23 175 437
Vuosikate	21 401 309	26 442 845	22 297 515	21 837 620	19 062 084	45 248 681	26 175 437
Satunnaiset erät					0		
Tulorahoituksen korjauserät	- 3 696 105	- 3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	- 2 000 000	- 24 900 000	- 3 000 000
Investointien rahavirta	- 39 386 812	- 34 845 000	- 34 045 000	- 32 095 000	- 40 720 000	- 23 595 000	- 44 400 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 45 740 972	- 39 555 000	- 38 755 000	-36 055 000	- 43 320 000	- 51 095 000	- 48 300 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 212 559	210 000	210 000	210 000	0		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 141 601	4 500 000	4 500 000	3 750 000	2 600 000	27 500 000	3 900 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 21 681 608	- 11 402 155	- 14 747 485	- 13 257 380	- 23 657 916	- 3 246 319	- 21 224 563
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset	11 909 550	- 150 000	- 150 000	- 150 000	- 150 000	- 150 000	- 150 000
Antolainasaamisten lisäykset	- 104 985	- 150 000	- 150 000	- 150 000	- 150 000	- 150 000	- 150 000
Antolainasaamisten vähennykset	12 014 535						
Lainakannan muutokset	- 1 418 784	18 295 000	12 295 000	6 295 000	23 500 000	3 000 000	21 000 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	50 000 000	50 000 000	40 000 000	45 000 000	50 000 000	25 000 000	30 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	- 42 446 134	-36 705 000	-32 705 000	-32 705 000	- 30 000 000	-24 000 000	-9 000 000
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	- 8 972 650	5 000 000	5 000 000	-6 000 000	3 500 000	2 000 000	0
Oman pääoman muutokset	- 43 739						
Muut maksuvalmiuden muutokset	459 202	0	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	10 906 229	18 145 000	12 145 000	6 145 000	23 350 000	2 850 000	20 850 000
Rahavarojen muutos	-10 775 379	6 742 845	-2 602 485	-7 112 380	-307 916	-396 319	-374 563
Lainakanta	197 254 153	218 518 000	209 549 153	203 549 153	231 518 000	230 049 153	251 049 153
Asukasluku	45 353	45 562	45 562	45 562	45 881	46 221	46 496
Lainat/asukas	4 349	4 796	4 599	4 468	5 046	4 977	5 399

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KUNNAN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

	Talousarvio 2027		Eliminoinnit		Talousarvio 2027
	Kunnan rahoitusosa	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset	Kunnan rahoitusosa ml. liikelaitokset
Tulorahoitus					
Vuosikate	11 617 839	7 444 245	7 355 489	-7 355 489	19 062 084
Tulorahoituksen korjauserät	-2 000 000				-2 000 000
Investointien rahavirta					
Ulkoiset investointimenot	-31 040 000	-12 280 000			-43 320 000
Rah.osuudet investointimenoihin					
Omaisuuden ulkoiset luovutukset	2 600 000				2 600 000
Toiminnan ja invest. rahavirta	-18 822 161	-4 835 755	7 355 489	-7 355 489	-23 657 916
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-150 000				-150 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen muutos	23 000 000	-3 000 000			20 000 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 500 000				3 500 000
Korottomien velkojen muutos					
Maankäyttösop. enn.maks. tuloutus					
Rahoituksen rahavirta	26 350 000	-3 000 000			23 350 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	7 527 839	-7 835 755	7 355 489	-7 355 489	-307 916

Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan ja investointien rahavirtaan

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen	88 756	-137 287 733	-137 198 977
Ulkoiset tulorahoituksen korjauserät		-2 000 000	-2 000 000
Ulkoiset investointimenot	-12 280 000	-31 040 000	-43 320 000
Ulkoiset investointitulot		2 600 000	2 600 000
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	-12 191 244	-167 727 733	-179 918 977

Liikelaitoksen vaikutus kunnan rahoituksen rahavirtaan

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Ulkoiset antolainasaamisten muutokset		-150 000	-150 000
Ulkoisen lainakannan muutokset	-3 000 000	26 500 000	23 500 000
Ulkoisten korottomien velkojen muutokset			
Maankäyttösop. enn.maks. tuloutus			
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	-3 000 000	26 350 000	23 350 000

Liikelaitoksen vaikutus kunnan maksuvalmiuteen

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus toiminnan ja invest. rahavirtaan	-12 191 244	-167 727 733	-179 918 977
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	-3 000 000	26 350 000	23 350 000
Vaikutus kunnan maksuvalmiuteen	-15 191 244	-141 377 733	-156 568 977

LIIKELAITOKSET

Nurmijärven Vesi –liikelaitos

Tuloslaskelma	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Liikevaihto	13 020 460	13 481 133	13 481 133	13 216 783	13 700 000	14 350 000
Liittymismaksut	878 685	1 400 000	1 400 000	1 100 000	1 100 000	1 700 000
Valmistus omaan käyttöön			0			
Liiketoiminnan muut tuotot	95 925	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 323 092	-1 437 657	-1 437 657	-1 437 657	-1 500 937	-1 554 217
Palvelujen ostot	-2 250 782	-2 204 312	-2 204 312	-2 145 993	-2 222 685	-2 256 377
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-1 391 622	-1 426 700	-1 426 700	-1 369 500	-1 332 895	-1 342 472
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-277 045	-243 200	-243 200	-267 300	-261 200	-262 700
Muut henkilösivukulut	-43 081	-43 400	-43 400	-47 200	-46 000	-46 200
Poistot ja arvonal.	-4 098 316	-4 500 000	-4 500 000	-4 831 100	-5 669 200	-6 227 600
Liiketoiminnan muut kulut	-215 718	-190 026	-190 026	-197 188	-210 418	-223 652
Liikeylijäämä (-alijäämä)	3 516 728	3 453 838	3 453 838	2 938 845	2 474 665	2 454 782
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot						
Muut rahoitustuotot	10 497	0				
Kunnalle maksetut korkokulut	-158 636	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Korkokulut	-76 068	-76 000	-76 000	-76 000	-76 000	-76 000
Korvaus peruspääomasta	-162 000	-162 000	-162 000	-162 000	-162 000	-162 000
Muut rahoituskulut	-1 091	0	0			
Ylijäämä (alijäämä) ennen var.	3 129 430	3 065 838	3 065 838	2 550 845	2 086 665	2 066 782
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)						
Varausten lis. (-) tai väh. (+)						
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	3 129 430	3 065 838	3 065 838	2 550 845	2 086 665	2 066 782

Rahoituslaskelma	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toiminnan rahavirta	7 227 747	7 565 838	7 565 838	7 381 945	7 755 865	8 294 382
Liikeylijäämä	3 516 728	3 453 838	3 453 838	2 938 845	2 474 665	2 454 782
Poistot ja arvon alennukset	4 098 316	4 500 000	4 500 000	4 831 100	5 669 200	6 227 600
Rahoitustuotot- ja kulut	- 387 298	- 388 000	- 388 000	-388 000	- 388 000	- 388 000
Investointien rahavirta	- 8 075 478	- 13 995 000	- 13 995 000	-12 230 000	- 13 095 000	- 12 000 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 8 075 478	- 13 995 000	- 13 995 000	-12 230 000	- 13 095 000	- 12 000 000
Rahoitusosuudet inv.menoihin						
Vars. toiminta ja inv., netto	- 847 732	- 6 429 162	- 6 429 162	-4 848 055	- 5 339 135	- 3 705 618
Käyttöomaisuusinvestointien muutos, %		73,3		-12,6	7,1	-8,4
Vuosikate nettoinvestoinneista, %	43,5	24,7		24,0	18,9	20,5
Rahoituksen rahavirta				0		
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys muilta	- 2 695					
Lainakannan muutokset				-3 000 000		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset						
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset				-3 000 000		
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta						
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalm. muutokset	854 498					
Saamisten muutos kunnalta	1 335 169					
Saamisten muutos	-942 147					
Korottomien velkojen muutos kunnalta	6 674 610					
Korottomien velkojen muutos	-6 213 135					
Rahoituksen rahavirta	851 803	0	0	-3 000 000	0	0
Rahavarojen muutos	4 071	-6 429 162	-6 429 162	-7 848 055	-5 339 135	-3 705 618
Lainakanta	3 000 000	3 000 000	3 000 000	0	0	0
Asukasluku	45 353	45 562	45 562	45 881	46 221	46 496
Investoinnit / asukas	178,1	307,2	307,2	266,6	283,3	258,1
Lainat/asukas	66	66	66	0	0	0

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	25,8	23,5	24,5	24,5	24,5	24,5

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA26)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot		
	Liittymismaksutuottojen arvion pienentyminen		-300 000
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Erilliskorvaukset	31 000	
	Palvelujen ostot		
	Kaivinkone- ja huoltoautopalveluiden tehostaminen		-61 000

Liikelaitoksen strategia

Nurmijärven Vesi –liikelaitos huolehtii toiminta-alueensa vesihuoltopalvelujen tuottamisesta pitkäjänteisesti ja asiakaslähtöisesti.

Liikelaitoksen tavoitteet

Nurmijärven Vesi –liikelaitoksen johtokuntaan nähden sitovat tavoitteet on esitetty alla.

Tavoite	Tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso			
		TP 2025	TA 2026	TA 2027	Toimenpiteet
Asiakastyytyväisyyden paraneminen	Asiakastyytyväisyys-tutkimuksen WACSI -indeksi (asteikko 4-10)	8,71	>8,60	>8,60	Ulkoisen ja sisäisen viestinnän kehittäminen maailman tilanne huomioiden
Vedenjakelun toimitusvarmuus	Putkirikkojen suhteellinen määärä (kpl/100 km/vuosi)	1,3	2	2	Vesijohtoverkoston mallinnuksen kehittäminen ja tulosten laajempi hyödyntäminen sekä vedenjakelun optimointiohjelman hyödyntäminen
Talousveden laatu	Laatuvaatimukset ja -tavoitteet täyttävä vedenlaatu (%)	100	100	100	Ennakoivien toimenpiteiden tehostaminen
Vesijohtoverkoston vuotovesimäärän vähentäminen	Verkostomittaroinnin kehittäminen aluemittauskaivoja ja etäluentaa hyödyntämällä, etäluennan pilotointi toteutettu 2025 (K/E)	K	K	K	Seuranta- ja raportointijärjestelmän hyödyntäminen, suhteellisen vuotovesimäärän pienentäminen
Henkilöstön työtyytyväisyys paranee	Henkilöstökyselyn arvosana (asteikko 1-5)	3,2	>3,0	>3,2	Henkilöstökyselyn kautta esille tulevien kehittämistarpeiden toteuttaminen (esim. tiimilupaukset, kehittämissuunnitelmat)

Toiminnan kuvaus

Nurmijärven Vesi –liikelaitos vastaa toiminta-alueellaan talousveden hankinnasta ja jakelusta sekä jätevesien poisjohtamisesta ja puhdistamisesta.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Vedentuotanto jatkuu nykyisillä pohjavesilaitoksilla ja Teilinummen tekopohjavesilaitoksella, jolla turvataan riittävä laadukkaan talousveden saanti pitkälle tulevaisuuteen. Veden käytön ennustetaan pysyvän nykyisellä tasolla, mikä mahdollisti Valkojan, Savikon ja Kaninlähteen siirtymisen varavedenottamoiksi.

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvataan nykyisen viereen arviolta 2027–2029 rakennettavalla uudella jätevedenpuhdistamolla. Valittu vaihtoehto sisältää ympäristöluvan, puhdistustoiminnan ja talouden näkökulmista vähiten riskejä.

Uusien verkostojen rakentamista ja verkostosaneerauksia sekä tuotantolaitosten uudisrakentamista ja perusparannuksia toteutetaan rakentamisohjelman mukaisesti. Verkoston ja laitosten kunnossapitoa tehostetaan.

Uuden vesihuoltolain voimaantulon myötä vesilaitoksen on laadittava omaisuudenhallinta-suunnitelma vuoden 2027 aikana, mikä sisältää tiedot vesihuolto-omaisuudesta ja muusta keskeisestä omaisuudesta, tehdyistä ja suunnitelluista kuntotutkimuksista sekä kunnossapidosta ja huollosta, yhteenvedon investointi- ja rahoitustarpeiden kokonaisuudesta vähintään seuraavalle 20 vuodelle sekä tiedot maksujen nykytasosta ja arvion maksujen muutostarpeista, joita arvioitaessa on otettava huomioon investointitarpeet, liittyjämäärän kehitys sekä muut maksujen tason kannalta oleelliset seikat.

Vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelma sisältää myös edellä mainittujen tietojen pohjalta laaditun riskinarvion vesihuoltolaitoksen talouden tilasta.

Varautuminen, kyber- ja kokonaisturvallisuus ovat nousseet yhä vahvemmin toiminnan keskiöön. Kaikenlaiset ja jopa yllättävät häiriöt ovat mahdollisia. Viranomais- ja sidosryhmätyöskentelyä on tehostettu huomioiden vallitseva tilanne Euroopassa. NIS2-direktiivin täytäntöönpanoa ja ohjeiden laadintaa jatketaan vaiheittain.

Asiakaspalvelua kehitetään yhdessä kunnan konsernipalvelujen kanssa. Asiakastyytyväisyys tutkimus toteutetaan vuosittain.

Maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesihuoltolain hulevesiä koskevat säännökset muuttuivat 1.9.2014. Lainsäädännön uudistuksen myötä hulevesien hallinta ei enää sisälly vesihuoltoon, vaan hulevesien vastuuasiat on kirjattu maankäyttö- ja rakennuslain puolelle. Muutosten myötä kokonaisvastuu hulevesien hallinnan järjestämisestä on kunnalla.

Nurmijärvellä suunnitelmana on reagoida lainsäädännön muutokseen siirtämällä hulevesiverkosto vesihuoltolaitokselta kunnalle, jolloin kunta vastaisi kokonaisuudessaan hulevesien hallinnasta ja siihen liittyvistä järjestelmistä. Jatkossa Nurmijärven Vesi -liikelaitos avustaisi kuntaa tässä työssä tarvittavin osin palvelusopimuksen mukaisesti. Asiaa edistetään 2027 laatimalla kunnan kanssa yhteistyössä hulevesiohjelma ja -suunnitelma.

Toiminnan painopistealueet

Veden tuotannon turvaaminen

Teilinummen tekopohjavesilaitos on otettu tuotantokäyttöön ja toimii pääveden-ottamona. Pohjavedenottamoilla toteutetaan ylläpitäviä ja toimintaa varmentavia investointeja.

Klaukkalan, Kirkonkylän ja Rajamäen vesitornit on rakennettu 1970-luvulla ja ne ovat elinkaarensa loppupuolella. Klaukkalan uusi vesitorni valmistuu alkuvuodesta 2027.

Jätevedenpuhdistuksen toiminta

Jätevesien puhdistusta jatketaan nykyisillä paikoilla. Kirkonkylän uuden, nykyisen viereen sijoittuvan, jätevedenpuhdistamon suunnittelu on käynnissä.

Jätevedenpumppaamoiden saneerausta jatketaan. Siirtoviemäripumppaamoilla tehdään ylläpitäviä investointeja.

Verkostosaneeraus

Rakentamisohjelmakaudella 2027–2031 verkostosaneerausmäärää joudutaan hieman vähentämään isojen laitoshankkeiden ja päävesijohtojen uudisrakennushankkeiden takia. Tästä syystä kauden aikana saadaan vuositasolla keskimäärin saneerattua vain noin 0,5 % verkostopituudesta. Jätevedenpuhdistamohankkeen valmistuttua verkostosaneeraustasoa nostetaan taas vähintään aikaisempaan tasoon.

Vuotovesien hallinta

Vuotovesien hallinta on tärkeää, koska vesijohtoverkoston vuotovedet lisäävät pumppaustarvetta vedenottamoilla ja vesijohtoverkostossa. Viemäriin tulevat hulevedet varaavat jätevedenpuhdistamoilta kapasiteettia, aiheuttavat prosessihäiriöitä ja huonontavat puhdistustulosta. Vuotovesien hallintaa tehostetaan ensin vesijohtoverkoston puolella ja taloussuunnittelukauden loppupuolella painopistettä siirretään viemäriverkoston vuotohallintaan.

Henkilöstösuunnitelma

Nurmijärven Vesi –liikelaitokseen ei esitetä perustettavaksi uusia vakansseja vuodelle 2027. Eläköitymisen ja muiden henkilöstömuutoksien vuoksi vapautuviin tehtäviin rekrytoidaan uudet henkilöt.

Investoinnit

Investoinnit on kuvattu tarkemmin Nurmijärven Veden rakentamisohjelmassa vuosille 2027–2031, joista vuosi 2027 sitovana.

Rakentamisohjelman suunnitelmavuodet 2028–2031 ja investointien kokonaismäärärahat tarkentuvat suunnitelmien ja aikataulujen mukaisesti.

Kirkonkylän uuden jätevedenpuhdistamohankkeen kustannusarvio tarkentuu 2027 toteutussuunnitelman valmistuttua. Vedenjakelun varmuuden ja vedenjakelukapasiteetin parantamiseksi kirkonkylän ja Klaukkalan välille rakentuu uusi rinnakkainen päävesijohto ja se valmistuu alkuvuonna 2027.

Etäluettavat vesimittarit

Etäluettavat mittarit ovat kehittyneet ja niiden tuoma hyöty on kiistaton ja ne mm. mahdollistavat arviovesilaskuista luopumisen. Kaikkiin uusiin rakennuksiin asennetaan etäluettavat vesimittarit. Ns. Vesimittareiden massavaihtoa valmistellaan uudelleen vuoden 2027 aikana. Mittarivaihdot jatkuvat useita vuosia.

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Talousveden myynti (1000 m3)	1 740	1839	1800
Jäteveden myynti (1000 m3)	2 050	2101	2100
Vesijohtoverkoston pituus (km)	375	380	390
Jätevesiviemäriverkoston pituus (km)	328	330	329
Hulevesiviemäriverkoston pituus (km)	202	202	202
Käyttöpaikat vesijohtoverkostossa (kpl)	8 303	8240	8350
Käyttöpaikat jätevesiviemäriverkostossa (kpl)	8 057	7780	8100

Aleksia -liikelaitos

Tuloslaskelma	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Liikevaihto	9 316 046	9 305 986	9 305 986	9 592 487	9 783 942	9 976 034
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	64 001	85 000	85 000	62 558	62 558	62 558
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 383 895	-2 110 850	-2 110 850	-2 128 100	-2 168 100	-2 278 100
Palvelujen ostot	-1 044 406	-963 597	-963 597	-1 007 331	-1 027 331	-1 057 331
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-4 078 013	-4 186 900	-4 186 900	-4 239 100	-4 339 535	-4 374 527
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-781 015	-821 618	-821 618	-829 300	-846 800	-851 900
Muut henkilösivukulut	-123 493	-126 400	-126 400	-147 200	-150 900	-151 500
Poistot ja arvonal.	-53 174	-62 000	-62 000	-62 300	-61 900	-58 300
Liiketoiminnan muut kulut	-1 033 613	-1 113 713	-1 113 713	-1 241 714	-1 251 934	-1 266 934
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-117 562	5 908	5 908	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	10 588					
Muut rahoitustuotot	208					
Korkokulut						
Korvaus peruspääomasta						
Muut rahoituskulut	-210					
Ylijäämä (alijäämä) ennen var.						
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)						
Varausten lis. (-) tai väh. (+)						
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	-106 976	5 908	5 908	0	0	0

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA26)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot		
	Kustannusten noususta johtuva sisäisen veloituksen nousu	295 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Sopimusperusteiset palkankorotukset ja sivukulujen nousu	80 000	
	Palvelujen ostot		
	ICT,koneiden ja laitteiden korjauskustannuksiin ja sijaispalvelujen ostot	30 000	
	Sisäisten palveluostojen kustannusten nousu	30 000	
	Aineet, tarv. ja tavarat		
	Pakkausmateriaalikulut	35 000	
	Muut toimintakulut		
	Sisäiset vuokrat	135 000	

Liikelaitoksen strategia

Aleksia on asiakkaidensa arjen kumppani. Tuotamme asiakaslähtöisiä, laadukkaita ja vastuullisia ruoka- ja siivouspalveluja kunnan eri toimialojen tarpeisiin. Visiona on hyvä ruoka, puhtaat tilat, hyvinvoiva henkilöstö ja tyytyväiset asiakkaat. Toimintaa ohjaavat kuntastrategian toimintaperiaatteet: kohtaamme ja arvostamme, toimimme vastuullisesti ja olemme rohkeita.

Toiminnan kuvaus

Liikelaitoksen perustehtävänä on tuottaa ruoka- ja siivouspalvelut palvelusopimukseen perustuen asiakaslähtöisesti, kilpailukykyisesti ja taloudellisesti kannattavasti.

Aleksian pääasiallisia asiakkaita ovat kunnan toimialat. Suurin asiakas on sivistys- ja hyvinvointitoimiala. Ympäristötoimialalle myydään siivouspalvelua. Lisäksi Aleksia myy ulkoisille asiakkaille ruoka- ja siivouspalveluja vähäisessä määrin.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kunnan talouden kiristyminen asettaa myös Aleksialle tavoitteita talouteen ja toiminnan edelleen kehittämiseen. Nurmijärven kunnan palveluverkkoon tehtävät ratkaisut vaikuttavat Aleksia-liikelaitoksen henkilöstötarpeeseen. Palvelut sopeutetaan asiakkaan toiminnan ja tarpeen mukaan, ja henkilöstöresurssit mitoitetaan vastaamaan palvelutarpeen muutoksia.

Toiminnan arvioidaan jatkuvan pääsääntöisesti nykyisellään. Toimintaympäristöön liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä ovat ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus sekä elintarvikkeiden hintakehitys ja kustannustason muutokset

Toiminnan painopistealueet

- ruokahävikin hallinta
- päiväkotien lasten ja koulujen oppilaiden osallisuuden vahvistaminen palvelujen kehittämisessä
- ruokatiimitoimintaa vakiinnutetaan osaksi koulujen toimintaa
- asiakastyytyväisyyttä seurataan säännöllisesti
- oman toiminnan kehittäminen laadunseurannan ja sisäisten auditointien avulla

Aleksia-liikelaitoksen suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2025	TPE2026	TAE2027
ruokapalvelu hinta e/ateria	3,44	3,32	3,54
suorite (kpl)	2 054 076	2 120 496	2 043 263
siivouspalvelu e/m2/v, oma siivous	25,35	24,56	25,21
siivottavat neliöt, oma siivous	91 295	91 595	92 219

HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	135,2	144	144	135	135	135

Henkilöstösuunnitelma

Aleksia-liikelaitokseen ei esitetä perustettavaksi uusia vakansseja tällä talousarviokaudella.

Henkilöstövaihdosten yhteydessä arvioidaan tarvittava henkilöresurssi.

Aleksiassa varaudutaan tulevina vuosina uusien toimitilojen käyttöönottoon. Osa toimitiloista (NYK ja lukio sekä Viirinlaakson päiväkoti ja koulu) toteutetaan elinkaarimallilla, jolloin Aleksian siivouspalvelun tarve päättyy.

Investoinnit

Vuodelle 2027 Aleksia-liikelaitos on varannut investointimäärärahaa keittiölaitteiden uusintaan tarpeen mukaan.

vuodelle 2027 esitetään 50 000 e
vuodelle 2028 esitetään 50 000 e
vuodelle 2029 esitetään 50 000 e

Tavoitteet

Aleksia-liikelaitoksen johtokuntaan nähden sitovat tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari			Mittarin tavoitetaso	Toimenpiteet
		TP 2025	TA 2026	luonnos TAE2027	
Taloudellinen toiminta	ruokapalvelun hinta e/ateria	3,44	3,32	3,54	talouden seuranta ja mahdollisten korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen
Taloudellinen toiminta	siivouksen hinta e/m2	25,35	24,56	25,21	talouden seuranta ja mahdollisten korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen
Taloudellinen toiminta	positiivinen tilikauden tulos	Tulos alijäämäinen. Taseeseen kertynyttä ylijäämää purettiin.	tulot kattavat menot	tulot kattavat menot	talouden seuranta ja mahdollisten korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen
Taloudellinen toiminta	kilpailukykyinen hintataso verratuna muihin palveluntuottajiin	Ruokapalvelun suoritehinnan vuosimuutos 8,9%.Ravitsemuspalvelujen tuottajahintaindeksi 2,2% Siivouspalvelujen suoritehinnan vuosimuutos 5,8%.Siivouspalvelujen tuottahahintaindeksi 3,3%	toteutuneiden hintojen vertailu ravitsemispalvelujen ja siivouspalvelujen tuottajahintaindeksiin	toteutuneiden hintojen vertailu ravitsemispalvelujen ja siivouspalvelujen tuottajahintaindeksiin	tilinpäätöksen yhteydessä vertailu
Henkilöstön työtyytyväisyys pysyy hyvänä	henkilöstökyselyn arvosana asteikko 1-5	3,8	3,5	3,5	vastausten perusteella esille tulevien kehittämistarpeiden toteuttaminen
Asiakastyytyväi syys pysyy hyvänä	asiakastyytyväisyys-kyselyn arvosana siivouspalvelut (koulut ja muut siivouskohteet), asteikko 1-5	ei ollut mittarina	ei ollut mittarina	3,5	vastausten perusteella esille tulevien kehittämistarpeiden toteuttaminen
Asiakastyytyväisyys pysyy hyvänä	asiakastyytyväisyys-kysely varhaiskasvatuksen lapsille, asteikko 1-4	ei ollut mittarina	ei ollut mittarina	keskiarvo 2,5	lasten osallistaminen, yhteistyön kehittäminen, vaikutusmahdollisuuksien lisääminen, ruoan laadun seuranta ja arviointi
Asiakastyytyväisyys pysyy hyvänä	asiakastyytyväisyys-kysely oppilaille	ei ollut mittarina	pohjatiedon kerääminen	kysely toteutetaan syksyllä 2026, tavoite asetetaan joulukuussa talousarvion hyväksynnän yhteydessä	oppilaiden osallistaminen, yhteistyön kehittäminen, vaikutusmahdollisuuksien lisääminen, ruoan laadun seuranta ja arviointi
Hävikin hallinta	seurataan ruokahävikkiä*) (kg ja eurot)	ei ollut mittarina	jätemäärät vähenevät	jätemäärät vähenevät 8 % verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen	käytetään erilaisia toimenpiteitä ruokahävikin vähentämiseksi, seurataan tavoitetason toteutumista kuukausittain
Vastuulliset elintarvikehankin nat	kotimaisten elintarvikkeiden osuus, %	toteuma 75 %	vähintään 75 %	vähintään 75 %	Päätöksenteossa tarkastellaan aina kotimaista vaihtoehtoa. Jos raaka-aineesta ei ole kotimaista vaihtoehtoa, hankintakriteerinä on vastuullisuus.

*) ruokahävikki= syömäkelpoisen ruoan pois heittämistä tai häviämistä ruokaketjun eri vaiheessa

Rahoituslaskelma	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toiminnan rahavirta	- 53 802	106 864	67 908	62 300	61 900	58 300
Liikeylijäämä	- 117 562	44 864	5 908	0		
Poistot ja arvon alennukset	53 174	62 000	62 000	62 300	61 900	58 300
Rahoitustuotot- ja kulut	10 586					
Investointien rahavirta	- 14 638	- 100 000	- 100 000	-50 000	- 50 000	- 50 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 14 638	- 100 000	- 100 000	-50 000	-50 000	- 50 000
Rahoitusosuudet inv.menoihin						
Vars. toiminta ja inv., netto	- 68 440	6 864	- 32 092	12 300	11 900	8 300
Käyttöomaisuusinvestointien muutos, %		583,2	583,2	-50	0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset						
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset						
Lyhytaikaisten lainojen muutokset						
Muut maksuvalm. muutokset	68 525	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-113 994					
Lyhytaik. saamisten muut.	11 085					
Korottomien velkojen muut.	171 434					
Liittymismaksujen muutos						
Rahoituksen rahavirta	68 525	0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	85	6 864	-32 092	12 300	11 900	8 300
Lainakanta						
Asukasluku	45 353	45 551	45 551	45 881	46 221	46 496
Investoinnit / asukas	0	-2	-2	-1	-1	-1
Lainat/asukas	0	0	0	0	0	0

Tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Aleksis Kiventie 14

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2025	TA+muutokset 2026	Esitys TA 2027	2028	2029
Liikevaihto	55 555	41 643	56 800	56 800	56 800
Liiketoiminnan muut tuotot					
Liiketoiminnan kulut	-46 022	-50 000	-52 281	-55 000	-57 000
Suunnitelman mukaiset poistot					
Liiketoiminnan muut kulut					
Liikevoitto/ -tappio	9 534	-8 357	4 518	1 800	-200
Rahoitustuotot- ja kulut	-269				
Tilinpäätössiirrot					
Tuloverot ja muut välittömät verot					
Tilikauden tulos	9 264	-8 357	4 518	1 800	-200

Tunnusluvut	TP 2025	TA+muutokset 2026	Esitys TA 2027	2028	2029
Liikevaihdon muutos, %		-25,0 %	36,4 %	0,0 %	0,0 %
Investoinnit			0		
Investointien tulorahoitus, %					
Lainakanta			0		
Taseen loppusumma	882 470	868 000	863 000	861 000	860 000
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Omavaraisuusaste, %					
Henkilöstömäärä					

Strategia

Kiinteistö pidetään toimintakunnossa vuosittaisella korjaus- ja kunnossapito-ohjelmalla. Kiinteistön strategiassa otetaan huomioon kunnan strategiset suuntaviivat, kuntatalouden vastuullinen johtaminen, kunnan vetovoiman ja kilpailukyvyn vahvistaminen toimivilla toimitiloilla, joissa on korkea käyttöaste.

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tehtävä on ylläpitää palvelujen tuottamiseen sopivia toimitiloja.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Toimintaympäristössä ei ole tiedossa muutoksia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

		Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso				
Tavoitteet, joista yhtiön tulee raportoida	Tavoitteen mittari	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	Toimenpiteet
Yhtiön tulee säilyttää kiinteistön kunto suunnitellusti ja rahoittaa toiminta vuokratuotoilla	Tilojen käyttöaste	95 %	95 %	5 %	70 %	70 %	70 %	Suoritetaan kunnossapitoa suunnitellusti ja oikea aikaisesti, ja tehdään aktiivisesti toimenpiteitä joilla käyttöaste saadaan pidettyä tavoitellulla tasolla
Yhtiön tulee pitää tilat toimintojen mukaisessa turvallisessa ja teknisesti asianmukaisessa kunnossa	Tilojen käytettävyys, %	0 %	0 %	90 %	100 %	100 %	100 %	Kiinteistön kuntoa ja turvallisuutta seurataan ja reagoidaan puutteisiin sekä suoritetaan tarvittavat korjaukset
Yhtiön tulee pitää tilat toimintojen mukaisessa turvallisessa ja teknisesti asianmukaisessa kunnossa	Kiinteistön arvon säilymistä edistävät toimenpiteet	0 %	0 %	90 %	90 %	90 %	90 %	Suoritetaan tarvittavat korjaukset sekä kunnossapito arvon ylläpitämiseksi

Kiinteistö Oy Nurmijärven Virastotalo

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2025	TA+muutokset 2026	Esitys TA 2027	2028	2029
Liikevaihto	228 286	191 683	228 840	228 840	228 840
Liiketoiminnan muut tuotot					
Liiketoiminnan kulut	-182 304	-255 000	-208 911	-224 000	-232 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-294 361	0	0		
Liiketoiminnan muut kulut					
Liikevoitto/ -tappio	-248 379	-63 317	19 929	4 840	-3 160
Rahoitustuotot- ja kulut	316 815	0	314 393	314 393	314 393
Tilinpäätössiirrot					
Tuloverot ja muut välittömät verot					
Tilikauden tulos	68 436	-63 317	334 321	319 233	311 233

Tunnusluvut	TP 2025	TA+muutokset 2026	Esitys TA 2027	2028	2029
Liikevaihdon muutos, %		-16,0 %	19,4 %	0,0 %	0,0 %
Investoinnit					
Investointien tulorahoitus, %					
Lainakanta	3 429 851	3 234 565	3 259 000	3 220 000	3 100 000
Taseen loppusumma	8 284 791	8 338 500	8 358 767	8 339 600	8 330 000
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Omavaraisuusaste, %					
Henkilöstömäärä					

Strategia

Kiinteistö pidetään toimintakunnossa vuosittaisella korjaus- ja kunnossapito-ohjelmalla. Kiinteistön strategiassa otetaan huomioon kunnan strategiset suuntaviivat, kuntatalouden vastuullinen johtaminen, kunnan vetovoiman ja kilpailukyvyn vahvistaminen toimivilla toimitiloilla, joissa on korkea käyttöaste

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tehtävä on ylläpitää palvelujen tuottamiseen sopivia toimitiloja.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Toimintaympäristössä ei ole tiedossa muutoksia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet, joista yhtiön tulee raportoida	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso TP 2024	TP 2025	Mittarin tavoitetaso TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	Toimenpiteet
Yhtiön tulee säilyttää kiinteistön kunto suunnitellusti ja rahoittaa toiminta vuokratuotoilla	Tilojen käyttöaste	100 %	100 %	100 %	30 %	100 %	100 %	Suoritetaan kunnossapitoa suunnitellusti ja oikea aikaisesti, ja tehdään aktiivisesti toimenpiteitä joilla käyttöaste saadaan pidettyä tavoitellulla tasolla
Yhtiön tulee pitää tilat toimintojen mukaisessa turvallisessa ja teknisesti asianmukaisessa kunnossa	Tilojen käytettävyys, %			95 %	100 %	100 %	100 %	Kiinteistön kuntoa ja turvallisuutta seurataan ja reagoidaan puutteisiin sekä suoritetaan tarvittavat korjaukset
Yhtiön tulee pitää tilat toimintojen mukaisessa turvallisessa ja teknisesti asianmukaisessa kunnossa	Kiinteistön arvon säilymistä edistävät toimenpiteet			95 %	95 %	95 %	95 %	Suoritetaan tarvittavat korjaukset sekä kunnossapito arvon ylläpitämiseksi

Kiinteistö Oy Nurmijärven Liikennepalvelukeskus

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2025	TA+muutokset 2026	Esitys TA 2027	2028	2029
Liikevaihto	37 978	47 652	44 634	44 634	44 634
Liiketoiminnan muut tuotot					
Liiketoiminnan kulut	-48 764	-42 000	-49 009	-50 000	-52 000
Suunnitelman mukaiset poistot					
Liiketoiminnan muut kulut	-43 337				
Liikevoitto/ -tappio	-54 123	5 652	-4 375	-5 366	-7 366
Rahoitustuotot- ja kulut	-1 320				
Tilinpäätössiirrot					
Välittömät verot					
Tilikauden tulos	-55 443	5 652	-4 375	-5 366	-7 366

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2025	TA+muutokset 2026	Esitys TA 2027	2028	2029
Investoinnit					
Investointien tulorahoitus, %					
Lainakanta					
Taseen loppusumma	1 634 446	900 000	892 300	883 000	875 000
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Omavaraisuusaste, %					
Henkilöstömäärä					

Strategia

Kiinteistö pidetään toimintakunnossa vuosittaisella korjaus- ja kunnossapito-ohjelmalla. Kiinteistön strategiassa otetaan huomioon kunnan strategiset suuntaviivat, kuntatalouden vastuullinen johtaminen, kunnan vetovoiman ja kilpailukyvyn vahvistaminen toimivilla toimitiloilla, joissa on korkea käyttöaste.

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tehtävä on ylläpitää palvelujen tuottamiseen sopivia toimitiloja.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Toimintaympäristössä ei ole tiedossa muutoksia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

		Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso				
Tavoitteet, joista yhtiön tulee raportoida	Tavoitteen mittari	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	Toimenpiteet
Yhtiön tulee säilyttää kiinteistön kunto suunnitellusti ja rahoittaa toiminta vuokratuotoilla	Tilojen käyttöaste			90 %	5 %	90 %	90 %	Suoritetaan kunnossapitoa suunnitellusti ja oikea aikaisesti, ja tehdään aktiivisesti toimenpiteitä joilla käyttöaste saadaan pidettyä tavoitellulla tasolla
Yhtiön tulee pitää tilat toimintojen mukaisessa turvallisessa ja teknisesti asianmukaisessa kunnossa	Tilojen käytettävyys, %			95 %	100 %	100 %	100 %	Kiinteistön kuntoa ja turvallisuutta seurataan ja reagoidaan puutteisiin sekä suoritetaan tarvittavat korjaukset
Yhtiön tulee pitää tilat toimintojen mukaisessa turvallisessa ja teknisesti asianmukaisessa kunnossa	Kiinteistön arvon säilymistä edistävät toimenpiteet			95 %	95 %	95 %	95 %	Suoritetaan tarvittavat korjaukset sekä kunnossapito arvon ylläpitämiseksi

Nurmijärven Sähkö-konserni

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2025	TA+muutokset 2026	Esitys TA 2027	2028	2029
Liikevaihto	34 974 186	35 392 127	35 629 150	36 000 000	37 000 000
Liiketoiminnan muut tuotot	1 149 613	1 180 922	877 371	400 000	400 000
Liiketoiminnan kulut	-23 727 852	-25 426 630	-24 868 473	-25 365 842	-25 873 159
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 886 491	-4 138 642	-4 335 592	-4 450 000	-4 550 000
Liiketoiminnan muut kulut	-4 701 905	-4 978 596	-4 831 568	-4 800 000	-4 800 000
Liikevoitto/ -tappio	3 807 552	2 029 181	2 470 888	1 784 158	2 176 841
Rahoitustuotot- ja kulut	-185 342	-520 000	-370 000	-600 000	-600 000
Tilinpäätössiirrot					
Tuloverot ja muut välittömät verot	-894 673	-302 200	-375 862	-236 832	-315 368
Tilikauden tulos	2 727 538	1 206 981	1 725 026	947 326	1 261 473

Tunnusluvut	TP 2025	TA+muutokset 2026	Esitys TA 2027	2028	2029
Liikevaihdon muutos, %	-9,5 %	1,2 %	0,7 %	1,0 %	2,8 %
Investoinnit	9 251 942	11 979 000	10 241 000	10 000 000	10 000 000
Investointien tulorahoitus, %	71 %	47 %	62 %	56,9 %	58,1 %
Lainakanta	9 857 895	10 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
Taseen loppusumma	127 051 288	130 000 000	133 000 000	133 000 000	133 000 000
Henkilöstömäärä	39	40	40	40	40

Strategia

Konsernin strategisena tavoitteena on olla vahvasti paikallinen energiayhtiö, joka tarjoaa asiakkailleen kilpailukykyisesti hinnoiteltua sähköä sekä kaukolämpöä ja tuottaa siten hyvinvointia paikallisesti toiminta-alueellaan. Tavoitteena on korkean asiakastyytyväisyyden ylläpitäminen, sähköenergian hankinta lähteistä, joissa tuotanto on mahdollisimman ympäristöystävällistä sekä vastaavasti kaukolämmön tuotanto lähes yksinomaan uusiutuvilla puupolttoaineella. Yhtiö osallistuu myös kannattaviin ja ympäristöystävällisiin tuotantohankkeisiin.

Yhtiön keskeiset strategiset tavoitteet ovat:

1. Kasvamme, kehitymme ja menestymme yhtiönä

2. Jokainen asiakas tuntee Nurmijärven Sähkön omakseen

3. Motivoitunut, strategiaa fiksusti toteuttava henkilöstö

Yhtiön arvot ovat: paikallinen, uudistuva ja vastuullinen.

Toiminnan kuvaus

Konsernin toiminta-ajatuksena on tuottaa asiakkailleen energiapalveluita ympäristövastuullisesti ja kustannustehokkaasti. Yhtiön palveluiden hinnoittelu perustuu siihen, että tarvittavat investoinnit on mahdollista toteuttaa ja kuntaomistajalle voidaan maksaa kohtuullista osinkoa. Yhtiö ei pyri maksimoimaan voittoa, vaan tehokkaan toiminnan tuomia hyötyjä jaetaan suoraan kuntalaisille edullisen kaukolämmön ja sähkön siirtohinnan muodossa. Yhtiön keskeisiä toimintoja ovat sähkönmyynti ja jakelu (ml. sähköverkkojen ylläpito ja uusinvestoinnit) sekä kaukolämmön tuotanto ja myynti. Yhtiöllä on ja yhtiö hankkii aktiivisesti tuotanto-osuuksia, minkä tavoitteena on lisätä omavaraisuutta pitkällä aikajänteellä, silloin kun se on taloudellisesti kannattavaa. Sähköntuotannon lisääminen perustuu päästöttömiin tai uusiutuviin tuotantomuotoihin. Yhtiön toiminnot tukevat kuntakonsernia sen strategian toteuttamisessa.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Siirtoliiketoiminta: Verkkoyhtiöiden regulaatiomallin mukainen valvontajakso päättyy 2027 lopussa. Valvontamalli tulee kiristymään jonkin verran 2028 alkavalle valvontajaksolle. Uus- ja myöskin korvausinvestoinnit pysyvät vieläkin melko korkealla tasolla, mutta säävarmuusinvestoinnit pienenevät edelleen.

Lämpöliiketoiminta: Kilpailuympäristössä ei merkittäviä muutoksia. Lämmityskaudelle 2026–2027 on saatu neuvoteltua edulliset hinnat puupolttoaineille, mikä osaltaan vahvistaa tuloksentekokokykyä. Lisäksi Rajamäessä jo toimiva sähkökattila ja kirkonkylään rakennettava vastaava sähkökattila - joka otetaan tuotantokäyttöön loppuvuodesta 2026 - sekä kattiloihin liitettävä automatiikka helpottavat lämmöntuotannon optimointia ja myöskin kustannusten hallintaa. Rakentamisen alhainen taso pitää asiakaskasvun edelleen hyvin pienenä.

Sähkönmyyntiliiketoiminta: Kilpailutilanne on edelleen

haastava kovan hintakilpailun ja sähkön markkinahintojen vaikean ennustettavuuden vuoksi. Yhtiö soveltaa sähkönhankinnassaan riskikäsikirjaa, jonka mukaisilla suojauksilla rajataan riskiä hintaheilahteluja vastaan. Hintataso on 2026 ollut keskimäärin matala, mutta ensi talvikaudelle 2026–2027 ennustetaan kuitenkin tämänhetkistä korkeampaa hintatasoa. Asiakastrendi on lievästi laskeva.

Suoritteet

PALVELU	Mittari	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Siirtoverkon volyymi	MWh	432 558	447 000	453 000	455 265	457 541
Lämmöntuotannon volyymi	MWh	126 307	138 702	130 000	130 650	131 303
Sähkönmyynnin volyymi	MWh	132 976	130 926	145 000	143 550	142 115
Vuokraustuotot kiinteistöstä	Lt. Muut tuotot	378 978	381 922	385 929	395 577	405 467

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

		Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso				
Tavoitteet, joista yhtiön tulee raportoida	Tavoitteen mittari	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	Toimenpiteet
Taloudelliset:								
Tavoitteena on, että sähkön siirron hinnoittelu säilyy kohtuullisena	Sähkön siirtohinta (vertailu maan keskiarvoon)	Alle valtakunnan keskiarvon, toteutunut.	Alle valtakunnan keskiarvon, toteutunut.	Alle valtakunnan keskiarvon, toteutuu.	Alle valtakunnan keskiarvon, toteutuu.	Alle valtakunnan keskiarvon, toteutuu.	Alle valtakunnan keskiarvon, toteutuu.	Sähköverkon investointien suunnittelu energiaviraston valvontamalli huomioiden, tehdään jokaisen suunnittelu- ja budjetointikierroksen yhteydessä. Operatiivisten kustannusten hallinta.
Tavoitteena on, että kaukolämmön hinnoittelu säilyy kohtuullisena	Kaukolämmön hinta	Liiketoiminnallisesti järkevä taso. Alle valtakunnan keskiarvo toteutunut jokaisen tyyppirakennuksen kohdalla.	Liiketoiminnallisesti järkevä taso. Alle valtakunnan keskiarvo toteutunut jokaisen tyyppirakennuksen kohdalla.	Liiketoiminnallisesti järkevä taso. Alle valtakunnan keskiarvo toteutuu jokaisen tyyppirakennuksen kohdalla.	Liiketoiminnallisesti järkevä taso.	Liiketoiminnallisesti järkevä taso.	Liiketoiminnallisesti järkevä taso.	Kaukolämmön tuotantolaitosten ja kaukolämpöverkon investointien suunnittelu, tehdään jokaisen suunnittelu- ja budjetointikierroksen yhteydessä. Polttoaineiden kilpailutus ja polttoainemixin optimointi. Operatiivisten kustannusten hallinta.
Liiketoiminta on kannattavaa ja hinnoittelu perustuu siihen, että yhtiön tarvittavat investoinnit on mahdollista toteuttaa ja kuntaomistajalle voidaan maksaa kohtuullista osinkoa	Liikevoitto, %	12 %	9 %	> 2 %	> 2 %	> 2 %	> 2 %	Yhtiön tavoitteiden ja vuosisuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen riittävän tuloksentekokyvyn varmistamiseksi.
	Omavaraisuusaste, %	57 %	60 %	60 %	60 %	60 %	60 %	Yhtiön tavoitteiden ja vuosisuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen riittävän tuloksentekokyvyn varmistamiseksi.
	Yhtiön maksamat vuosittaiset osingot	3 M€	2 M€	2 M€	3 M€	3 M€	3 M€	Yhtiön tavoitteiden ja vuosisuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen riittävän tuloksentekokyvyn varmistamiseksi.
Tavoitteena on saada vuosittain 6-12 prosentin sijoitetun pääoman tuotto	Sijoitetun pääoman tuotto %	5 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	Yhtiön tavoitteiden ja vuosisuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen riittävän tuloksentekokyvyn varmistamiseksi.
Toiminnalliset:								
Yhtiöllä on strateginen tehtävä elinvoiman edistämisessä, huoltovarmuudessa ja paikallisen energiainfrastruktuurin ylläpitämisessä	Kotimaisen energian osuus kaukolämmön tuotannosta	>95 %, toteutunut	>95 %, toteutunut	>95 %, toteutuu	>95 %	>95 %	>95 %	Kaukolämmön tuottaminen mahdollisimman pitkälti kotimaisella puupolttoaineella (alkuvuonna 2026 öljyn käytön osuus polttoaineesta oli normaalia suurempi tammi-helmikuun keskimääräistä kylmemmän sään johdosta. Ennusteen mukaan koko vuoden osalta tavoite > 95 % tullaan kuitenkin saavuttamaan).

Nurmijärven Kodit Oy

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2025	TA+muutokset 2026	Esitys TA 2027	2028	2029
Liikevaihto	15 259 542	15 547 928	15 305 033	15 458 083	15 612 664
Liiketoiminnan muut tuotot	2 482 342	758	3 226		
Liiketoiminnan kulut	-8 748 239	-10 223 911	-11 877 604	-10 385 156	-10 592 859
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 683 398	-2 419 910	-2 683 398	-2 683 398	-2 683 398
Liiketoiminnan muut kulut	-173 915	-214 930	-144 294	-147 180	-150 123
Liikevoitto/ -tappio	6 136 332	2 689 935	602 963	2 242 349	2 186 283
Rahoitustuotot- ja kulut	-1 872 822	-1 800 126	-2 027 477	-2 128 851	-2 235 293
Tilinpäätössiirrot	-1 979 930	-889 809	1 424 513	-113 499	49 010
Tuloverot ja muut välittömät verot		0			
Tilikauden tulos	2 283 580	0	0	0	0

Tunnusluvut	TP 2025	TA+muutokset 2026	Esitys TA 2027	2028	2029
Liikevaihdon muutos, %		1,9 %	-1,6 %		
Investoinnit	2 524 080	0	0		
Investointien tulorahoitus, %					
Lainakanta	79 317 830	76 061 097	72 913 982	69 767 551	67 335 860
Taseen loppusumma	88 497 927	82 731 661	78 160 033	75 127 100	72 646 400
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,5 %	3,3 %	0,8 %	3,0 %	3,1 %
Henkilöstömäärä	13	13	13	13	13

Strategia

Nurmijärven Kotien strategia vuosille 2026–2029 uudistettiin vuonna 2025. Missiomme on luoda hyvän arjen puitteita Nurmijärvellä kohtuuhintaan. Visiomme on ”Nurmijärven parhaat kodit ja tyytyväisimmät asukkaat”. Arvomme ovat Välittävä, Rohkea ja Vastuullinen.

Keskeiset tiekarttatavoitteemme strategiakaudelle ovat:

1) Olemme Nurmijärven oma vuokranantaja. Meiltä saat laadukasta palvelua ja kuuntelemme asukkaitamme. Viestimme avoimesti ja pidämme yllä positiivista mielikuvaa.

2) Kehitämme kiinteistökantaa kysyntää vastaavaksi ja meillä on koteja kaikkiin tarpeisiin.

3) Pidämme talouden tasapainossa.

4) Työyhteisö ja yhteistyökumppanimme ovat vahvuutemme. Kehitämme ja opimme jatkuvasti.

5) Panostamme vastuullisuuteen kaikessa toiminnassamme.

Toiminnan kuvaus

Nurmijärven Kodeilla on noin 1750 vuokrakotia Klaukkalassa, Kirkonkylässä, Rajamäellä ja Röykässä. Valtaosaan asunnoista kohdistuu valtion tukemaa asuntorakentamista koskevat rajoitukset (käyttö-, luovutus- ja vuokranmääritysrajoitukset sekä asukasvalinnassa tarveharkinta, tulo- ja varallisuusrajat).

Tietojärjestelmät ja prosessit on 2020-luvun alkupuolella kehitetty vastaamaan nykypäivän tarpeita. Sähköisiä palveluita kehitetään edelleen ja valtaosa asukasyhteydenotoista tapahtuu jo sähköisesti. Nurmijärven ainoana paikallisena toimijana haluamme kuitenkin tarjota asiakkaillemme palvelua myös henkilökohtaisesti.

Kohdekantaa kehitetään jatkuvasti ja pitkäjänteisesti tavoitteena, että se vastaa kysyntää. Kohteiden salkutus on tehty vuoden 2024 lopussa ja päivitetty vuonna 2026. Uudiskohteita ei ole tällä hetkellä suunnitteilla. Kumppaniverkostollamme on merkittävä rooli kohteidemme ylläpidossa.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Asiakaskäyttäytymisen muutostrendit vaikuttavat myös asumiseen: asunnon hakijat ja asukkaat odottavat helppoa ja nopeaa asiointia, vuorokaudenajasta riippumatta. Sähköinen asiointi ja avoin tiedonkulku ovat välttämättömyys. Odotukset ovat kasvussa myös asumisen ja asuinympäristön laadun suhteen. Asukkaat odottavat vuokrakodeilta entistä parempaa varustelua ja viihtyisämpää ympäristöä. Vuokra-asuntojen kysynnän arvioidaan jatkuvan vahvana myös epävarmoina ja taloudellisesti haastavina aikoina. Vuokra-asuntojen tarjonta on lisääntynyt merkittävästi vuoden 2023 loppupuolelta lähtien, mikä on näkynyt käyttöasteessa. Asumistuen muutokset sekä tulorajojen käyttöönotto ara-asunnoissa ovat tuoneet lisähaasteita vuokraukseen.

Asumisen kustannukset ovat jatkossakin noususuuntaisia, mutta inflaation odotetaan pysyvän maltillisella tasolla vielä vuonna 2027. Korkokustannukset ovat kääntyneet nousuun ja tämä aiheuttaa vuokrannostopaineita tuleville vuosille, mutta edelleen haastavassa vuokramarkkinatilanteessa korotukset halutaan pitää maltillisena vuonna 2027 kustannuspaineista huolimatta. Tämän toivotaan vaikuttavan käyttöasteeseen positiivisesti.

Suoritteet

PALVELU	Mittari	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Vuokraustoiminta	Liikevaihto	15 259 542	15 547 928	15 305 033	15 458 083	15 612 664

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet, joista yhtiön tulee raportoida	Tavoitteen mittari	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	Toimenpiteet
Yhtiön tulee huolehtia kannattavuudestaan niin, että liikevaihdolla pystytään kattamaan käyttömenot ja pääomakustannukset asetetut pääoman tuotto-odotukset huomioiden (vuokrausasteen kehitys)	Vuokrausaste, %	93,5	89,5	90	91	92	93	Panostetaan vuokraukseen ja markkinointiin. Seurataan kohteiden käyttöastetta ja markkinatilannetta jatkuvasti ja reagoidaan tarvittaessa.
Asiakastyytyväisyyden ja kokemuksen kehittyminen	Asukkaiden suositteluindeksi / muu mittari	64	59	65	65	65	65	Asiakastyytyväisyys pyritään pitämään nykyisellä erinomaisella tasolla.
Vuokra-asumisen hinta suhteessa muihin vuokranantajiin Nurmijärvellä	Asuntojen keskivuokra €/m2/kk	13,76	14,71	14,87	14,96	15,11	15,26	Vuokrat määritetään omakustannusperiaatteella. Pyrimme pitämään vuokrankorotukset matalina.
Yhtiön keskeinen tavoite lähivuosille on olemassa olevan asuntokannan korjausvelan ja tarpeen selvittäminen sekä asuntokannan jalostaminen ja kehittäminen kysyntää vastaavaksi	Omistajalle raportoitu kiinteistöjen kunnosta ja korjausvelan määrästä sekä kehittämistoimenpiteistä							Kiinteistökanta on salkutettu, toimenpiteet määritetty ja aikataulutettu.
Energiantehokkuuden parantaminen (kannattavuuden parantaminen)	VAETS-mittarit päivitetään liittymisen jälkeen							Olemme liittyneet VAETS:iin, jonka kautta tulee energiatehokkuustavoitteet.
Yhtiön velkamäärän kohtuullistaminen ja kannattavuudesta huolehtiminen	Omavaraisuusaste, %	2,6 %	7,0 %	8,0 %	6,0 %	7,0 %	7,0 %	Emme ole rakentaneet tai ottaneet uutta lainaa vuoden 2020 jälkeen. Lainamäärä vähenee noin 3,5 M€/vuosi.

Rajamäen Uimahalli Oy

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2025	TA+muutokset 2026	Esitys TA 2027	2028	2029
Liikevaihto	1 797 074	1 900 000	1 950 000	2 000 000	2 050 000
Liiketoiminnan muut tuotot	793 700	640 000	700 000	700 000	700 000
Ulkopuoliset palvelut ja materiaalikulut	-345 339	-355 500	-375 000	-386 000	-393 000
Henkilöstökulut	-1 266 425	-1 260 000	-1 310 000	-1 342 000	-1 368 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-664 802	-660 000	-663 000	-663 000	-663 000
Liiketoiminnan muut kulut	-1 062 725	-935 000	-965 000	-972 000	-989 000
Liikevoitto/ -tappio	-748 517	-670 000	-663 000	-663 000	-663 000
Rahoitustuotot- ja kulut	-4 690	0			
Tilinpäätössiirrot					
Tuloverot ja muut välittömät verot					
Tilikauden tulos	-753 207	-670 000	-663 000	-663 000	-663 000

Tunnusluvut	TP 2025	TA+muutokset 2026	Esitys TA 2027	2028	2029
Investoinnit	0	131 500	180 000	75 000	0,5-2 M
Investointien tulorahoitus, %	0				
Lainakanta	0	0	0	0	0
Taseen loppusumma	6 211 586				
Sijoitetun pääoman tuotto, %	Negatiivinen	Negatiivinen	Negatiivinen	Negatiivinen	Negatiivinen
Omavaraisuusaste, %	Negatiivinen	Negatiivinen	Negatiivinen	Negatiivinen	Negatiivinen
Henkilöstömäärä	21	21	21	21	21

Strategia

Rajamäen Uimahalli Oy:n toiminnan strateginen perusta on kuntalaisille tarjottavien uimahallipalvelujen sekä terveellä pohjalla olevan liiketoiminnan yhdistäminen. Kyseessä on terveyteen, hyvinvointiin ja liikuntakyvyn ylläpitoon liittyvä palveluliiketoiminta. Palvelut kilpailevat muiden vapaa-ajan aktiviteettien kanssa. Rajamäen Uimahalli haluaa olla merkittävä osa Nurmijärven kunnan ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa. Yhtiö ei tavoittele voittoa uinti liiketoiminnalla, mutta sen markkinoilla olevien liiketoimintojen (kuntosali, ryhmäliikunta ja kahvio) tulee tuottaa voittoa yhtiölle. Tappiollista tulosta pyritään minimoimaan, jotta omistajalta tarvittava avustus uintiolosuhteiden ylläpitämiseksi pysyisi kohtuullisena.

Strategiset linjaukset

1. Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka

2. Tuottavuus ja taloudellisuus

3. Laatu ja vaikuttavuus

Strategisten linjausten kautta johdetulla toiminnalla tähdätään vision toteutumiseen. Visio vuodelle 2032 on olla Suomen turvallisin uimahalli.

Toiminnan kuvaus

Ydintoiminta ja palvelukokonaisuudet:

* Allaspalvelut: uimahallissa on kuusi allasta (25 metrin kuntoallas, monitoimi-, lasten-, lämminvesi-, kylmävesi- ja hyppyallas), jotka mahdollistavat kuntouinnin, vesijuoksun ja virkistymisen.

* Kuntosali- ja ryhmäliikuntapalvelut: moderni, kahteen kerrokseen sijoittuva kuntosali sekä kattava ryhmäliikuntatarjonta (yli 80 tuntia ohjattua liikuntaa viikossa).

* Kurssitoiminta: lakisääteistä uimataitoa ja hyvinvointia edistävät uimakoulut, vauva- ja perheuinti sekä aikuisten tekniikkakurssit.

* Tukipalvelut: asiakasviihtyvyyttä tukevat kahvio- ja pro-shop-palvelut.

Toiminnalliset tavoitteet ja vaikuttavuus

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen: Uimahalli kerää parhaimmillaan yli 300 000 asiakaskäyntiä vuodessa, ja sen toiminta on painotettu voimakkaasti terveyttä edistävään liikuntaan, perhepalveluihin sekä erityisryhmien aktivointiin.

Saavutettavuus ja esteettömyys: Kaikki toiminnalliset tilat sijaitsevat yhdessä tasossa, ja hallissa on huomioitu liikuntaesteiset muun muassa monitoimialtaan invanostimella ja erityissaunalla.

Uimataidon edistäminen: Erityisenä painopisteenä on Nurmijärven koululaisten uinninopetus ja uimataidon kehittäminen.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Nurmijärven asukasrakenteen muutos lisää tarvetta esteettömille palveluille, senioriliikunnalle ja terapeuttiselle allastoiminnalle. Uimahallin kaikki tilat on jo pitkälle rakennettu esteettömiksi, mikä saattaa antaa pienen kilpailuedun kasvavaan kysyntään. Samoin myös erittäin ammattitaitoinen henkilökunta mahdollistaa palveluiden korkean laadun.

Uimahalliyhtiön pitää pystyä lähitulevaisuudessa tekemään innovatiivisia investointeja energiaan liittyen, joiden avulla pystyttäisiin pienentämään vuosittaisia käyttökuluja. Yhtiön pitää myös miettiä tarkasti ja vastuullisesti hinnoittelupolitiikkaansa, sillä omistajalta tuleva tuki käyttötalouteen saattaa olla pienenemään päin, sillä kunnalla on isoja säästöpaineita tuleville vuosille.

Suoritteet

PALVELU	Mittari	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Verkkokauppaostojen osuus liikevaihdosta	Myydyt tuotteet	14,60 %	16,80 %	17,20 %	18,00 %	18,00 %
Kassatapahtumien keskiostos (sis. alv)	Keskihinta/ostos	7,90 €	8,20 €	8,80 €	9,50 %	9,50 %
Oheismyynnin osuus liikevaihdosta	Prosenttisouus liikevaihdosta	36,30 %	34,80 %	37,00 %	39,00 %	42,00 %

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

		Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso				
Tavoitteet, joista yhtiön tulee raportoida	Tavoitteen mittari	TP 2024	TP 2025	TA 2026	*TA 2027*	TS 2028	TS 2029	Toimenpiteet
Yhtiön tulee aktiivisesti kehittää toimintoja yhtiön liikevaihdon kasvattamiseksi	Liikevaihdon muutos, %	-1,7 %	4,1 %	2,7 %	2,6 %	2,6 %	2,6 %	Hinnankorotukset
Yhtiön asiakasmaksujen tulee olla kohtuullisella tasolla ja kilpailukykyiset suhteessa lähialueiden uimahalleihin	Asiakasmaksujen taso	* 7,40 € ** 4,20 € *** 4,20 €	8 €, k-arvo 6,80 € *14,26 % 4,50 €, k-arvo 3,50 € **21,62 % 4,50 €, k-arvo 3,30 € ***26,40 %	8 €, k-arvo 6,80 € *14,26 % 4,50 €, k-arvo 3,50 € **21,62 % 4,50 €, k-arvo 3,30 € ***26,40 %	6-10 % korotukset aikuisten maksuihin	0-5 %	0-5 %	Korotukset voimaan 1.1.2027 alkaen. Perusteluna hyvien uimaolosuhteiden ylläpitäminen, mm. vesi +32. Korotukset myös rata- sekä tilavuokriin
Yhtiön asiakasmäärä pysyy riittävällä tasolla	Asiakaskäyntien määrä	-5,8 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	Asiakastyytyväisyys, turvallisuus, veden lämpötila, palvelutason säilyttäminen, siisteys
Kunnan vuosittaisen toimintatuen määrä on enintään 600 000 euroa	Kunnan toimintatuki €/vuosi	730 000	700 000	600 000	700 000	700 000	700 000	Uimahalliyhtiö on kesäkuussa 2026 saanut tiedon, että omistaja esittää kehyksessään uimahallin toimintatuen määräksi 700 000 euroa.
Kunnan vuosittaisen toimintatuen osuus liikevaihdosta pysyy samana tai pienenee. Yhtiön tulee parantaa toimintojen kannattavuutta.	Toimintatuen osuus liikevaihdosta, %	41 %	38,95 %	32,40 %	35,89 %	35,00 %	34,14 %	Markkinoilla olevien liiketoimintojen pitäminen kannattavana ja niiden kehittäminen.
Kunnan vuosittaisen toimintatuen määrä pysyy vakaana	Kunnan tuki / käynti	2,41	2,30	2,10	2,20	2,20	2,20	Uimahalliyhtiön avoin ja läpinäkyvä toiminta tuo lisäarvoa omistajalle

* = aikuisten uinti vertailuhalleja kalliimpi
**= lasten uinti vetailuhalleja kalliimpi
***= eläkeläisten uinti vertailuhalleja kalliimpi

Vertailuhallit: Hyvinkää, Kerava, Järvenpää, Lohja, Vantaa, Espoo

LIITTEET

Henkilöstösuunnitelma

Kaavoitusohjelmat

Kunnallistekniikan rakentamisen periaatteet

Yhteenveto avustuksista

Sisäiset toimintatuotot ja –kulut

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2027 - 2029 18.9.2026, kunnanhallituksen esitys 19.10.2026, 140 §

Uudet, muutettavat ja lakkautettavat vakanssit. Palkkavaikutukset 1 000 €, huomioitu 1. työkokemuslisä sekä sivukulut.
Virat (v), työsopimussuhteet (t), vakinaiset (vak.). määräaikaiset (ma).

Tulosalue	virka/ työsuhde	vak	ma	alk. kk	2027 henkilöä	euroa 2027	2028 henkilöä	euroa 2028	2029 henkilöä	euroa 2029	Perustelut tiivistetysti
Elinvoimapalvelut											
Elinvoimapalvelut yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Viestintä- ja markkinointipalvelut											
Viestintä- ja markkinointipalvelut yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Talous- ja strategiapalvelut											
Talous- ja strategiapalvelut yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Hallintopalvelut											
Hallintopalvelut yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Henkilöstöpalvelut											
Henkilöstöpalvelut yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Konsernipalvelut yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2027 - 2029 18.9.2026, kunnanhallituksen esitys 19.10.2026, 140 §

Uudet, muutettavat ja lakkautettavat vakanssit. Palkkavaikutukset 1 000 €, huomioitu 1. työkokemuslisä sekä sivukulut.
Virat (v), työsopimussuhteet (t), vakinaiset (vak.). määräaikaiset (ma).

Tulosalue	virka/ työsuhde	vak	ma	alk. kk	2027 henkilöä	euroa 2027	2028 henkilöä	euroa 2028	2029 henkilöä	euroa 2029	Perustelut tiivistetysti
SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA											
Hallinto- ja talouspalvelut											
Hallinto- ja talouspalvelut yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Koulutuspalvelut											
Opetustoimen asiantuntija	t	X		1.8.2027	1,0	29,0	0,0	69,0		69,0	Koulutuspalveluiden hallinnon tiimi on erittäin pieni ja haavoittuvainen, vaikka tulosalue on kunnan suurin ja vastaa n. 60M€ budjetista. Rakennushankkeiden johtaminen, monikulttuuristen oppilaiden määrän kasvu, tieto- ja viestintätekniikan kehittämisen tarpeet ovat lisääntyneet. Uuden henkilön myötä tehtäviä jaetaan tiimin kesken uudestaan ja varmistetaan koulutuspalveluiden toimivuus myös poikkeustilanteissa.
Perusopetuksen rehtori	v	X		1.8.2027	-1,0	-30		-72		-72	Rehtorin viran lakkauttaminen, Harjulan ja Syrjälän koulujen hallinnollinen yhdistyminen.
Luokanopettaja	v	X		1.8.2027	-1,0	-20		-49		-49	Luokanopettajan viran lakkauttaminen, oppilasmäärän lasku ja opetusryhmien vähentyminen.
Kieli- ja kulttuuriopettaja	v		X	1.8.2027	2,0	0	2	0		0	Monikulttuuristen oppilaiden määrän kasvu. Resurssi kohdennetaan tuntikehyksestä, jonka vuoksi lisäkustannuksia ei tule.
Erityisopettaja	v	x		1.8.2027	4,0	0	4	0		0	Oppimisen tuen uudistus (perusopetuslaki 1.8.2025 lukien). Erityisopettajien virkoja perustetaan, jotta saavutetaan tuen rakenteiden muutokseen riittävä resurssi. Tunnit sisältyvät koko kunnan tuntikehykseen ja kustannusvaikutus siten 0 €.
Luokanopettajan viran lakkautus	V	X		1.8.2027	-4,0	0		0		0	Oppimisen tuen uudistus (perusopetuslaki 1.8.2025 lukien). Luokanopettajien virkoja lakkautetaan ja tuntikehyksessä olevat tunnit suunnataan perustettavien erityisopettajan virkojen kustannuksiin. Kustannusvaikutus 0 €.
Koulutuspalvelut yhteensä					1,0	-21,0	6,0	-52,0	0,0	-52,0	Perustettavia uusia vakinaisia vakansseja vuonna 2027 yhteensä 7, lakkautettavia 6.
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut											
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Varhaiskasvatuspalvelut											
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	t	x		1.1.2027	-2,0	-78,0		-78,0		-78,0	Varhaiskavatuksen lastenhoitajien vakanssien lakkauttaminen. Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajien / varhaiskasvatuksen sosionomien määrää tulee lisätä niin, että vuonna 2030 päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus.
Varhaiskasvatuksen sosionomi	t	x		1.1.2027	2,0	94,0		94,0		94,0	Varhaiskasvatuksen sosionomin vakanssien perustaminen. Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajien / varhaiskasvatuksen sosionomien määrää tulee lisätä niin, että vuonna 2030 päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus.
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	t	x		1.8.2027	-5,0	-81,0		-278,0		-278,0	Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien tehtävien lakkauttaminen. Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajien / varhaiskasvatuksen sosionomien määrää tulee lisätä niin, että vuonna 2030 päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus.
Varhaiskasvatuksen sosionomi	t	x		1.8.2027	5,0	98,0		334,0		334,0	Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajien / varhaiskasvatuksen sosionomien määrää tulee lisätä niin, että vuonna 2030 päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus.
Toimitilahuoltaja	t	x		1.1.2027	-2,0	-69,0		-69,0		-69,00	Tehtävien lakkauttaminen, vuokramallien käyttöönoton myötä toimitilahuoltajien vakanssien määrän tarve vähentynyt.
Toimitilahuoltaja	t	x		1.1.2027	-5,0	0,0					Avoinna olevat ja tarpeettomiksi käyneet tehtävät lakkautetaan (vuodelle 2026 ei varattu palkkarahoja).
Varhaiskasvatuksen sosionomi	t	x		1.1.2028,1.8.2028, 1.1.2029 ja 1.8.2029			12	301,0	10	561,0	Varhaiskasvatuksen sosionomien tehtävät. Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajien / varhaiskasvatuksen sosionomien määrää tulee lisätä niin, että vuonna 2030 päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus.
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	t	x		1.1.2028,1.8.2028, 1.1.2029 ja 1.8.2029			-12	-250,0	-10	-466,0	Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien tehtävien lakkauttaminen (yht 22) vuosina 2028 ja 2029. Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajien / varhaiskasvatuksen sosionomien määrää tulee lisätä niin, että vuonna 2030 päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus.
Varhaiskasvatuspalvelut yhteensä					-7,0	-36,0	0,0	54,0	0,0	98,0	Perustettavia uusia vakansseja vuonna 2027 yhteensä 7, lakkautettavia 14.
Nuorisopalvelut											
Nuorisopalvelut yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut											
Museo-opas	t		X	1.5.2027	0,3	9,5		9,6		9,7	Tykkitornin opastus.
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut yhteensä					0,3	9,5	0,0	9,6	0,0	9,7	Perustettavia uusia määräaikaisia vakansseja 0,3.
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala yhteensä					-5,7	-47,5	6,0	11,6	0,0	55,7	Perustettavia uusia vakansseja v. 2027 yhteensä 14,3, lakkautettavia 20.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2027 - 2029 18.9.2026, kunnanhallituksen esitys 19.10.2026, 140 §

Uudet, muutettavat ja lakkautettavat vakanssit. Palkkavaikutukset 1 000 €, huomioitu 1. työkokemuslisä sekä sivukulut.
Virat (v), työsopimussuhteet (t), vakinaiset (vak.). määräaikaiset (ma).

Tulosalue	virka/ työsuhde	vak	ma	alk. kk	2027 henkilöä	euroa 2027	2028 henkilöä	euroa 2028	2029 henkilöä	euroa 2029	Perustelut tiivistetysti
YMPÄRISTÖTOIMIALA											
Hallinto- ja talouspalvelut											
Henkilöstösihteeri	t		x	1.1. - 31.3.2027	0,2	7,0					Määräaikainen tarve henkilöstöhallinnon lähituelle.
Hallinto- ja talouspalvelut yhteensä					0,2	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Maankäyttö ja kaavoitus											
Kaavoittaja	t		x	1.1.2027 - 31.12.2029	1,0	65,7		65,7		65,7	Kunnanhallituksen esitys 19.10.2026, 140 §: Kaavoituksen henkilöstöresurssien vahvistaminen siten, että palkataan yksi uusi kaavoittaja, jonka tehtävänä on ensisijaisesti edistää taajamien täydennysrakentamiseen liittyvien kaavahankkeiden valmistelua. Kaavahankkeiden edistämiselle asetetaan vuosittaiset mitattavat tavoitteet, joiden toteutumista seurataan ja arvioidaan. Saavutettujen tulosten perusteella arvioidaan myös tehtävän jatkotarvetta määräaikaisuuden päättyessä. Tehtävän vuosittaiset henkilöstökustannukset ovat n. 70 000 euroa, joista 35 000 euroa katetaan toimialan sisäisillä määrärahojen kohdennuksilla ja toiminnan tehostamisella. Määrärahalisäys 35 000 e vuosina 2027 - 2029.
Maankäyttö ja kaavoitus yhteensä					1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tekninen keskus											
Katutarkastaja	t		x	1.1.-31.12.2027	1,0	52,0					Tekniseen keskukseen tarvitaan lisäresurssointia katu- ja yleisten alueiden käytön/ylläpidon valvontaan ja tarkastamiseen. Määräaikaisuuden jatkaminen.
Tekninen keskus yhteensä					1,0	52,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tilakeskus											
Rakennusautomaatioinsinööri	t	x		1.4.2027	1,0	48,7		65,7		65,7	Rakennusautomaatio lisääntyy kunnassa joka vuosi ja on hyvin tärkeää, että meillä on oma asiantuntija tilakeskuksella asiaa hoitamassa.
Tilakeskus yhteensä					1,0	48,7	0,0	65,7	0,0	65,7	
Ympäristötoimiala yhteensä					3,2	107,7	0,0	131,4	0,0	131,4	
NURMIJÄRVEN VESI -liikelaitos											
Kehityspäällikkö	t		x	1.1. - 30.09.2027	0,6	52,0					Uusi vesihuoltolaki ja direktiivit edellyttävät yhä tarkempaa raportointia ja dokumentointia vesi-huollon nykytilasta sekä tulevaisuuden resurssi- ja investointitarpeista.
Nurmijärven vesi yhteensä					0,6	52,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Nurmijärven vesi yhteensä					0,6	52,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
ALEKSIA -liikelaitos											
Kehittäminen ja tuki											
Kehittäminen ja tuki yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Pohjoinen palvelualue											
Pohjoinen palvelualue yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Keskinen palvelualue											
Keskinen palvelualue yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Eteläinen palvelualue											
Eteläinen palvelualue yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Aleksian Pata											
Aleksian Pata yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Aleksia yhteensä					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

YHTEENVETO: UUDET VIRAT JA TYÖSUHTEISET TEHTÄVÄT 2027 - 2029							
Toimialat ja liikelaitokset yhteensä	2027 henkilöä	euroa 2027	2028 henkilöä	euroa 2028	2029 henkilöä	euroa 2029	Nimikkeet
KONSERNIPALVELUT	0,0						
SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT	14,3	230,5	6,0	301,0	10,0	561,0	
YMPÄRISTÖTOIMIALA	3,2	173,4		131,4		131,4	
NURMIJÄRVEN VESI -liikelaitos	0,6	52,0					
ALEKSIA -liikelaitos	0,0						
YHTEENSÄ	18,1	455,9	6,0	432,40	10,0	692,40	

YHTEENVETO: LAKKAUTETTAVAT VAKANSSIT 2027 - 2029							
Toimialat ja liikelaitokset yhteensä	2027 vakanssia	euroa 2027	2028 vakanssia	euroa 2028	2029 vakanssia	euroa 2029	Vakanssikoodit ja nimikkeet
KONSERNIPALVELUT	0,0						
SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT	-20,0	-278,0	-12,0	-796,0	-10,0	-1012,0	
YMPÄRISTÖTOIMIALA	0,0						
NURMIJÄRVEN VESI -liikelaitos	0,0						
ALEKSIA -liikelaitos	0,0						
YHTEENSÄ	-20,0	-278,0	-12,0	-796,0	-10,0	-1012,0	

KAAVOITUSOHJELMAT

KAAVOITUSOHJELMA 2027-2031

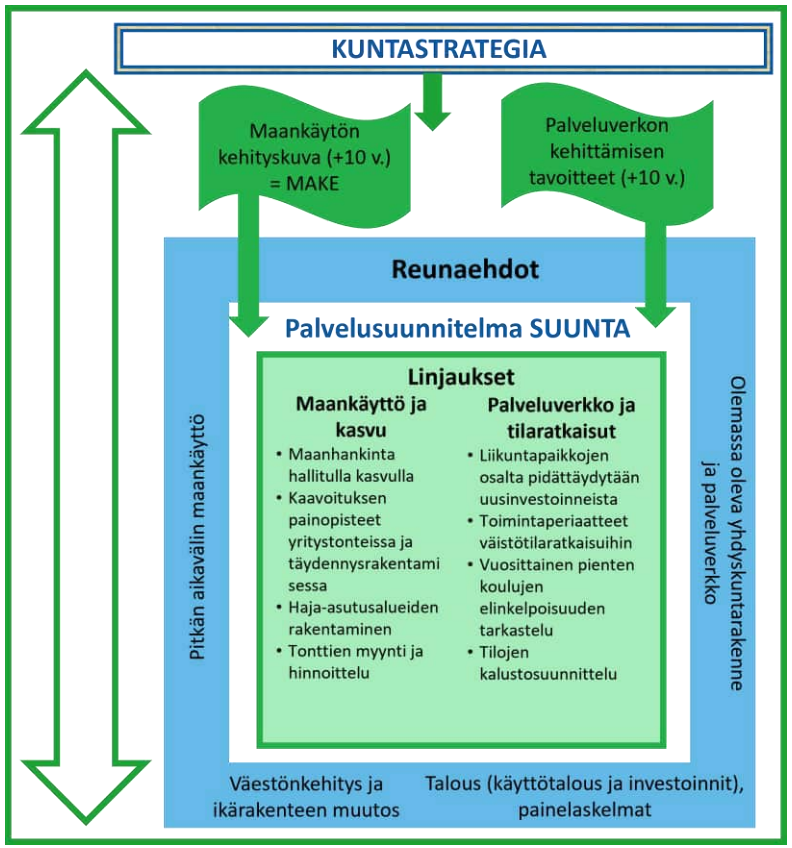
2.9.2026

Nurmijärvi
Ylpeästi Lande



Kaavoituksen painopisteet, tavoitteet ja seuranta

- Kaavoituksella luodaan edellytykset rakentamiselle ja kunnan kasvulle valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Riittävä kaavavaranto varmistaa, että kunnalla on jatkuvasti tarjolla kysyntää vastaavia ja toteuttamiskelpoisia tontteja asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Kaavoitus ja kunnallistekniikan suunnittelu vaativat kuitenkin paljon resursseja, joten hankkeiden suunnittelua joudutaan priorisoimaan asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
- Tavoitteita on asetettu mm. kuntastrategiassa ja SUUNTA -palvelusuunnitelmassa (19.08.2026 §47) sekä valtuuston vuonna 2020 hyväksymässä Maankäytön tavoiteohjelmassa (MATA) ja kunnanhallituksen vuonna 2023 hyväksymässä Nurmijärven asumisen ohjelmassa.
- SUUNTA -linjaukset ohjaavat kunnan kasvua ja maankäyttöä kokonaisuutena siten, että maanhankinta, kaavoitus, haja-asutusalueiden rakentaminen sekä tonttien myynti ja hinnoittelu tukevat hallittua, taloudellisesti kestävää ja palveluverkon kannalta tarkoituksenmukaista kehitystä. Tavoitteena on varmistaa, että kunnan kasvu perustuu ennakoivaan suunnitteluun, strategisiin valintoihin ja yhdyskuntarakenteen pitkäjänteiseen kehittämiseen.
- Kuntastrategian ja SUUNTA -linjausten mukaisesti kaavoituksessa priorisoidaan taajamien täydennysrakentamista ja yritystontteja. Uusien asuinalueiden avaaminen suunnittelulle perustuu kaavataloudelliseen ajatteluun, kasvun hinnan ja palveluverkon kestävyyden tarkasteluun. Kaavoitusta ohjelmoidaan edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti, kaavoituksen resurssit huomioiden.
- Asemakaavoitusohjelman ja kunnallistekniikan rakentamisohjelman aikataulut työstetään vuosittain yhdessä. Kunnan investointipäätökset määrittävät, miten esimerkiksi uusia alueita ja palveluverkon hankkeita voidaan aloittaa.
- Hankkeille asetetaan kaavoitusohjelmassa tavoitteellinen aikataulu. Ohjelman toteutumista seurataan vuosittain kunnan osavuosikatsauksien sekä toimintakertomuksen yhteydessä.



YLEISKAAVOITUS 2027-2031



YLEISKAAVOITUSOHJELMA 2027–2031

Rajamäen osayleiskaava

- Rajamäen osayleiskaava ohjaa taajaman kehittämistä ja asemakaavoitusta. Osayleiskaavatyön tueksi on laadittu mm. luontoselvitys, rakennusperintöselvitys, kaupan palveluverkon selvitys, liikenneverkkoselvitys sekä arkeologinen inventointi. Osayleiskaavaluonnoksen valmistelu on käynnissä. Tavoitteena on, että osayleiskaavaluonnos esitellään lautakunnalle keväällä 2027.

Teollisen luokan aurinkovoimaloiden osayleiskaavat: Savikko ja Raala

- Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan laadinta käynnistyi keväällä 2025. Tavoitteena on, että osayleiskaavaehdotus esitellään lautakunnalle vuoden 2026 aikana. Mahdollinen Raalan aurinkovoimalan osayleiskaavan kaavoitushakemus tulee päätöksentekoon vuoden 2027 aikana.

Ilvesvuoren eteläisen laajennusalueen osayleiskaava

- Ilvesvuoren eteläisen laajennusalueen osayleiskaavasta on tehty aloituspäätös keväällä 2026. Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien työpaikkatoimintojen sijoittuminen nykyisen Ilvesvuoren eteläisen työpaikka-alueen läheisyyteen. Osayleiskaavatyön on tarkoitus tulla vireille vuonna 2027.

Kunnan elinkeinoelämään tai palvelutuotannon edellyttämät osayleiskaavamuutokset

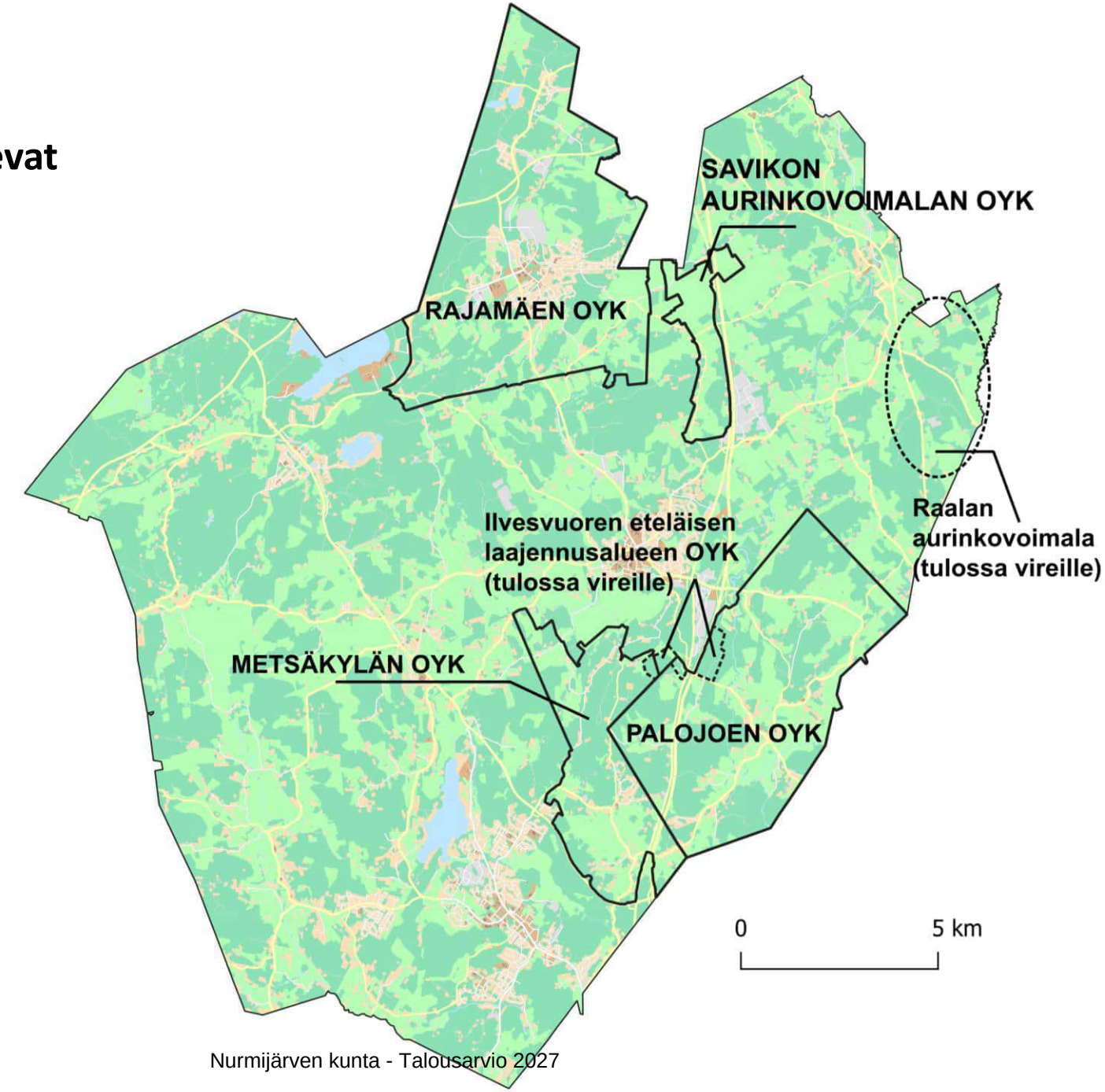
- Osayleiskaavojen pieniä muutoksia voidaan tehdä tarvittaessa kunnan elinkeinoelämään tai palvelutuotannon kannalta tärkeiden hankkeiden edistämiseksi.

YLEISKAAVOITUSOHJELMA 2027–2031

Maankäytön kehityskuva

- Kehityskuva luo edellytykset myös SUUNTA-työn edistämiselle. Koko kunnan yhtäaikaista yleispiirteistä maankäyttöä on tullut ajankohtaiseksi tarkastella useasta syystä, kuten uusi lainsäädäntö, uusi rakennusjärjestys sekä vanhojen osayleiskaavojen ajantasaisuus.
- Osa kunnan alueesta on kaavoittamatonta. Lisäksi osa voimassa olevista osayleiskaavoista on tarpeen päivittää maanomistajien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi sekä muuttuneen lainsäädännön ja uuden vaihemaakuntakaavan tavoitteiden huomioon ottamiseksi.
- Koko kunnan maankäytön kehityskuvan tavoitteena on muodostaa yhtenäinen ja ajantasainen perusta yleiskaavoitukselle sekä ohjata maankäytön pitkän aikavälin kehitystä koko kunnan alueella. Kehityskuva tarkastelee maankäytön keskeisiä periaatteita, yhdyskuntarakenteen suuntaamista sekä eri alueiden roolia osana kunnan kokonaisrakennetta. Kehityskuvan on tarkoitus olla osa koko kunnan strategisen yleiskaavan laadintaa, jolla ratkaistaan maankäytön kokonaisuuden kehittäminen.
- Kehityskuvatyön valmistelu on käynnistetty. Työ alkaa maankäytön periaatteiden laadinnalla vuonna 2027. Kehityskuva toteuttaa kuntastrategian mukaisen haja-asutusalueiden mitoitusta koskevaa toimenpidettä ja luo edellytykset maankäytön hallitulle ohjaamiselle myös asemakaava-alueiden ulkopuolella.
- Kehityskuvatyön yhteydessä luodaan strategian mukaiset haja-asutusalueiden rakentamisen periaatteet ja lisäksi tarkastellaan myös Metsäkylän ja Palojoen osayleiskaavojen ajantasaisuus ja ratkaistaan niiden jatkokehittämisen tarve osana kunnan kokonaisuutta. Kehityskuvassa tullaan hyödyntämään aiempaan MATA-työhön liittyvää aineistoa ja niistä tehtyjä johtopäätöksiä.

Vireillä olevat ja vireille tulevat osayleiskaavat 2027-2031



ASEMAKAAVOITUS 2027-2031



Asemakaavavaranto

- Kaavavaranto tarkoittaa käyttämätöntä rakennusoikeutta, joka sisältyy voimassa oleviin asemakaavoihin, eli varannolla tarkoitetaan rakentamatonta kerrosalaa. Alla on tiedot
- Asemakaavavaranto kerrosneliömetreinä vuoden **2025** lopussa (lainvoimaisissa asemakaavoissa) **yhteensä noin 344 400 k-m²** (2024: 362 600 k-m²), jakaantuen seuraavasti:
    - Asuinkerrostalot 70 100 k-m² (2024: 68 100 k-m²)
    - Asuinpientalot (erillistalot, paritalot, rivitalot) 274 300 k-m² (2024: 294 500 k-m²)
        - AR: 70 484 k-m² (61 tonttia)
        - AO1/AO2: 66 093/137 689 k-m², yhteensä 203 782 k-m² (728 tonttia)
- Varanto mahdollistaa laskennallisesti noin 1250 kerrostaloasunnon ja yhteensä noin 1000 rivitaloasunnon rakentamisen erillistalojen lisäksi. Jos laskettaisiin asukasväljyyttä 50 k-m2/asukas, tämä varanto mahdollistaisi väestönkasvun noin 6890 asukkaalla.
- Osa kaavavarannosta on yksityisten omistamalla maalla, jolloin toteutumista on haastavaa ennustaa. Suurempi osa kaavavarannosta sijaitsee kuitenkin kunnan omistamalla maalla. Osa kaavavarannosta on väistämättä epäkuranttia, eli ei välttämättä aidosti heti toteutettavissa olevaa asemakaavaa. Asemakaavojen päivittämistarpeita selvitetään esimerkiksi taajamien täydennysrakentamismahdollisuuksia tutkittaessa.



Asemakaavoitusohjelman aikataulutuksesta

- Kaavoitusohjelmassa on kuvattu aktiivisten ja seuraavien kahden vuoden aikana käynnistettävien asemakaavojen tavoiteaikataulut. Myöhemmät vuodet sisältävät jo paljon arviota ja liikkumavaraa, ja niiden osalta aikataulut tarkentuvat lähempänä.
- Vuoden 2031 jälkeiseen aikaan on tällä hetkellä siirretty useita hankkeita. Niiden aikataulut tarkentuvat tulevina vuosina. Hankkeita voidaan aloittaa aikaisemmin, mikäli edellytykset täyttyvät.
- Kaavahankkeet voivat alettuaan kestää noin vuodesta useisiin vuosiin riippuen esimerkiksi kaavan vaikuttavuudesta ja asemakaavayksikön resursseista ja niiden suuntaamisesta. Kaavahankeprosessin etenemiseen vaikuttavat oleellisesti;
  - hankekohtaisesti tehtävät selvitykset (Alueidenkäyttölaki edellyttää riittävät selvitykset)
  - hankkeen aikana käytävät neuvottelut maanomistajien kanssa
  - kunnan päätöksenteko esimerkiksi palvelutuotantoon liittyvien asemakaavojen osalta
  - muut suunnitteluun vaikuttavat reunaehdot.



Asemakaavoitusohjelman ulkopuolelta nostettavat kaavahankkeet

Vuosittain tulee esiin kunnan kannalta tärkeitä asemakaavahankkeita, joita ei ole osattu ennakoida tai joiden käynnistyminen on ollut epävarmaa. Näiden hankkeiden lisääminen jälkeenpäin ohjelmaan vähentää resursseja ohjelman muiden kaavojen käsittelystä. Asemakaavoitusohjelmassa on kolme kunnan talouden ja palvelutuotannon sekä elinkeinoelämän kannalta tärkeää osiota, joita ei ole voitu hankkeina ennakoida:

1. Uudet yritysalueet ja muut elinkeinoelämän edellyttämät asemakaavahankkeet

Uusien yritysalueiden asemakaavoitusta voidaan aloittaa, kun edellytykset kaavan laatimiselle ovat olemassa (maanhankinta, kaavoitussopimukset, osayleiskaavatilanne).

Elinkeinoelämän tarpeisiin pyritään vastaamaan pitkän tähtäimen kaavoituksella ja tonttituotannolla, mutta usein käy niin, että jonkin kyseisen tontin kohdalla asemakaavaa tulisi räätälöidä tontista kiinnostuneen toimijan tarpeiden mukaan. Näissä tapauksissa voidaan toimijan kanssa laatia riittävän sitovat sopimukset ja aloittaa kaavatyö tämän asemakaavoitusohjelman ulkopuolisena hankkeena.

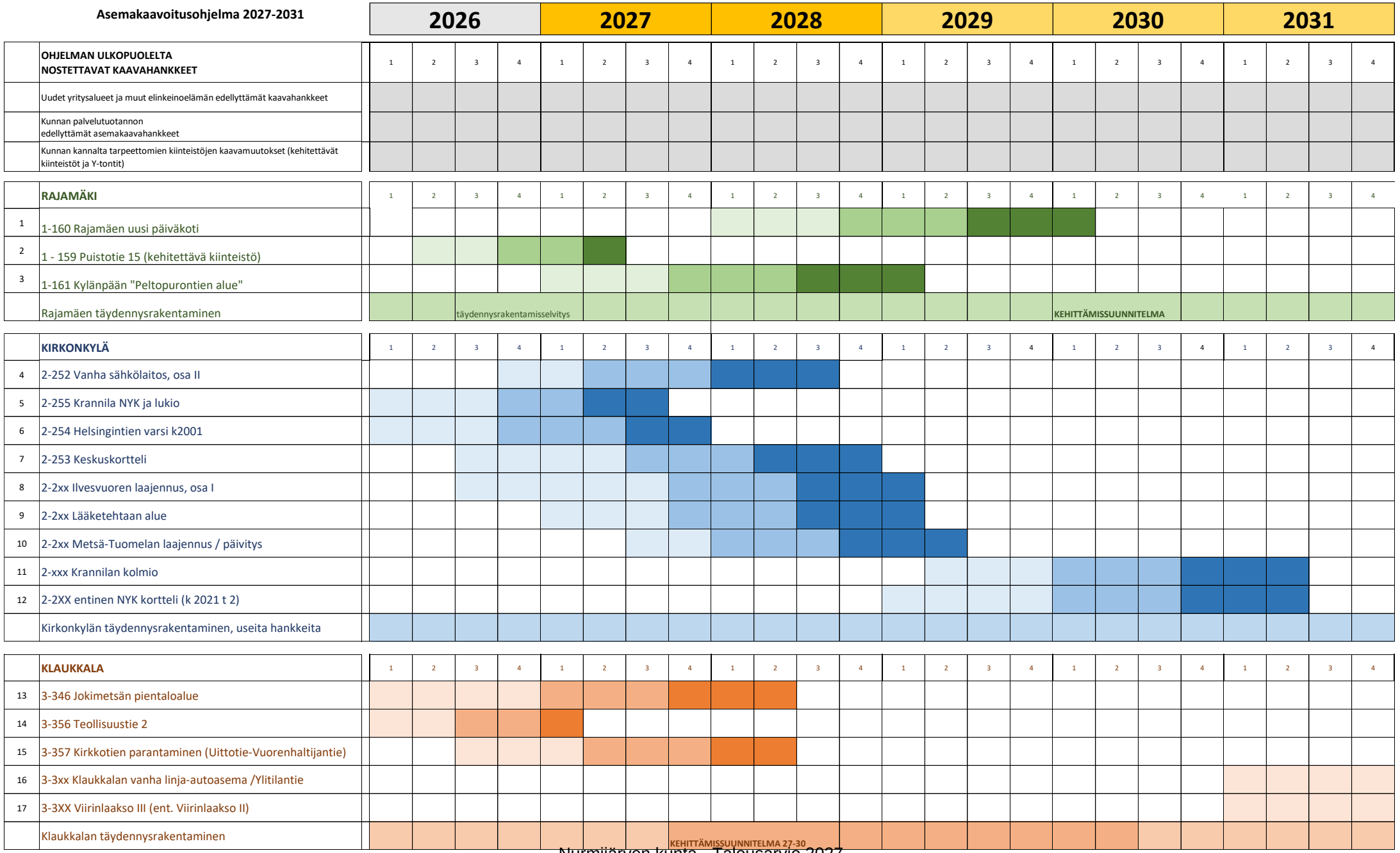
2. Kunnan palvelutuotannon edellyttämät asemakaavahankkeet

Tähän kategoriaan kuuluvat mm. koulut, päiväkodit jne. Edellä mainittujen rakennusten korjaukset / uudisrakennukset / väistötilat ovat haastavia myös maankäytön kannalta, koska niiden vaatimiin tilavarauksiin ei useinkaan ole varauduttu asemakaavassa. Kunnan palvelutuotantoa varten tehtävien asemakaavanmuutosten oikea-aikaisuuden varmistamiseksi tehtävä kiinteä yhteistyö on vähentänyt tämän osion käyttötarvetta, kun hankkeita on voitu aiempaa paremmin ennakoida kaavoitusohjelmaan. Käynnissä oleva palveluverkkosuunnittelu tulee linjaamaan tulevaisuuden tarpeita ja sen mukaiset kaavoitustarpeet saadaan ajoissa ohjelmoitua.

3. Kunnan kannalta tarpeettomien kiinteistöjen asemakaavamuutokset myyntiedellytysten parantamiseksi

Tämän kategorian lisääminen ohjelmaan on koettu tärkeäksi erityisesti nykyisessä taloustilanteessa, jossa pyritään karsimaan kaikki tarpeettomat kuluerät kunnan taloudesta. Kunnalle tarpeettomien kiinteistöjen myynnin estää useissa tapauksissa vanhentunut tai tarkoitukseen sopimaton asemakaavamerkintä. Näiden usein pienehköjen kohteiden asemakaavamuutoksia otetaan työn alle muutamia kerrallaan kunnan maankäytön ja tilakeskuksen kanssa koordinoidusti.

Asemakaavoitusohjelma 2027-2031



RAJAMÄKI

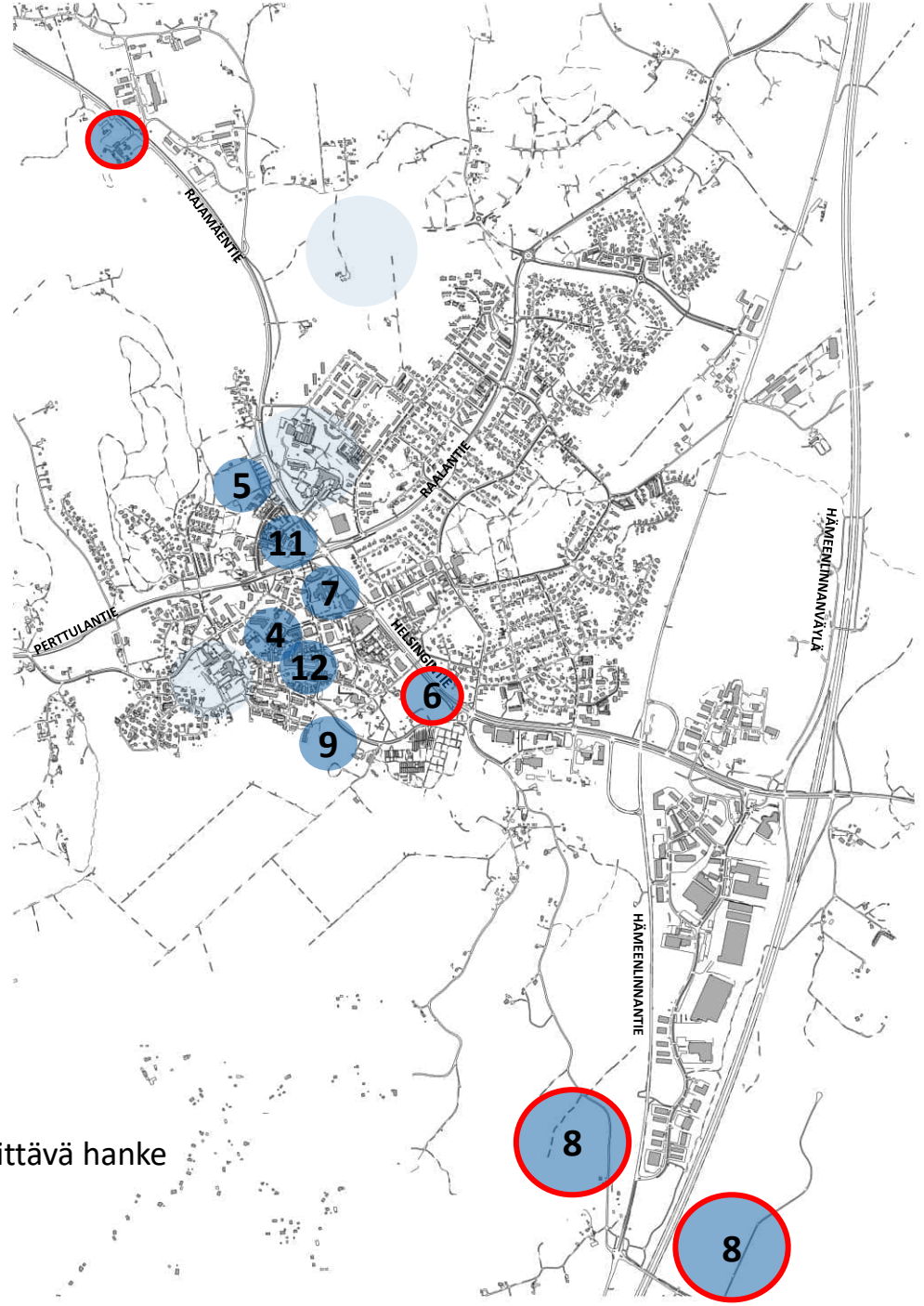
- Palveluverkkoratkaisun myötä päätetään uuden päiväkodin sijainti, ja sen rakentamis- ja kaavoitusaikataulu tarkentuvat (1).
- Puistotien asemakaavamuutos on yksi kunnan omistamien, ns. kehitettävien kiinteistöjen kaavamuutoksia (2).
- Peltopurontien kaavamuutos tarvitaan, koska voimassa oleva asemakaava ei vastaa alueen kysyntää (3).
- Kylänpään tontit alkavat loppua, mutta Hellaspolun asemakaava-alueelta saadaan pian muutama pientalotontti myyntiin. Uudenniityn alueella on valmis asemakaava, sen kunnallistekniikka toteutetaan rakentamisohjelman mukaisesti, ja Kylänpään läntinen jatko-osa (maanomistus kunnalle keväällä 2026) on tarkoitus kaavoittaa siten, että se rakennettaisiin Uudenniityn alueen jälkeen, eli arviolta 2030-luvun alkupuolella.
- Rajamäen täydennysrakentamismahdollisuuksia ja kaavamuutostarpeita tutkitaan osayleiskaavatyön yhteydessä laadittavassa täydennysrakentamisselvityksessä kesällä 2026. Tarvittaessa laaditaan osayleiskaavan jälkeen erillinen Rajamäen keskustan kehittämissuunnitelma, jossa muodostetaan kokonaiskuva alueen kehittämisestä yksittäisten asemakaavanmuutosten pohjaksi. Kaavamuutoksia valmistellaan kunnan tai yksityisten kiinteistönomistajien aloitteesta mahdollisuuksien mukaan.



KIRKONKYLÄ

- Kirkonkylässä painotetaan lähivuosina erityisesti täydennysrakentamista ja elinkeinoelämän hankkeita.
- Lääketehtaan alueen kaavoittaminen ja rakentaminen ei vaadi merkittäviä investointeja kunnallistekniikkaan ja katuihin, joten se on järkevää yhdyskuntarakennetta täydentävää asuinrakentamista.
- Kaavoitusohjelmassa listattujen hankkeiden lisäksi tarkoitus käynnistää 1-3 keskustan täydennysrakentamista edistävää hanketta yksityisten kiinteistönomistajien kaava-aloitteiden perusteella.
- Keskuskorttelin, Krannilan kolmion ja entisen NYK-korttelin asemakaavamuutokset ovat merkittäviä, Kirkonkylän keskustaa uudistavia hankkeita (7, 11, 12). Kokoluokaltaan ne ovat sen verran suuria, ettei niitä kannata eikä ole mahdollista toteuttaa yhtä aikaisesti.
- Metsä-Tuomelan maanläjitysalueen kapasiteettia on tarpeen kasvattaa, ja hanke edellyttää asemakaavamuutosta (10).
- Toreeninmäen, Heinoja III ja Lukkarin alueiden asemakaavahankkeita on tarkoitus käynnistää vasta 2031 jälkeen (kartassa vaaleansinisellä).
- Kirkonkylän täydennysrakentaminen; Kirkonkylän lähivuosien kaavahankkeet ovat pääosin täydennysrakentamista, asemakaavamuutoksia laaditaan sekä kunnan että yksityisten aloitteesta. Asemakaavamuutoksissa huomioidaan valtuuston vuonna 2025 hyväksymän Kirkonkylän kehittämissuunnitelman periaatteet.

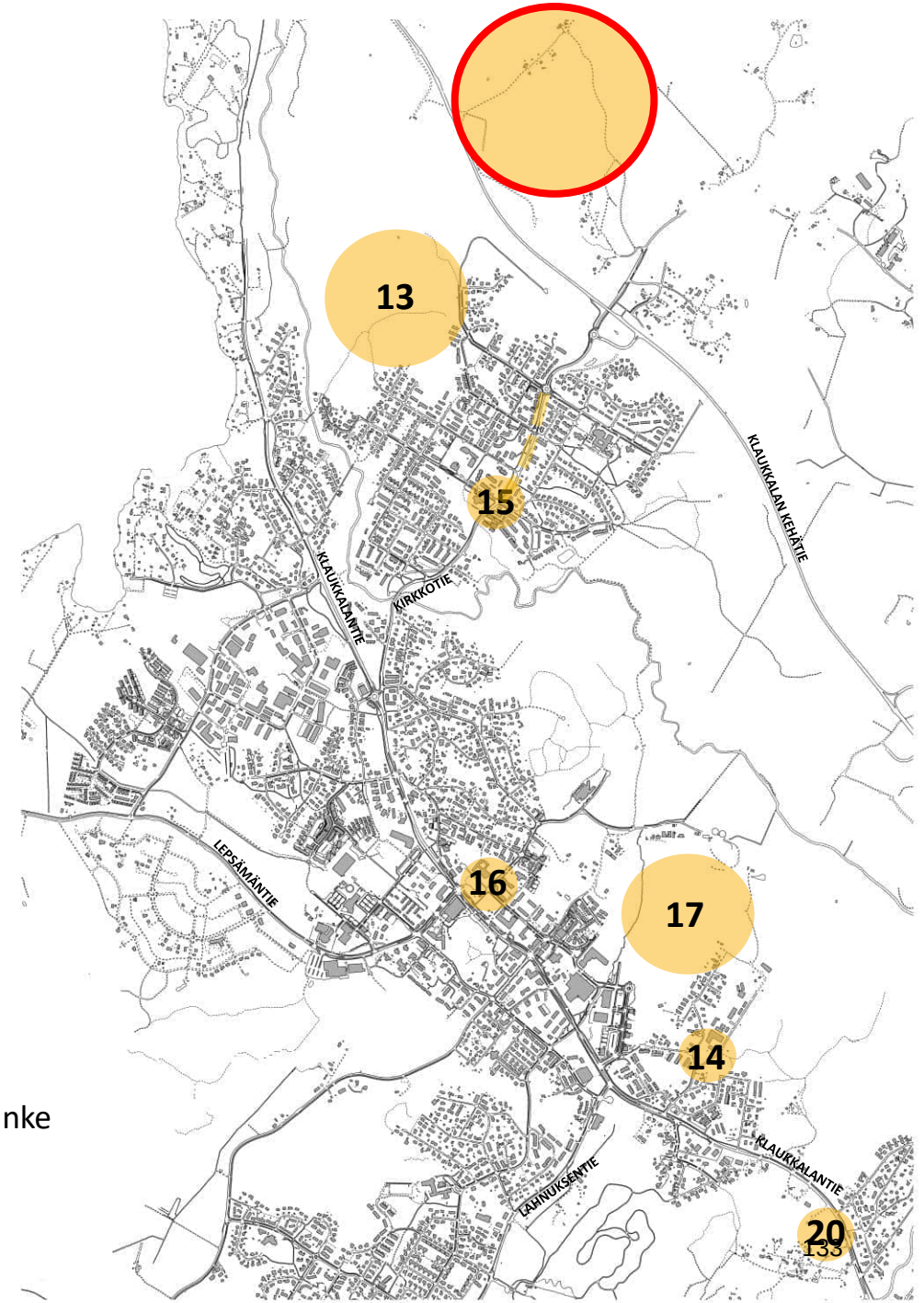
10



Elinkeinoelämän kannalta merkittävä hanke

KLAUKKALA

- Sudentullin työpaikka-alueen asemakaava hyväksyttiin keväällä 2026.
- Jokimetsän kaavaluonnosta valmistellaan. Tarvitaan mm. luontoselvitysten täsmennyksiä, ja kunnallistekniikan ja katujen yleissuunnitelman osalta tarkistuksia, jotta on mahdollista laatia asemakaavaluonnos ja alustavia arvioita alueen toteuttamiskustannuksista. Kirkkotien parantaminen on edellytys Jokimetsän kaava-alueen toteuttamiselle. (13,15)
- Klaukkalassa uusien alueiden toteuttaminen edellyttää merkittäviä kynnysinvestointeja lainvoimaisen Klaukkalan osayleiskaavan mukaisesti. Näitä merkittäviä hankkeita ovat Klaukkalantien parantaminen (lisäkaistat), Luhtajoentien rakentaminen ja Tornimäentien rakentaminen. Tällä hetkellä investointipäätöksiä näiden osalta ei ole. Jos edellytyksiä on, uusien alueiden suunnittelua voidaan aloittaa merkittävästikin aikaisemmin, kuin mitä kaavoitusohjelmaan on kirjattu.
- Ennen kuin on varmuutta kynnysinvestointien toteutumisajankohdista, painottuu Klaukkalan kehittäminen täydennysrakentamiseen ja esimerkiksi keskusta-alueen kehittämiseen. Keskustan kehittämissuunnitelman ja täydennysrakentamisselvityksen sekä palveluverkkosuunnitelman pohjalta avautuvia kaavamuutostarpeita käynnistetään edellytysten täyttyessä. Täydennysrakentaminen, kuten esimerkiksi palveluverkolta vapautuvien tonttien kaavoittaminen asumiseen, ei vaadi kunnalta suuria investointeja.
- Keskeisten alueiden kokonaissuunnittelulla voidaan nostaa alueen vetovoimaa ja houkuttelevuutta ja parhaimmillaan lisätä myös yksityisten kiinteistönomistajien kehittämishalukkuutta.



Elinkeinoelämän kannalta merkittävä hanke

RAJAMÄKI

1 Rajamäen uusi päiväkoti (1-160)

- Uuden päiväkodin laajuus, sijainti ja toteutumisaikataulu ratkaistaan palveluverkkoselvityksessä ja kunnan investointiohjelmassa. Asemakaavamuutos laaditaan niin, että toteutus mahdollistetaan päätettävässä aikataulussa. *Maanomistus: kunta. Palveluverkkorakentaminen.*

2 Puistotie 13-15 (1-159)

- Asemakaavamuutoksen tarkoitus on parantaa kunnan kannalta tarpeettomien kiinteistöjen myyntiedellytyksiä ja mahdollistaa alueelle rajamäkeläiseen mittakaavaan sopivaa asumista. Paikalta on purettu vanhoja rakennuksia ja se on nykytilassa rakentamaton. *Maanomistus: kunta. Kehitettävä kiinteistö.*

3 Kylänpää ”Peltopurontien alue” (1-161)

- Kylänpään alueen itäosassa muutetaan asemakaavaa vastaamaan paremmin Rajamäen rakentumisen tarpeita. *Maanomistus: kunta. Asuinrakentaminen.*



KIRKONKYLÄ 1/2

4 Vanha Sähkölaitos, osa II (2-252)

- Vanhan sähkölaitoksen alueen itäosan suunnittelua jatketaan, ratkaistaviin asioihin sisältyy muun muassa ns. terveystalon tulevaisuus. *Maanomistus: kunta. Asuinrakentaminen. Kehitettävä kiinteistö.*

5 Krannila NYK ja lukio (2-255)

- Mahdollistetaan uuden koulurakennuksen rakentaminen Nurmijärven yhteiskoululle ja lukiolle nykyisen Krannilan liikuntapuiston alueelle kunnanvaltuuston (12.3.2025) päätöksen mukaisesti. Suunnittelussa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan myös liikuntapuiston kehittäminen. *Maanomistus: kunta. Palveluverkkorakentaminen.*

6 Helsingintien varsi k2001 (2-254)

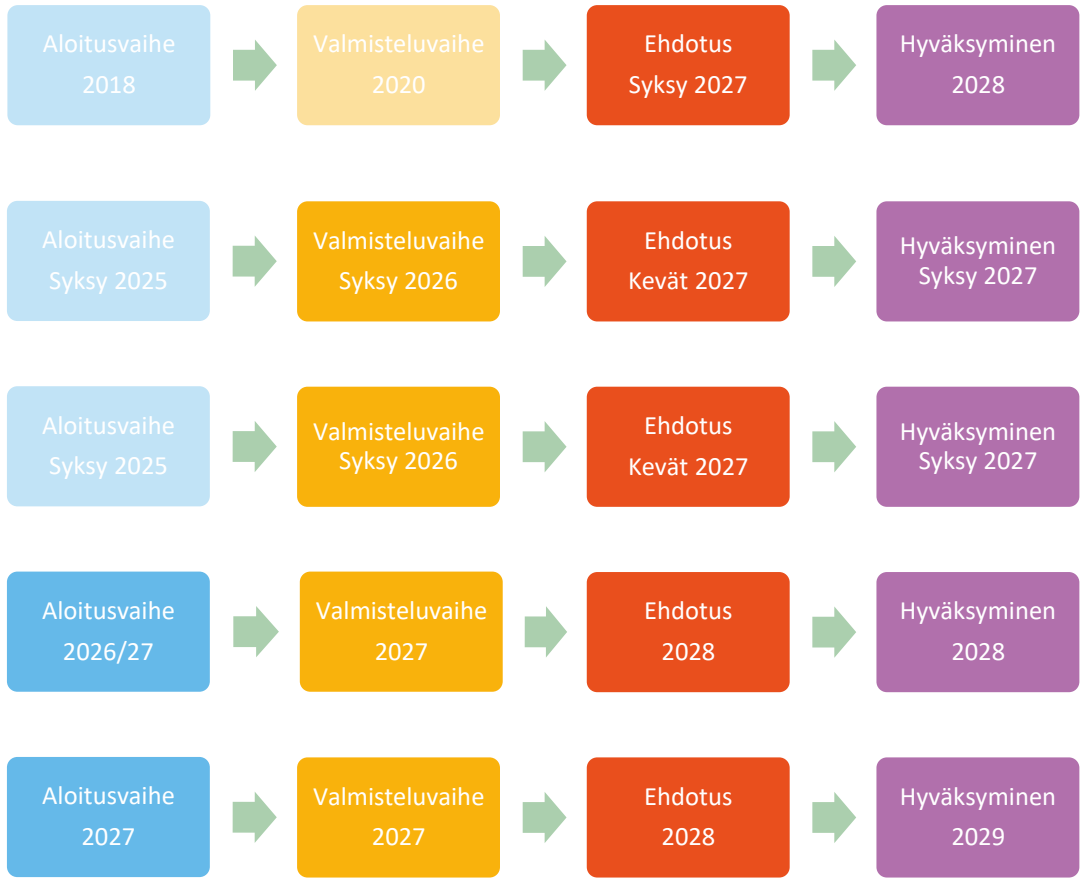
- Aluetta kehitetään liikerakentamiseen Kirkonkylän osayleiskaavan mukaisesti yksityisen aloitteesta. *Maanomistus: yksityinen. Liikerakentaminen.*

7 Keskuskortteli (2-253)

- Valtion virastotalon ja kunnantalon nykyisten korttelialueiden kehittämistä suunnitellaan muuttuneiden tarpeiden ja Kirkonkylän kehittämissuunnitelman antamien suuntaviivojen mukaisesti. Ennen asemakaavamuutosta tarvitaan kunnan tarpeiden tarveselvitys. *Maanomistus: kunta. Toimitila-, asuin- ja liikerakentaminen.*

8 Ilvesvuoren laajennus, osa I

- Ilvesvuoren työpaikka-aluetta laajennetaan etelä-/itäsuunnassa, asemakaavaa laaditaan osittain osayleiskaavan kanssa yhtäaikaisesti. *Maanomistus: kunta. Työpaikkarakentaminen.*



KIRKONKYLÄ 2/2

9 Lääketehtaan alue

- Ns. Vanhan lääketehtaan aluetta tutkitaan asumiseen ja virkistyskäyttöön. Alueella on voimassa työpaikka-alueen asemakaava, mutta osayleiskaavassa alue on osoitettu asumiseen. *Maanomistus: kunta. Asuinrakentaminen*

10 Metsä-Tuomelan laajennus / päivitys

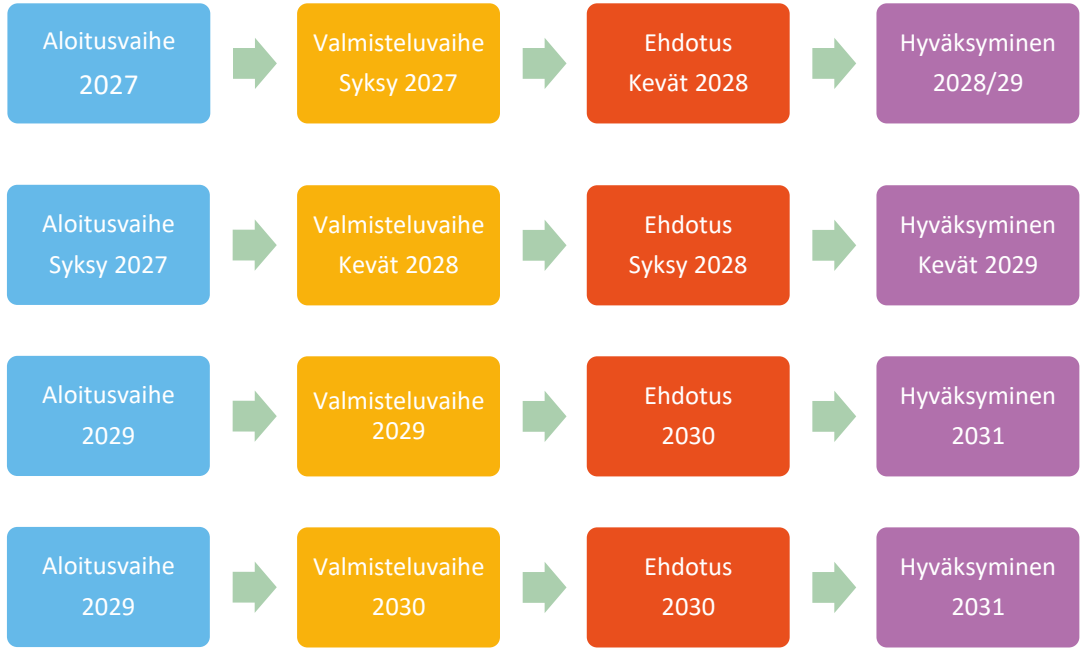
- Metsä-Tuomelan kiertotalousalueen asemakaavaa on tarpeen päivittää vastaamaan kunnan tarpeita pidemmälle tulevaisuuteen. *Maanomistus: kunta. Välttämätön infrahanke.*

11 Krannilan kolmio

- Aluetta kehitetään keskustatoimintojen alueena Kirkonkylän osayleiskaavan mukaisesti. *Maanomistus: Kunta. Asuin-, liike- ja palvelurakentaminen.*

12 Entinen NYK kortteli (k 2021 t 2)

- Nykyinen koulun alue muutetaan keskustatoimintojen alueeksi. Tavoitteena on monipuolinen korttelialue, johon voi sijoittua kaupallisia toimintoja, asuntoja ja erilaisia palveluita. *Maanomistus: kunta. Asuin- ja liike- ja palvelurakentaminen.*



KLAUKKALA 1/2

15 Jokimetsän pientaloalue (3-346)

- Asemakaavamuutoksella laajennetaan Haikalan pientaloaluetta pohjoiseen. Voimassa olevan asemakaavan mukainen maatalousalue on tarkoitus osoittaa pientalorakentamiseen Klaukkalan osayleiskaavan mukaisesti. *Maanomistus: kunta. Asuinrakentaminen.*

16 Teollisuustie 2 (3-356)

- Yksityisen maanomistajan hakemuksesta muutetaan osa KTY-tontista asumiseen siten, että mahdollistetaan kahden erillispientalon rakentaminen. *Maanomistus: yksityinen. Asuin- ja työpaikkarakentaminen.*

17 Kirkkotien parantaminen (3-357)

- Kirkkotielle suunnitellaan kadun perusparannusta välille Uittotie – Vuorenhaltijantie. Kunnallisteknisen katusuunnitelman toteuttaminen mahdollistetaan asemakaavan muutoksella, jossa huomioidaan kadun tilavaraustarpeet. Hankkeessa pyritään löytämään ratkaisu kadun uudelle linjaukselle nykyisen asemakaavan mukaisen katualueen sisällä, huomioiden ympäröivien asuinalueiden melusuojaus, hulevedet ja kevyenliikenteen reitit. *Maanomistus: kunta, yksityinen. Välttämätön infrarakentaminen.*



KLAUKKALA 2/2

18 Klaukkalan vanha linja-autoasema / Ylitilantie

- Vanhan linja-autoaseman asemakaavaa muutetaan Klaukkalan keskustan kehittämisen tavoitteiden mukaisesti. Samalla tutkitaan mahdollisesti muita lähellä sijaitsevia keskustakortteleita kokonaisuutena. Alueen kaavoittaminen tulee sovittaa laajempaan kehittämissuunnitelmaan.



19 Viirinlaakso III

- Asemakaava-alue sijoittuu Viirinlaakson alueen jatkeeksi uuden matkakeskuksen läheisyyteen laajentaen Klaukkalan keskusta-aluetta. Alueelle suunnitellaan sijoitettavaksi asumista ja kaupallisia palveluita. Kaavalla on tarkoitus mahdollistaa katuyhteys (Luhtajoentie) Viirinlaaksosta Klaukkalan kehätielle. Asemakaava voi edetä ehdotusvaiheeseen, kun Luhtajoentien linjaus on tarkentunut ja Klaukkalan alueen suurista kynnysinvestoinneista on päätetty. *Maanomistus: kunta, yksityinen. Liikenneverkko, asuin- ja liikerakentaminen.*



Kunnan kehitettävät kiinteistöt ja Y-tontit

- **Käynnissä olevat hankkeet:**
  - Toivojentie (5 kunnan kiinteistöä), hyväksytty 28.4.2026, lainvoimainen 17.8.2026
  - Puistotie 15, tulossa vireille + luonnos
  - Herontie 1, ehdotusvaihe
  - Pratikankuja 11, ehdotusvaihe

- **Alkamassa lähiaikoina:**
  - Keskuskortteli (Kunnanvirasto ja Valtion virastotalo), mukana Keskustie 1 (Salkola)
  - Aleksis Kiven tie 9

- **Myöhemmin kaavoitettavaksi mm:**
  - Vanha terveystalo (osana Vanhan sähkölaitoksen alueen, osa II – asemakaavaa)
  - Keskustie 9, Pratikankuja 6 (NYK –korttelin yhteydessä)
  - Ylisjoentie 4 (korttelissa haastava omistustilanne, hidastaa kaavoituksen aloittamista, selvitetään muita mahdollisuuksia)
  - Palveluverkkoselvityksen perusteella vapautuvia Y-tontteja / osa rakennuksineen



Asemakaava-aloitteet

- Kaavoitukseen liittyviä kyselyitä tulee jatkuvasti, ja silloin asiakkaalle kerrotaan suuntaa antavasti tilanteesta – mitä osayleiskaava mahdollistaa, voimassa olevan asemakaavan tilanne, mitä ympäristössä on, onko kyseessä laajempi linjakysymys, miten suuret vaikutukset muutoksella olisi jne., jotta asiakas voi arvioida mahdollisen kaavanlaatimishakemuksen edellytyksiä.
- Yksityisten tahojen kaavanlaatimishakemukset käsitellään yhteistyössä ympäristötoimialan eri asiantuntijoiden kanssa;
  - Asemakaavoitus, yleiskaavoitus, kunnallistekniikka, kiinteistö ja mittaus, maankäyttö, tarvittaessa Nurmijärven vesi
- Hakemukset käydään läpi ja arvioidaan mahdollisuudet laatia hakemuksen mukaisia kaavamuutoksia. Arvioinnin perusteella hakemukset laitetaan järjestykseen ja perustellaan esitys lautakunnalle ja hakijalle. Yksityisiä kaavamuutoshankkeita sovitetaan kunnan näkökulmasta tärkeiden hankkeiden lomaan.
- Etusijalle nousevat kuntastrategiaa tukevat hankkeet ja sellaiset, joissa hakijalla on oma kaavakonsultti (jonka kunta voi hyväksyä). Kunta ohjaa aina kaavoitusta ja huolehtii hallinnollisesta prosessista, joten jokaista hanketta kohden tarvitaan myös kaavoituksen resurssia.
- Arvio asemakaavan laatimisaikataulusta tuodaan lautakunnalle kaavanlaatimissopimuksen yhteydessä käsiteltäväksi. Hakemuksen hylkäämisestä päättää lautakunta.
- Kaavoitusohjelmaan on merkitty vain sellaiset hankkeet, joiden osalta on laadittu sopimus ja aloitettu kaavan laatiminen. Lisäksi käynnissä on kuitenkin muitakin neuvotteluja ja valmistelua hankkeen käynnistämiseksi, esimerkiksi Kirkonkylän keskusta-alueella.



Nurmijärvi

Ylpeästi Lande

Liikkuvin

Yhteisöllisin

Nurmijärkisin

Yritysmyönteisin

Toimimme vastuullisesti

Kohtaamme ja arvostamme

Olemme rohkeita

KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISEN PERIAATTEET

Kunnallistekniikan rakentamisohjelman periaatteet vuosille 2027–2031

Talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnan yhteydessä esitetään kunnallistekniikan rakentamisohjelma vuosille 2027–2031. Rakentamisohjelman laatimisen yhteydessä on päivitetty myös Klaukkalan tieverkon toteuttamisohjelma vuosille 2027–2055 (karkea arvio), sekä kunnan ja valtion yhteishankkeiden ohjelma. Rakentamisohjelmassa on toteutussuunnitelma valtion maanteiden varrelle toteutettavien kevyen liikenteen väylien toteutukselle vuosille 2027–2036.

Talousarvion investointiosan kohdassa ”4. Kiinteät rakenteet ja laitteet” on esitetty kolme eri hankeryhmätasoa: 1) Kunnallistekniikan rakentaminen 2) Klaukkalan tieverkko ja 3) Kunnan ja valtion yhteishankkeet. Hankeryhmätasoille on merkitty mahdolliset avustukset ja rahoitusosuudet. Hankeryhmätasot ovat valtuustoon nähden sitovia. Tekninen lautakunta hyväksyy osaltaan vuoden 2026 loppupuolella kunnallistekniikan rakentamisohjelman vastaamaan valtuuston hyväksymää määrärahaa ja talousarvion tavoitteita ja perusteluita.

Ympäristötoimiala on yhteistyössä muiden toimialojen kanssa koordinoinut kunnallistekniikan rakentamisohjelman tarpeellisilta osiltaan yhteensopivaksi asunto-, työpaikka- ja palvelurakentamisen kanssa. Kunnallistekniikan rakentaminen etenee huomioiden kunnan maankäytön tavoiteohjelma, talousarvioraami (ml. priorisointi/koritus) ja NUUKA-ohjelman linjaukset, kuntastrategia, palveluverkkosuunnitelma ja yksityisten maanomistajien perustellut tarpeet. Rakentamisohjelma on sovitettu yhteen vesilaitoksen (Nurmijärven Vesi) investointiohjelma huomioiden. Pidemmän aikavälin kunnallistekniikan rakentamisohjelmassa on huomioitu kuntarakenteen kehittäminen maankäytön suunnittelun kanssa käydyissä palavereissa todettujen tavoitteiden mukaisesti.

Rakentamisohjelman mukaisten kunnallistekniikan rakentamiskohteiden aloittamisen, vaiheistamisen, kustannusjaon ja muun toimeenpanon päättää viimekädessä kunta, eli tekninen lautakunta ja sen alainen viranhaltija (kunnallistekniikan päällikkö asemavaltuutuksen mukaisesti) talousarvion sitovuustasojen ja voimassa olevien delegointipäätösten puitteissa. Määrittelyssä huomioidaan eri osapuolten tavoitteenasettelut ja tarpeet. Nurmijärven Veden osalta kaikki uudiskohteet eivät välttämättä ole taloudellisesti kannattavia, mutta kunnan kokonaisedun kannalta voi olla perusteltua toteuttaa yksittäinen hanke esimerkiksi merkittävien tontinmyyntitulojen näkökulmasta. Nurmijärven Veden saneerauskohteissa pyritään mahdollisuuksien mukaan yhteensovittamaan katurakenteiden ja laitteiden uusiminen kunnan toimesta, sekä tarvittavin osin hulevesiviemäröinnin toteuttaminen. Kaikissa rakentamisohjelman kohteissa kunnan kokonaisetu ja -taloudellisuus on ratkaisevaa toteutuskohteeksi pääsemisen suhteen. Lisäksi toteutukseen voidaan esittää kohteita, joilla on merkitystä kaupunkikuvan kohentamisen osalta, ja joiden merkittävyys pelkästään taloudelliset seikat huomioiden voi jäädä vähäiseksi. Rakentamisohjelmaesityksen (tekla 4.6.2026) mukaisten hankkeiden kilpailutusvalmistelut voidaan käynnistää jo syksyllä 2026. Hankintapäätökset voidaan tehdä aikaisintaan rahoituksen varmistumisen jälkeen valtuuston hyväksyttyä talousarvion 11/2026 ja teknisen lautakunnan hyväksyttyä rakentamisohjelman marraskuussa 2026. Lisäksi rakentamisohjelman hyväksymisen yhteydessä tekninen lautakunta tekee mahdolliset esitykset tarpeellisista määrärahamuutoksista talousarvioon niiden hankkeiden osalta, joiden ajoituksessa ja toteutuksessa (ml. sisältö- ja määrärahamuutokset) on ilmennyt talousarviokäsittelyn jälkeen täsmentämisen tarpeita.

Asuminen ja työpaikka-alueet mm.
Vuosien 2027–2031 aikana edistetään mm. Ilvesvuori pohjoisen ja itäisen sekä Sudentullin työpaikka-alueita. Lisäksi edistetään mm. Heinojan, Vanha-Klaukan, Kylänpään, Helsingintien varren korttelin 2001, Lääketehtaan, Jokimetsän, Krannilan ja Viirinlaakson asemakaava-alueita sekä Kuntotien ja Kirkkotien katualueiden parantamista.

Liikenneturvallisuus
Liikenneturvallisuutta parannetaan vaiheittain huomioiden turvallisen ja kestävän liikkumisen suunnitelmassa (v.2020) esiin nostettuja kohteita. Valtion maanteiden varteen kevyen liikenteen hankkeiden toteuttamista edistetään, kun valtion rahoitusosuus hankkeille on saanut vahvistuksen.

Talousarvion valmistelujen yhteydessä on päivitetty alustavat arviot valtion maanteiden varrelle tarvittavien kevyen liikenteen väylien rakentamiskustannuksista. Alustava kokonaiskustannusarvio vuosille 2027–2031 on noin 0,6 M€.

Päällystys, kadun laitteet ja varusteet
Katu- ja muiden yleisten alueiden korjausvelan hoitaminen edellyttää päällystys- ja valaistusmäärärahojen varaamista toteutettaviin kohteisiin. Rakentamisohjelmaan on esitetty päällystämiseen sekä varusteisiin ja laitteisiin määrärahaa 1,1–1,3 M€/v.

Pysäköintialueisiin, pysäkkikatoksiin ja muuhun liikennetekniikkaan on varattu vuotuista määrärahaa noin 0,2 M€/v.

Liikunta ja virkistysalueet
Määrärahaa on varattu mm. hiekka- ja nurmikenttien sekä ulkoilureittien peruskorjauksiin. Vuodelle 2027 on varattu määrärahaa Klaukkalan lämmitettävän tekonurmien uusimiseen.

Puistot
Viheralueiden rakentamiseen on varattu määrärahaa vuosittain n. 0,26–0,36 M€. Merkittävin kohde vuonna 2027 on leikkikenttien saneeraukset.

Klaukkalan tieverkko
Klaukkalan tieverkon toteuttamisohjelma vuosille 2027–2055 (karkea arvio) sisältää Klaukkalan tieverkkosuunnitelmien ja Klaukkalan taajamarakenteen kehittämisperiaatteiden mukaisen tieverkon. Klaukkalan tieverkon alustavien kustannuslaskelmien mukaan toteuttamisohjelman kokonaiskustannukset ovat vuoteen 2055 mennessä noin 56 M€. Kunnan rakennettavaksi ja rahoitettavaksi tulevia teitä pitällä aikavälillä ovat mm. Luhtajoentien eri osat, Havumäentien jatke ja Tornimäentie.

Vuosittaiset määrärahat v. 2027–2031
Kunnallistekniikan rakentamisen, Klaukkalan tieverkon ja valtion yhteishankkeiden vuosittainen nettorahoitustarve on v. 2027–2031 noin 7,5–16 M€.

Nurmijärven Veden rakentamisohjelman periaatteet vuosille 2027–2031

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen rakentamisohjelma sisältää uusien vesihuoltoverkostojen rakentamisen, pääjohtojen rakentamisen, tuotantolaitosten uudisrakentamisen ja peruskorjaukset sekä vesihuoltoverkostojen saneeraukset. Rakentamisohjelma on merkittävä osa Nurmijärven Veden omaisuudenhallinnan suunnitelmaa ja määrittää ajanjakson kehittämistarpeet hankkeiksi ja investoinneiksi.

Uudet kaava-alueet

Uusien asemakaava- ja yritysalueiden vesihuoltoverkoston rakentamiseen kohdentuu kauden aikana vuosittain 5–20 % vesilaitoksen investointirahoista. Osuus on kaudella tavanomaista pienempi, johtuen ajanjaksoon sijoittuvista isoista laitoshankkeista. Uudisaluekohteissa vesilaitos toteuttaa kunnan rakentamisohjelmaa, ja kunnan asunto- ja yritysalueiden käyttöönoton edellyttämä uusien verkostojen rakentaminen on ohjelmoitu tapahtuvaksi samanaikaisesti katujen kanssa.

Kauden aikana suunnitellaan ja / tai rakennetaan uusia asuntoalueita ja verkostoa Helsingintien varteen ja Lääketehtaan asemakaava-alueella Kirkonkylässä sekä Jokimetsän alueella Klaukkalassa. Rajamäellä rakennetaan Kylänpään ja Hellaspolun alueella. Yritysalueiden osalta kauden aikana suunnitellaan ja / tai rakennetaan Ilvesvuori pohjoisen sekä Sudentullin alueita.

Verkostojen saneeraus ja pääjohtojen uudisrakentaminen

Verkostosaneerauskohteet valitaan saneerauksen priorisointityökalun avulla, joka huomioi vesihuoltolinjojen kriittisyyden, kunnon ja iän.

Verkostosaneerauksen osalta rakentamisohjelmakauden aikana saneerataan / suunnitellaan päävesijohtoa Kuntotiellä Klaukkalassa sekä Toukolantien-Vanhan Rajamäentien ja Matkun ympäristössä Rajamäellä. Näillä toimenpiteillä lisätään vedentoimituksen varmuutta ja vähennetään pitkäkestoisten ja alueellisten vedentoimituskatkojen mahdollisuutta.

Päävesijohtojen lisäksi saneerausta tehdään Klaukkalassa Kumputien pohjoispuolella, Kiikkaistentiellä, Teollisuustiellä ja Ylitilantiellä sekä Kirkonkylässä Sompiontiellä sekä Kuusimäen paineenkorottamon läheisyydessä. Lisäksi saneerataan Mäkeläntien ja Asuntokujan vesihuoltolinjat Rajamäellä.

Nurmijärven kunnan kanssa yhteistyössä tehdään kadunperusparannusta ja vesihuollon saneerausta Pratikankujalla Kirkonkylässä.

Osa vesijohtojen pienemmistä peruskorjauskohteista sekä viemärisujutuskohteet nimetään myöhemmin tarkempien kuntotutkimusten perusteella. Viiden vuoden rakentamisohjelmakaudella verkostoja saneerataan keskimäärin 0,5 % verkoston kokonaispituudesta. Saneerausmäärää on jouduttu laskemaan suunnittelukaudella tehtävien jätevedenpuhdistamo- ja siirtolinjainvestointien takia.

Suunnittelukauden lopussa on tarkoitus aloittaa Teilinummi - Kirkonkylä päävesijohdon rakentaminen sekä Kirkonkylä – Rajamäki päävesijohdon suunnittelu. Uudet päävesijohdot mahdollistavat Teilinummen tekopohjavesilaitoksen koko kapasiteetin käyttöönoton ja lisäävät vedentoimituksen varmuutta koko Nurmijärven alueella.

Verkoston mittarointia tehostetaan asteittaisella siirtymisellä veden etäluentaan asiakkaiden vesimittareiden sekä hyödyntämällä aluemittausosalta.

Laitoshankkeet

Merkittävin investointi vedenjakelun puolella on Klaukkalaan rakenteilla oleva uusi, merkittävästi nykyistä isompi vesitorni. Investointikauden loppupuolella

aloitetaan myös Rajamäen uuden vesitornin suunnittelu.

Muita vedenjakeluun liittyviä investointeja toteutetaan Savikon ja Valkojan vedenottamoilla, joihin asennetaan kiinteät varavoimakoneet. Lisäksi Kiljavan päävedenottamon raakavesikaivoja saneerataan sekä Kuusimäen paineenkorotusasema uusitaan.

Jätevedenkäsittelyn puolella kauden merkittävin investointi liittyy Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon uudelleenrakentamiseen. Uuden jätevedenpuhdistamon yleissuunnittelu on valmistunut, minkä jälkeen hanke etenee toteutussuunnitteluun. Uusi jätevedenpuhdistamo Kirkonkylälle valmistuu investointikauden loppupuolella.

Klaukkalan Jätevedenpuhdistamon automaatiojärjestelmän uusiminen on aikataulutettu suunnittelukauden loppuun. Samanaikaisesti Klaukkalan jätevedenpuhdistamolla varaudutaan yksikköprosessien saneerausinvestointeihin.

Oheisten päähankkeiden lisäksi nykyisiä vedentuotantolaitoksia pidetään toimintakuntoisina peruskorjausten ja ylläpitoinvestointien avulla.

Jätevedenpumppaamoiden saneerauksia jatketaan vuosittain 2–3 pumppaamon osalta. Lisäksi rakennetaan kaudelle ajoittuvien uusien kaava-alueiden tarvittavat jätevedenpumppaamot, jotka tarkentuvat kaava-alueiden kunnallistekniikkahankkeiden edetessä.

AVUSTUKSET YHTEENVETO

YHTEENVETO AVUSTUKSISTA

Avustuksen nimi	Avustuksen suunniteltu käyttö	Kenen budjetissa	TA 2027 budjetoitu	Muutettu TA 2026	Myönnetty 2026*	Muutettu TA 2025	Myönnetty 2025	Lisäinfo
KONSERNIPALVELUT								
Palveluvelvoitteen mukainen allastoimintojen avustus	Avustus kohdistuu erityisryhmien allastoimintojen järjestämiseen Etelä-Nurmijärven alueella. Allastoimintoja ovat mm. allasterapia, allasjumppa, vauvauinti.	Yhteiset toiminnot	133 000	140 000	133 000	140 000	140 000	
Rajamäen Uimahalli Oy	Yleiskatteellinen toiminta-avustus	Yhteiset toiminnot	735 000	876 500	587 122	828 700	828 700	OVK II / 2026 tulossa MR-muutos
Sponsorointi- ja yhteistyöavustukset	Urheiluseurojen, urheilijoiden, seurojen ja muiden ryhmien sopimusyhteistyö sekä tapahtumat	Viestintä- ja markkinointipalvelut	13 000	13 000	7 750	25 000	25 000	
SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA								
Toiminta-avustus ja kohdeavustus	Toiminta-avustus kulttuuri- ja taidelaitoksille sekä kulttuuriavustus	Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	68 000	68 000	68 000	68 000	68 000	
Toiminta-ja kohdeavustus	Nuorisoyhdistykset	Nuorisopalvelut	28 700	28 700	28 700	28 700	28 500	
Toiminta-avustus	Taiteen perusopetus, vapaa sivistystyö sekä muu opetus- ja kurssitoiminta	Koulutuspalvelut	219 180	219 180	219 180	219 180	219 180	
Nurmijärven Monitoimitalon vuokra-avustukset	Nurmijärven Monitoimitalon vuokra-avustukset	Koulutuspalvelut	158 630	158 630	158 630	158 630	158 630	
Toiminta- ja toimitila-avustus	Urheiluseurojen avustus	Liikunta- ja hyvinvointipalvelut	208 200	208 200	206 200	196 200	196 200	*myönnetty 3.9.2026 mennessä*
Toiminta- ja kohdeavustus	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen /yhdistykset ja järjestöt	Liikunta- ja hyvinvointipalvelut	48 600	48 600	48 600	48 600	48 600	
YMPÄRISTÖTOIMIALA								
Yksityistieavustukset	Kunnossapito- ja perusparannusavustukset	Maankäyttö ja kaavoitus (kiinteistö- ja mittaustoimi)	420 000	440 000	440 000	460 000	460 000	

*** 30.9. 2026 mukainen tilanne. Avustuksia myönnetään vuoden loppuun asti ja myönnetyissä summissa näkyvät vain syyskuun loppuun mennessä myönnetyt avustukset.**

SISÄISET TOIMINTATUOTOT JA -KULUT

SISÄISET TUOTOT

	ict-palvelut	vuokrat	ruoka	siivous	vesimaksut	jätevesi-maksut	sis.palvelun myynnit liikelaitoksille	muut sis.palvelun myynnit
KONSERNIPALVELUT								
Yhteiset toiminnot							25 408	
Hallintopalvelut							68 677	
Henkilöstöpalvelut							159 475	88 800
Talous- ja strategiapalvelut	1 850 697						196 591	27 064
Viestintä- ja markkinointipalvelut							34 212	
YMPÄRISTÖTOIMIALA								
Tekninen keskus							170 250	45 700
Tilakeskus		27 320 756						24 500
Hallinto- ja talouspalvelut							101 960	
Nurmijärven Vesi					164 250	225 950		
Aleksia			7 155 899	2 348 666				

SISÄISET KULUT

KONSERNIPALVELUT								
Yhteiset toiminnot	-38 314	-42 499						-4 274
Hallintopalvelut	-28 239	-59 356						
Henkilöstöpalvelut	-12 402	-70 149						
Talous- ja strategiapalvelut	-35 396	-123 849						
Viestintä- ja markkinointipalvelut	-29 278	-32 377						
Elinvoimapalvelut	-2 274	-10 793						
SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA								
Hallinto- ja talouspalvelut	-23 706	-116 566		-6 288				
Koulutuspalvelut	-669 880	-14 853 675	-4 031 006	-1 905 705				-42 809
Varhaiskasvatuspalvelut	-374 155	-6 360 887	-3 124 893	-35 556				-115 344
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	-77 989	-953 482		-79 527				
Nuorisopalvelut	-40 976	-1 106 512		-40 301				
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut	-11 042	-468 540		-1 506				-21 500
YMPÄRISTÖTOIMIALA								
Tekninen keskus	-91 561	-1 355 921		-53 068	-17 750	-9 600		
Tilakeskus	-69 889	-238 370		-220 951	-146 500	-216 350		
Hallinto- ja talouspalvelut	-28 469	-95 554						-2 137
Maankäyttö ja kaavoitus	-77 583	-206 831						
Nurmijärven Vesi	-34 425	-82 588		-5 764			-464 030	
Aleksia	-205 119	-1 142 807					-292 543	



Nurmijärvi

Nurmijärven kunta
PL 37, 01901 Nurmijärvi
Katuosoite: Kunnanvirasto, Keskustie 2 b
Puhelin: (09) 250 021
kunta@nurmijarvi.fi
www.nurmijarvi.fi